การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา

วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้วิจัย	จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป
ปีพุทธศักราช	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย 2) ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย และ 4) ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย นำไปสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.91 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.75 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มบริหารงานบุคคล และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 กำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ แฮร์และคณะ (Hair et. al., 2010) ที่เสนอเกณฑ์อัตราส่วนกลุ่มตัวอย่าง 5-10 คน ต่อจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า 1 ตัว การวิจัยนี้มีตัวแปรรวม 56 พารามิเตอร์ กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรมีขนาดระหว่าง 280-560 คน ผู้วิจัยกำหนดจำนวนตัวอย่าง 8 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 448 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยจับสลากสถานศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ระยะที่ 3 รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและ

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ไปใช้ โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อหาค่าระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยของข้าราชการครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ได้แก่ องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 11 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ 56 ตัวบ่งชี้

2. องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สูงมาก และองค์ประกอบหลักที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ

3. องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ไปใช้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : องค์ประกอบ, สถานศึกษาปลอดภัย, ความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้าง

Title The development of the components of safety school at Nongyangchum Pittayakhom School, Udonthani Secondary Education Service Area Office, \ Office of the Basic Education Commission

Researcher Air Chief Sergeant Trisadee Singooppho

Year 2019

Abstract

This research has the following objectives 1) Study and analyze the components of safety school 2) To check a merge of using Structural Equation Modeling Technique Analyses with the components of safety school together with empirical data 3) To guarantee the components of safety school 4) Study the result of using the components of safety school at Nongyangchum Pittayakhom School, Udonthani Secondary Education Service Area by processing 4 steps as follow :- 1) Studied and analyzed the components of safety school to make the semi-structure interview form to interview 6 experts chosen by purposive sampling and analyze the contents 2) Checked a merge of using Structural Equation Modeling Technique Analyses with the components of school safety zone at Nongyangchum Pittayakhom School together with empirical data by taking the data from step 1 to make Likert Scale quality checked by 5 experts and got the consistency of 0.91 ,IOC 0.75, the sample population is the school director or authorized person, teachers working at the human resource and student affair management and security staffs by identifying population and sample as the theory of Hair (Hair et. Al., 2010) suggesting to use 5-10 sample persons in 1 parameter, composed of 56 parameter of the variables, and the suitable sample should be 280-560 persons and the researcher chose 8 sample persons for 1 parameter total 448 sample persons and simple randomization by drawing the lots of the schools in Udonthani Secondary Education Service Area Office, analyze the data by using the program of confirmatory factor analysis 3) Guaranteed the components of safety school by holding the 9- expert- seminar, the measurement tools used are the report of the 9- expert- seminar and Likert Scale in order to find the proper and possibility of the components of safety school , the statistic used is average and standard deviation 4) Studied the result of the components of safety school at Nongyangchum Pittayakhom School, sample population is 12 teachers at Nongyangchum

Pittayakhom School working in the second term ,2019 , measurement tool is Likert Scale to measure the satisfaction with the components of safety school from teachers , students and the school committees with statistic use of average and standard deviation.

The finding of the study indicates that :-

1. The components of safety school are 4 main components, 11 subcomponents and 56 indicators.
2. The components of safety school at Nongyangchum Pittayakhom School has the consistency with empirical data at the high level and the 3rd components (protect and help system) has the highest level.
3. The components of safety school at Nongyangchum Pittayakhom School has the proper and possibility at the highest level.
4. The result of using the components of safety school has the pratice at the highest level and the satisfaction at the high level.

Keywords : components , safety school , the consistency of the Structural Equation Modeling

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนายุทธ เชยบาล และ ดร.นวัตกร หอมสิน ผู้ซึ่งให้คำปรึกษาที่ดีและเป็นผู้ที่เสียสละเวลาในการให้คำแนะนำมาตลอดระยะเวลาของการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการธีระชัย นนพิภักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ดร.สาส์นลิขิตไชย พลไธสง ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา ผู้อำนวยการสุจินต์ ขาวแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ดร.สุภาภร สิมลี ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ดร.ดารา วิมลอักษร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี และ ดร.รจนา จันทร์กอง ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี ที่กรุณาตรวจเครื่องมือวิจัยและได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัย ขอมอบคุณประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษาวิจัยและความสำเร็จในครั้งนี้ ขอมอบแด่ครู-อาจารย์ บุคคลในครอบครัวตลอดจนผู้ที่สนับสนุนงานวิจัยด้วยดีตลอดมา

จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป

สารบัญ

หน้า

	บทคัดย่อ	ก
	ABSTRACT	ค
	กิตติกรรมประกาศ	จ
	สารบัญ	ฉ
	สารบัญตาราง	ฎ
	สารบัญภาพ	ท
บทที่		
1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	1.3 คำถามการวิจัย	5
	1.4 สมมติฐานของการวิจัย	6
	1.5 ขอบเขตของการวิจัย	6
	1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
	1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	1.8 ประโยชน์ที่จะได้รับ	15
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
	2.1 แนวคิด/ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา	17
	2.1.1 ความหมายของการพัฒนา	17
	2.1.2 ลักษณะของการพัฒนา	21
	2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	23
	2.1.4 ทฤษฎีการพัฒนา	25

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสถานศึกษาปลอดภัย 26
2.2.1 ความหมายและความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา 26
2.2.2 สภาพปัญหาความปลอดภัยในสถานศึกษา 32
2.2.3 นโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา 41
2.2.4 การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา 47
2.2.5 การบริหารและจัดระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา 48
2.2.6 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง 50
2.2.7 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในสถานศึกษา 59
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ 191
2.3.1 ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ 191
2.3.2 ประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ 192
2.3.3 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ 193
2.3.4 ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ 194
2.3.5 ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบ 194
2.3.6 ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 197
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ 200
2.5 บริบทของโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม 206
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 215
2.6.1 งานวิจัยในประเทศ 215
2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ 217

3 วิธีดำเนินการวิจัย 221
ระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .. 223

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบ สถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 235
ระยะที่ 3 รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 240
ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 244

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 247
ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 247
ระยะที่ 2 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 261
ระยะที่ 3 การรับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 305
ระยะที่ 4 ผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 336

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 366

1. สรุปผลการวิจัย 366

2. อภิปรายผล 381

3. ข้อเสนอแนะ 396

บรรณานุกรม 398

ภาคผนวก 419

ภาคผนวก ก 420

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญ 421

2. หนังสือราชการ 424

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 468

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . 469

2. แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ 475

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ 477

4. แบบประเมินรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแบบสอบถามฯ .. 478

5. ผลการประเมินรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย 491

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 492
1. แบบสอบถามระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจต่อ
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 493
2. ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถาม 504
3. ผลการประเมินหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม 512
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการดำเนินการสร้างและพัฒนาองค์ประกอบ
สถานศึกษาปลอดภัย 526
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการดำเนินการกิจกรรมตามองค์ประกอบ
สถานศึกษาปลอดภัย 531
ภาคผนวก ฉ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 545
ภาคผนวก ช รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย “ดีเด่น” 566

ประวัติผู้วิจัย 573

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสังเคราะห์องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	64
2	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	81
3	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	89
4	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	96
5	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	110
6	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	122
7	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ	134
8	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	142
9	การจัดลำดับพฤติกรรมความปลอดภัย	147
10	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	155
11	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	167
12	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	174

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล	189
14	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	270
15	ระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	270
16	การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	271
17	การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	272
18	การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	273
19	การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	275
20	การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	276
21	การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	277
22	การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	278

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

23 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ 280

24 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 281

25 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย 282

26 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา 283

27 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 284

28 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 285

29 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 286

30 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล 288

31 ค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลองค์ประกอบของ ABCD 296

32 ผลของโมเดลองค์ประกอบตัวบ่งชี้ ABCD ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 297

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

33 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ A ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 298

34 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ B ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 299

35 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ C ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 300

36 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ D ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 301

37 ตัวบ่งชี้ ABCD ที่ได้จากการพัฒนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสาม 302

38 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม 306

39 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 307

40 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 การเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 308

41 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 309

42 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 310

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

43 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย 311

44 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน 314

45 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ 316

46 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ 318

47 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ 320

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

48 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ 322

49 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย 325

50 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา 327

51 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 329

52 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 332

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

53 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล 334

54 ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย 336

55 ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน 339

56 ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ 341

57 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ 343

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

58 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ 345

59 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ 348

60 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย 350

61 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา 352

62 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 355

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

63 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 357

64 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล 360

65 ผลการหาค่าระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้เรียน จำนวน 157 คน) 362

66 ผลการหาค่าระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน) 364

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย องค์ประกอบ ABCD ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยในรูปแบบที่เหมาะสม (Appropriate Model) การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	10
2	แสดงลักษณะของการพัฒนา	23
3	แสดงกรอบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO	55
4	แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	65
5	แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	66
6	แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านหลักสูตรความปลอดภัย	66
7	แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	67
8	แสดงวัฏจักรภัยพิบัติจากการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	101
9	แสดงกระบวนการจัดการฝึกซ้อม	115
10	แสดงระยะการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ผลลัพธ์ที่ได้รับ	222
11	แสดงการดำเนินการระยะที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	234
12	แสดงการดำเนินการระยะที่ 2 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	240

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ **หน้า**

13 แสดงการดำเนินการระยะที่ 3 การรับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 243

14 แสดงการดำเนินการระยะที่ 4 การศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 246

15 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย องค์ประกอบ ABCD ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยในรูปแบบที่เหมาะสม (Appropriate Model) การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 292

16 แสดงผลการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ABCD (ก่อนปรับโมเดล) 294

17 แสดงผลการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ABCD (หลังปรับโมเดล) 295

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยในปัจจุบัน ได้รับผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตและความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนในหลายรูปแบบ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และมีความรุนแรงมากขึ้นเกือบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทัศนคติ พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย การห่างเหินจากศาสนา การทะเลาะวิวาท ติดยาเสพติด การเสพสื่อลามกอนาจาร ติดเกม รวมทั้งการจมน้ำเสียชีวิตและประสบอุบัติเหตุจากการเดินทางของเด็กและเยาวชน ฯลฯ อีกปัญหาหนึ่งที่มีแนวโน้มรุนแรงและหนักมากจนน่าวิตก คือ การแพร่ระบาดของสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือสื่อลามกอนาจาร จนทำให้เด็กและเยาวชนไทยซึ่งขาดภูมิคุ้มกันในการบริโภคสื่ออยู่แล้ว มีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจนนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วสภาพปัญหาทางเพศของเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นในปัจจุบันค่อนข้างรุนแรงและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และปราศจากการป้องกัน ซึ่งได้ส่งผลต่อภาวะสุขภาพ เกิดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ยังไม่มีความพร้อมต้องดูแลตนเองและบุตร ต้องหาทางออกด้วยการทำแท้ง ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา อาทิเช่น เสียอนาคตที่ดีในชีวิตทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ปัญหาครอบครัวแตกแยก การทอดทิ้งลูกให้เป็นลูกกำพร้า ซึ่งเด็กที่ถูกทอดทิ้งเหล่านั้นมีความเปราะบางด้านสภาพจิตใจและกลายเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวว่า ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกับสังคมในทุกส่วนของโลก โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปแบบก้าวกระโดดในเกือบทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ได้มีการไหลทะลักของข้อมูลข่าวสาร เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ โดยเฉพาะผลกระทบทางลบที่มีอิทธิพลต่อเด็ก ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันกันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสม ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง การปรับตัวที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์หรือไม่เหมาะสมจากสภาวการณ์

ของสังคมดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลจนทำให้ไม่อาจดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพเท่าที่ควร กลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด คือ นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอายุอยู่ในช่วงก้าวสู่วัยรุ่น เป็นช่วงที่ร่างกายและสภาพจิตใจเกิดการเปลี่ยนแปลง วุฒิภาวะทางอารมณ์ยังไม่สมบูรณ์ มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญหน้ากับปัญหาเกิดความวิตกกังวล เกิดความสับสนต่อการปฏิบัติตนในกลุ่มเพื่อน มีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เช่น การแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน กระด้างกระเดื่อง ไม่มีสัมมาคารวะ เหม่อลอย เก็บตัว เซื่องซึม พูดจาก้าวร้าว ไม่สุภาพ โต้เถียงเสียงดัง เอะอะโวยวาย ผลการเรียนตกต่ำ ไม่สนใจเรียน หนีเรียน มาเรียนสายเป็นประจำ การใช้สารเสพติด เป็นต้น สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์รวมนักเรียนของแต่ละชุมชน ซึ่งนักเรียนแต่ละคน จะมีที่มาแตกต่างกัน ไม่ว่าสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมของชุมชน ดังนั้น สถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้บริหาร ครูทุกคน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา แนวทางส่งเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกันมลภาวะจากสิ่งแวดล้อม การป้องกันไม่ให้เกิดโรคต่าง ๆ ให้ระบาดมากขึ้น และการดูแลรักษาเบื้องต้น เชื่อว่านักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาจะมีความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

จากสภาวการณ์และปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและมาตรการในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียนทุกคนในสถานศึกษา (กฤษฎา ศรีสุชาติ, 2559) และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน เช่น คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดีได้จัดตั้งศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก กระทรวงแรงงานก็มีการจัดทำโครงการสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี โครงการโรงเรียนปลอดภัยในอาเซียน เป็นการสนับสนุนการสร้างความตระหนักและจิตสำนึกแก่เด็กและเยาวชนในการรับมือภัยพิบัติ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านความปลอดภัยให้แก่เด็กและสนับสนุนให้เกิดกลไกการดำเนินงานสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในระดับโรงเรียน จึงจำเป็นที่ต้องเสริมสร้างความปลอดภัยสู่โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (พ.ศ. 2550-2559) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก โดยการส่งเสริมความปลอดภัยสู่โรงเรียน จะช่วยให้เด็กนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย เรียนรู้ปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ และวิธีการป้องกันอุบัติเหตุเชิงรุก ซึ่งจะช่วยลดจำนวนอุบัติเหตุในสถานศึกษาและปัญหา

ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ตามมา ดังนั้น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับเด็กที่มีอายุช่วง 3-18 ปี จึงนับว่ามีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศเพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ สติปัญญา การควบคุมอารมณ์ และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและเนื่องจาก เด็กต้องใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนวันละประมาณ 7-8 ชั่วโมง โรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เป็นแหล่งจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะ ความรู้ทัศนคติ ค่านิยม และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อจิตใจความสนใจและอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไป ตลอดจนชีวิตการทำงานของเด็กทุกคน นั่นเพราะประการสำคัญที่โรงเรียนเป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมเด็กให้มีสุขภาพดีมีสติปัญญา เฉลียวฉลาดและมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิต ในสังคมได้อย่างมีความสุขและทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้อย่างเต็ม กำลังความสามารถ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) สอดคล้องกับ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2552) ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนถือได้ว่าเป็นบ้านหลังที่สองของนักเรียนที่มักใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ประกอบกับ เด็กอยู่ในวัยซุกซน หากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ปลอดภัย จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุไม่คาดคิดได้เพื่อเป็นการป้องกันอุบัติภัยที่มักเกิดในโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้องผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรในโรงเรียน จึงต้องให้ความสำคัญร่วมกัน ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขสถานที่ที่เป็นจุดเสี่ยงจุดอันตราย หมั่นตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งของเครื่องใช้ภายในโรงเรียนด้วยว่าชำรุดเสียหายหรือไม่ หากชำรุดให้รีบซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอันน่าเศร้าสลดที่ได้คร่าชีวิตนักเรียน เช่น เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นล้มทับเด็กเสียชีวิต เด็กได้รับอันตรายจากกระแสไฟฟ้าช็อตของเครื่องทำน้ำเย็น เป็นต้น รวมถึงนักเรียนที่ต้องรู้จักการปฏิบัติตน ให้ปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและน่าอยู่ให้กับสถานที่ 3 ที่เป็นที่อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดีและเติบโตเป็นกำลังทรัพยากรสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต การสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะความปลอดภัย เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับความสุขและการมีชีวิตที่ปลอดภัย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักป้องกันตนเองในสภาวะคับขันและจัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นภารกิจสำคัญ ของสถานศึกษาที่ต้องมีคู่มือการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

การดำเนินงานในเรื่องความปลอดภัย ถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ เพราะอุบัติเหตุและอุบัติภัยที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน อุบัติภัยที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม อีกส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยของนักเรียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงวิธีการที่ไม่ปลอดภัย และสร้างพฤติกรรมที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้น

เด็กถือได้ว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ควรจะได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษโดยรัฐแตกต่างจากผู้ใหญ่ เพราะเด็กเป็นวัยที่บอบบางยังอ่อนต่อโลกทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้สึกนึกคิด และสภาวะการตัดสินใจที่ขาดการไตร่ตรองบนพื้นฐานของเหตุผล วัยเด็กจึงเป็นวัยที่ชอบเลียนแบบ (Imitate) เหตุนี้ สภาพแวดล้อมทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างมาก การคุ้มครองเด็กจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปกป้องคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กที่พวกเขามีอยู่และที่ควรจะได้รับจากผู้ใหญ่ เพื่อให้พวกเขาได้มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางอันพึงประสงค์และเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่า สิทธิเด็ก (Childrent’s Right) เป็นสิทธิสากล (Universal Rights) และเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชน (Human Rights) ที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศรับรองตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ.1998 (Convention on the Rights of the Child, 1998) ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ และประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาดังกล่าว โดย นำมาอนุวัตบัญญัติเป็นกฎหมายใช้บังคับภายในประเทศเรียกว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อคุ้มครองเด็กในฐานะที่เป็นบุคคลที่มีสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายและตามหลักสากล การคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นการป้องกัน และปกป้องเด็กมิให้ถูกละเมิดในทุกรูปแบบเพื่อให้รอดพ้นจากการถูก เอารัดเอาเปรียบจากบุคคลและสังคมและถือเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนที่ผู้ใหญ่ควรเคารพ ในการดำเนินการคุ้มครองเด็ก อย่างน้อยต้องได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงควรได้รับการสงเคราะห์การคุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเพื่อให้เขาได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป (บุญทัน หมื่นอภัย และ ยศศักดิ์ โกไศยกานนท์, 2562)

จากผลการประเมินตนเอง โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมาพบว่าจุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ โรงเรียนยังขาดการวางแผนด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน ขาดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อปัจจัยแวดล้อมภายใน อาคารสถานที่ยังขาดป้ายเตือนภัยในจุดเสี่ยงต่างๆ ขาดแผนฉุกเฉินและการฝึกซ้อมสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ ซึ่งต้องมีการเตรียมแผนฉุกเฉินและอุปกรณ์การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ขาดการจัดกิจกรรมที่ลดความเสี่ยง ขาดการปลูกฝังความรู้เรื่องความปลอดภัยในชีวิตประจำวันให้กับนักเรียน ขาดการซ้อมการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น บริเวณสระน้ำ ขาดการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและสิ่งของในการฝึกซ้อมการอพยพ

ขาดการสื่อสารกับชุมชน ในเรื่องการติดตามข่าวสาร การเตรียมชุดอุปกรณ์ฉุกเฉิน ขาดการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (School Safety) เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยและการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยดำเนินการผ่านขั้นตอน การประเมินความเสี่ยง วางแผน จัดทำมาตรการ ดำเนินงานตามแผน และกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย โดยเริ่มจากการประเมินความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจงกับสถานการณ์ ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจนก่อนจะออกแบบเนื้อหา ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและต้องมีการประเมินผล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืน (โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.2 เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.2.3 เพื่อรับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.4 เพื่อศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยอะไรบ้าง

1.3.2 โมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือไม่

1.3.3 องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความเหมาะสมและความเป็น ไปได้ในระดับใด

1.3.4 ผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ เป็นอย่างไร

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.4.2 องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

1.4.3 การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ประกอบด้วย

1.5.1 ระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5.2 ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.5.3 ระยะที่ 3 รับรององค์ประกอบขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5.4 ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย (Conceptual Framework) โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้วิจัยได้การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและองค์ประกอบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ประกอบด้วย Center for Study and Prevention of Violence (2000) ; World Health Organization: WHO (2003) ; Erkan and Talha, 2009) ; ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ; มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) ; กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) ; ภารดี ธนโชติ (2545 อ้างถึงใน กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559)

กลุ่มที่ 2 องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนปลอดภัย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (2538) ; สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒเนบุรานนท์ (2544 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) ; เกรียงศักดิ์ จรัญยานนท์ และนคร ศรีวิจารณ์ (2546 อ้างถึงใน ประวีณา โภควณิช, 2559) ; เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) ; สมฤทัย รอดพูนพงศ์ (2553) ; เพลินทิพย์ พวงพันธ์ (2553) ; พวงเพชร์ ธนสิน (2554) ; จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ (2555) ; เกษม จันทร์แก้ว (2556 อ้างถึงใน กานดา จินดามงคล, 2558) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ Spath (1967) ; Florio and Stafford (1979) ; Deroche and Kaiser (1980) ; Ontario (2555) ; กรมพลศึกษา (2533) นภาพรรณ อูนากูล (2540 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ได้แก่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กรมพลศึกษา (2543) กรมวิชาการ (2544) ประพัฒน์พงษ์ เสนาฤทธิ์ (2545อ้างถึงใน ศิริพร

อนุสภา, 2556) กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

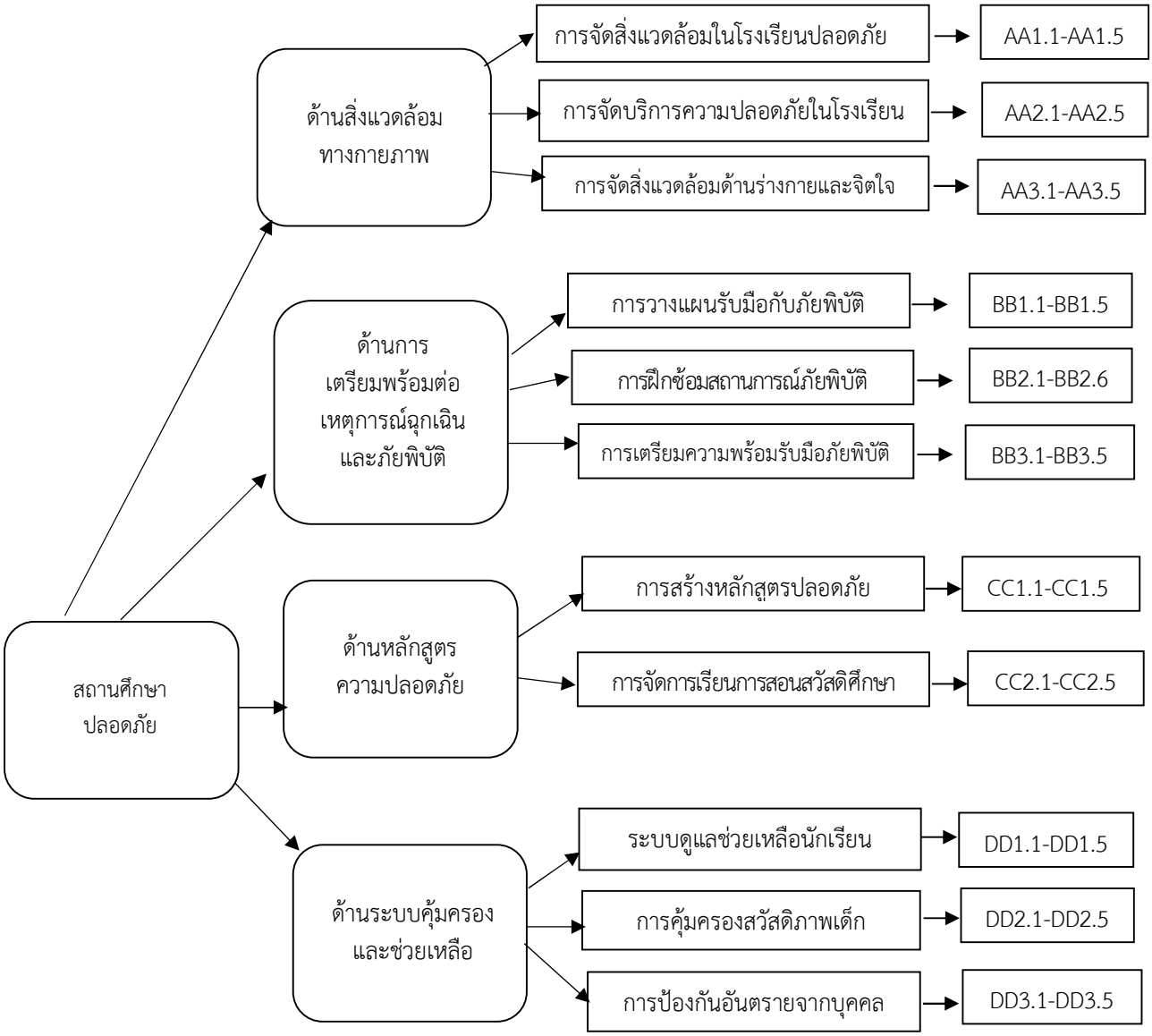
กลุ่มที่ 3 องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ ผู้วิจัยได้การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ได้แก่ World Health Organization: WHO (2003) ; โซลเวย์ (Solway, 2004 อ้างถึงใน กันต์ เอี่ยมอินทรา, 2559) ; Tatham and Pettit (2010) ; Bevaola, Quamrul & Kamal (2010) ; Save the children (2016) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ; ชาติชาย ไทยกล้า (2556) ; สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ได้แก่ Nick, 1991 อ้างถึงใน กัณฐิมาภรณ์ บุญประกอบ, 2559) ; Anna (2012) ; Save the children (2016) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ; ชาติชาย ไทยกล้า (2556) ; สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557) ; ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557 อ้างถึงใน กัณฐิมาภรณ์ บุญประกอบ, 2559) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ได้แก่ บีช (Beach, 2011 อ้างถึงใน นพรัตน์ วิชิสโร, 2561) ; คอปโปลา (Coppola, 2011 อ้างถึงใน นพรัตน์ วิชิสโร, 2561) ; กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ม.ป.ป.) ; เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548) ; สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2549) ; โรงเรียนเพลินพัฒนา (2557 อ้างถึงใน สุกัญญา พรน้อย, 2562) ; สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557)

กลุ่มที่ 4 องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย ผู้วิจัยได้การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ โรงเรียนคิดะ (2015) ; เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548) ; สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2549) ; ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551) ; มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) ; ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก (2559) ; กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ได้แก่ Beauchamp (1981) ; โรงเรียนคิดะ (2015) ; สุพาพร เทพยสุวรรณ (2541 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) ; เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548) ; กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) ; กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ; ชินภัทร ภูมิรัตน์ (2552) ; เกียรติศักดิ์ จันทร์อบ (2552)

กลุ่มที่ 5 องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ สาโรช นักเบศร์ (2551) ; มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) ; โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย (2559) ; ธเนศ ขำเกิด (2560) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครอง

สวัสดิภาพเด็ก ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 (2546) ; อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2550) ; สาโรช นักเบศร์ (2551) ; กระทรวงศึกษาธิการ (2556) องค์ประกอบย่อย ที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ได้แก่ World Health Organization (WHO, 2003) ; กรมพลศึกษา (2533 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) ; ทรัมพ์ (2546 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ; มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) ; กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559)

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ได้องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ และองค์ประกอบย่อย 11 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ จำนวน 56 ตัวบ่งชี้ รายละเอียดดังภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย
องค์ประกอบ ABCD ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยในรูปแบบที่เหมาะสม (Appropriate Model)
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 การพัฒนา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งต่าง ๆ ที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชน สภาพแวดล้อมที่เชื่อมโยงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีก

สภาพหนึ่งที่เจริญขึ้น ดีขึ้น อย่างมีเป้าหมายด้วยบุคลากรของหน่วยงานนั้น ๆ เริ่มตั้งแต่การรับรู้ถึงปัญหาความต้องการของตนเอง โดยการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก หรือจากภาครัฐบาลให้น้อยที่สุด การดำเนินการพัฒนาต้องใช้วิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านวัตถุ เป็นการกระทำที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนและได้รับการยอมรับจากบุคลากรในหน่วยงาน

1.7.2 องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย หมายถึง การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกถึงสภาวการณ์หรือคุณลักษณะสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย

1.7.2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน มีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

1.7.2.2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

1.7.2.3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.7.2.4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย

ตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

1.7.2.5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ หมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.7.2.6 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ หมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.7.2.7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย หมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

1.7.2.8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.7.2.9 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

1.7.2.10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตราย และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล ครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

1.7.2.11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

1.7.3 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7.4 การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย หมายถึง กระบวนการสร้างและพัฒนาเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ เพื่อให้ได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน หมายถึง เทคนิควิธีการที่ใช้ในการทดสอบเชิงเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝงที่ใช้แทนตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปรทางทฤษฎีกับความตรงเชิงโครงสร้าง

1.7.6 น้ำหนักองค์ประกอบ หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย กับองค์ประกอบโดยพิจารณาจากการคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.30

1.7.7 ความสอดคล้องกับความตรงเชิงโครงสร้าง หมายถึง ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่พบค่า

1.7.7.1 ค่าไค-สแควร์ (Chi-square Statistic: χ^2) หากโมเดลที่สร้างขึ้นมีค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้ (ค่า P) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่า โมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แบบสมบูรณ์ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ยากที่จะหาโมเดลที่มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์ได้ จึงนิยมใช้สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) แทน

1.7.7.2 สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) โมเดลที่มีค่าน้อยกว่า 3 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.7.7.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ GFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

1.7.7.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เป็นดัชนีความกลมกลืนที่นำมาปรับแก้โดยคำนึงองศาอิสระ จำนวนตัวแปรและขนาดของ

กลุ่มตัวอย่าง มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ AGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

1.7.7.5 ดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืน (Comparative Fit Index: CFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ระหว่างโมเดลสมมติฐาน (Hypothesized Model) กับโมเดลอิสระ (Independence Model) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ CFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.7.7.6 ดัชนีความกลมกลืนแบบประหยัด (Parsimony Goodness of Fit Index: PGFI) เป็นดัชนีที่แสดงถึงความกลมกลืนและความซับซ้อนของตัวแบบ ที่ให้ค่าดัชนีต่ำกว่าค่าสถิติพื้นฐานตัวอื่น ๆ (Normed Indices) มีค่าระหว่าง 0-1 ค่า PGFI ไม่มีค่ามาตรฐานที่ชี้ว่า ค่าสูงเท่าใดที่แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนแบบประหยัด แต่หากค่าของ PGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนแบบประหยัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

1.7.7.7 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าดัชนีที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามองศาอิสระ โดยค่า RMSEA น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Close Fit) หากค่า RMSEA มีค่าใกล้เคียงหรือไม่เกิน 0.08 ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อยู่ในระดับยอมรับได้ แต่ถ้าสูงมากว่านี้ ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.7.7.8 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual: RMR) เป็นค่าดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยส่วนที่เหลือจากการเปรียบเทียบขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรของประชากรกับการประเมินค่า ซึ่งดัชนีจะใช้ได้ดีเมื่อตัวแปรสังเกตทั้งหมดเป็นตัวมาตรฐาน (Standard Variables) โดยที่ค่า RMR ใกล้ศูนย์มาก (ควรน้อยกว่า 0.50) แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.7.8 โครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย หมายถึง องค์ประกอบที่แสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้สถานศึกษาปลอดภัย

1.7.9 สถานศึกษาปลอดภัย หมายถึง สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 11 ตัวแปรแฝง 56 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 29 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้

1.7.10 ระดับการปฏิบัติ หมายถึง ระดับการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้

1.7.11 ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู/ครูฝ่ายบริหารบุคลากรและผู้เรียน ที่มีต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.8 ประโยชน์ที่จะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนี้

1.8.1 ทราบองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.8.2 หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมและปลอดภัยของผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายละเอียด มีดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

2.1.1 ความหมายของการพัฒนา

2.1.2 ลักษณะของการพัฒนา

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

2.1.4 ทฤษฎีการพัฒนา

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสถานศึกษาปลอดภัย

2.2.1 ความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.2.2 สภาพปัญหาความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.2.3 นโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.2.4 การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.2.5 การบริหารและจัดระบบความปลอดภัย

2.2.6 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

2.2.7 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.3.1 ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.3.2 ประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.3.3 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.3.4 ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.3.5 ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.3.6 ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.5 บริบทโรงเรียน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

2.1.1 ความหมายของการพัฒนา

แบ็ทเท็น (Batten, 1959) ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาชุมชนของอังกฤษได้ให้ความหมายของคำว่า พัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

มาร์กซ์ (Marx, 1977) คำว่า พัฒนา ในความหมายของกลุ่มมาร์กซิส (Marxist) ซึ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ มองในแง่ที่ว่า การพัฒนาของประเทศทุนนิยม อุตสาหกรรมยุโรปตะวันตก ในความเป็นจริงต้องอาศัยประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศโลกที่สาม ซึ่งในแง่นี้ประเทศโลกที่สามไม่เป็นประเทศอุตสาหกรรม จะกลายเป็นประเทศบริวารที่ต้องพึ่งพาประเทศที่จะเจริญก้าวหน้ากว่า ทำให้เศรษฐกิจของประเทศโลกที่สามถูกครอบงำ

แกนท์ (Gant, 1979 อ้างถึงใน เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2558) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การพัฒนา” คือ มีคำทั้งหลายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นคำว่า “การพัฒนา” (Developed) “ยังไม่พัฒนา” (Underdeveloped) “ด้อยพัฒนา” (Underdeveloped) และ “พัฒนาน้อย” (Less Developed) ล้วนเป็นคำที่ใช้เพื่อแสดงถึงเงื่อนไขทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในประเทศหรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ แนวคิดในการพัฒนามีหลายแนว เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ความเป็นเมือง การพัฒนาชนบท การพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการ พัฒนาที่เป็นทางเลือก รวมทั้งอาจมีหลายแง่มุม เช่น การเพิ่มรายได้ต่อหัว การปรับปรุงมาตรฐานสุขภาพ การลดอัตราการไม่รู้หนังสือ และการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันประชาธิปไตย

บรูคฟิลด์ (Brookfield, 1984) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาโดยเน้นด้านเศรษฐกิจว่า หมายถึง ความก้าวหน้าที่มุ่งจัดสวัสดิการ ได้แก่ การลดความยากจนและลดการว่างงาน การลดความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจ

คินเดิ้ลเบอร์เกอร์ (Kindleberger, 1996) กล่าวถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจว่า เป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง การเปลี่ยนแปลงระบบสังคม การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

ฮูจเว็ลท์ (Hoogvelt, 1997 อ้างถึงใน พัชราวรรณ บัวอ่วม, 2560) กล่าวว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายใต้การแบ่งโลกที่พัฒนาและไม่พัฒนา ซึ่งฮูจเว็ลท์อธิบายว่า การพัฒนามีอยู่ 3 ฐานะ ได้แก่

1. การพัฒนาในฐานะที่เป็นกระบวนการ ในความหมายนี้ หมายถึง กระบวนการวิวัฒนาการของความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์ รวมทั้งขององค์กรทางวัฒนธรรมด้วย การพัฒนาในฐานะนี้เกี่ยวกับทฤษฎีวิวัฒนาการทั้งแนวเก่า แนวใหม่ ความแตกต่างทางสังคม การผสมผสานและการปรับตัวด้วยการทำให้ดีขึ้น ตลอดจนขั้นตอนของวิวัฒนาการทางสังคม

2. การพัฒนาในฐานะที่เป็นการปฏิสัมพันธ์ ในฐานะนี้เป็นการมองการพัฒนาว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตของสังคมด้วยการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมต่าง ๆ ฮูจเว็ลท์ได้อธิบายถึงการพัฒนาของสังคมที่ด้อยพัฒนาด้วยการติดต่อสัมพันธ์ทางการค้า ระบบพาณิชย์ ระบบอาณานิคม อาณานิคมยุคใหม่ การแปลงสภาพโครงสร้างของสังคมดั้งเดิมด้วยการเป็นสมัยใหม่ภาพใต้ลัทธิอาณานิคม การแพร่กระจายทัศนคติ ค่านิยม สถาบันต่าง ๆ ภายใต้ลัทธิอาณานิคม และการขาดตอนของกระบวนการวิวัฒนาการ

3. การพัฒนาในฐานะที่เป็นการปฏิบัติการ การพัฒนาในฐานะนี้ถือว่า การพัฒนาจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและตรวจสอบกระบวนการแห่งความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายให้เลือกสำหรับการพัฒนาหลาย ๆ เป้าหมาย รวมทั้งรูปแบบของการพัฒนา เป็นต้น

โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัชฎ์ (2532 อ้างถึงใน พระมหาสมศักดิ์ ธีรวโส (แหวนคำ), 2561) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาที่น่าจะส่งผลต่อคนส่วนใหญ่ใน 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้า ซึ่งถ้าเป็นเรื่องเศรษฐกิจก็เรียกว่า ความเจริญทางเศรษฐกิจ ถ้าเป็นด้านสังคมก็เป็นเรื่องของความมีเหตุผล ตลอดจนระบบและกลไกซึ่งเอื้ออำนวยให้สามารถใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินใจ และลดความขัดแย้งโดยสันติวิธี เรื่องความก้าวหน้านี้ได้กลายเป็นเรื่องที่ได้รับความเอาใจใส่กันมาก และมีคนส่วนหนึ่งเห็นว่า การพัฒนานั้น หมายถึง เรื่องของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างเดียว ซึ่งตามทัศนะของการพัฒนาโดยทั่วไปนั้น ควรหมายถึงเรื่องความก้าวหน้าทางสังคมด้วย ไม่เฉพาะแต่ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเท่านั้น

2. การพัฒนา หมายถึง ความมั่นคง ถ้าในทางเศรษฐกิจเราต้องการให้ระบบเศรษฐกิจเป็นระบบที่มั่นคงมีเสถียรภาพ ไม่มีปัญหาเงินเฟ้อ เงินฝืด ในทางสังคมก็เช่นกันเราต้องการเห็นความมั่นคงทางสังคม เป็นสังคมที่สงบสุข สังคมที่สามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่

เปลี่ยนแปลงไปได้โดยปราศจากความรุนแรง ความมั่นคงจึงเป็นเรื่องใหญ่และในการพัฒนาก็ต้องคิดถึงเรื่องนี้ด้วย

3. การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้าและความมั่นคง การพัฒนายังควร หมายถึงความเป็นธรรมอีกด้วย โดยเฉพาะความเป็นธรรมในลักษณะที่ว่าประชาชนทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม และได้รับผลตอบแทนจากการที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามควร ดังนั้นการพัฒนาที่เราต้องการจึงควรเป็นการพัฒนาในรูปแบบที่ช่วยสร้างความเป็นธรรมด้วย

สนธยา พลศรี (2547) ได้ให้ความหมายและอธิบายไว้ว่า การพัฒนา มาจากคำภาษาบาลีว่า วฑฺฒน (วัด-ทะ-นะ) แปลว่า เจริญ ซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ การพัฒนาคน เรียกว่า ภาวนา กับการพัฒนาสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คน เช่น วัตถุและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เรียกว่า พัฒนา หรือวัฒนา เช่น การก่อสร้างถนน บ่อน้ำ อ่างเก็บน้ำ สะพาน โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น และได้สรุปแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวถึงความหมายของ การพัฒนาไว้ ดังนี้คือ

1. การทำให้ดีขึ้น เจริญก้าวหน้าขึ้นโดยไม่หยุดนิ่ง
2. การเปลี่ยนแปลงสภาพที่ไม่พอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจอย่างมีระบบ
3. การกระจายรายได้ของบุคคลไปสู่ชุมชน
4. กระบวนการเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจ
5. กระบวนการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชนบท ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม
6. กระบวนการจัดการองค์กรทางสังคมที่สามารถไปสู่สภาพที่ดีกว่า
7. การปรับปรุงระบบสังคมให้ทันสมัย
8. การเพิ่มขีดความสามารถของสังคมอย่างสูงสุด
9. การเปลี่ยนแปลงในระบบทั้งคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อม
10. การเปลี่ยนแปลงที่มีทิศทาง หรือวางแผนไว้ล่วงหน้า
11. การสร้างความเสมอภาคด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และระหว่างชุมชนต่าง ๆ
12. การปรับปรุงเงื่อนไขต่างๆ ที่สังคมไม่พึงปรารถนาและแบ่งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาออกได้เป็น 5 กลุ่ม มีลักษณะดังนี้ กลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง ความเจริญเติบโต (Growth) คือ เป็นการเพิ่มผลผลิต ซึ่งกระทำโดย ระบบสังคมร่วมกับสิ่งแวดล้อม เช่น การผลิตข้าวเพิ่มขึ้น การสร้างถนน สะพาน เขื่อน เป็นต้น กลุ่มที่ 2 มีความคิดเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบกระทำการ เช่น มีการเปลี่ยนแปลงระบบสังคม ระบบการเมืองและระบบการบริหาร กลุ่มที่ 3 มีความคิดเห็นว่า การพัฒนาเป็นการเน้นถึงวัตถุประสงค์หลัก ถ้าเป็นการบริหาร ก็ต้องบริหารด้วยวัตถุประสงค์ คือ การทำงานที่มุ่งเน้นวัตถุประสงค์เป็นหลัก กล่าวคือ การพัฒนาต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และ

ความต้องการที่ได้รับความเห็นชอบ หรือการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง กลุ่มที่ 4 มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงโดยการวางแผนเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน ตามความเห็นของกลุ่มที่เน้นว่า การพัฒนาอยู่ที่การมีแผน และการนำแผนไปดำเนินการเพื่อกำหนดหรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์นั้น ๆ กลุ่มที่ 5 มีความเห็นว่า การพัฒนาหมายถึง ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ โดยคุณลักษณะทั้งสองนี้ไม่อยากแบ่งแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด คือ ปริมาณและคุณภาพต้องควบคู่กันไปเสมอในแง่ของปริมาณ ผลของการพัฒนา สามารถมองเห็นได้เป็นวัตถุ จับต้อง วัดผลได้ง่าย เช่น เงินเดือนขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น มีถนนหนทาง โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือโรงพยาบาล ส่วนในแง่คุณภาพจับต้องไม่ได้วัดผลได้ยาก เช่น การพัฒนาให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความมอดทน ขยันหมั่นเพียร รักระเบียบวินัย และความสะอาด เป็นต้น และเป็นความจริงเสมอว่า การพัฒนาส่วนใหญ่จะเน้นในแง่ของปริมาณทั้งสิ้น เพราะสามารถที่จะวัดได้ ยิ่งสังคมเจริญมากขึ้นเท่าไหร่ การพัฒนาจำต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่รู้เฉพาะเรื่องของสาขาที่จนชำนาญ โดยขาดความสนใจในความเป็นมนุษย์ เช่น นักเศรษฐศาสตร์วัดผลสำเร็จของตน ด้วยการเพิ่มผลผลิต รายได้ประชาชาติ เพื่อการส่งสินค้าออก เพิ่มอุตสาหกรรม และเพิ่มการลงทุน เป็นต้น โดยคำนึงถึงมนุษย์ส่วนน้อย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมาย การพัฒนา ในภาษาไทยมาจาก “วฑฺฒน” ในบาลี และ “วรฺธน” ในภาษาสันสกฤต แปลว่า ความเจริญ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การพัฒนาชุมชน พัฒนา ประเทศ คือการทำสิ่งเหล่านั้นให้ดีขึ้น เจริญขึ้น สนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ให้ได้ดี ยิ่งขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า “การพัฒนา” เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ การพัฒนาจึงเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง และมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ การพัฒนาเป็นกระบวนการของการ เปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้แล้ว ทำให้ลักษณะเดิมเปลี่ยนไปโดยมุ่งหมายว่า ลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้นจะดีกว่าลักษณะเก่า สภาพเก่า แต่โดยธรรมชาติแล้วเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นย่อมเกิดปัญหาในตัวมันเองเพียงแต่ว่าจะมีปัญหามากหรือปัญหาน้อยต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลง นั้น ๆ ทำให้ความหมายการพัฒนาจะสามารถตีความหมายได้ 2 นัยด้วยกัน คือ

1.“การพัฒนา” ในความเข้าใจแบบสมัยใหม่ หมายถึงการทำให้เจริญในด้านวัตถุรูปแบบ และในเชิงปริมาณ เช่น ถนนหนทาง ตึกรามบ้านช่อง ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

2.“การพัฒนา” ในแง่ของพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนทั้งในด้านร่างกาย และ จิตใจ โดยเน้นในด้านคุณภาพชีวิตและหลักของความถูกต้องพอดี ซึ่งให้ผลประโยชน์สูงสุด ความกลมกลืน และความเกื้อกูลแก่สรรพชีวิตโดยไม่เบียดเบียน ทำลายธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2558) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่จุดมุ่งหมายที่พึงปรารถนา เพียงแต่การพัฒนาไม่ใช่เป็นกระบวนการคงที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดและมีแนวคิดที่อธิบายกระบวนการพัฒนาหลายแนวคิด รวมทั้งนักวิชาการมีจุดเน้นต่างกัน เช่น นักเศรษฐศาสตร์เน้นผลผลิตทางเศรษฐกิจ นักสังคมวิทยาศาสตร์เน้นการเปลี่ยนแปลงสังคม นักรัฐศาสตร์เน้นการพัฒนา ประชาธิปไตย นักบริหารเน้นการพัฒนาสมรรถนะหรือประสิทธิภาพการทำงานของระบบราชการ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งต่าง ๆ ที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชน สภาพแวดล้อมที่เชื่อมโยงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่เจริญขึ้น ดีขึ้น อย่างมีเป้าหมายด้วยบุคลากรของหน่วยงานนั้น ๆ เริ่มตั้งแต่การรับรู้ถึงปัญหาความต้องการของตนเอง โดยการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก หรือจากภาครัฐบาลให้น้อยที่สุด การดำเนินการพัฒนาต้องใช้วิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านวัตถุ เป็นการกระทำที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนและได้รับการยอมรับจากบุคลากรในหน่วยงาน

2.1.2 ลักษณะของการพัฒนา

สนธยา พลศรี (2547) ได้อธิบายถึงลักษณะของการพัฒนาไว้ ดังนี้

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ซึ่งเป็นลักษณะตามความหมายทางด้านพัฒนบริหารศาสตร์

2. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนและอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้

3. มีลักษณะเป็นพลวัต คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

4. เป็นแผนโครงการ คือ เกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่า จะเปลี่ยนแปลงใครด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

5. เป็นวิธีการ การพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน ต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักาณะเฉพาะเป็นของตนเอง

6. เป็นปฏิบัติการ คือ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะเกิดผลตามที่ต้องการ

7. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการและคิดค้นวิธีการในการที่จะพัฒนาตนเองและสิ่งต่าง ๆ ได้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม ถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้ว จะไม่ใช่การพัฒนาแม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

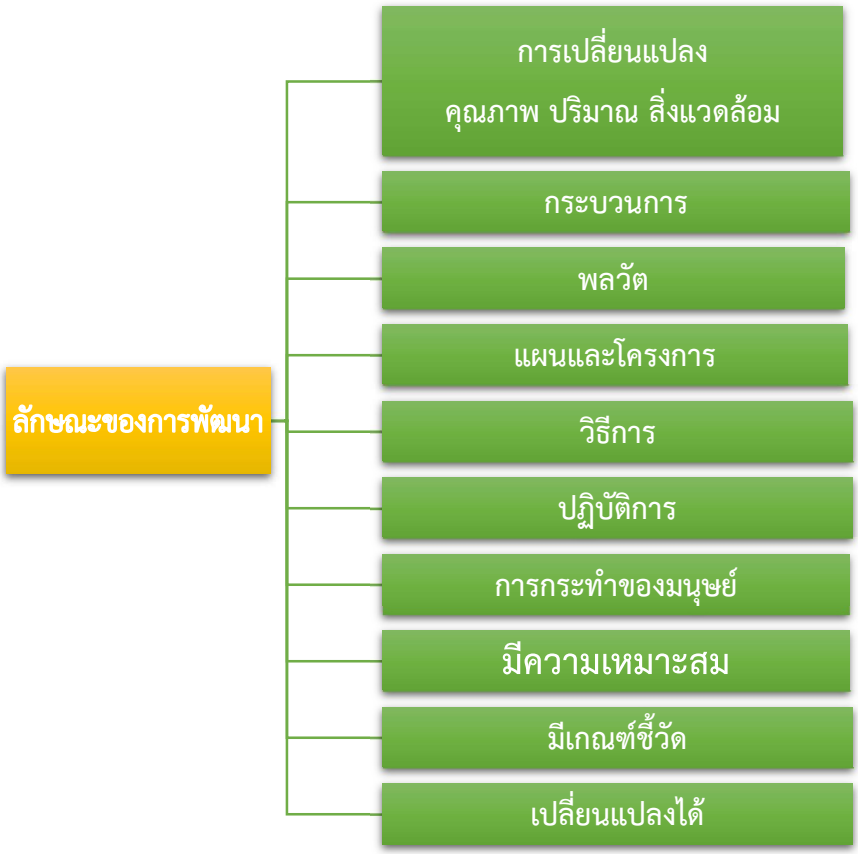
8. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั่นเอง

9. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือ สามารถบอกได้ว่า ลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพ ปริมาณ สิ่งแวดล้อม ความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่า มีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่และระดับใด เป็นต้น

10. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการและวิธีการพัฒนาก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมนุษย์และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า ลักษณะของการพัฒนาโดยรวม เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน มีเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ ว่ามีความเหมาะสมและพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ถ้าการพัฒนาขาดลักษณะใดลักษณะหนึ่ง จะเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงใน

รูปแบบหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับการพัฒนาเท่านั้น ลักษณะของการพัฒนาสรุปเป็นแผนภาพประกอบที่ 2 ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะของการพัฒนา

ที่มา: สนธยา พลศรี (2547)

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

คณะกรรมการประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (2559) กล่าวว่า จากการนำคำว่า การพัฒนามาใช้ด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันจึงทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาต่างกันออกไปหลายแนวคิด ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดด้านมนุษย์นิยม เป็นการอธิบายแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาของมนุษย์ที่เน้นเรื่อง ค่านิยมกับจริยธรรม โดยมองว่าเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาอยู่ที่มนุษย์และค่านิยมด้านจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในสังคมมนุษย์ ตามแนวคิดนี้ถือว่า คนเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา คนเป็นผู้บันดาลให้สิ่งต่าง ๆ

ในการเกิดขึ้นหรือดับสลายได้ จุดหมายปลายทางสูงสุดของการพัฒนา คือ การพัฒนาคน ซึ่งหมายถึง การทำให้คนมีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

2. แนวคิดทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการอธิบายถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งจะเน้นไปในเรื่องของการออมและการลงทุน มองว่าการพัฒนาเปรียบเสมือนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยถือว่าเมื่อมีกระบวนการพัฒนาเกิดขึ้นแล้ว ผลแห่งการพัฒนาจะแพร่กระจายไปยังประชาชนทีละน้อยและประชาชนจะพัฒนาตามไปด้วย ซึ่งผลประโยชน์ของการเจริญเติบโตจะกระจายไปสู่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในรูปของงานและโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยผลของการกระจายนี้จะเพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มที่ยากจนกว่า

3. แนวความคิดด้านความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เป็นผลมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศและประเทศต่าง ๆ เริ่มตระหนักว่าการดำเนินการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการพัฒนาควรจะถูกกำหนดให้ไปสู่แนวคิดความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การศึกษาและสุขภาพอนามัย รวมไปถึงความต้องการด้านต่าง ๆ ของประชาชนเป็นอันดับแรก แทนการมุ่งลงทุนในด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาและแนวทางในการปฏิบัติแล้ว การพัฒนาจะมุ่งไปที่สวัสดิการของประชาชนเพื่อลดความยากจน ลดการว่างงานและลดความไม่เท่าเทียมกันด้วย

4. แนวความคิดแบบการปฏิบัติการทางสังคม เป็นแนวคิดที่เกิดจากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ พยายามที่จะปรับปรุง แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในรูปของการวางแผนและปฏิบัติการ เช่น การปฏิรูปที่ดิน การสหกรณ์ การพัฒนาชนบท เป็นต้น และเรียกวิธีการนี้ว่า การพัฒนา (สนธยา พลศรี, 2547)

5. แนวคิดแบบความขัดแย้งทางสังคม เป็นแนวคิดของการพัฒนาประเทศด้วยระบบสังคมนิยมที่นำทฤษฎีความขัดแย้งมาใช้เป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบสังคม โดยถือว่าการนำระบอบสังคมนิยมเข้ามาใช้แทนระบบที่ใช้อยู่เดิม ถือเป็นการพัฒนาในแนวความคิดนี้ (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2550)

6. แนวคิดแบบการพัฒนาชุมชน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาตินำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาที่กล่าวมาแล้วในเรื่อง ความเป็นมาของการพัฒนา กล่าวคือ การให้คนและกลุ่มคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นผู้ได้รับผลของการพัฒนาตามหลักการและวิธีการพัฒนาชุมชน

7. แนวคิดแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาติเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกิดขีดจำกัดของทรัพยากรโลก เป็นแนวคิดการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุกด้านอย่างสมดุลใน 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและด้านการเมือง

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานั้นจำเป็นจะต้องตระหนักในความจริงที่ว่า การพัฒนาเป็นแนวคิดเชิงปทัสถาน การกำหนดความหมาย ทิศทางและแนวทางการพัฒนานั้น ย่อมจะแตกต่างกันไปตามค่านิยมและความเชื่อพื้นฐาน หรืออุดมการณ์ของสังคมและกาลเวลา

2.1.4 ทฤษฎีการพัฒนา

Michael (1983 อ้างถึงใน มลฤดี สมอทอง, 2556:) สรุปเอาไว้ว่า หลังสงครามโลก ครั้งที่สองเป็นต้นมา ทฤษฎีการพัฒนาที่สำคัญมีอยู่ 4 ทฤษฎี แต่ขณะเดียวกัน เมื่อไม่นานมานี้ก็มี ความพยายามเสนอทฤษฎีที่ 5 เข้ามา รวมทั้งหมดแล้วจึงเป็น 5 ทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีการพัฒนาตามขั้นตอน (Linear-stages Theory) ทฤษฎีนี้ยึดประเทศอุตสาหกรรมเป็นแม่แบบ วิเคราะห์ว่า ประเทศเกษตรกรรมส่วนใหญ่ยังไม่พัฒนาเศรษฐกิจ จึงพยายามวางแผนให้พัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม โดยกำหนดเป็นขั้นตอน เช่น ทฤษฎีความเจริญเติบโตของ รอสทาว (Rostow's Stages of Growth) หรือตัวแบบการออมและการลงทุนเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ ฮาร์รอดและโดมาร์ (Harrod-domar Growth Model) เป็นต้น

2. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง (Structural-change Models) ทฤษฎีนี้ต้องการให้เปลี่ยนโครงสร้างจากภาคเกษตรไปเป็นภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถผลิตได้มูลค่ามากกว่า อาจต้องมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปยังภาคอุตสาหกรรม เพื่อดูดซับแรงงานส่วนเกินและพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต เช่น ทฤษฎีการพัฒนาของลูอิส (Lewis Theory of Development) เป็นต้น

3. ทฤษฎีพึ่งพาระหว่างประเทศ (International-dependence Revolution) นักทฤษฎีในประเทศกำลังพัฒนาหรือมองจากจุดยืนของประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะละตินอเมริกานั้นไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยของตะวันตก เพราะมองว่าเป็นการครอบงำ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาที่พึ่งพา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพึ่งพาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจนมีสภาพเหมือนเป็นอาณานิคมสมัยใหม่ และยิ่งพัฒนาไปจะมีคนรวยเพียงกลุ่มน้อยที่ได้รับผลประโยชน์ปัญหาความเป็นธรรมและการกระจายรายได้จะยิ่งรุนแรงยิ่งขึ้น รวมไปถึงการสร้างค่านิยมในการพัฒนาในทางที่ผิดที่ต้องพึ่งภายนอกอยู่ตลอด

4. ทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ (Neoclassical Counterrevolution) ทฤษฎีนี้เกิดในช่วงทศวรรษ 1980 เมื่อรัฐบาลอนุรักษ์นิยมของตะวันตก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดาและเยอรมนีตะวันตก พร้อมใจกันรับเอาแนวคิดเสรีนิยมใหม่มาเป็นหลักในการกำหนดนโยบายแนวคิดนี้จะเน้นเศรษฐศาสตร์มหาภาคทางด้านอุปทาน (Supply-side Macroeconomics) หมายความว่า สนใจการปรับปรุงทางการผลิตมากกว่าการบริโภค ขณะเดียวกันก็เน้นการแปรรูป ลดขนาดของรัฐ ลดการวางแผน

จากส่วนกลางลดการควบคุมและลดกฎระเบียบ แนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ คือธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ตลอดจน องค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ จึงทำให้สามารถเผยแพร่แนวคิดของการเปิดเสรีไปอย่างรวดเร็ว

5. ทฤษฎีความเจริญเติบโตแนวใหม่ (New Growth Theory) ทฤษฎีนี้เห็นว่า การเปิดเสรีมีปัญหา เพราะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพึ่งพิงภายนอก ขณะที่สถานการณ์ภายนอกผันผวน ยากจะคาดการณ์ได้ นอกจากนี้ การเติบโตที่เกิดนั้นยังมีภาวะไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของภายนอก เช่น การเคลื่อนย้ายทุนและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ดังนั้น การเพิ่มของผลผลิตมวลรวม จึงเป็นการปรับตัวระยะสั้นและอาจไม่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ทฤษฎีนี้จึงหันมาสนใจความเจริญเติบโตแนวใหม่ ที่เน้นการเติบโตจากภายใน (Endogenous Growth Theory) และ เน้นการเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth) ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างทุนกับแรงงาน ไม่ใช่เป็นเพียงการเคลื่อนย้ายทุน ทฤษฎีความเจริญเติบโตแนวใหม่จึงเน้นการใช้ทรัพยากรภายใน และเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) โดยเฉพาะลงทุนทางด้านการศึกษา การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และการวิจัยและการพัฒนา (R & D) ซึ่งเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งของการลงทุนในปัจจุบัน ทฤษฎีความเจริญเติบโตจากภายในนี้เริ่มเข้ามาทดแทนทฤษฎีรุ่นเก่าที่เน้นความเจริญเติบโตจากภายนอก (Exogenous Growth Theory) นอกจากนี้ทฤษฎีความเจริญเติบโตจากภายในยังมองว่า ความเจริญเติบโตขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมเริ่มต้น (Initial Conditions) เช่น ระดับการศึกษาระดับการพัฒนาของตลาดทุน และที่สำคัญ คือ แบบแผนการกระจายรายได้ก็มีผลต่อความเจริญเติบโตเช่นกัน เนื่องจากการกระจายรายได้มีผลทำให้คนมีทุนต่างกันและมีการลงทุนต่างกัน ระบบเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้ดีนั้นคนลงทุนก็มากและสามารถลงทุนพร้อม ๆ กัน ได้จึงชักนำให้เศรษฐกิจเติบโตเข้าสู่จุดดุลยภาพที่สูงกว่าได้

สรุปได้ว่า การนำทฤษฎีการพัฒนามาใช้ในการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะด้านใด ๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพิ่มขึ้น ได้แก่ ปริมาณงาน คุณภาพหรือรายได้ ผลงาน การปฏิบัติงานที่ดีขึ้น ถือว่าเป็นการพัฒนาทั้งสิ้น นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการเพิ่มขึ้นของระดับความพึงพอใจและความสุขของบุคลากรอีกด้วย

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสถานศึกษาปลอดภัย

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของความปลอดภัยในโรงเรียนหรือความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ดังนี้

เดโรเช่และไกเซอร์ (Deroche and Kaiser, 1980) ได้กล่าวถึงความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานทุกวิถีทางที่ทำให้นักเรียนปลอดภัยทั้งในห้องเรียนและในการบริการของโรงเรียน ไปและกลับจากบ้านและสถานศึกษาอย่างปลอดภัย

ไฮแบรนด์ (Hildebrand, 1984) กล่าวถึง ความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า จะต้องพิจารณาถึงอัตราส่วนครูและเด็ก การให้การดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและเน้นถึงความจำเป็น และความสำคัญของการประกันภัยสำหรับเด็ก ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดให้แก่เด็ก

ดอนเมซ (Dönmez, 2001) ได้กล่าวถึงความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า หมายถึง นักเรียนและครูควรรู้สึกว่าตนเองเป็นอิสระทางกายภาพ ทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์

แคปแลนและโอวิงส์ (Kaplan and Owings, 2000) กล่าวว่า เหตุผลหลักที่โรงเรียนมีอยู่ คือ นักเรียนและการศึกษา ดังนั้นความปลอดภัยของสถานศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนจึงถูกใช้สลับกัน ถ้าครูและนักเรียนไม่รู้สึกปลอดภัยในสถานศึกษา การสอนและการเรียนรู้จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาที่ปลอดภัยมีสภาพแวดล้อมทางสังคมและร่างกายที่ส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วยบรรทัดฐาน กฎ ระเบียบและการบังคับใช้ และการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

วานแฮม (Varnham, 2005) กล่าวว่า สถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและรับผิดชอบตามกฎหมายในการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพให้ปลอดภัยและจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเด็กและจัดบริการความปลอดภัยในสถานศึกษา

โซนาเยีย (Sonayia, 2012) ได้กล่าวถึงความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า ขั้นแรกให้ทำความเข้าใจว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไม่มีสูตรตายตัว โรงเรียนทั้งหมดต้องนำแนวทางด้านความปลอดภัยมาใช้เป็นกิจวัตรประจำวัน โดยทั่วไป “ความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วยโปรแกรมและบริการที่หลากหลาย ซึ่งออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการบำรุงรักษาและการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นประโยชน์ อีกวิธีที่เป็นประโยชน์ คือ การขอความช่วยเหลือจากนักเรียนในการดำเนินการประเมินผลทางกายภาพของสถานศึกษา เพื่อช่วยผู้บริหารในการระบุและแก้ไขช่องโหว่ที่สามารถนำไปสู่การกลั่นแกล้งและความปลอดภัยอื่น ๆ การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสภาพอากาศของสถานศึกษาของนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญตามมุมมองของนักเรียน กระบวนการนี้สามารถเปิดเผยได้อย่างมากสำหรับเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาที่ประสงค์จะค้นหาและแก้ไขอันตราย การจัดการและประสานงานการตอบสนองของสถานศึกษาต่อเหตุการณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อหรือทำร้ายคนในสถานศึกษา

โครงสร้างความสามารถในการดำเนินงานต้องใช้เวลาในการวางแผนและการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ

กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันการศึกษาแห่งชาติ (Ministry of education and National institute of education, 2017) ให้ความหมายของความปลอดภัยของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรง การกลั่นแกล้ง การล่วงละเมิดและการใช้สารเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of education, 2017 อ้างถึงใน สุกัญญา พรน้อย, 2562) ให้ความหมายของสถานศึกษาที่ปลอดภัย หมายถึง สถานศึกษาส่งเสริมการปกป้องนักเรียนจากการใช้ความรุนแรง การสัมผัสกับอาวุธและการคุกคาม การโจรกรรม การกลั่นแกล้งการขายหรือการใช้สารที่ผิดกฎหมายในบริเวณสถานศึกษา ความปลอดภัยของสถานศึกษาเชื่อมโยงกับผลการเรียนของนักเรียนและสถานศึกษาที่ดีขึ้น ความปลอดภัยทางอารมณ์และร่างกายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับผลการเรียน ในเวลาเดียวกันนักเรียนที่ตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางร่างกาย หรืออารมณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขายหรือใช้สารที่ผิดกฎหมายในบริเวณสถานศึกษา มีความเสี่ยงต่อการเข้าเรียนไม่ดี ความล้มเหลวของหลักสูตรและการออกกลางคัน ความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งผลต่อนักเรียนทุกคน

พอลแล็คและซันเดอร์แมน (Pollack and Sunderman, 2000) ให้ความหมายถึงลักษณะของสถานศึกษาที่ปลอดภัย ดังนี้

1. มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. มีความเกี่ยวข้องกับครอบครัว
3. พัฒนาความสัมพันธ์ไปยังชุมชน
4. เน้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและเจ้าหน้าที่
5. อภิปรายเรื่อง ความปลอดภัย
6. ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความเคารพ
7. สร้างวิธีที่นักเรียนจะแบ่งปันความกังวลของตนเอง
8. ช่วยให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยในการแสดงความรู้สึกของตนเอง
9. มีระบบเพื่อดูแลนักเรียนที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกทอดทิ้ง
10. มีโปรแกรมเสริมสำหรับนักเรียน
11. ส่งเสริมสัญชาติและบุคลิกภาพ
12. ระบุปัญหาและประเมินความก้าวหน้าในการแก้ปัญหา

13. สนับสนุนนักเรียนในการเปลี่ยนไปใช้ชีวิตวัยผู้ใหญ่และการทำงาน

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2552) กล่าวว่า โรงเรียนถือเป็นบ้านหลังที่ 2 ของเด็กนักเรียนที่มักใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ประกอบด้วยเด็กอยู่ในวัยซุกซน หากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ปลอดภัย จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดได้ เพื่อป้องกันอุบัติภัยที่มักเกิดในโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

อมรวิชช์ นาครทรรพ และจุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์ (2553) กล่าวว่า จากสถานการณ์ปัญหาการบาดเจ็บและเสียชีวิตของเด็กทั่วโลกที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศให้ความสำคัญกับเรื่อง สวัสดิศึกษา (Safety education) หรือความปลอดภัยในโรงเรียนมากขึ้น เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันอุบัติเหตุในชีวิตและทรัพย์สินของทุกคนในโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2554) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนต้องใช้ชีวิตอยู่ตลอดทั้งวัน ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่ต้องมีความปลอดภัยต่อชีวิตไม่น้อยกว่าบ้าน ซึ่งสามารถแบ่งการจัดสวัสดิภาพในโรงเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย มีจิตสำนึกที่ดี และสวัสดินิสัยในอันที่จะป้องกันตนเองและผู้อื่นให้พ้นภัยหรือลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุลงได้

ได้ให้ความหมายของสถานศึกษาปลอดภัย หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่สถานศึกษาจัดขึ้นและมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดสถานศึกษาปลอดภัย การจัดการศึกษาและหลักสูตร การเรียนการสอนด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ร่วมกันจัดทำขึ้นในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงกิจกรรมหลักการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาและมีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้ คือ 1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติภัย 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม 4) มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน 5) มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสัตว์มีพิษ และ 6) มาตรการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนด้านผลกระทบจากการสู้รบและเหตุการณ์ไม่สงบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ

1.1 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ

1.2 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา

1.3 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

1.4 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

1.5 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากการเดินทางไป-กลับ

1.6 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

1.7 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากการร่วมกิจกรรมสำคัญ

2. การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุเกี่ยวกับอุบัติภัย

2.1 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากธรรมชาติ

2.1.1 อัคคีภัย (Fires)

2.1.2 วาตภัย (Storm)

2.1.3 อุทกภัย (Flood)

2.1.4 แผ่นดินไหว (Earthquakes)

2.1.5 คลื่นสึนามิ (Tsunami)

2.1.6 แผ่นดินถล่ม (Landslides)

2.1.7 หลุมยุบ (Sinkhole)

2.1.8 ภาวะโลกร้อน (Global warming)

2.2 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

3. การป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม

3.1 การป้องกันและแก้ไขการล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ

3.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำร้ายตัวเองและฆ่าตัวตาย

3.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการอุปโภคบริโภค

3.5 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท

3.6 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการถูกล่อลวงและลักพา

3.7 การถูกล่อลวงและลักพาสื่อลามกอนาจาร

3.8 การถูกล่อลวงและลักพาอบายมุข

3.9 การถูกล่อลวงและลักพาพฤติกรรมชู้สาว

3.10 การถูกล่อลวงและลักพาอินเทอร์เน็ตและเกม

4. การรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน

4.1 การรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อม

4.2 การรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านโรคติดต่อและโรคระบาด

4.3 การรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านความผิดปกติจากสุขภาวะของนักเรียน

5. การรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสัตว์มีพิษ

6. การรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านผลกระทบจากการสู้รบและเหตุการณ์ความไม่สงบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวว่า การสร้างความปลอดภัยให้แก่นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับความสุขและการมีชีวิตที่ปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักป้องกันตนเองในสภาวะคับขันและจัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 (2556) กล่าวว่า ความปลอดภัยของนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพราะนอกจากจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขแล้ว ยังมีผลต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จึงมีความตระหนักในความสำคัญและเล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่สถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องร่วมมือกันหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นไปตามหลักสูตร มีทักษะชีวิตที่จะดูแลตนเองให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม อุบัติเหตุ และอุบัติภัย ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักเรียน

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) กล่าวว่า โรงเรียน ถือเป็นสังคมหนึ่งที่เด็กนักเรียนใช้ชีวิตและเวลาส่วนใหญ่คลุกคลีอยู่ในโรงเรียน และเป็นสังคมที่พ่อแม่ ผู้ปกครองทุกคนให้การยอมรับ นับถือ ยกย่องและคาดหวังว่าเด็กจะได้รับความรู้ การอบรมสั่งสอน ได้รับการพัฒนาศักยภาพทางด้านร่างกาย จิตใจและได้รับการปกป้องคุ้มครองทางด้านร่างกายและจิตใจและทรัพย์สินจากครู ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งที่นอกเหนือจากการทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องเป็นสถานที่ที่มีความปลอดภัยสำหรับเด็กทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ครูปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสม ดูแลเด็กด้วยการเอาใจใส่ ปกป้องคุ้มครองเด็กนักเรียนราวกับเด็กนักเรียนนั้นเป็นลูกเป็นหลานของตนเอง

โรงเรียนอนุบาลภูเก็ต (2558) กล่าวว่า นักเรียน คือ หัวใจของการจัดการศึกษา โรงเรียนอนุบาลภูเก็ต มีความตระหนักในความสำคัญและเล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องร่วมกันหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนรู้อย่าง

มีความสุขเป็นไปตามหลักสูตร มีทักษะชีวิตที่จะดูแลตนเองให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม อุบัติเหตุ และอุบัติภัย ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักเรียน ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลภูเก็ต ซึ่งมีภารกิจและความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ต้องดำเนินการอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) กล่าวว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ดำเนินงานตามมาตรการ แนวทางหรือกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่มุ่งเพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่นักเรียน รวมทั้งการป้องกันคุ้มครองนักเรียนจากภยันตรายต่าง ๆ ทั้งในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติภัย และการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยการดำเนินการดังกล่าวอาจอยู่ในรูปแบบของการจัดการศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอนด้านความปลอดภัย หรือการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามมาตรการ แนวทางหรือกิจกรรมทุกชนิดที่กำหนดไว้ของสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นเพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียน สถานศึกษาจึงให้ความสำคัญในการดำเนินการทุกวิถีทางที่จะทำให้นักเรียนเกิดความปลอดภัยเมื่อดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่ปลอดภัย มีกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การขับขี่ปลอดภัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสุข กระตือรือร้นต่อการเรียน ส่งผลต่อคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2.2.2 สภาพปัญหาความปลอดภัยในสถานศึกษา

สุตตยามุลลี (Suttayamully, 2005) กล่าวว่า อุบัติเหตุจากการจราจรที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ข้ามถนน บางครั้งเกิดจากคนขับรถที่ไม่สามารถมองเห็นเด็กที่อยู่ตรงกลางถนนได้ การเกิดอุบัติเหตุประเภทนี้อาจเกิดจากคนขับรถที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ เช่น การจำกัดความเร็ว อุบัติเหตุเหล่านี้จะเกิดขึ้นเนื่องจากทางเท้าถูกปิดกั้นโดยผู้ขายบังคับให้คนเดินเท้าเดินบนถนน

เออร์กันและตาลฮา (Erkan and Talha, 2009) กล่าวว่า ความปลอดภัยของนักเรียนยังเป็นปัญหาร้ายแรงสำหรับนักเรียนในสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนหลายด้าน ทั้งด้านอาชญากรรมและการล่วงละเมิด และด้านความปลอดภัยทางกายภาพของสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยทางด้านอารมณ์ของนักเรียน

เดวิด (David, 2016) กล่าวว่า แรงผลักดันในการศึกษา การออกแบบเพื่อค้นหาและวิเคราะห์นโยบายการปฏิบัติและวิธีปฏิบัติด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในรัฐอินเดียนาและโรงเรียนเอกชนของรัฐอินเดียนา คือ การเพิ่มขึ้นของสื่อที่เกี่ยวกับความรุนแรงในสถานศึกษา โดยเฉพาะเหตุการณ์โศกนาฏกรรมที่โรงเรียนประถมศึกษา Sandy Hook ใน Newtown เมือง Connecticut ในเดือนธันวาคม ค.ศ.2012 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2555 Adam Lanza วัย 20 ปี ฆ่าแม่ของเขาและนำปืนที่ซื้อมาและขับรถไปที่โรงเรียนประถมศึกษา Sandy Hook ในเมือง Newtown มลรัฐคอนเนคทิคัต ที่นั่นเขาได้สังหารหมู่ครู 6 คน และเด็ก 20 คน เด็กหญิง 12 คนและเด็กชาย 8 คน อายุระหว่าง 6 ถึง 7 ขวบ Adam Lanza ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคทางจิตตั้งแต่เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและใช้ชีวิตอยู่ในห้องใต้ดินที่มืดดูวิดีโอเกี่ยวกับการฆาตรกรรม วิดีโอเกมและวิจัยเกี่ยวกับการสังหารหมู่ โศกนาฏกรรมครั้งนี้เป็นครั้งที่สองของการยิงโรงเรียนที่เสียชีวิตในประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา การยิงของมหาวิทยาลัยที่ร้ายแรงที่สุดเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2550 เมื่อวิทยาลัย Seung-Hui Cho ยิงและฆ่านักเรียน 32 คน เช่นเดียวกับในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่มีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก และชาวญี่ปุ่นรู้สึกภูมิใจในการเป็นชาติที่มีมาตรฐานความปลอดภัยสูงนี้ อย่างไรก็ดีมีเหตุการณ์ที่น่าตื่นตระหนกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นที่โรงเรียนประถมศึกษาอิเคดะ (Ikada elementary school) ทำให้มีการกำหนดมาตรการรักษาความปผลอดภัยทั่วประเทศญี่ปุ่นมากขึ้นไปอีก เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน ค.ศ.2001 โดยมีผู้บุกรุกเข้าไปในโรงเรียนประถมศึกษาอิเคดะ ซึ่งติดอยู่กับมหาวิทยาลัยโอซาก้า เคียวอิกุ (Osaka kyoiku university) และสังหารเด็กนักเรียนไป 8 คน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนอีก 13 คนและครูอีก 2 คนได้รับบาดเจ็บ (Fujita, 2011) และในประเทศจีนประสบเหตุสะเทือนขวัญกรณีบุกรุกทำร้ายเด็ก ๆ ในโรงเรียนสามแห่งสามวันซ้อน โดยสองกรณีก่อนหน้า ได้แก่ กรณีอดีตครูวัย 33 ปี ที่ถูกพนักงานเพราะปัญหาทางจิตได้บุกโรงเรียนชั้นประถมศึกษาในเหล่ยโจว มณฑลกว่างตง (กวางตุ้ง) เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2553 ไล่แทงนักเรียนบาดเจ็บ 15 คน ในเช้าวันถัดมา ชายตกงานวัย 47 ปี บุกโรงเรียนอนุบาลในเมืองไท่ซิง มณฑลเจียงซู แทงเด็กอนุบาลบาดเจ็บ 28 คน สำหรับกรณีแทงนักเรียนที่เหล่ยโจวเกิดขึ้นวันเดียวกับที่มีการประหารนักโทษฆาตรกรแทงเด็ก 8 คนเสียชีวิตที่โรงเรียนชั้นประถมศึกษาแห่งหนันผิง มณฑลฝูเจี้ยน เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2553 ที่ผ่านมา (ผู้จัดการออนไลน์, 2553) ซึ่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ทั่วโลกเริ่มตื่นตัวที่จะให้ความสำคัญกับการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนในสถานศึกษา ทำให้เกิดมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษามากขึ้น ยังมีเหตุการณ์อีกหลายเหตุการณ์ที่ทำให้ทั่วโลกต้องตระหนักถึงความปลอดภัยในสถานศึกษา

อมรวิชช์ นาครทรรพ, จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์และคณะ (2555) กล่าวว่า จากสถานการณ์ปัญหาการบาดเจ็บสวัสดิศึกษา (Safety education) หรือ ความปลอดภัยในสถานศึกษามากขึ้น เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันอุบัติเหตุในชีวิตและทรัพย์สินของทุกคนในสถานศึกษาและชุมชนรอบข้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวถึง ปัญหาความปลอดภัยในสถานศึกษา ดังนี้

1. ปัญหาอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุที่เกิดจากอาคารเรียนหรืออาคารประกอบของสถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างถาวรใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อใช้งานนาน ๆ อาคารเหล่านี้ย่อมเกิดการชำรุดทรุดโทรม

อุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้ครุภัณฑ์ เนื่องจากครุภัณฑ์เป็นสิ่งของต่างๆ ที่ใช้ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง กระดานดำ ชอล์ก ตู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ตลอดเวลาที่อยู่ในห้องเรียน และสิ่งเหล่านี้ก็อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

อุบัติเหตุที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ที่ใช้ภายในโรงเรียน เช่น สายไฟ ปลั๊กไฟ พัดลม หม้อไฟฟ้า เกิดปัญญาไฟฟ้าช็อตหรือกระแสไฟฟ้าลัดวงจรได้

อุบัติเหตุที่เกิดจากห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ซึ่งเป็นห้องที่นักเรียนใช้เรียนทั้งภาคปฏิบัติและทฤษฎี สามารเกิดอันตรายจากอุปกรณ์ เครื่องมือและสารเคมี สามารถเกิดอุบัติเหตุจากการใช้ที่ไม่ถูกต้องหรืออุปกรณ์เครื่องใช้เกิดการชำรุดเสียหาย

อุบัติเหตุที่เกิดจากรั้วและประตูโรงเรียน เป็นจุดที่เสี่ยงเกิดอุบัติเหตุกับนักเรียนได้หากไม่มีความแข็งแรงเพียงพอ และหากมีการชำรุด

อุบัติเหตุที่เกิดจากบ่อน้ำ สระน้ำ และบ่อเลี้ยงปลา เป็นจุดเสี่ยงเมื่อเด็กเล็กเข้าใกล้บริเวณบ่อน้ำ สระน้ำ บ่อเลี้ยงปลา อาจเกิดที่พลัดตกทำให้เกิดการเสียชีวิตได้

อุบัติเหตุที่เกิดจากเขตก่อสร้างและกองวัสดุชำรุด อุบัติเหตุเกิดได้ง่ายเมื่อเด็กเข้าไปเล่นในบริเวณดังกล่าว

อุบัติเหตุที่เกิดจากต้นไม้ ต้นไม้บางชนิดยางมีพิษคัน เป็นที่อยู่ของสัตว์มีพิษได้ กิ่งไม้และต้นไม้เกิดการผุได้ สามารถหักโค่นล้มเองในวันใดวันหนึ่ง ในวันนั้นอาจเป็นวันที่เด็กกำลังเดินผ่านต้นไม้ที่ปลูกในกระถาง ต้องระวังเวลาที่เด็กวิ่งผ่านมา แล้วล้มศีรษะเด็กอาจกระทบกระถางต้นไม้แตกได้ หรือเด็กนักเรียนชอบปีนป่ายต้นไม้ ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุที่เกิดจากสนาม สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา เนื่องจากนักเรียนอยู่ในวัยซุกซนและขาดความระมัดระวัง ทำให้เกิดอุบัติเหตุจากสนาม สนามเด็กเล่น สนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาได้ง่ายและเป็นจุดที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง การจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาหรือเครื่องเล่นบางอย่างอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ง่าย และวิธีการใช้เครื่องเล่นทุกชนิดในสนามที่ไม่ถูกต้อง ความแข็งแรงของอุปกรณ์เครื่องเล่นและน็อตยึดฐาน

อุบัติเหตุที่เกิดจากโอ่งน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม ถังเก็บน้ำ

อุบัติเหตุที่เกิดจากเตาเผาขยะและที่ทิ้งขยะ

อุบัติเหตุที่เกิดจากอุปกรณ์ประกอบการทำงานที่ใช้มือถือ เช่น เลื่อย ค้อน หรือไขควง เป็นต้น การใช้เครื่องมือไม่เป็น ใช้ไม่ถูกวิธี หรือใช้ไม่เหมาะสมกับงานก็อาจเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุที่เกิดจากการเดินทาง ในบางครั้งนักเรียนอาจได้รับอุบัติเหตุจากการไม่ระมัดระวังเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องสูญเสียชีวิต อวัยวะ และทรัพย์สิน ส่วนใหญ่มาจากการเดินทางโดยทางเท้า และยานพาหนะทางบก

อุบัติเหตุที่เกิดจากการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ทำให้เกิดเหตุขึ้นมากับนักเรียนระหว่างเดินทางไปศึกษานอกสถานที่ และอาจเกิดจากหลายกรณี เช่น อุบัติเหตุจากยานพาหนะ การทำกิจกรรมและความเจ็บป่วย

อุบัติเหตุที่เกิดจากการร่วมกิจกรรมสำคัญ กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด เป็นต้น หากครูผู้ควบคุมไม่วางแผนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้รอบคอบ นักเรียนขาดความระมัดระวังในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ถูกต้อง สถานที่ใช้ทำกิจกรรมมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้โดยง่าย หรืออุปกรณ์ที่ใช้อยู่ในสภาพชำรุด อุบัติเหตุก็อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน

2. อุบัติภัย

อุบัติภัย หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด อาจจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ที่ไม่ได้เจตนา ทำให้ผู้เกี่ยวข้องบาดเจ็บ ล้มตาย หรือเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน อุบัติภัยเกิดขึ้นได้ทุกเพศ ทุกเวลาและทุกสถานที่

อุบัติเหตุเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย (Fires) วาตภัย (Storm) อุทกภัย (Flood) แผ่นดินไหว (Earthquakes) คลื่นสึนามิ (Tsunami) แผ่นดินถล่ม (Landslides) หลุมยุบ (Sinkhole) และภาวะโลกร้อน (Global warming)

อุบัติเหตุเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

3. ปัญหาทางสังคม

ปัญหาการล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ จากสถานการณ์ทางสภาพแวดล้อมของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ได้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความเสื่อมโทรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคม อีกทั้งภาวการณ์บีบคั้นทางด้านเศรษฐกิจ ได้กลายเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรง การเอารัดเอาเปรียบ รวมไปถึงการกดขี่ข่มเหงของคนในสังคม ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ได้ลุกลามเข้าสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาการทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการแข่งขัน การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมเป็นไปในลักษณะที่ต้องแข่งขันกับตัวเองและผู้อื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับของสังคม ทำให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล มีภาวะกดดันที่รุนแรง ซึ่งความเครียดที่เกิดขึ้นส่งผลให้นักเรียนหาทางออกด้วยการกระทำตัวเองและคิดสั้น เพื่อหนีปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่

ปัญหาสารเสพติด ปัจจุบันปัญหาการแพร่กระจายของสารเสพติด นับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของทุกประเทศ เพราะเป็นตัวการบ่อนทำลายความเจริญของทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเยาวชน และนับวันจะทวีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ปัญหาการอุปโภคบริโภค นักเรียนบริโภคอาหาร น้ำ นม ที่เป็นพิษ ไม่เหมาะสม จะเป็นอันตรายต่อร่างกาย และการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ อาจเป็นสาเหตุของโรคติดต่อในสถานศึกษาได้ง่าย

ปัญหาการทะเลาะวิวาท นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหา ก่อการทะเลาะวิวาท ใช้อาวุธทำร้ายร่างกายคู่กรณีหรือฝ่ายตรงข้ามที่ไม่ใช่สถาบันของตน ส่งผลให้ตนเองและผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต พฤติกรรมดังกล่าวเป็นอันตรายต่อสวัสดิภาพและอนาคตของนักเรียน

ปัญหาการถูกล่อลวงและลักพา จากสภาพสังคมปัจจุบัน ครอบครัว สังคม คุณธรรม จริยธรรม กระแสวิถีชีวิตแบบตะวันตก ความยากจน มีผลและแนวโน้มที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการล่อลวงและลักพาเพิ่มขึ้น

ปัญหาสื่อลามกอนาจาร สภาพสังคมปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สื่อสิ่งพิมพ์ลามกอนาจารทุกรูปแบบ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับเด็กวัยรุ่น ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศและอาชญากรรมในที่สุด

ปัญหาอบายมุข สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บุคคลต่างจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดและมีความสุข แหล่งมั่วสุมประเภทต่าง ๆ หากบุคคลใด ครอบครัวใดไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม

ปัจจุบันได้ อาจทำให้เกิดปัญหาภายในครอบครัวและในที่สุดจะมีผลกระทบถึงบุตรหลานขาดการอบรมดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เด็กจะแสวงหากิจกรรมนันทนาการตามแหล่งมั่วสุม ตามความพอใจของตนเอง ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ผิด ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีผลต่อความประพฤติการเรียนของนักเรียนด้อยลง

ปัญหาพฤติกรรมชู้สาว สภาพปัจจุบันโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ด้านนักเรียนมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากสังคมตะวันตก ที่มีการแสดงออกทางชู้สาวอย่างเปิดเผย กล้าแสดงออกในสิ่งที่วัฒนธรรมและประเพณีไทยไม่ยอมรับ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความรุนแรงมากขึ้น อันจะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆตามมามากมาย ซึ่งเป็นพิษภัยต่อตนเองและครอบครัว

ปัญหาอินเทอร์เน็ตและเกม ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อเสรีนับวันจะเข้าถึงเด็กและเยาวชนมากขึ้น ซึ่งเป็นสื่อที่มีทั้งคุณและโทษในตัวเอง การปิดกั้นมิให้เด็กและเยาชนให้เข้าถึงอินเทอร์เน็ต จะเป็นการปิดโอกาสในการเรียนรู้และก้าวทันโลก แต่ในทางตรงกันข้ามหากปล่อยให้เด็กและเยาวชนเข้าไปใช้อินเทอร์เน็ตอย่างขาดสติ ก็อาจจะทำให้เกิดภัยต่อตัวเด็ก และเยาวชนได้อย่างมากมายเช่นกัน

4. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน

ปัญหาด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อม สถานศึกษาเป็นที่มีผู้คนมารวมกันจำนวนมากในแต่ละวัน บางแห่งเป็นหลายพันคน การใช้ทรัพยากรร่วมกัน หากไม่ได้รับการจัดการที่ดีพอ อาจส่งผลเสียก่อให้เกิดมลพิษจากสิ่งแวดล้อมได้ เช่น ของเสียจากขยะมูลฝอย เสียงรบกวนหรือมลพิษจากอากาศ

ปัญหาด้านโรคติดต่อและโรคระบาด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศโรคติดต่ออันตราย ปัจจุบันมีจำนวน 4 โรค คือ อหิวาตกโรค กาฬโรค ไข้ทรพิษและไข้เหลือง สามารถแจ้งความในระดับประเทศหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตน และได้ประกาศเพิ่มเติมอีก 15 โรค ได้แก่ อหิวาตกโรค กาฬโรค ไข้ทรพิษ ไข้เหลือง คอตีบ บาดทะยัก ในเด็กเกิดใหม่ โปลิโอ ไข้สมองอักเสบ พิษสุนัขบ้า โรครากสาดใหญ่ แอนแทร็กซ์ ทริคโนซิส ไข้กาฬหลังแอ่น คุดทะราดระยะติดต่อ และเอดส์

ปัญหาความผิดปกติจากสุขภาวะของนักเรียน

5. ปัญหาด้านสัตว์มีพิษ

อันตรายจากสัตว์มีพิษกัดต่อย ถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นบริเวณต่าง ๆ ของสถานศึกษา สิ่งที่ตามมาอาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย การเจริญเติบโต การเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ

6. ปัญหาด้านผลกระทบจากการสู้รบและเหตุการณ์ความไม่สงบ

สมจินตนา คำพินิจ, จริยาวัตร คมพยัคฆ์ และวนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย (2550) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนราชินี ผลการวิจัย พบว่านักเรียนได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุในโรงเรียนร้อยละ 75.5 โดยเฉลี่ยเกิดอุบัติเหตุเดือนละ 3 ครั้งต่อคน ส่วนใหญ่เกิดจากการสะดุดล้มหรือถูกชนล้มขณะวิ่งเล่นในโรงเรียน ซึ่งพบมากในชั้นประถมศึกษาตอนต้น อายุ 6-9 ปี เป็นช่วงพักกลางวันในบริเวณใต้ถุนตึกเรียน สนามกีฬาและบันไดทางขึ้นตึกเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาและความพิการของนักเรียน

จากการศึกษานำร่อง วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2560 โรงเรียนในภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ข้อมูลเบื้องต้นจากโรงเรียนที่อยู่ในภาคตะวันออก จำนวน 30 โรงเรียน จากครู 30 คน ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ความไม่ปลอดภัยด้านสถานที่ มีเด็กนักเรียนที่ได้รับอุบัติเหตุจากพื้นที่อาคารที่ไม่เหมาะสม วัสดุ อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น วิ่งชนกัน ตกเก้าอี้ ตกเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น วิ่งหกล้ม ฯลฯ

นักเรียนที่เพิ่งมาเรียนที่โรงเรียนวันแรกตกท่อน้ำที่เปิดฝาอยู่ ทำให้นักเรียนฟันหน้าหัก 2 ซี่

ปลั๊กไฟที่มีระดับต่ำเกินไป ไม่มีอุปกรณ์ป้องกัน หรือทางโรงเรียนไม่มีการต่อสายดิน ทำให้นักเรียนโดนไฟดูด

เครื่องทำน้ำเย็นไม่มีการต่อสายดิน เกิดเหตุการณ์โดนไฟดูด และเครื่องทำน้ำเย็นติดตั้งไม่ดีล้มทับนักเรียน

บันไดไม่มีราวจับบันได ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เด็กนักเรียนเล่นกันระหว่างเดิน

กระเบื้องที่มีการแตก/บิ่น มีความแหลมคม ทำให้นักเรียนถูกบาดได้รับบาดเจ็บ

เล่นกีฬา ไม่ระมัดระวัง ทให้เกิดอุบัติเหตุ

2. ด้านอุบัติภัย

ไม่มีสัญญาณเพื่อเตือนภัย กรณีเกิดอัคคีภัย

ไม่มีการทำแผนและฝึกซ้อมการอพยพจริง

3. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม

บุคคลภายนอกสามารถลักลอบเข้ามาในโรงเรียน โดยมีความประสงค์ที่ไม่ดี อาจก่อเหตุต่าง ๆ อันไม่คาดคิดได้

นักเรียนทะเลาะวิวาท ทำให้ได้รับบาดเจ็บ

4. ด้านสุขภาพอนามัย

อาหารเป็นพิษ ทำให้เด็กนักเรียนติดโรคกันได้ง่าย

นักเรียนเรียนในห้องแอร์ เมื่อมีเด็กคนหนึ่งไม่สบาย เด็กคนอื่นก็จะไม่สบายตามได้ง่าย

5. ด้านการจราจร

นักเรียนประสบอุบัติเหตุขณะเดินทางมาโรงเรียน

รถยนต์ขับเข้ามาชนเด็กในโรงเรียน

นักเรียนเล่นผลักกันบริเวณถนน ทำให้โดนรถชน

นักเรียนวิ่งข้ามถนนโดยไม่มองรถที่แล่นมา

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557) ชี้ให้เห็นถึง 10 จุดเสี่ยงในโรงเรียน ที่มักเกิดอุบัติเหตุกับเด็ก มีดังนี้

1. สนามเด็กเล่น พื้นที่สนามเด็กเล่นเป็นบริเวณที่เด็ก ๆ ชอบเป็นพิเศษ เพราะมีเครื่องเล่นให้สนุกกันเต็มที่ และยิ่งสนุกก็ยิ่งขาดความระมัดระวัง เด็กสามารถพลัดตกจากเครื่องเล่น เด็กแอบไปเล่นในช่วงที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแล เครื่องเล่นยึดติดกับพื้นบางอย่าง โดยเฉพาะเครื่องเล่นที่หมุนหรือเคลื่อนที่ได้ เช่น ลูกโลก ชิงช้า เพื่อไม่ให้เครื่องเล่นล้มทับเด็ก เครื่องเล่นที่มีลักษณะเป็นลูกกรง ศีรษะเด็กเข้าไปติดลูกกรงได้

2. โต๊ะ-เก้าอี้ เป็นอุปกรณ์สำคัญและใกล้ตัวเด็กนักเรียนมากที่สุด เด็กบางคนชอบนั่งโยก ทำให้ตกเก้าอี้ได้ มีตะปูแหลมคมยื่นออกมา เพราะถ้าเด็กกระโดดเล่นอาจพลัดตกลงมาโดนตะปูทิ่มได้รับบาดเจ็บได้

3. สระน้ำหรือบ่อน้ำ เป็นจุดที่เด็กแอบลงไปเล่นน้ำ หรือพลัดตกน้ำเสียชีวิต

4. อาคารเรียน บางโรงเรียนมีอาคารเรียนขนาดใหญ่ และมีความสูงหลายชั้น หากเด็กเผลอพลัดตกลงมาก็เป็นอันตรายถึงชีวิต หากอาคารเรียนมีความสูงมากกว่า 2 ชั้น เด็กสามารถปีนป่ายเล่นและพลัดตกลงมา บางบริเวณมีพื้นลื่น บันไดชัน ฯลฯ

5. ตู้น้ำดื่ม หรือแท็งก์น้ำ ได้ยินข่าวอยู่บ่อย ๆ ว่ามีเด็กนักเรียนมาดื่มน้ำที่ตู้น้ำเย็นแล้วถูกไฟช็อตเสียชีวิต

6. สนามกีฬา สถานที่วิ่งเล่น และเล่นกีฬาของเด็ก ๆ หากมีหลุมมีบ่อ เด็ก ๆ อาจสะดุดหกล้มจนบาดเจ็บได้ และถ้าหญ้ารกอาจเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ

7. อาคารที่กำลังก่อสร้าง หากโรงเรียนไหนกำลังมีการก่อสร้างอาคารภายในบริเวณโรงเรียน เด็กอาจได้รับอันตรายจากวัสดุก่อสร้าง เช่น กระจก กระเบื้อง ตะปู เป็นต้น

8. บันได เด็กหลายคนชอบวิ่งเล่นขึ้น-ลงบันได อาจเกิดอันตรายได้ นอกจากนี้บันไดไม้อาจถูกปลวกกัดกินจนผุพัง ถ้าเด็กไปยืนพิงหรือกระโดดเล่นบนบันได อาจตกบันไดได้รับบาดเจ็บ

9. เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าก็เป็นอันตรายใกล้ตัวที่หลายคนหลงลืมไป โดยเฉพาะปลั๊กไฟที่มีกี่ติดตั้งอยู่ทั่วโรงเรียน เด็กได้รับอันตรายจากไฟดูดได้ เด็กใช้นิ้วแหย่ปลั๊กไฟเล่น ซึ่งอาจทำให้ถูกไฟดูดเสียชีวิตได้

10. ประตูโรงเรียน ส่วนใหญ่แล้วประตูทางเข้าโรงเรียนจะมีขนาดใหญ่และหนัก นี่จึงเป็นจุดอันตรายที่เด็ก ๆ ทุกคนต้องเดินผ่าน หากชำรุดหรือผุกร่อน ประตูสามารถล้มทับเด็กเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ และเด็กชอบปีนป่ายประตูหรือกำแพงโรงเรียน ทำให้เกิดการพลัดตกหรือถูกประตูและกำแพงล้มทับ

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2559) กล่าวว่า การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุและความรุนแรง เป็นสาเหตุนำการเสียชีวิตในกลุ่มเด็ก ในแต่ละปีมีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เสียชีวิตจากสาเหตุดังกล่าวเกือบ 3,000 คน คิดเป็นอัตราการเสียชีวิตประมาณ 24 คน ต่อประชากรเด็กแสนคน สาเหตุการเสียชีวิตที่พบมากที่สุด คือ การจมน้ำประมาณ 1,200 คนต่อปี รองลงมา ได้แก่ อุบัติเหตุจราจรประมาณ 800 คนต่อปี ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่าง ๆ ประมาณ 50 คนต่อปี สัมผัสกระแสไฟฟ้า รังสีและอุณหภูมิประมาณ 60 คนต่อปี และอุบัติเหตุที่คุกคามการหายใจประมาณ 80 คนต่อปี ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ก็สามารถเกิดขึ้นในโรงเรียนได้เช่นกัน

สรุปได้ว่า สาเหตุของความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา ส่วนใหญ่เกิดมาจากอุบัติเหตุ เนื่องจากนักเรียนใช้ชีวิตอย่างไม่ระมัดระวัง ความรู้ในการป้องกันตัวเองจากอุบัติเหตุมีน้อย พฤติกรรมนักเรียน การเกิดอุบัติภัยการจัดการ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม สังคม สัตว์มีพิษและสุขภาพอนามัยของนักเรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรเข้ามาอบรมครูบุคลากรและนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย มีการทำแผนและฝึกซ้อมการอพยพจริง วิธีแก้ปัญหาและช่วยเหลือหากเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยในเบื้องต้น อันจะส่งผลทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนรู้สึกปลอดภัยในการปฏิบัติงานและจัดการเรียนการสอนอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2557) จากการศึกษาการตายของเด็กไทยในปัจจุบัน พบว่า ข้อมูลสถิติอาการเจ็บป่วยฉุกเฉินและอุบัติเหตุของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ พบว่า ในปี พ.ศ.2556 มีจำนวนเด็กอายุระหว่าง 0-15 ปี ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในช่วงของการเป็นนักเรียนเจ็บป่วยฉุกเฉินจำนวนรวม 899,817 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ของจำนวนเด็กทั้งหมด 11,954,000 คน โดยในจำนวนนี้เป็นการเจ็บป่วยฉุกเฉินจากอุบัติเหตุจราจรมากเป็นอันดับหนึ่ง 319,794 คน อุบัติเหตุอื่น ๆ เช่น การพลัดตกหกล้ม 91,902 คน ถูกทำร้าย 29,946 คน ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก สารเคมี ไฟฟ้าช็อต 3,612 คน บาดเจ็บทางน้ำ 1,598 คน สาเหตุอื่น ๆ ที่พบได้ตามมา คือ สิ่งของหล่นทับหรือกระแทก สัตว์กัด เป็นต้น อุบัติเหตุและการบาดเจ็บจึงเป็นปัญหาที่สำคัญที่เป็นสาเหตุนำการตายในเด็กไทยปัจจุบัน และยังมีแนวโน้มจะก่อปัญหามากขึ้นอีกในอนาคต

2.2.3 นโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.2.3.1 นโยบายด้านความปลอดภัยของรัฐบาล

รัฐบาลภายใต้การบริหารของ คุณยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 (2555) มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนี้

นโยบายข้อที่ 1.5 เร่งนำสันติสุขและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์ของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควบคู่ไปกับการขจัดความยากจน ยาเสพติด และอิทธิพลอำนาจมืด โดยน้อมนำกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักปฏิบัติในแนวทางสันติวิธี โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในทุกภาคส่วนกับประชาชนในพื้นที่ อำนวยความยุติธรรมอย่างทั่วถึง เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและความเสมอภาคพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ เคารพอัตลักษณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบที่สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ โดยไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้จะมีการบูรณาการการบริหารจัดการทุกภาคส่วนให้มีเอกภาพทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ รวมทั้งปรับปรุง พัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง ทันสมัยกับสภาพความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบอย่างเป็นธรรม

นโยบายข้อที่ 4.3 นโยบายการพัฒนาสุขภาพของประชาชน

4.3.1 ลงทุนด้านบริการสุขภาพ โดยการพัฒนาคุณภาพ การให้บริการสุขภาพทั้งระบบอย่างมีบูรณาการเชื่อมโยงในทุกระดับ จัดให้มีระบบสารสนเทศทางสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและเร่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้เพียงพอกับปริมาณที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยไปสู่โรงพยาบาลต่าง ๆ อย่างประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนให้โรงพยาบาล มีเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ และห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ที่ทันสมัย

4.3.2 ผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขให้เพียงพอ ให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรในพื้นที่ เร่งให้มีการผลิตแพทย์

2.2.3.2 นโยบายด้านความปลอดภัยของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย เพื่อสร้างระบบป้องกันอุบัติเหตุและเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กและเยาวชน โดยกำหนดมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินการและเข้มงวดเรื่องความปลอดภัยให้แก่นักเรียนนักศึกษา ดังนี้

1. ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษา เร่งจัดทำแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมที่เกิดความปลอดภัยกับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน โดยให้

สำรวจสภาพปัญหาของสถานศึกษาในเรื่องที่มีแนวโน้มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานนั้น ให้เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างระบบป้องกัน เน้นให้นักเรียนนักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด

2. ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษา ได้เข้มงวด กำกับ ดูแล และสนับสนุนให้ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยแก่นักเรียนนักศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้อย่างสม่ำเสมอ

2.1 อุบัติเหตุที่เกิดจากการจราจร เช่น การเดินและข้ามถนน การโดยสารรถประจำทาง รถรับ-ส่งนักเรียน การเดินทางไปทัศนคติ การโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเดินทางโดยยานพาหนะทางบก

2.2 อุบัติเหตุที่เกิดจากการจมน้ำในกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวกับน้ำ เช่น การเดินทางทางน้ำ การเข้าค่ายลูกเสือ-เนตรนารี การสอนว่ายน้ำ การเล่นบริเวณสระน้ำและอื่น ๆ

2.3 อุบัติเหตุที่เกิดจากไฟฟ้า โดยให้ดูแล ซ่อมแซมอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุดไม่ให้นักเรียนเข้าใกล้บริเวณที่เป็นอันตราย จัดทำป้ายเตือนบริเวณอันตราย และกิจกรรมอื่นที่เหมาะสม

2.4 อุบัติเหตุที่เกิดจากการชำรุดทรุดโทรมของอาคารสถานที่ และอุปกรณ์การเรียน เช่น สนามเด็กเล่น โต๊ะ เก้าอี้ ราวบันได ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และอื่น ๆ

2.5 อุบัติเหตุที่เกิดจากอาหารเป็นพิษ โดยขอให้สถานศึกษาดูแลเรื่องความสะอาดของอาหาร ภาชนะใส่อาหาร สถานที่ประกอบอาหารให้มีความสะอาดปราศจากเชื้อโรค โดยเฉพาะกับเด็กเล็ก

3. ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษา เร่งขยายผลการนำคู่มือ การเรียนการสอน การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยของกระทรวงศึกษาธิการ ไปใช้บูรณาการในการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อให้เด็กมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจราจรเพื่อป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุทางถนน

4. ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษา จัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับโรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัย โดยเน้นให้เกิดกิจกรรมสร้างความรู้จิตสำนึก และพฤติกรรมความปลอดภัยเป็นการป้องกันอุบัติเหตุทุกประเภท ซึ่งสถานศึกษาควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน

5. ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษา รายงานสถานการณ์และสถิติ เกี่ยวกับอุบัติเหตุด้านต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนนักศึกษา ทุกครั้งที่มีอุบัติเหตุร้ายแรงหรือเป็นประจำทุกภาคการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลและหาแนวทางสนับสนุนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยให้เกิดประสิทธิผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2.2.3.3 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ก) ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

1. อาคารเรียนและอาคารประกอบ เป็นสิ่งปลูกสร้างถาวร ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา ซึ่งต้องก่อสร้างแบบแปลนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด มีความคงทนแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักของนักเรียนและอุปกรณ์ในอาคารเรียนได้อย่างดี แต่เมื่อผ่านการใช้งานมานานสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ก็เสื่อมคุณภาพชำรุดทรุดโทรม รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ถ้าขาดการดูแลซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้และปลอดภัยแล้ว จะเกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากอาคารเรียนและอาคารประกอบ พบว่า มีสาเหตุมาจากหลาย ๆ ส่วนของอาคารสถานที่ในโรงเรียนที่ชำรุดทรุดโทรม ได้แก่ โครงสร้างของอาคารเรียน ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า สถานที่ประกอบอาหาร ส้วมและสุขภัณฑ์ อาคารเรียน อาคารประกอบที่รออนุญาตให้รื้อถอน มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 โครงสร้างอาคารเรียนควรมีมาตรการป้องกัน ได้แก่ ตรวจสอบโครงสร้าง ส่วนประกอบของอาคาร ซ่อมแซมโครงสร้างให้อยู่ในสภาพไม่เสี่ยงต่อความปลอดภัย สร้างความตระหนักในการรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียนทุกคน

1.2 ครุภัณฑ์ ควรมีมาตรการป้องกัน ได้แก่ สำรวจ ตรวจสอบ ปรับปรุงซ่อมแซม จัดวาง จัดเก็บถูกวิธี ใช้ถูกวิธี ครุภัณฑ์ชำรุด ห้ามใช้เด็ดขาด

1.3 อุปกรณ์ไฟฟ้า ควรมีมาตรการป้องกัน ได้แก่ ติดตั้งเครื่องตัดไฟอัตโนมัติ ตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้าในเรื่องอายุการใช้งาน และต้องมีมาตรฐานในการใช้

1.4 สถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร ควรมีมาตรการป้องกัน ได้แก่ ต้องไม่มีสารพิษ อุปกรณ์ไฟฟ้าต้องใช้งานได้อย่างปลอดภัย ถังแก๊สหุงต้มตรวจสอบความเรียบร้อยภายหลังการใช้งาน ป้องกันสัตว์ไม่ให้เข้ามาหาอาหารในที่ประกอบการ ภาชนะรองรับอาหารที่ปรุงใหม่ต้องมีที่ปิดกั้นแมลงและฝุ่น ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงพร้อมให้ความรู้ในการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง

1.5 ส้วมและสุขภัณฑ์ ควรมีมาตรการป้องกัน ได้แก่ ตรวจสอบพื้น และถังห้องน้ำ ห้องส้วม ครูต้องควบคุมการใช้ห้องน้ำของเด็ก โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัย ส้วมชำรุดต้องปิดห้ามใช้ห้องน้ำ ต้องติดกริ่งสัญญาณ นักเรียนไปใช้ห้องน้ำต้องมีเพื่อน ห้องน้ำมีแผงคอนกรีตปิดกั้นควรแก้ไขไม่ให้มี เพื่อไม่ให้ไปบังตา ควรสร้างห้องน้ำให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน กลอนประตูห้องน้ำควรออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้ พื้นห้องน้ำสูงกว่าข้างนอก ทำให้พื้นข้างนอกเปียกอาจทำให้เป็นอันตรายต้องแก้ไข

1.6 อาคารเรียนและอาคารประกอบการชำรุด ควรมีมาตรการป้องกันให้สำรวจ ตรวจสอบ รีบรื้อถอน ต้องปิดกั้นไม่ให้นักเรียนไปเล่นได้ ตั้งงบประมาณรื้อถอน ต้องดำเนินการรื้อถอนทันที หากพิจารณาว่าไม่ปลอดภัย

2. บริเวณโรงเรียน บริเวณโรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็กนักเรียนมากที่สุด เป็นส่วนที่นักเรียนต้องสัมผัสอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษโดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัย จึงควรกำหนดเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไข ดังนี้

2.1 รั้วและประตูโรงเรียน ควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไข ได้แก่ การก่อสร้างต้องได้มาตรฐาน จัดทำระบบป้องกันบานประตูล้มให้มั่นคง จัดทำป้ายคำเตือนและจัดทำแนวเขตห้ามบริเวณที่เป็นอันตรายจากบานประตูและรั้วที่ชำรุด หมั่นตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

2.2 บ่อน้ำ สระน้ำ และบ่อเลี้ยงปลา ควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไข ได้แก่ บ่อน้ำตื้นต้องมีฝาปิด ฝึกเด็กว่ายน้ำตามความเหมาะสม สระน้ำ บ่อเลี้ยงปลา ควรมีรั้วหรือขอบเขตเพื่อป้องกันนักเรียนที่ว่ายน้ำไม่เป็นเข้าไปเล่น กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ให้รัดกุม

2.3 เขตก่อสร้างและกองครุภัณฑ์ชำรุด ควรมีมาตรการป้องกัน ได้แก่ จัดทำแนวเขตบริเวณกำหนด ให้ผู้ก่อสร้างจะต้องติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันวัสดุหล่น บุคลากรคอยดูแลตามกำหนด มีการควบคุมการก่อสร้างอย่างใกล้ชิด ใช้เครื่องจักรในการก่อสร้างอย่างปลอดภัย หากเห็นว่าเป็นอันตรายให้นักเรียนหลีกเลี่ยงไปทางอื่น จัดการเก็บวัสดุที่ไม่ใช้แล้วให้ปลอดภัย

2.4 ต้นไม้ใหญ่ ควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไข ได้แก่ ตัดแต่งกิ่งให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ให้หมั่นตัดสอยลงพอสมควร กิ่งไม้หรือต้นไม้ที่ตายแล้วให้ตัดทิ้งไปโดยเร็ว สอนนักเรียนให้ตระหนักถึงความปลอดภัยขณะเล่นอยู่ใต้ร่มไม้ ห้ามไม่ให้นักเรียนปีนป่ายต้นไม้

2.5 สนาม สนามเด็กเล่น ควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไข ได้แก่ รักษาความสะอาดโดยรอบให้ปราศจากวัสดุอันตราย ตัดหญ้าเพื่อป้องกันอันตราย หมั่นตรวจพื้นสนามเพื่อไม่ให้เป็นหลุมเป็นบ่อ หมั่นตรวจสอบอุปกรณ์เด็กเล่น ควรมีการควบคุมเครื่องเล่นให้ความรู้กับนักเรียนในกรณีที่พบสิ่งแปลกปลอม ซึ่งเกิดจากวัตถุระเบิดหรือวัตถุอันตราย

2.6 โอ่ง บ่อเกรอะ บ่อซึม ถังเก็บน้ำ หอพักน้ำและถังซีเมนต์ ควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไข ได้แก่ ต้องมีฝาปิดและใส่กุญแจ บ่อเกรอะและบ่อซึมต้องมีฝาปิดที่มั่นคงแข็งแรง หากใช้ไม่ได้ให้ทำลาย ตรวจสอบถุงพักน้ำหรือถังซีเมนต์ให้ใช้การได้เสมอ ถ้าใช้ไม่ได้ให้ทำการรื้อถอน

2.7 เตาเผาขยะ ที่ทิ้งขยะ ควรมีมาตรการ ได้แก่ จัดให้มีถังขยะ โดยมีระบบแยกขยะให้ถูกวิธีที่เหมาะสม ในกรณีที่เผาขยะสร้างนิสัยการทิ้งขยะให้ถูกวิธีทำลาย หรือทำการแปรสภาพด้วยวิธีที่เหมาะสม ในกรณีที่เผาขยะควรเผานอกเวลาเรียน

3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง การจัดการ ควบคุม ดูแลและการปรับปรุงภาวะในโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมให้ถูกต้อง เหมาะสม และอยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ โรงเรียนทุกแห่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ทั้งในด้านโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ การปฏิบัติและการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมจะมีผลต่อสุขภาพและลดความเสี่ยงของภาวะที่จะเกิดอุบัติเหตุของนักเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนใช้เวลาเรียนรู้ และอยู่ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมากกว่าครึ่งของเวลาช่วงกลางวัน แต่สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในสถานศึกษานั้น มิได้มีเฉพาะในสถานศึกษาเท่านั้น มลภาวะของสิ่งแวดล้อมภายนอกก็ส่งผลต่อนักเรียนเช่นกัน ซึ่งมลภาวะของสิ่งแวดล้อมภายนอกนี้ยากต่อการควบคุม ซึ่งจะส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อนักเรียน ซึ่งพอจะกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

3.1 สำรวจปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและมลภาวะ แล้วจัดลำดับความสำคัญ เพื่อหาแนวทางแก้ไขป้องกัน

3.2 ตั้งกรรมการโดยใช้ชุมชน องค์กรท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

3.3 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

3.4 แสวงหาความร่วมมือจากสถานประกอบการ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

3.5 ส่งเสริมกิจกรรมปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรในสถานศึกษา

4. เครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ทำกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริง เครื่องมือเครื่องใช้ต้องมีความปลอดภัย ได้แก่ เครื่องกล เช่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องตัดหญ้า แท่นเจาะ เครื่องเชื่อม เครื่องตัด ส่วนเครื่องมือการเกษตร เช่น มีด จอบ เสียม พลั่ว ชะแลง เครื่องพ่นยา กรรไกรตัดหญ้า เครื่องมือช่าง สว่านไฟฟ้า เลื่อยฉลุไฟฟ้า สิ่ง ค้อน มาตรการป้องกัน ได้แก่ ครูต้องแนะนำสาธิตการใช้ให้ถูกวิธี การบำรุงรักษาต้องมีระบบ อุปกรณ์ที่ชำรุดต้องซ่อมแซมและแก้ไข สำหรับสารเคมีครูต้องเก็บรักษาให้มีความปลอดภัยที่สุด

5. การเดินทางไปกลับของนักเรียน มีหลายรูปแบบ เช่น เดินเท้า รถจักรยานยนต์ นั่งเรือ และเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนได้รับอุบัติเหตุ เนื่องจากไม่ระมัดระวัง มาตรการป้องกัน ได้แก่ ให้นักเรียนเดินแถวกลับบ้าน จัดระบบการรักษาความปลอดภัย 3 ระดับ คือ นักเรียนควบคุมกันเอง ครู ชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ควบคุมการขับขี่รถจักรยานของนักเรียน ขอความร่วมมือทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ จัดครูเวรคอยควบคุมดูแลในการใช้รถใช้ถนนของนักเรียน จัดอบรมพนักงานรถรับส่งนักเรียน ฝึกการใช้ร่มชูชีพและส่งเสริมให้นักเรียนฝึกว่ายน้ำ สร้างกิจกรรมตระหนักถึงการระมัดระวังตนขณะโดยสารบนเรือ เป็นต้น

6. การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ หมายถึง การที่ครูอาจารย์หรือผู้ที่เป็นหัวหน้าสถานศึกษา พานักเรียนไปเป็นหมู่คณะ จะเป็นเวลาเปิดทำการสอนหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการเดินทางไปนั้น อาจไปและกลับในวันเดียวกัน หรือไปพักค้างคืน โรงเรียนจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด เพราะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระหว่างเดินทางกลับ ได้แก่ ข้อเท้าแพลง แขนหัก ปวดศีรษะ มีดบาด น้ำร้อนลวก แมลงกัดต่อย พลัดกลุ่ม หลงทาง เป็นต้น มาตรการป้องกัน ได้แก่ ศึกษาและปฏิบัติตาม และแนะแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เตรียมการและวางแผนการเดินทาง เช่น ศึกษาสถานที่ไปศึกษาดูงาน ศึกษาเส้นทาง โรงเรียนติดต่อยานพาหนะที่ปลอดภัย ทำหนังสือขออนุญาตผู้บังคับบัญชาผู้ปกครองนักเรียน กำหนดครูดูแล ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อวในการให้ความปลอดภัย

7. การร่วมกิจกรรมสำคัญ เช่น กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมการเดินรณรงค์ลักษณะต่าง ๆ การแข่งขันกีฬา และการเชียร์กีฬาบนอัฒจันทร์ กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม ลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด กิจกรรมเข้าร่วมพัฒนาชุมชน มาตรการป้องกัน ได้แก่ ดูแลความคงทนของเวทีที่จะแสดง ความปลอดภัยจากกระแสไฟฟ้า รูปแบบการแสดงไม่เสี่ยงจนเกินไป หากต้องใช้ถนนควรขอความร่วมมือกับตำรวจจราจร มีหน่วยพยาบาล ระยะทางเหมาะสมกับเด็ก การแข่งขันกีฬาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างวัย อุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขันต้องมีมาตรฐานและปลอดภัย การเข้าค่ายพักแรม จัดเตรียมสถานที่ให้แน่ใจว่าปลอดภัย เตรียมประสานกับผู้ปกครอง เตรียมเส้นทางการเดิน เตรียมบุคลากรในการควบคุมดูแล ประสานงานผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ป้องกันคนร้ายและสัตว์ร้าย เตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ ตลอดจนเวชภัณฑ์ยา การร่วมกิจกรรมชุมชน หลักปฏิบัติที่รู้จักกันทั่วไปที่จะสร้างความเคยชินและสร้างความปลอดภัย คือ 4 ส สู่ความปลอดภัย ซึ่ง วิฑูรย์ สิมะโชคดีและวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2543: 16) แนะนำ 4 ส สู่ความปลอดภัย คือ

สะสาง แยกรายการสิ่งของที่จำเป็นและไม่จำเป็น ทิ้งสิ่งของที่ไม่จำเป็นออกไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สะดวก เก็บเครื่องมืออุปกรณ์ไว้ในที่ที่ใช้ได้สะดวก และเก็บในสภาพที่ปลอดภัย

สุขลักษณะ ดูแลเสื้อผ้าและรักษาสภาพสถานที่ทำงานให้สะอาดเรียบร้อย

สร้างนิสัย ปฏิบัติ 4 ส ข้างต้นจนเป็นนิสัย

สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดความปลอดภัย มีความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสบายใจและประสบความสำเร็จ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่ดูแลความปลอดภัยต้องกำกับ ดูแล ตรวจสอบสิ่งที่ผิดปกติหรือสิ่งที่ชำรุดเสียหายที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนจะต้องรายงานต่อผู้บริหารทราบทันที

2.2.4 การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา

รุ่งนภา สง่าแสง (2545 อ้างถึงใน วิไล กวางศิริ, 2550) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า 1) อุบัติภัยในสถานศึกษา หมายถึง ภัยทุกประเภทที่มีอยู่ในสถานศึกษาและเป็นสาเหตุทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งป่วย บาดเจ็บ พิการหรือตาย 2) อุบัติภัยเกิดจากภาวะที่ไม่สมดุลของพฤติกรรมบุคคล สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ทำให้เกิดความบาดเจ็บ 3) อุบัติภัยสามารถป้องกันได้ ถ้าผู้บริหารระดับสูงของสถานศึกษาได้เริ่มก่อนและให้ความสำคัญแก่งานป้องกันอุบัติภัยในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ 4) งานป้องกันอุบัติภัยในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของทุกคนในสถานศึกษานั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวนักเรียนจะสามารถป้องกันอุบัติภัยให้กับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด 5) งานป้องกันอุบัติภัยในสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ เมื่อได้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีแบบแผนและต่อเนื่อง 6) อุบัติภัยในสถานศึกษาจะลดลงตามเป้าหมายในระยะเวลาอันสั้น ถ้าทุกคนที่เกี่ยวข้องรู้สึกว่างานนี้เป็นความรับผิดชอบของตนด้วยผู้หนึ่ง และ 7) ครูและนักเรียนทุกคนต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพเป็นอย่างดี จึงจะป้องกันความพิการและการสูญเสียชีวิตของผู้ประสบอุบัติภัยได้

เอมอัชฌา วัฒนาบุรานนท์ (2544 อ้างถึงใน วิไล กวางศิริ, 2550) ได้กล่าวถึง การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยว่า ความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความสำคัญยิ่ง การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ปลอดภัย จะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการป้องกันอุบัติเหตุ และส่งเสริมความปลอดภัย โดยสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมในเรื่องสถานที่ตั้งสถานศึกษา อาคารเรียน

ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการหรือโรงฝึกงาน ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องน้ำห้องส้วม โรงฝึกพลศึกษา โรงอาหาร สนามและบริเวณสถานศึกษาและเรือนนอน

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีอิทธิพลต่อความรู้ ทัศนคติ ค่านิยมและประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนพฤติกรรมที่ปลอดภัยของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัย และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้นักเรียน ครูและบุคลากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยต่าง ๆ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย มีจิตสำนึกและสวัสดินิสัยในการป้องกันตนเองและผู้อื่นให้พ้นภัยหรือลดการเกิดอุบัติเหตุลงได้

2.2.5 การบริหารและจัดระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา

อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2548 อ้างถึงใน วิไล กวางศิริ, 2550) ได้นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง โรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัย โดยได้กล่าวถึงโรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัยนั้นต้องปฏิบัติ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งโต๊ะ เก้าอี้ สนามเด็กเล่น ของมีคม โดยควรให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนร่วมกัน สอดส่องดูแลว่าจุดใดในสถานศึกษาที่มีความเสี่ยงและต้องแก้ไข 2) จัดทำระบบคุ้มครอง เช่น การป้องกันเด็กรังแกกัน ป้องกันคนแปลกหน้า 3) การเดินทางไปกลับโรงเรียนอย่างถูกวิธี เช่น สวมหมวกนิรภัย การเดินทางบนทางเท้า การข้ามถนนที่ถูกวิธี 4) การจัดกิจกรรมการศึกษาที่ปลอดภัย 5) การสอนหลักสูตรความปลอดภัย และ 6) การมีแผนฉุกเฉินในสถานศึกษา เช่น การฝึกปฐมพยาบาล เป็นต้น

เอมอัชฌา วัฒนาบุรานนท์ (2544 อ้างถึงใน วิไล กวางศิริ, 2550) ได้กล่าวถึงการจัดการและบริหารโครงการความปลอดภัยในสถานศึกษา ให้พิจารณาดำเนินการในด้านการวางแผนงาน โดยจัดตั้งกรรมการบริหารโครงการ กำหนดจุดประสงค์ นโยบายและแผนงานดำเนินงาน จัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานตามแผน โดยต้องมีการชี้แจง แนะนำนโยบายและแผนการดำเนินงานโครงการให้แก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทราบ จัดและดำเนินงานตามโครงการควรจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้หรืออบรม/สัมมนาให้แก่ครู บุคลากรต่าง ๆ และนักเรียน มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และมีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุในสถานศึกษา มีการประเมินผลโครงการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยอาจประเมินจากรายงานการสำรวจความปลอดภัย การรายงานอุบัติเหตุ การรายงานผลการใช้บริการความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ การนิเทศการสอนสวัสดิศึกษาและการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนด้านความปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวว่า การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษานั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ได้บัญญัติไว้ในข้อ 36 แผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานศึกษา มีดังนี้

1. ระดับความสำคัญของหน้าที่และภารกิจของแต่ละหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีความแตกต่างกัน สถานการณ์และสภาพแวดล้อมโดยรอบพื้นที่

2. ข่าวสาร สิ่งบอกเหตุ และการเตือนภัย ตลอดจนการสนับสนุนช่วยเหลือที่อาจขอรับจากหน่วยงานของรัฐ

3. จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งอยู่กับขนาดของอาคาร สถานที่และพื้นที่ที่ต้องดูแล

4. งบประมาณ ที่จะใช้ในการวางมาตรการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ การออกแบบก่อสร้างที่สงวน อาคารและสถานที่ หรือเครื่องกีดขวางของทางราชการที่มีความสำคัญ

5. การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานของรัฐ และกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ การรายงานผลการสำรวจ หรือการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยต่อผู้บังคับบัญชา

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ยังได้วางแผนการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย เพื่อร่วมกันวางแผนป้องกัน ควบคุม กำกับ ติดตาม และรายงาน ซึ่งจะมีองค์ประกอบด้วยกัน 2 ประการ ดังนี้

1. สาระสำคัญของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษานั้น จำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรม เพื่อให้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสาระสำคัญของแผนงานควรมีความชัดเจนและความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ควรมีอย่างน้อย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา ชุมชน ความเข้มแข็งของเครือข่าย เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยจากสภาพแวดล้อมทางสังคม

1.2 กำหนดมาตรการหลัก เพื่อป้องกันและแก้ไข

1.3 กำหนดมาตรการเสริมให้เหมาะสมกับความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นและสภาพความเสี่ยงของท้องถิ่น

1.4 กำหนดกิจกรรมสนับสนุนมาตรการหลักและมาตรการเสริม

1.5 กำหนดเวลาและผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้

2. รูปแบบของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเลือกรูปแบบของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา สภาพภูมิศาสตร์ และความต้องการของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การบริหารและจัดระบบความปลอดภัยในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องริเริ่มการจัดการและบริหารโครงการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยจัดตั้งกรรมการบริหารโครงการ กำหนดจุดประสงค์ นโยบายและแผนงานดำเนินงาน จัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานตามแผน โดยต้องมีการชี้แจง แนะนำนโยบายและแผนการดำเนินงานโครงการให้แก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทราบ จัดและดำเนินงานตามโครงการ จัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้หรืออบรม/สัมมนาให้แก่ครู บุคลากรต่าง ๆ และนักเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนให้ตนเองปลอดภัย มีทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีการประเมินผลและปรับปรุงให้โครงการความปลอดภัยในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

2.2.6 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

2.2.6.1 ความหมายของความเสี่ยง

คณะกรรมการสปอนเซอร์ขององค์กร Treadway Commission (The Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission (2004 อ้างถึงใน ปนัดดา แก้วศรี, 2560) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ไม่แน่นอน ถ้าหากเกิดขึ้นจะมีผลเชิงลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

เจมส์ โรธ (James, 2005) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากธุรกิจหรือตัวเรา จะเกิดกับทุกสาขาอาชีพ ซึ่งความเสี่ยงเหล่านั้นต้องได้รับการวิเคราะห์และจัดการหากละเลยจะส่งผลเสียแน่นอน โดยมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

เนียเฮาส์ เกร็ก (Niehaus Greg, 2016 อ้างถึงใน ปนัดดา แก้วศรี, 2560) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ สถานการณ์หนึ่งอาจมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น

กระทรวงมหาดไทย (2550) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (2551) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ภัยธรรมชาติ การทุจริต การลักขโมย ความเสียหายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การถูกดำเนินการทางกฎหมาย การบาดเจ็บ ได้รับอันตราย สูญเสียทรัพย์สิน สูญเสียชื่อเสียงการเกิดภาพลบของมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษา การที่บุคคลเกิดความไม่แน่นอน การไม่พิทักษ์สิทธิหรือศักดิ์ศรี หรือการที่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การบริหาร การปฏิบัติงานและการเงิน ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (2553) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร โดยความเสี่ยงนี้จะถูกวัดด้วยผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2553) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ ภายใต้กรอบเวลา ซึ่งเป็นกำหนดการปฏิบัติการในอนาคต ความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร ผู้บริหารโครงการจึงต้องจัดการความเสี่ยงของโครงการ เพื่อให้สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

กิตติ บุนนาค (2554) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง ปรากฏการณ์อันไม่พึงประสงค์ต่อองค์กร ซึ่งตั้งอยู่บนความไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น โดยปรากฏการณ์เหล่านั้นอาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายใน หรือปัจจัยภายนอกองค์กรก็ได้ และถ้าปรากฏการณ์อันไม่พึงประสงค์เหล่านั้นเกิดขึ้นจริง ก็จะนำพาองค์กรไปสู่ภาวะวิกฤต ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

กิตติพันธ์ คงคาสวัสดิ์เกียรติ (2554) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน และไม่สามารถเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด ซึ่งความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ดังกล่าวจะส่งผลต่อสถานศึกษาไม่มากก็น้อย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลัก

สรุปได้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง การกระทำหรือเหตุการณ์ใด ๆ หรือโอกาสที่เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ อันจะสร้างผลกระทบและความเสียหายก่อให้เกิดความล้มเหลว ขาดทุน การทุจริต และเสียหายต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2.6.2 การบริหารความเสี่ยง

2.2.6.2.1 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการสปอนเซอร์ขององค์กร Treadway Commission (The Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission (2004 อ้างถึงใน ปนัดดา แก้วศรี, 2560) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กรช่วยกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินงาน โดยมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้ออกแบบมา สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อันจะมีผลต่อองค์กรและองค์กรสามารถจัดการกับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และได้รับความมั่นใจว่าจะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้ (2552) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการในการระบุความเสี่ยง การประเมินผลความเสี่ยง การจัดลำดับความสำคัญ การกำหนดมาตรการและแนวทางในการจัดการความเสี่ยง ซึ่งจะต้องอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2552) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยง หมายถึง การดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการวางแผน วิเคราะห์ กำกับ พัฒนาทางเลือก ตรวจติดตามและควบคุมให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2555) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความ

เสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงแบ่งเป็น 4 หลัก คือ การยอมรับ การลด การยกเลิก และการโอนย้าย

ปสุตา โอษฐ์จันทร์ศรี (2556) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง วิธีการบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์ และลดผลเสียของความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารปัจจัย ป้องกัน และควบคุมโอกาสการเกิดเหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน มีการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง จนอยู่ในระดับที่บุคลกรในสถานศึกษายอมรับได้ และมีการประเมินผลเพื่อให้อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสม และเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2.2.6.2.2 วิธีการบริหารความเสี่ยง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2551) กล่าวว่า วิธีการบริหารความเสี่ยง สามารถสรุปได้เป็น 4 วิธีการหลัก ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด กล่าวคือ การเลือกที่จะไม่รับความเสี่ยงไว้เลย การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ต้นทุนกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อพบว่า ผลประโยชน์ที่จะได้รับไม่คุ้มกับต้นทุนที่จะเกิดขึ้น จึงหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญกับกิจกรรมความเสี่ยงนั้นโดยสิ้นเชิง แต่ถ้าผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในกิจกรรมความเสี่ยงนั้น เป็นผู้ที่มีความต้านทานต่อความเสี่ยงนั้นต่ำมาก จึงเลือกที่หลีกเลี่ยงกิจกรรมความเสี่ยงนั้นโดยไม่ได้วิเคราะห์ให้รอบคอบอาจเสียโอกาสในการสร้างรายได้และทำกำไรขององค์กรได้ แต่ความเสี่ยงบางอย่างก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยสิ้นเชิง เช่น การเจ็บป่วย เป็นต้น

2. การควบคุมความสูญเสีย (Loss Control) เมื่อองค์กรต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ จึงต้องมีการควบคุมความสูญเสีย ซึ่งมีสองวิธีการหลัก คือ

2.1 การป้องกันการเกิดการสูญเสีย เป็นวิธีการที่พยายามจะลดความถี่ของการเกิดความสูญเสีย โดยการวิเคราะห์มาตรการหรือวิธีการใด ๆ ที่จะป้องกันไม่ให้ความสูญเสียเกิดขึ้น เช่น การติดตั้งเครื่องตัดระบบไฟฟ้า เมื่อเกิดไฟฟ้าลัดวงจรจะสามารถป้องกันการเกิดไฟไหม้อาคาร การฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ให้กับประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อป้องกันการติดโรคไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น

2.2 การควบคุมขนาดของความสูญเสียหลังเกิดความสูญเสียขึ้น เป็นวิธีการที่พยายามจะลดความรุนแรงของความสูญเสีย เมื่อเกิดความสูญเสียขึ้นแล้ว เช่น

การติดตั้งเครื่องฉีดน้ำหรือเครื่องดักจับควัน เพื่อควบคุมเพลิงไหม้ให้อยู่ในวงจำกัดเมื่อเกิดเพลิงไหม้ อาคาร เป็นต้น

3. การรับความเสี่ยงไว้เอง (Risk Retention) หากวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้นแล้วเห็นว่าความเสี่ยงนั้น ไม่มีวิธีการใดเลยที่เหมาะสมในการจัดการนอกจากรับเอาไว้เอง ในฐานะผู้บริหาร เมื่อทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อพิจารณาที่จะเลือกรับความเสี่ยงแต่ละชนิดไว้เองหรือไม่ ควรคำนึงถึงการแจกแจงความถี่และความรุนแรงของตัวแปรความสูญเสีย ประกอบกับกำลังความสามารถในการรับความเสี่ยงไว้เองด้วยการยอมรับความเสี่ยง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ

3.1 การรับความเสี่ยงแบบรู้ตัว (Active) การคิดหรือตัดสินใจเองว่าจะรับความเสี่ยงนั้นไว้เอง

3.2 การรับความเสี่ยงโดยไม่รู้ตัว (Passive) ไม่เคยคิดที่จะบริหารความเสี่ยงมาก่อน รับความเสี่ยงโดยที่ไม่รู้ตัว

4. การถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Transfer) ความเสี่ยงที่เราหลีกเลี่ยงไม่ได้และไม่สามารถรับเอาไว้ได้เอง ควรได้รับการถ่ายโอนไปให้ผู้อื่น เช่น บริษัทประกันภัย คือ การถ่ายโอนความเสี่ยงไปให้บุคคลอื่นผ่านช่องทางต่าง ๆ

สรุปได้ว่า วิธีการบริหารความเสี่ยง สามารถสรุปวิธีการหลักได้ 4 วิธี ซึ่งแต่ละวิธีจะเป็นวิธีการการป้องกันและหลีกเลี่ยงความเสี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสีย ความเสียหายต่อสถานศึกษา หากเป็นไปได้ คือสถานศึกษาไม่เลือกที่จะรับความเสี่ยงใด ๆ แต่หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ สถานศึกษาต้องรับความเสี่ยงไว้เองแล้วหาวิธีการลดความเสี่ยงให้ได้จนถึงระดับที่สามารถยอมรับได้ในที่สุด

2.2.6.2.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Process)

แนวทางการบริหารความเสี่ยงของ The Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission-Enterprise risk management (COSO-ERM) (2004) ซึ่งการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางนี้ ประกอบด้วย ขั้นตอน 8 ประการ สัมพันธ์กับการดำเนินการธุรกิจและกระบวนการบริหารงาน ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงกรอบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO

ที่มา: Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission (2004)

1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) เป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับกรอบการบริหารความเสี่ยง สภาพแวดล้อมนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร การกำหนดกิจกรรม การบ่งชี้ และจัดการความเสี่ยง สภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น จริยธรรม วิธีการทำงานของผู้บริหารและบุคลากร รวมถึงปรัชญาและวัฒนธรรมในการบริหารความเสี่ยง ความเสี่ยงยอมรับได้ (Risk Appetite) เป็นส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และมีผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อนำไปดำเนินการให้องค์กรบรรลุเป้าหมายทั้งด้านผลตอบแทนและการเติบโต กลยุทธ์แต่ละแบบนั้นมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงช่วยผู้บริหารในการกำหนดกลยุทธ์ที่มีความเสี่ยงที่องค์กรสามารถยอมรับได้

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Policy and Objective Setting) คือ ขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์กรควรมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นมีความ

สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ โดยทั่วไปวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ควรได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถพิจารณาได้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ด้านยุทธศาสตร์ 2) ด้านปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพผลการปฏิบัติงาน 3) ด้านการรายงาน เกี่ยวข้องกับการรายงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร 4) ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ

3. การระบุความเสี่ยง หรือการบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification) คือ ปัจจัยในการระบุสถานการณ์ ซึ่งองค์กรไม่สามารถมั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นหรือไม่หรือมีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ประกอบด้วย ปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

4. การประเมินความเสี่ยง (Assessment) คือ การประเมินโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อวัตถุประสงค์ ขณะที่การเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจส่งผลกระทบในระดับต่ำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจมีผลกระทบในระดับสูงต่อวัตถุประสงค์ การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย 2 มิติ ดังนี้ โอกาสที่อาจเกิดขึ้น (Likelihood) เหตุการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด และผลกระทบ (Impact) หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นองค์กรจะได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด การประเมินความเสี่ยงสามารถทำได้ทั้งการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากภายนอกและภายในองค์กร นอกจากนี้การประเมินความเสี่ยงควรดำเนินการทั้งก่อนจัดการความเสี่ยง (Inherent Risk) และหลังจากที่มีการจัดการความเสี่ยงแล้ว (Residual Risk) ปัจจัยที่ควรใช้ในการพิจารณาการจัดการความเสี่ยง เช่น การปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร กระบวนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการควบคุมภายใน โครงสร้างองค์กร กระบวนการรายงาน/วิธีการติดต่อสื่อสาร ทัศนคติและแนวทางของผู้บริหารเกี่ยวกับความเสี่ยง พฤติกรรมขององค์กรที่คาดว่าจะมีและที่มีอยู่ในปัจจุบัน การวัดผลการปฏิบัติงานและการติดตามผล สัญญาและพันธมิตรในปัจจุบัน

5. การจัดการความเสี่ยง หรือการตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) คือ เมื่อความเสี่ยงได้รับการบ่งชี้และประเมินความสำคัญแล้ว ผู้บริหารต้องประเมินวิธีการจัดการความเสี่ยงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยการพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และต้นทุนที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิผล ผู้บริหารอาจต้องเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายวิธีรวมกันเพื่อลดระดับโอกาสที่อาจเกิดขึ้นและผลกระทบของเหตุการณ์ให้อยู่ในช่วงที่องค์กรสามารถยอมรับได้ (Risk Tolerance) หลักการตอบสนองความเสี่ยง คือ 1) Avoid (การหลีกเลี่ยง) ลดโอกาสที่จะเกิดให้

เหลือศูนย์ 2) Take (เฝ้าระวัง) ยอมรับความเสี่ยงนั้น 3) Treat (ควบคุม) ลดโอกาสที่จะเกิดให้น้อยลง/ลดปริมาณความเสียหายให้น้อยลง 4) Share (ร่วมรับ) ความเสี่ยงกับองค์กรอื่นหรือคนอื่น และ 5) Transfer (โอน) ความเสี่ยงไปให้องค์กรอื่นหรือคนอื่น 6) กิจกรรมควบคุม (Control Activities) คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการจัดการความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุมอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ลักษณะธุรกิจ โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร สิ่งสำคัญประการหนึ่งต่อกิจกรรมการควบคุม คือ การกำหนดบุคลากรภายในองค์กรเพื่อรับผิดชอบในการพิจารณาประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และพิจารณาการปฏิบัติเพิ่มเติมที่จำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยง นอกจากนั้นการปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงขององค์กรควรจะต้องมีการกำหนดวันแล้วเสร็จให้ชัดเจน 7) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ทั้งจากแหล่งภายนอกและภายใน ควรได้รับการบันทึกและสื่อสารอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านรูปแบบและเวลา เพื่อช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และ 8) การติดตามประเมินผล (Monitoring) เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพและมีความเหมาะสม และการบริหารความเสี่ยงได้นำไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับขององค์กร ความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ได้รับการรายงานต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบ ซึ่งการติดตามการบริหารความเสี่ยงสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ การติดตามอย่างต่อเนื่องหรือการติดตามเป็นรายครั้ง การติดตามอย่างต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันท่วงที และถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน การติดตามเป็นรายครั้ง เป็นการดำเนินการภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว หากองค์กรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้องค์กรควรมีการจัดทำรายงานความเสี่ยงเพื่อให้การติดตามการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โอม หุวนันท์ (2551) ได้กล่าวถึง ปัจจุบันในกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะเริ่มต้นโดยการระบุ กำหนดเป้าหมายของโครงการหรือภาระงานนั้นเสียก่อน แล้วจึงพิจารณาว่าจะมีปัจจัยเสี่ยงอะไรบ้างที่จะก่อให้เกิดปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง (Identify) ปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการทำงานต่าง ๆ จะทำให้มองเห็นภาพได้อย่างชัดเจนว่าโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในขั้นตอนการทำงานนั้นมีอะไรบ้าง ควรจะจำแนกเป็นปัจจัยเสี่ยงภายในและปัจจัยภายนอก เพื่อความสะดวกในการจัดการ

พิจารณาว่าอะไรที่จะเป็นสาเหตุของความเสี่ยงนั้น และพิจารณาต่อไปถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อมของแต่ละปัจจัย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ (Analyze) ประเมินโอกาสที่จะเกิดขึ้นของความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเปลี่ยนข้อมูลดิบที่มีอยู่ไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจใน 3 ส่วน คือ

2.1 วิเคราะห์ลักษณะของความเสี่ยง

2.1.1 โอกาส (Probability) ที่ความเสี่ยงนั้นจะเกิดขึ้น อาจจำแนกเป็นระดับ (ต่ำ ปานกลาง สูง) หรือร้อยละของโอกาสที่อาจเกิดขึ้นได้

2.1.2 ผลกระทบ (Impact) หรือความเสียหาย หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น (เสียหายน้อยหรือไม่เสียหายเลย ปานกลาง และเสียหายมาก)

2.1.3 ระยะเวลา (Timeframe) ที่ผู้รับผิดชอบโครงการหรือทีมงานจะต้องเข้าไปดำเนินการสำหรับลดความเสี่ยง (เร็ว ๆ นี้ ปานกลาง และอีกนาน)

2.2 จำแนกกลุ่ม (Classifying) ของความเสี่ยง

2.3 การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritize) ของความเสี่ยง

เพื่อความสะดวกต่อการประเมินโอกาสของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น อาจเริ่มต้นโดยอาศัยประสบการณ์และข่าวสารข้อมูล รวมทั้งการปรึกษาหารือร่วมกันกับทีมงานและผู้รู้ท่านอื่น ๆ แยกแยะโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเป็นระดับจากต่ำมากไปจนถึงสูงมาก เมื่อประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงขึ้นแล้ว งานที่ต้องทำต่อไป คือ การประเมินความเสียหายที่จะเกิดขึ้นเมื่อความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้นจริง

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน (Plan) โดยกำหนดกลยุทธ์เพื่อควบคุมผลกระทบของความเสี่ยง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายหรือใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในขั้นตอนนี้จะมีการระบุถึงรายละเอียดของความเสี่ยงที่จำเป็นต้องมีกลยุทธ์รับมือ โดยอธิบายถึงลักษณะของความเสี่ยง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้หากมีผลกระทบเนื่องจากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น และควรดำเนินการอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนนั้น แผนสำรองเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามร่องรอยของความเสี่ยง (Track) เป็นกระบวนการรวบรวมและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงอย่างถูกต้องแม่นยำ ทั้งระยะเวลาและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอให้กับกลุ่มหรือทีมในลักษณะที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย การติดตามผลในขั้นตอนนี้จะดำเนินการโดยกลุ่มหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เฝ้าดูหรือลดความเสี่ยงให้น้อยลง

ขั้นตอนที่ 5 การติดตาม กำกับและตรวจสอบ (Control) ผลของการดำเนินการว่า ได้มีการปฏิบัติจริงหรือไม่ตามแผนงานและเวลาที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าจะมีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นหรือไม่ จะได้แก้ไข เพื่อให้ทุกขั้นตอนได้ดำเนินไปตามแผน และบรรลุเป้าหมายในการควบคุมความเสี่ยงต่อไป

องค์ประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 5 ขั้นตอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ การติดต่อสื่อสาร (Communicate) เพราะในการดำเนินงานต่าง ๆ ต้องอาศัยการประสานงานเชื่อมโยงกันกับทุกฝ่ายทั้งในและนอกหน่วยงาน ตลอดจนผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับความเข้าใจที่ตรงกันอย่างทั่วถึง การติดต่อสื่อสารควรมีลักษณะเปิดเผย กระตุ้นให้มีการติดต่อพูดคุยกันได้โดยไม่มีข้อจำกัดของขั้นตอนหรือระดับ การติดต่อสื่อสารกระทำได้ทั้งในลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการติดต่อสื่อสารและเอกสารที่เกี่ยวข้องนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการบริหารความเสี่ยงของแต่ละโครงการ

2.2.7 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในสถานศึกษา

ศูนย์การเรียนรู้และการป้องกันความรุนแรง (Center for Study and Prevention of Violence, 2000) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดี เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนที่ปลอดภัย มีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้ การมีส่วนร่วมของนักเรียน ความสัมพันธ์กับนักเรียน การสนับสนุนจากครู สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หลักสูตรปลอดภัย การบริการให้คำปรึกษา นอกจากนี้ โรงเรียนปลอดภัยยังเตรียมความพร้อมสำหรับกรณีฉุกเฉินเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในกิจกรรมก่อนและหลังเลิกเรียนและมีส่วนร่วมในโรงเรียนและชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO, 2003) กล่าวว่ามาตรฐานโรงเรียนปลอดภัยในระดับนานาชาติ ปลอดภัยในบริบทของชุมชนที่ปลอดภัย ต้องประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของโรงเรียนปลอดภัย ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมทางสังคม 2) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 3) การศึกษาด้านสุขภาพ 4) กิจกรรมทางกายภาพ/การศึกษาทางกายภาพ 5) การบริการด้านสุขภาพ 6) การตอบสนองต่อสภาวะวิกฤต และ 7) ชุมชนและครอบครัว

เออร์กันและตาลฮา (Erkan and Talha, 2009) กล่าวว่า ในทางกายภาพแนวคิดด้านความปลอดภัยของโรงเรียนที่สำคัญ คือ ด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย อุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล การจัดการด้านไฟไหม้ และการขนส่งและการศึกษาดูงาน

ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551) ได้กล่าวถึง การจัดการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนไว้ 6 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ระบบคุ้มครองเด็ก การเดินทางไป-กลับโรงเรียน ความปลอดภัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรความปลอดภัยและแผนฉุกเฉินในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวถึง องค์ประกอบการสร้างมาตรการป้องกันและแก้ไขความปลอดภัยในโรงเรียน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติภัย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม ด้านการป้องกันและแก้ไขสุขภาพอนามัยของนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขสัตว์มีพิษ และด้านการป้องกันและแก้ไขจากเหตุการณ์ไม่สงบ

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน ควรประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก 2) การป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อม/อุบัติเหตุ/ภัยพิบัติ/โรคภัยไข้เจ็บ/สื่อ 3) การป้องกันอันตรายจากบุคคล และ 4) การสร้างความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้ 1) การป้องกันด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental protection) 2) ระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ (Protection and assistance) 3) การป้องกันและเฝ้าระวัง (Prevention and surveillance) 4) การส่งเสริมและพัฒนา (Promotion and development) 5) หลักสูตรความปลอดภัย (Safety course)

ภารดี ธนโชติ (2545 อ้างถึงใน กฤษฎา ศรีสุชาติ, 2559) ยังได้กล่าวว่า แนวคิดการทำงานด้านเด็กเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมชัดเจนในรูปแบบของการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กในช่วงของการปฏิวัติอุตสาหกรรมศตวรรษที่ 18 โดยประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกที่พยายามคิดค้นการจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่ครอบครัวและเด็ก ทั้งนี้ สาเหตุมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ได้ก่อให้เกิดการอพยพจากถิ่นต่าง ๆ เข้าสู่แหล่งอุตสาหกรรม เพื่อหางานทำ เป็นเหตุให้ความต้องการแรงงานเด็กเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากค่าแรงที่นายจ้างจ่ายให้แก่เด็กมีอัตราต่ำกว่าเมื่อเปรียบกับค่าจ้างในการจ้างแรงงานผู้ใหญ่ การสามารถในการควบคุมบังคับบัญชาเด็กซึ่งง่ายกว่า เด็กจะถูกใช้แรงงานอย่างหนักเช่นเดียวกับแรงงานผู้ใหญ่ ในบางกรณีมีการทารุณเด็ก เพื่อให้ทำงานได้ตามเป้าหมาย โดยละเลยการเอาใจใส่ดูแลเรื่องความปลอดภัยของเด็ก ในบางรายอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต การที่เด็กถูกนำไปใช้แรงงานอย่างหนักและขาดสวัสดิภาพ ขาดการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร รัฐบาลอังกฤษในสมัยนั้น จึงเห็นความสำคัญและออกพระราชบัญญัติเพื่อป้องกันการรักษาและคุ้มครองเด็กในเรื่องเกี่ยวกับการใช้แรงงานขึ้นมาใช้บังคับใน ค.ศ.1945 รัฐบาลอังกฤษได้จัดตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งเข้ามาทำการสำรวจเด็กประเภทอนาถา เร่ร่อน ไร้ที่พึ่ง เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในการวางแผน เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกลุ่มนี้ ซึ่งถือว่าเป็นคณะกรรมการชุดแรกที่ตั้งขึ้นเพื่อรับผิดชอบต่องานสวัสดิการด้านเด็ก โดยการดำเนินงาน

ประเทศอังกฤษได้ใช้กฎหมาย “The Children Act 1948” เป็นหลักในการทำงานด้านเด็ก โดยบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดสวัสดิการสำหรับเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปีทุกกลุ่ม ซึ่งได้แก่ เด็กปกติ เด็กที่ครอบครัวยากจน เด็กกำพร้าอนาถา เช่น การจัดบริการด้านการศึกษา โดยรัฐบาลอังกฤษได้กำหนดให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 5-15 ปี ต้องเข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียนและให้สิทธิเรียนฟรีทั้งค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การเรียนแก่เด็กในระดับมัธยมปลายประเภทเช้าไปเย็นกลับ สวัสดิการสำหรับเด็กที่ครอบครัวยากจนหรือไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ เด็กกำพร้าอนาถาโดยจัดบริการสถานสงเคราะห์ (Institutional care) บริการฝากเลี้ยงตามบ้าน ซึ่งในเวลาต่อมาแนวการจัดสวัสดิการของประเทศอังกฤษได้ถูกนำมาใช้เป็นต้นแบบแนวคิดของการจัดสวัสดิการในประเทศต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยมีการดัดแปลงรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสภาพปัญหาของประเทศนั้น ๆ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย

นอกจากนี้ กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) ได้รวบรวมทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ไว้ 3 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีโดมิโน ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของ บ๊อบ ฟีเรนซ์ และทฤษฎีรูปแบบการเกิดอุบัติเหตุของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา ดังนี้

1. ทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory) ของการเกิดอุบัติเหตุ สามารถเชื่อมโยงได้กับปรัชญาความปลอดภัยของ Heinrich เกี่ยวกับสาเหตุของอุบัติเหตุ ทฤษฎีโดมิโน กล่าวว่า การบาดเจ็บและความเสียหายต่าง ๆ เป็นผลที่สืบเนื่องโดยตรงมาจากอุบัติเหตุ และอุบัติเหตุเป็นผลมาจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งเปรียบเสมือนตัวโดมิโนที่เรียงกันอยู่ 5 ตัวใกล้กัน เมื่อตัวหนึ่งล้มย่อมมีผลทำให้โดมิโนถัดไปล้มตามกันไปด้วย ตัวโดมิโนทั้ง 5 ตัว ได้แก่

ลำดับที่ 1 บรรพบุรุษและสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Ancestry and social environment) สิ่งแวดล้อมทางสังคมและการประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมาจากอดีต ทำให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาต่าง ๆ กัน เช่น ความสะเพร่า ประมาท เลินเล่อ ขาดความคิดความไตร่ตรอง เป็นต้น

ลำดับที่ 2 ความผิดปกติของบุคคล (Fault of person) สุขภาพจิตและสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นสาเหตุทำให้เกิดความผิดปกติของบุคคล เช่น การปฏิบัติงานโดยขาดความยั้งคิด อารมณ์รุนแรง ประสาทอ่อนไหวง่าย ความตื่นเต้น ขาดความรอบคอบ เป็นต้น

ลำดับที่ 3 การกระทำที่ไม่ปลอดภัย สภาพเครื่องจักรหรือสภาวะสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย (Unsafe act mechanical or physical hazard) ตัวอย่างการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัยของบุคคล เช่น ยืนทำงานภายใต้ของหนักที่แขวนอยู่ การติดเครื่องยนต์โดยไม่แจ้งหรือเตือน ชอบหลอกล้อเล่น ถอดเซฟการ์ดของเครื่องจักรออก เป็นต้น

ลำดับที่ 4 การเกิดอุบัติเหตุ (Accident) เหตุการณ์ที่มีสาเหตุปัจจัยทั้ง 3 ลำดับมาแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดอุบัติการณ์ เช่น ตกจากที่สูง ลื่นล้ม เดินสะดุด สิ่งของหล่นจากที่สูง วัตถุกระเด็นใส่ กระแทกหนีบหรือตัด เป็นต้น

ลำดับที่ 5 การบาดเจ็บ (Injury) ตัวอย่างการบาดเจ็บที่เกิดกับอวัยวะบางส่วนของร่างกาย เช่น กระดูกหักหรือแตก เคล็ดขัดยอก แผลฉีกขาด แผลไฟไหม้ เป็นต้น

2. ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของบ๊อบ ฟีเรนซ์ (Firenze system model) Firenze มีแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบระบบความปลอดภัยว่า ในการศึกษาถึงสาเหตุของอุบัติเหตุจะต้องศึกษาองค์ประกอบทั้งระบบซึ่งมีปฏิกิริยาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน องค์ประกอบดังกล่าว ประกอบด้วย คน (Man) เครื่องจักร (Machine) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของอุบัติเหตุแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการผลิตงาน (task) และการเกิดอุบัติเหตุ (Accident) ดังนี้

2.1 คนหรือผู้ปฏิบัติงาน (Man) ในการผลิตงานหรือทำงานในแต่ละชิ้น ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องตัดสินใจ (Decision) เลือกวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย แต่การตัดสินใจในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละครั้งนั้นย่อมมีความเสี่ยง (risks) แอบแฝงอยู่เสมอ ดังนั้นในการตัดสินใจแต่ละครั้ง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีข้อมูลข่าวสาร (Information) ที่เพียงพอ ถ้าหากข้อมูลข่าวสารดี ถูกต้อง ก็จะทำให้การตัดสินใจถูกต้อง แต่ถ้าข้อมูลไม่ถูกต้องก็จะทำให้การตัดสินใจนั้นผิดพลาดหรือมีความเสี่ยงสูง และทำให้เกิดความล้มเหลวในการทำงาน ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุได้

2.2 อุปกรณ์เครื่องจักร (Machine) อุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตจะต้องมีความพร้อมปราศจากข้อผิดพลาด ถ้าอุปกรณ์เครื่องจักรออกแบบไม่ถูกต้อง ไม่ถูกหลักวิชาหรือขาดการบำรุงรักษาที่ดี ย่อมทำให้กลไกของเครื่องจักรปฏิบัติงานผิดพลาด

2.3 สิ่งแวดล้อม (Environment) สภาพการทำงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน มีบทบาทสำคัญต่อการผลิต ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ปฏิบัติงานและเครื่องจักร ซึ่งจะเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้

3. ทฤษฎีรูปแบบการเกิดอุบัติเหตุของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา การบริหารงานความปลอดภัยของกองทัพบกสหรัฐอเมริกาได้พัฒนามากขึ้น เนื่องจากได้มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการป้องกันประเทศ กองทัพบกสหรัฐอเมริกาจึงได้ศึกษาเทคโนโลยีทางด้านความปลอดภัยควบคู่ไปกับเทคโนโลยีในการผลิตและการใช้ ด้วยรูปแบบที่นำเสนอนี้เป็นรูปแบบที่แสดงถึงการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งอ้างอิงสรุปเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้เป็น 3 ประการ คือ

3.1 ความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน (Human error) เกิดจากการที่ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมการกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe act) สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Condition) ต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือ

เกิดขึ้น ก็เกิดจากวิธีการทำงานที่ไม่ปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานเช่นกัน ความผิดพลาดต่าง ๆ นั้นอาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดทางร่างกาย ขาดการฝึกอบรมอย่างเพียงพอหรือขาดการกระตุ้นหรือแรงจูงใจในการทำงาน

3.2 ความผิดพลาดในระบบ (System error) อาจเกิดจากการออกแบบไม่เหมาะสม ซึ่งเนื่องมาจากนโยบายที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงาน เช่น การประหยัด การเลือกใช้เทคโนโลยี การบำรุงรักษา หรือเกิดจากความล้มเหลวในการออกแบบที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นต้น

3.3 ความผิดพลาดในการบริหารจัดการ (Management error) สาเหตุหลักอาจเกิดจากความล้มเหลว (Failure) จากการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร การใช้เทคโนโลยี และระบบการทำงานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งความล้มเหลวนี้อาจเกิดจากการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง การฝึกอบรมอาจไม่เพียงพอ ขาดการกระตุ้นจูงใจในการปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษาของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ประกอบด้วย Center for Study and Prevention of Violence (2000) ; World Health Organization: WHO (2003) ; Erkan and Talha, 2009) ; ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ; มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) ; กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) ; ภารดี ธนโชติ (2545 อ้างถึงใน กฤษฎา ศรีสุชาติ, 2559) ดังกล่าวมานั้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า องค์ประกอบบางตัวมีความหมายเดียวกัน แต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การนำเอาองค์ประกอบแสดงในตารางสังเคราะห์มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันที่เป็นกลาง (Neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกันนั้น หรือเลือกใช้ชื่อองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง จากการสังเคราะห์ ผู้วิจัยนำเสนอองค์ประกอบหลักของความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3) ด้านหลักสูตร ความปลอดภัย และ 4) ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อย รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ								ความถี่
	Center for Study and Prevention of Violence (2000)	World Health Organization: WHO (2003:)	Erkan and Talha, 2009)	ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	มูลนิธิศูนย์พิทักษ์เด็ก (2557)	กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559)	ภารดี ธนโชติ (2545: 25-26 อ้างถึงใน กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559)	
1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	/	/	/	/	/	/	/	/	7
2. การเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	/	/	/	/	/	/	/	/	
2.3 การประเมินสถานการณ์	/	/	/	/	/	/	/	/	8
3. หลักสูตรความปลอดภัย	/	/	/	/	/	/	/	/	8
3.1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	/	/	/	/	/	/	/	/	8
3.2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	/	/	/	/	/	/	/	/	8
3.3 การฝึกปฏิบัติ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
4. ระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
4.1 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	8
4.2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	/	/	/	/	/	/	/	/	7
4.3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล	/	/	/	/	/	/	/	/	7

จากตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย พบว่า องค์ประกอบเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) ซึ่งผู้วิจัย

ได้ดำเนินการสังเคราะห์โดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมขององค์ประกอบที่นักวิชาการและนักวิจัยส่วนใหญ่เลือกเป็นองค์ประกอบหลักของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โดยสามารถคัดเลือกองค์ประกอบหลักจำนวน 4 องค์ประกอบ ซึ่งจะใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual Framework) ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

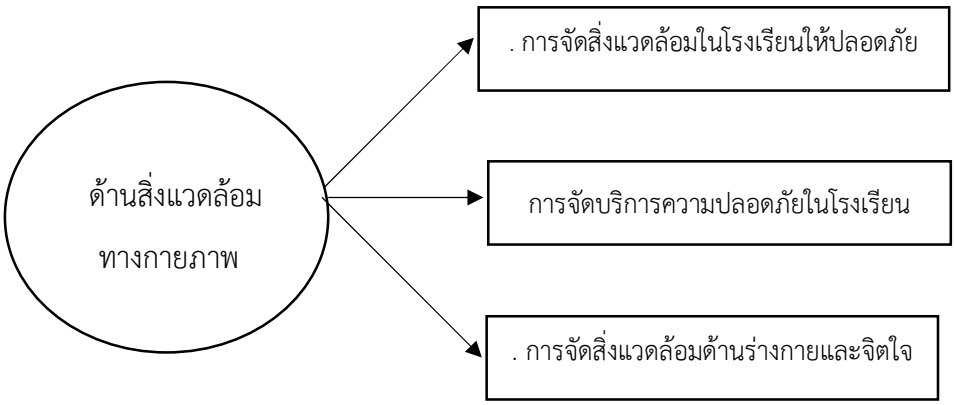
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย

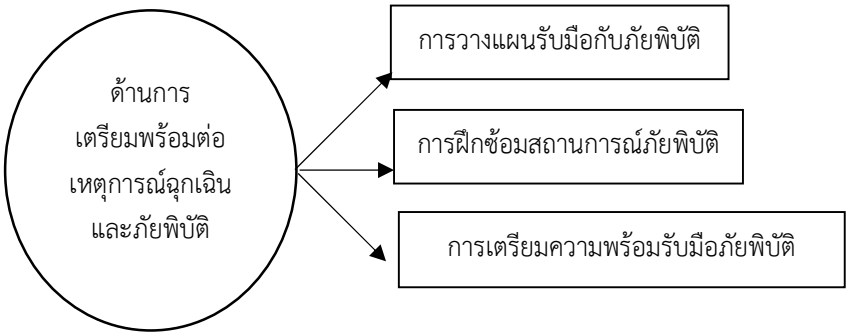
องค์ประกอบที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ

จากองค์ประกอบหลักข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสร้างโมเดลการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ได้ดังแผนภาพประกอบที่ 4

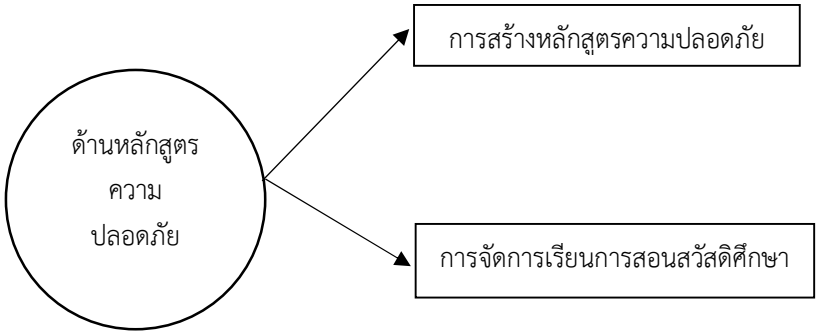
ภาพที่ 4 แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

จากแผนภาพที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของแต่ละองค์ประกอบหลัก ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพประกอบด้วย 1) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย 2) การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และ 3) การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ

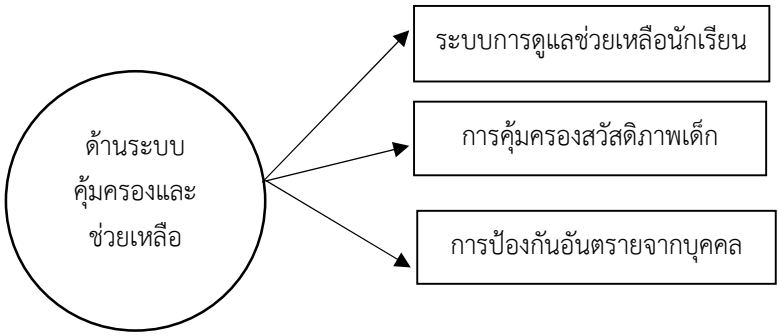
ภาพที่ 5 แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ

จากแผนภาพที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของแต่ละองค์ประกอบหลัก ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ ประกอบด้วย 1) การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ 2) การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ และ 3) การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

ภาพที่ 6 แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านหลักสูตรความปลอดภัย

จากแผนภาพที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของแต่ละองค์ประกอบหลัก ด้านหลักสูตรความปลอดภัย ประกอบด้วย 1) การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย และ 2) การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

ภาพที่ 7 แสดงโมเดลองค์ประกอบย่อยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ

จากแผนภาพที่ 7 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของแต่ละองค์ประกอบหลัก ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ ประกอบด้วย 1) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และ 3) การป้องกันอันตรายจากบุคคล

องค์ประกอบของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วย1) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย 2) การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และ 3) การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย

1.1 ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 (2535) ให้นิยามของสิ่งแวดล้อมไว้ในมาตรา 4 ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น

เกษม จันทร์แก้ว (2545: 2 อ้างถึงใน กานดา จินดามงคล, 2558) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมว่า หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางชีวภาพและสังคมที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ยังได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมอีกว่า หมายถึง สิ่งที่เกิดตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งที่เห็นได้ด้วยตาและไม่สามารถเห็นได้ด้วยตา สิ่งที่เป็นทั้งที่ให้คุณและให้โทษ และได้จำแนกสิ่งแวดล้อมออกเป็น 4 มิติ ดังนี้

1. มิติทรัพยากร หมายถึง ทรัพยากรทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น มีบทบาทต่อมนุษย์ในการเอื้อให้ปัจจัยด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม

ให้ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน อันได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และคุณค่าคุณภาพชีวิต

2. มิติเทคโนโลยี โดยมีบทบาทและความสำคัญต่อการใช้ทรัพยากรอย่างมาก โดยมนุษย์นำเทคโนโลยีหลายรูปแบบทั้งด้านการนำทรัพยากรมาเพิ่มมูลค่าสร้างผลผลิต และด้านการป้องกันบำบัด มลพิษ ซึ่งทั้งนี้ก็เพื่อสนองความต้องการของตนเอง

3. มิติของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อม คือ เมื่อมีการใช้ทรัพยากรด้วยเทคโนโลยีใดก็ตามย่อมมีของเสียและมลภาวะเกิดขึ้นเสมอ มิติทางของเสีย และมลพิษสิ่งแวดล้อมเป็นมิติที่แสดงให้เห็นผลของการใช้ทรัพยากร

4. มิติมนุษย์หรือเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่ได้สร้างพฤติกรรมของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อม ทั้งระบบสิ่งแวดล้อมย่อย หรือทั้งระบบสิ่งแวดล้อม ซึ่งมิติมนุษย์ประกอบด้วย ประชากร การศึกษา อนามัยและสาธารณสุข เศรษฐกิจ โบราณสถาน ความปลอดภัย การเมืองและการปกครอง การนันทนาการ

พระอธิการดำรง ต้องรักชาติ (2552) ได้สรุปความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนว่า เป็นการรับรู้หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวของสมาชิกในโรงเรียน ทำให้เกิดทัศนคติหรือความรู้สึกต่อโรงเรียนทั้งในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดี ความรู้สึกในทางที่ดีจะทำให้จิตใจแจ่มใส มีความรักสวยรักงาม รักษาความสะอาด มีความผูกพันอยากมาโรงเรียน รู้สึกเป็นเจ้าของและภูมิใจต่อโรงเรียน ส่วนความรู้สึกในทางที่ไม่ดี ทำให้เกิดความเฉยเมย ไม่ยินดียินร้าย ขาดความรักความผูกพันต่อโรงเรียน ขาดความรู้สึกการเป็นเจ้าของ และความไม่รับผิดชอบ ซึ่งทัศนคติทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ย่อมมีผลกระทบต่อการดำเนินงานและการพัฒนาของโรงเรียนในหลาย ๆ ด้าน

วิจิตร สถิตธำมรงค์ (2552) สรุปความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้ว่า เป็นการรับรู้หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวสมาชิกในโรงเรียน ทำให้เกิดทัศนคติหรือความรู้สึกต่อโรงเรียนทั้งทางที่ดีและไม่ดี มีความรู้สึกในทางที่ดีจะทำให้มีจิตใจแจ่มใส มีความรักสวยรักงามรักความสะอาด มีความผูกพัน อยากมาโรงเรียน รู้สึกเป็นเจ้าของและภูมิใจต่อโรงเรียน ส่วนความรู้สึกในทางไม่ดีทำให้เกิดความเฉยเมย ไม่ยินดียินร้าย ขาดความรักความผูกพันต่อโรงเรียน ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของและความไม่รับผิดชอบ ซึ่งทัศนคติทั้งทางที่ดีและไม่ดี ย่อมมีผลกระทบต่อการดำเนินงานและการพัฒนาโรงเรียนในหลาย ๆ ด้าน

สำนักราชบัณฑิตยสภา (2554) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อม ตามความหมายของพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่อยู่รอบ ๆ มนุษย์ มีทั้งที่ดีและไม่ดี เช่น โรงเรียนสร้างสวนดอกไม้ให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีแก่นักเรียน ชุมชนที่มีการทะเลาะวิวาทกันหรือเล่นการพนันเป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีแก่เด็ก

วุฒิพงษ์ หงษ์ไทย (2555) ได้สรุปว่า สิ่งแวดล้อมนั้นมีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ อากาศ แร่ธาตุ และอื่น ๆ อีกมากมาย และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ สิ่งที่จับต้องได้ ได้แก่ อาคาร บ้านเรือน ตึก รถ เรือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์ ส่วนสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา กฎระเบียบต่าง ๆ

ณัฐวัฒน์ รักทอง (2555) ได้สรุปสิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา และเราเผชิญอยู่ทุกวัน สามารถแบ่งได้เป็น สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ล้วนมีความสัมพันธ์ต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2557) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมว่า คือ สภาพแวดล้อมโดยรอบตัวของสิ่งมีชีวิตในการดำรงชีพ ซึ่งรวมถึงสภาวะแวดล้อม สิ่งที่มีอิทธิพลต่าง ๆ และสภาพการณ์ทั้งหมด ซึ่งก่อผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต โดยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์นั้นสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะที่มนุษย์ดำรงอยู่ หรือเปลี่ยนตามสถานที่ที่อาศัยอยู่ โดยสิ่งแวดล้อมนั้นอาจจะเป็นห้องเรียน สวนสาธารณะ บ้าน หรือห้องที่พักอาศัยอยู่ก็ได้

ณิศศา ณภาส์ณัฐ (2558) ได้สรุปว่า สิ่งแวดล้อม หรือ สภาพแวดล้อม คือ สิ่งหรือสภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเราและชุมชน ซึ่งมีผลต่อการดำรงอยู่ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนหรือสมาชิกของชุมชน สิ่งและสภาพต่าง ๆ นั้น มีทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต ทั้งเป็นรูปธรรม และนามธรรม นั่นคือ การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของสมาชิกในชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชุมชน จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้น ๆ

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สิ่งที่อยู่โดยรอบตัวเรา บุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน มีทั้งสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต ทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม โรงเรียนควรสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน คือ ให้มีความร่มรื่น สวยงาม สบายอารมณ์ ให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความรู้สึกอบอุ่น สบายใจเมื่อยู่ร่วมกัน กล่าวคือ การสร้างความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกัน ผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทุกคนมีส่วนช่วยใน การดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกคนเติบโตและพัฒนาไปในทิศทางที่ดีในอนาคต

1.2 ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

นิวัติ เรืองพานิช (2542 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่า ในอดีตการดำรงชีวิตของมนุษย์อยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากสภาพดังกล่าว ธรรมชาติจะปรับสมดุลของตัวเองภายใต้กลไกของธรรมชาติได้ ผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจึงไม่เป็นปัญหามากนัก แต่ในปัจจุบันพบว่า ความก้าวหน้าทาง

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ขณะเดียวกันอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์กลับเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น อันเป็นผลมาจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มมากขึ้น เช่น น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ ดินเสื่อมคุณภาพ กองขยะ เศษสิ่งของเหลือต่าง ๆ สังคมมนุษย์กำลังเผชิญกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าจึงมีทั้งคุณและโทษ มนุษย์เราจึงควรหาจุดที่พอเหมาะที่มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างปลอดภัย การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรทำควบคู่กันไป หากปล่อยไว้ภัยคุกตามที่เกิดจากมลพิษสิ่งแวดล้อมอาจเป็นจุดเริ่มต้นนำมาสู่การสูญพันธุ์ของมนุษยชาติในอนาคตได้ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญเพราะโรงเรียนประกอบไปด้วยสภาพแวดล้อมอัน ได้แก่ อาคารเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สวนหย่อม สนาม รั้ว ถนน ต้นไม้ วัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนทั้งสิ้น

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น (2543 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กล่าวถึงมนุษย์และสิ่งแวดล้อมไว้ว่า

1. มนุษย์มีความต้องการพื้นฐาน 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ความต้องการด้านร่างกายของมนุษย์ทุกคน เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น มนุษย์สามารถหาได้จากธรรมชาติ

1.2 ความต้องการด้านจิตใจ ต้องการความชื่นชม ความสวยงาม สุนทรียะ ค่านิยมต่าง ๆ ได้จากธรรมชาติ สารเคมีและสารสังเคราะห์

1.3 ความต้องการด้านสังคม ต้องการการยอมรับเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลมีพฤติกรรมต่อกัน เกิดพิธีกรรม วัฒนธรรม ประเพณี ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งที่มีในธรรมชาติและที่มนุษย์ปรุงแต่งขึ้น การอยู่ร่วมกันต้องอาศัยกันเป็นระบบนิเวศ หากอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลทุกอย่างย่อมเป็นสิ่งดี และมีโอกาสพัฒนาไปพร้อมกันอย่างยั่งยืน เอื้ออำนวยประโยชน์แก่กันและกัน ช่วยป้องกันและแก้ปัญหาให้ถูกทาง มีน้ำใจต่อกัน เคารพสิทธิและทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ก็จะไม่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ สังคมก็จะมีสุขตามปกติ

2. การศึกษาสิ่งแวดล้อม ตั้งอยู่บนพื้นฐาน ดังนี้

2.1 มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม

2.2 สรรพสิ่งในโลกมีทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ย่อมสัมพันธ์กัน

2.3 สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ในการดำรงชีวิต

2.4 ทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มีจำนวนจำกัด

2.5 ทุกชีวิตมีเป้าหมายสูงสุดในชีวิต คือ ความต้องการอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย

2.6 พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยความต้องการทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดจากพฤติกรรมมนุษย์ที่ตอบสนองความต้องการของตนอย่างไม่มีขีดจำกัด

2.7 ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนเจตคติของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยกระบวนการทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์มาโดยตลอด เพราะถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอากาศ น้ำ พื้นดิน หิน แร่ ที่อยู่อาศัย สัตว์ พืช และสรรพสิ่งต่าง ๆ ในโลกที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นอยู่ด้วยกันเป็นระบบนิเวศ มีทั้งการสร้างและการทำลายล้างเป็นลูกโซ่ มีผลกระทบร่วมในทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว เนื่องจาก “โลกไร้พรมแดน” ด้วยความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทางสังคมตามมา รวมทั้งปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องคอยดูแล เอาใจใส่ เพราะสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้คนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สิ่งแวดล้อมมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของบุคลากรและนักเรียน ได้แก่ แสงสว่าง การถ่ายเท อากาศ เสียง สี สิ่งเหล่านี้มีผลต่อผู้ที่อยู่ในโรงเรียนทั้งสิ้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เข้าใจหลักการจัด การปรับการบริหารให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้การจัดการศึกษาในทุกรูปแบบได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2538) กล่าวไว้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และเป็นการพัฒนาแนวทางด้านความรู้สึกนึกคิด จิตใจและมีคุณธรรม ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบัญญัติ 10 ประการ โรงเรียนที่ได้มาตรฐาน หรือโรงเรียนในอุดมคติจะต้องมีองค์ประกอบ 10 ประการ ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหาร มีจิตสำนึกในการที่จะพัฒนาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้บริหารควรมีเวลาอยู่ประจำสถานศึกษา เพื่อดูแลการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติ โดยให้นักเรียนได้ฝึกจริง และปลูกฝังเรื่องความสะอาด ความมีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรักความสามัคคี รวมทั้งการจัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่น มีต้นไม้ แหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร้ฝุ่น ไร้มลภาวะ

3. เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีแผนผังเต็มรูปแบบ มีห้องเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ตลอดจนสนามกีฬาครบครัน โดยให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

4. มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบครัน โดยจัดซื้อในท้องถิ่นที่เป็นธรรม เหมาะกับการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. มีบุคลากรครูครบตามเกณฑ์ เชิญครูที่เกษียณอายุ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยสอน หรือมีระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

6. ให้องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการหรือด้านบริหาร เช่น กำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ การสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การสอนวิชาชีพการเกษตร การก่อสร้าง การไฟฟ้า เป็นต้น

7. มีการเก็บค่าเล่าเรียน และค่าธรรมเนียมการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ครบครัน ยกเว้นค่าเล่าเรียนสำหรับเด็กยากจน และจ่ายค่าตอบแทนให้นักเรียนในการพัฒนา หรือปฏิบัติ ฝึกอาชีพ ที่เกิดรายได้ และเป็นประโยชน์แก่นักเรียน

8. มีการส่งเสริมให้กลุ่มบุคคล หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการของสถานศึกษา การจัดสวัสดิการให้กับครู การแก้ไขปัญหาหนี้สินของครู

9. มีการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลผลิต หรือคุณภาพของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

10. เป็นโรงเรียนที่ผู้นำท้องถิ่นและผู้ปกครองทุกระดับ ยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2538) ยังกล่าวว่า แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดี (Ideal Learning Environment) นั้น จะต้องเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถานศึกษาในจินตนาการที่น่าจะเป็น จึงจะเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี นอกเหนือจากสิ่งจำเป็นพื้นฐานของการเป็นสถานศึกษาแล้ว สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านนักเรียน สถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี นักเรียนต้องมีโอกาสดังนี้

1.1 สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขที่ประสบในชีวิตจริงได้

1.2 ทำงานร่วมกัน เพื่อการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความคิด

1.3 พัฒนาความสามารถของตนเองได้

1.4 เรียนรู้ได้ทุกเรื่องตามที่ต้องการ โดยไม่มีข้อจำกัด

1.5 สร้างค่านิยมที่ดีของการเป็นผู้ใฝ่รู้ มีวินัย จริยธรรม และคุณธรรม

2. ด้านครู สถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี ครูต้องสามารถทำได้ ดังนี้

2.1 เป็นผู้ที่สามารถชี้นำ แนะนำการแสวงหาความรู้ และช่วยเหลือการเรียนรู้ด้วยการมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน

2.2 ทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษนำไปสู่ความเป็นเลิศ

2.3 ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างเสรี เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับนักเรียนได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

2.4 ออกแบบหลักสูตรและการสอนให้เชื่อมโยงหรือประสานกันระหว่างเนื้อหาวิชาในแต่ละวิชา ให้นักเรียนมองเห็นองค์รวมของประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นในสังคมที่เป็นอยู่

2.5 มีเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาคณะครูในการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ศึกษาดูงาน ตลอดจนการวิจัย เพื่อสามารถนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.6 เข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศ ตลอดจนการใช้เครื่องมือในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ E-mail, Voice-mail คอมพิวเตอร์ ได้อย่างสะดวกตลอดเวลา

3. ห้องเรียน ลักษณะของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

3.1 มีอุปกรณ์ที่สามารถนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ได้ครบถ้วน เช่น โทรทัศน์ วีดีทัศน์ โทรศัพท์ และคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับโลกภายนอกห้องเรียนได้ (Internet)

3.2 มีฐานข้อมูลและแหล่งอ้างอิงไว้ให้ใช้ได้ทันที ในการสืบค้นและการทำการวิจัย เช่น อุปกรณ์สืบค้นข้อมูลระยะไกลด้วยคอมพิวเตอร์ สารานุกรมและพจนานุกรมในสาขาวิชาต่าง ๆ และมีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับการเรียนในระดับกลุ่มย่อยด้วย

3.3 ต้องเป็นห้องเรียนที่สามารถให้โอกาสในการเรียนเป็นกลุ่มเล็ก เป็นรายบุคคลและมีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับการเรียนในระดับกลุ่มย่อยด้วย

3.4 มีห้องเรียนที่สามารถบรรจุนักเรียนจำนวนมากได้ พร้อมกับอุปกรณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนกับกลุ่มนักเรียนขนาดใหญ่

3.5 ห้องเรียนออกแบบไว้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างสบาย ทั้งการควบคุมอุณหภูมิ แสงและเสียง ตลอดจนการวางระบบที่เป็นพื้นฐานจำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

3.6 ห้องเรียนต้องสามารถให้การเรียนรู้ด้วยระบบสื่อประสม (Multimedia) ได้

4. สถานศึกษา บรรยากาศทางการเรียนที่ดีของสถานศึกษา ควรมีลักษณะ ดังนี้

4.1 เปิดบริการให้นักเรียนและบุคลากรได้เข้ามาใช้เป็นแหล่งศึกษาและค้นคว้าได้ตลอดเวลาที่เปิดทำการ และเวลาที่เปิดทำการควรช่วงเช้า เย็น และสุดสัปดาห์ด้วย

4.2 มีกิจกรรมทางวิชาการเพื่อการเรียนการสอนตลอดปี และมีการจัดตารางเรียนแบบยืดหยุ่น

4.3 มีความสะอาด ร่มรื่น และมีการบำรุงรักษาอาคาร อุปกรณ์ และเครื่องใช้ให้สามารถใช้ได้ตลอดเวลา

4.4 เป็นศูนย์รวมของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สามารถให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนได้

5. ผู้ปกครองของนักเรียนในสถานศึกษาที่มีบรรยากาศทางวิชาการหรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีนั้น ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นและถือเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบร่วมกับสถานศึกษาในการให้การศึกษาแก่บุตรธิดาของตน

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2544 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) ได้กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ ก็คือ การจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ และบริเวณโรงเรียนให้ถูกหลักสุขาภิบาล การกำจัดขยะมูลฝอยและเหตุรำคาญต่าง ๆ การจัดน้ำดื่มน้ำใช้ การรักษาความสะอาดทั่วไป การซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม การจัดตกแต่งห้องเรียน การจัดโปรแกรมการเรียนให้เหมาะสมกับสุขภาพของเด็ก และการจัดให้มีสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

เกรียงศักดิ์ จรัญยานนท์และนคร ศรีวิจารณ์ (2546 อ้างถึงใน ประวีณา โภควณิช, 2559) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย การให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการป้องกันอันตราย นำเสนอมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัย ดังนี้

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (Safety Education) มาตรการป้องกันความปลอดภัยสำหรับนักเรียน ซึ่งอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก สิ่งสำคัญคือ การให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย ได้แก่ ราวบันไดมีไว้จับเวลาเดินขึ้น-ลง ไม่ใช่ให้นักเรียนนั่งคล่อมยาวแล้วปล่อยตัวลื่นไหลลงมา แผงสวิตช์รวมไฟฟ้าของอาคารแต่ละชั้น ห้ามนักเรียนไปเปิดเล่น หน้าต่าง บานประตูกระจกใส ควรที่จะป้องกันโดยการติดรูปลอกให้เห็นเป็นที่น่าสังเกต มิเช่นนั้นอาจเดินชนได้

2. ขจัดสิ่งที่อาจเป็นภัยแก่นักเรียน (Safe School Environment) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งเขตภายในบริเวณ เช่น บริเวณสนามกีฬา ควรแยกออกให้ชัดเจน ควรมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น

พิเศษ การตรวจสอบสายล่อฟ้าประจำอาคารเป็นประจำ เพื่อไม่ให้เกิดความชำรุดเป็นจุดอันตรายต่อนักเรียน โรงอาหารมีการใช้ก๊าซหุงต้ม ควรติดตั้งหัวก๊าซแบบอัตโนมัติ

3. การป้องกันภัยจากการจราจร (Traffic Safety) การวางผังบริเวณโรงเรียน ควรแยกแนวถนน ที่จอดรถและที่ขนส่งบริการเข้ามาสู่อาคารต่าง ๆ ออกจากอาคารเรียน อาคารประกอบ การวางแผนป้องกันภัยจากจราจร อาจแบ่งเป็นสองแนวทาง คือ ความปลอดภัยจากการขนส่ง หมายถึง การให้ความรู้แก่นักเรียนในการขึ้นรถลงเรือ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งสาธารณะหรือรถรับส่งของโรงเรียน และหากเกิดอุบัติเหตุนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร และให้ความช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนอย่างไร ความปลอดภัยจากการจราจร เป็นการให้ความรู้นักเรียนเมื่อต้องข้ามถนนหรือเดินทางไป-กลับบ้าน

4. การป้องกันเพลิงไหม้ (Fire Prevention) การก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบในปัจจุบันรัฐบาลมีกฎให้ใช้วัสดุทนไฟแล้วก็ตาม แต่โอกาสเกิดเพลิงไหม้ก็ยังคงมีอยู่ จึงได้มีระเบียบให้ครูเวรเฝ้าโรงเรียนในเวลาค่ำคืน คือ ให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันและช่วยดูแลจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น กล่องกระดาษ กองขยะ สายไฟฟ้า ให้นักเรียนมีทักษะในการดับเพลิง ใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้ การฝึกหัดหนีเพลิงไหม้สำหรับอาคารเรียนสูงและมีที่ดินคับแคบ ควรใช้บันไดหนีไฟเมื่อเกิดเพลิงไหม้ นักเรียนต้องควบคุมสติสัมปชัญญะให้ดี อย่าตื่นตระหนก ความโกลาหล อาจจะทำอันตรายอื่นตามมา

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) สรุปโดยคำนึงถึงแนวทางการจัดการได้ดังนี้ คือ

1. สถานที่ตั้งโรงเรียน เพื่อความปลอดภัย พิจารณาเกี่ยวกับสถานที่ตั้งโรงเรียนอยู่ใกล้ชุมชน เพื่อความสะดวกในการเดินทางของนักเรียน ควรอยู่ห่างจากถนน ทางรถไฟ และแม่น้ำลำคลอง เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก การรบกวนของเสียงและควันพิษต่าง ๆ ควรตั้งให้ห่างจากสิ่งรบกวนหรือแหล่งสกปรกโสโครก ทั้งนี้เพื่อป้องกันเสียงที่ดังรบกวน และอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ควรตั้งให้ห่างจากบริเวณที่อาจเกิดภัยธรรมชาติได้ พื้นที่ตั้งของโรงเรียน ควรเป็นพื้นที่ดอนดอน ราบเรียบ ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ พื้นที่ดูดซึมน้ำได้ดี เนื้อที่ตั้งโรงเรียนกว้างขวางเพียงพอ ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ ไม่แออัดจนเกินไป บริเวณโรงเรียนควรมีรั้วรอบขอบชิดที่ปลอดภัย

2. อาคารเรียน อาคารเรียนที่ปลอดภัย ย่อมขึ้นอยู่กับการออกแบบและก่อสร้างอย่างเหมาะสมและถูกต้อง และใช้วัสดุที่ป้องกันไฟ ป้องกันการสั่นสะเทือนและแผ่นดินไหวได้ พื้นที่ของอาคารเรียนควรยกให้สูงกว่าระดับน้ำหรือสูงกว่าพื้นดินไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ไม่ควรใช้พื้นมันหรือพื้นไม้กระดานที่ขัดเป็นเงา เพราะอาจจะลื่นได้ อาคารเรียนควรสูงไม่เกิน 2 ชั้น หากอาคารเรียนสูงกว่า 2 ชั้น ควรทำบันไดขึ้นลง 2 ทาง และมีบันไดหนีไฟ ฝาผนัง หรือฝ้าเพดานห้อง ควรใช้วัสดุทนไฟ บันได หรือทางเดินระเบียงหน้าห้อง ควรมีขนาดกว้างเหมาะสม ตัวบันไดไม่ควรจะลาดหรือชันเกินไป เพื่อความสะดวกและปลอดภัย ควรทำเครื่องหมายหรือ

ลูกศรแสดงการขึ้น การลงบันได ระเบียงอาคาร อาคารเรียน ควรมีเฉลียงหรือระเบียงอาคารที่มีความกว้างพอที่นักเรียนจะเดินสวนกันได้สะดวก (ประมาณ 2.00-2.50 เมตร) อาคารเรียนหรือห้องเรียนต่าง ๆ ควรมีแสงสว่างเพียงพอ ทางออกฉุกเฉิน ตัวอาคารต้องสร้างให้มีทางออกฉุกเฉิน หรือ ประตูฉุกเฉิน (Emergency Door) เมื่อเกิดกรณีฉุกเฉินขึ้น เช่น ไฟไหม้

3. ห้องเรียน ควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดกว้างใหญ่พอกับความต้องการของเด็ก ไม่ควรจุนักเรียนเกิน 35 คน โต๊ะเรียนและม้านั่ง ควรมีขนาดที่พอเหมาะและถูกสุขลักษณะ ควรจัดโต๊ะเรียนและม้านั่งให้เป็นแถวตอนแบบขนาน และมีช่องว่างระหว่างแถว ซึ่งกว้างพอที่จะเดินไปมาได้ โต๊ะเรียนและม้านั่งควรมั่นคง แข็งแรง อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ภายในห้องเรียน เช่น เครื่องมือทดลอง อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ฯลฯ ควรจัดเก็บและวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ครูจะต้องสอน ให้คำแนะนำ และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการใช้อย่างปลอดภัยเสียก่อนด้วย

4. ห้องปฏิบัติการหรือโรงฝึกงาน เพื่อความปลอดภัย เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรจัดเก็บไว้ในตู้อุปกรณ์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และแยกประเภทอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการวางระเบียบและข้อบังคับในการใช้ห้องปฏิบัติการอย่างรัดกุม จัดให้มีเครื่องป้องกันอันตรายตามชนิดของงาน หมั่นตรวจตราอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ ควรมีการควบคุมและดูแลเกี่ยวกับเรื่องไฟ หรือเครื่องไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในห้องควรมีแสงสว่างเพียงพอ ควรมีการระบายถ่ายเทอากาศ ควรมีอ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ และสบู่ไว้ใช้ ภายในห้องควรมีอุปกรณ์ดับเพลิงไว้ในห้องปฏิบัติการหรือโรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการหรือโรงฝึกงาน ควรสร้างด้วยวัสดุทนไฟ

5. ห้องสมุด ควรจัดให้มีแสงสว่างอย่างทั่วถึงและเพียงพอกับการใช้สายตา ปกติควรให้มีแสงสว่างขนาด 15 ฟุตแรงเทียน เพดานห้องควรสูงโปร่ง และมีทางระบายลม ระบายอากาศได้ดี เก้าอี้และโต๊ะควรมีจำนวนมากพอกับจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด ควรจัดเก้าอี้ตัวเตี้ย ๆ หรือบันไดเก้าอี้ สำหรับใช้ยืนหยิบหนังสือที่วางชั้นที่สูงเกินกว่าจะเอื้อมถึงได้ หนังสือควรจักให้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบเรียบร้อย

6. ห้องประชุม ห้องประชุมเป็นที่รวมของเด็กนักเรียนจำนวนมาก เพื่อความปลอดภัยสรุปได้ดังนี้ ห้องประชุมควรอยู่ชั้นล่างของอาคารเรียน หากมีอุบัติเหตุจะได้ปฏิบัติการได้ทันท่วงที ควรมีประตูออกฉุกเฉิน 2 ประตู ควรจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิง ติดไว้ในห้องประชุม ควรจัดเก้าอี้ที่แข็งแรงและมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน หากเกิดอัคคีภัยให้นักเรียนเดินอย่างรวดเร็ว เป็นระเบียบ ออกจากห้องประชุม

7. ห้องพยาบาล ควรจัดห้องพยาบาลอยู่ในบริเวณที่สงบเงียบ ไม่มีเสียงรบกวนและไม่พลุกพล่าน ควรอยู่ชั้นล่างของอาคาร ควรจัดห้องพยาบาลให้สะอาด เรียบร้อย ถูกสุขลักษณะและถูกหลักสุขาภิบาล มีอากาศระบายถ่ายเทได้สะดวก จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำ เช่น พยาบาล ครูอนามัยคอยดูแลควบคุมอยู่เสมอ ควรมีอุปกรณ์การปฐมพยาบาลที่สะอาด และปลอดภัยอย่างเพียงพอ ตู้ยาควรมีกุญแจปิด-เปิด

ยาและอุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบและปลอดภัย ควรมีฉลากยาติดบอกชื่อยาและวิธีใช้ยาต่าง ๆ ห้ามนักเรียนหยิบยามาใช้เองเด็ดขาด ต้องผ่านผู้ดูแล หรือเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง

8. ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นสถานที่ที่มักเกิดอุบัติเหตุได้เสมอ การจัดหรือสร้างห้องน้ำ ห้องส้วมให้ปลอดภัยตามปกติ มักสร้างอยู่ในบริเวณเดียวกัน ควรเลือกทำเลที่อยู่ห่างจากแหล่งน้ำไม่น้อยกว่า 30 เมตร และอยู่ในพื้นที่ที่ไม่สูงกว่าบ่อน้ำ ห้องน้ำสำหรับเด็กเล็ก ควรจัดให้เป็นห้องน้ำรวม ส่วนเด็กโต ควรแยกห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิง ควรมีจำนวนห้องน้ำ ห้องส้วม ให้ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน ควรมีแสงสว่างเพียงพอ ควรมีทางระบายอากาศให้ถ่ายเทได้และควรมีขนาดพอเหมาะกับผู้ใช้ของเด็กชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา ควรมีขนาดเล็กกว่าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

9. โรงฝึกพลศึกษา โรงฝึกพลศึกษาเป็นสถานที่ที่นักเรียนมีโอกาสได้รับอุบัติเหตุได้บ่อย จึงควรอยู่ชั้นล่างของอาคารเรียน เพื่อความสะดวกในการดำเนินการ หากเกิดอุบัติเหตุขึ้น ควรมีขนาดกว้างขวางพอกับจำนวนนักเรียน และสามารถเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ จะต้องมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและมีแสงสว่างส่องได้ทั่วถึง อุปกรณ์กีฬา ควรจัดเก็บให้เรียบร้อย ก่อนการใช้อุปกรณ์ทุกชิ้น ครูควรแนะนำวิธีการใช้และฝึกให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัย และควรจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นไว้ด้วย

10. โรงอาหาร เป็นที่รวมของเด็กนักเรียน ซึ่งเป็นสถานที่ที่เด็กอาจได้รับอุบัติเหตุและอันตรายได้ โรงอาหารควรมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ควรจัดให้มีโต๊ะอาหารและที่นั่งให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ควรกั้นด้วยมุ้งลวดหรือลวดตาข่าย เพื่อป้องกันสัตว์หรือแมลงต่าง ๆ ภายในโรงอาหารจะต้องได้รับการดูแลเรื่อง ความสะอาดอยู่เสมอ ควรมีที่ทิ้งขยะมูลฝอยหรือที่รองรับเศษอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ควรจัดให้มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและใช้ โดยจัดให้มีอ่างน้ำพุสำหรับดื่มและอ่างสำหรับล้างมือ ควรจัดให้มีระบบป้องกันอัคคีภัยหรือจัดอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นไว้

11. สนามและบริเวณโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นสนามเล่น สนามกีฬา สนามหญ้า สวนหย่อม สวนดอกไม้ หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ควรสะอาดปราศจากก้อนหิน ตอไม้และสิ่งของมีคมต่าง ๆ สนามเล่นของเด็กเล็กและเด็กโตควรแยกจากกัน เพราะการเล่นของเด็กโตจะหนักกว่า เครื่องสนามควรดูแลให้ปลอดภัย หากชำรุดต้องรีบต้องรีบซ่อมแซมแก้ไข ก่อนจะใช้สนามเล่น นักเรียนทุกคนต้องได้รับคำแนะนำ หรือสอนวิธีใช้อุปกรณ์การเล่นหรือเครื่องเล่นต่าง ๆ ควรจัดให้มีรั้วกั้นสนาม เพื่อกันสัตว์ หรือสิ่งรบกวนต่าง ๆ ที่อาจทำอันตรายแก่นักเรียน ควรจัดให้มีบริเวณสำหรับที่รับส่งและที่จอดรถรับส่งนักเรียนที่เป็นสัดส่วนและปลอดภัย

12. เรือนนอน ควรตั้งให้อยู่ห่างจากอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ควรสร้างให้สูงไม่เกิน 2 ชั้น สำหรับเด็กเล็ก และสูงไม่เกิน 3 ชั้น สำหรับเด็กโตหากจำเป็นต้องสร้างจำนวนชั้นสูงหลาย ๆ ชั้น จะต้องจัดให้มีทางออกฉุกเฉินหรือบันไดหนีไฟด้วย ภายในตัวเรือนนอนควรจัดให้เป็นสัดส่วน เช่น แยกห้องนอน ห้องอ่านหนังสือ ห้องรับแขก ฯลฯ ควรจัดให้มีการดูแลรักษาความสะอาด และตรวจตราเรื่องความปลอดภัย

ภายในเรือนนอนเป็นประจำ จัดให้มีระบบป้องกันอัคคีภัย มีอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้น มีการฝึกหนีไฟ และฝึกดับเพลิง

สมฤทัย รอดพูนพงศ์ (2553) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการในทุกด้านของนักเรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น มีผลให้การเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูและนักเรียน สามารถควบคุมพฤติกรรมนักเรียน มีอิทธิพลในการปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่ดี ช่วยให้นักเรียนได้ทราบความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาของโรงเรียน เป็นการส่งแสริม ช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้น

เพลินทิพย์ พวงพันธ์ (2553) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนาแนวคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีความเด่นชัดอยู่สามประเด็น คือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามสมบัติเฉพาะตัวของสิ่งแวดล้อมจะต้องเป็นการใช้แบบยั่งยืน โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการควบคุมกิจกรรมในแผนการจัดการต้องควบคุมให้เป็นไปตามนั้น เพื่อการคงสภาพของสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ และต้องสร้างแผนการกำจัด/บำบัดของเสีย/มลพิษ และการฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมให้มีศักยภาพของการคงสภาพความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมเพื่อการให้ผลผลิตต่อไป

พวงเพชร์ ธนสิน (2554) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีหลักการและวิธีการเฉพาะตัวเอง เช่น ป่าไม้ ดิน สัตว์ ป่า ภูเขา ต้นน้ำลำธาร เป็นต้น ผู้จัดการต้องใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเข้ามาช่วย เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. การกำจัด การบำบัดและฟื้นฟูของเสียและมลพิษ เพื่อให้เกิดเป็นระบบ แนวทางการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ

3. การควบคุมกิจกรรม กิจกรรมที่เกิดขึ้นในระบบสิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอกระบบการจัดการอาจทำลายโครงสร้างสิ่งแวดล้อมในระบบ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน ทำให้บทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อมย่อมเปลี่ยนแปลงไปอย่างที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การจัดการสิ่งแวดล้อม ก็คือ การใช้ทรัพยากรหรือการฟื้นฟูของเสียและมลพิษ เป็นการควบคุมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ชี้ให้เห็นว่า มนุษย์สามารถใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมได้ แต่ต้องเป็นการใช้แบบยั่งยืน และเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย

จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย มีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มุ่งหวังให้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบอยู่ในระบบธรรมชาติมีศักยภาพที่สามารถให้ผลิตผลได้อย่างมั่นคง ยั่งยืนถาวร มุ่งหวังให้เกิดความเพิ่มพูนภายในระบบที่จะนำมาใช้ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

2. ต้องมีการจัดองค์ประกอบภายในระบบธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมให้มีชนิด ปริมาณ และสัดส่วนของทรัพยากร สิ่งแวดล้อมแต่ละชนิดเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตามธรรมชาติเพื่อให้อยู่ในภาวะสมดุลของธรรมชาติ

3. ต้องยึดหลักการอนุรักษ์วิทยาเป็นพื้นฐาน โดยต้องมีการรักษา ปรับปรุง ซ่อมแซม พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

4. กำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนในการควบคุมและกำจัดของเสียไม่ให้เกิด มิให้เกิดขึ้นภายในระบบธรรมชาติ รวมไปถึงการนำสิ่งของนั้น ๆ กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

5. ต้องกำหนดแนวทางในการจัดการเพื่อให้คุณภาพชีวิตมนุษย์ดีขึ้น โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในแต่ละสถานที่และแต่ละสถานการณ์

เกษม จันทร์แก้ว (2556 อ้างถึงใน กานดา จินดามงคล, 2558) ได้ประมวลผลจากการศึกษาความหมาย และคำนิยามของคำว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมของ NCU (2000) ที่ชี้ให้เห็นว่า การจัดการสามารถนำมาประยุกต์เพื่อให้คำนิยามและความหมายของ การจัดการสิ่งแวดล้อม (Environment management) ไว้ ดังนี้

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ได้สรุปว่า การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการสร้างศักยภาพของสิ่งแวดล้อมให้เกิดการคงสภาพด้วยการใช้อย่างยั่งยืน การขจัดของเสีย/มลพิษ และการควบคุมกิจกรรมการจัดการ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์ตลอดไป ดังนั้น การจัดการสิ่งแวดล้อม ก็คือ กระบวนการ (Processing) สร้างศักยภาพบรรดาสิ่งแวดล้อมทั้งหลายที่ให้คุณต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม นั่นคือ

1. การใช้อย่างยั่งยืน เป็นตัวสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ต้องแสดงหรือมีศักยภาพที่คงสภาพหรือใกล้เคียงสภาวะนั้น ๆ ที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์ได้อย่างมั่นคงตลอดไป การที่จะทำได้นั้นต้องมีแผนงานและมาตรการที่เป็นรูปธรรม

2. การจัดการของเสีย/มลพิษ เป็นขยะติดเชื้อและ/หรือขยะกากของเสียอันตรายจำเป็นต้องจัดการ หมายถึง การควบคุมและกำจัดให้หมดไป หรือลดความเป็นพิษ อันต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการจัดการ ตั้งแต่การเก็บ ขนย้าย วิธีกำจัด และการนำไปใช้ประโยชน์

3. การควบคุมกิจกรรม เป็นแนวทางการปฏิบัติที่การจัดการสิ่งแวดล้อมต้องยึดปฏิบัติควบคุมกิจกรรมทั้งในระบบการจัดการและนอกระบบ หรือจากภายนอก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นั้น ๆ จะเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์ให้ยั่งยืนได้ อาจหมดไปหรือเสื่อมโทรมไปจนถึงขั้นวิกฤต และเป็นอันตรายต่อมนุษย์ได้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย สรุปได้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนมีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ									ความถี่
	กระทรวงศึกษาธิการ (2538)	สุชาติ โสมประยูรและเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2544 อ้างถึงใน ศิริพร ธนุสถา, 2556)	เกรียงศักดิ์ จีระนันท์และนครี ศรีจารวร์ (2546 อ้างถึงใน ประวีณา โกศลวิชิ, 2559)	เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548: 106-115 อ้างถึงใน ศิริพร ธนุสถา, 2556)	สมชาย รอดพูนพงศ์ (2553)	เพลินทิพย์ พงษ์นัย (2553)	พงษพร ธนสิน (2554)	จักพันธุ์ ปัญจะวุวรรณ (2555)	เกษม จันทร์แก้ว (2556 อ้างถึงใน กนกา จันตามจัตุ, 2558)	
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย										
1.1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	9
1.2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	/	/	/	/		/	/	/	/	8
1.3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม	/	/	/	/	/	/		/	/	8
1.4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้	/	/	/	/	/			/	/	7
1.5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่	/	/	/	/		/	/	/	/	8

จากตารางที่ 2 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและ

พัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน 3) มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม 4) การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ และ 5) มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่

2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน

2.1 ความหมายของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน

เดโรเชและไกเซอร์ (Deroche and Kaiser, 1980) กล่าวว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง การป้องกัน การฝึกหัดและการบริการที่มุ่งถึงความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของนักเรียน โดยดำเนินงานทุกวิถีทางที่จะทำให้เด็กปลอดภัยทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน ไปและกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนอย่างปลอดภัย

ฮิลด์แบรนด์ (Hildedrand, 1984) กล่าวถึง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน จะต้องพิจารณาถึงอัตราส่วนครูและเด็ก การให้การดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และได้เน้นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการประกันภัยสำหรับเด็กที่สถานศึกษาจะต้องจัดให้แก่เด็ก

ออนตาลิโอ (Ontario School, 2555) สรุปมาตรการการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนเน้นในเรื่องของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
2. การดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียน
3. การสนับสนุนสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก
4. การจัดสวัสดิภาพของนักเรียนให้ปลอดภัย

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548: อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กล่าวว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยดำรงรักษาไว้ และปรับปรุงส่งเสริมสวัสดิภาพหรือความปลอดภัยของทุกคนในโรงเรียน โดยจัดให้มีการค้นหาปัญหาและสาเหตุของอุบัติเหตุ การจัดกิจกรรมป้องกันอุบัติเหตุ การให้บริการความปลอกภัยในด้านต่าง ๆ และการให้บริการการรักษาพยาบาล เมื่อประสบอุบัติเหตุ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดเพื่อบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีดังนี้

1. การสำรวจความปลอดภัยในโรงเรียน

2. การรายงานอุบัติเหตุในโรงเรียน

3. การแนะแนวสวัสดิภาพ

4. การจัดทำประกันอุบัติเหตุ

5. การบริการเครื่องอำนวยความสะดวก

6. การบริการความปลอดภัยในการเดินทางไป-กลับโรงเรียน

7. การจัดบริการฝึกซ้อมเพื่อความปลอดภัย

8. การบริการปฐมพยาบาล

9. การจัดสารวัตรนักเรียนด้านความปลอดภัยหรืออาสาสมัครสวัสดิภาพ

สรุปได้ว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง การจัดการความปลอดภัยโดยเน้นในเรื่องของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน ความปลอดภัยระหว่างการเดินทางไป-กลับจากบ้านและโรงเรียน การจัดเป็นแผนงานป้องกันและการจัดโครงการการรักษาความปลอดภัยให้กับบุคลากรในโรงเรียน มีการตรวจตรา ตรวจสอบและควบคุมให้การรักษาความปลอดภัยอย่างเต็มที่ มีการจัดกิจกรรมป้องกันอุบัติเหตุ การให้บริการความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ และการให้บริการการรักษาพยาบาลเมื่อประสบอุบัติเหตุอย่างทันท่วงที

2.2 หน้าที่และจุดมุ่งหมายของการให้บริการความปลอดภัยในโรงเรียน

นภาพรรณ อูนากูล (2540 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการบริการด้านความปลอดภัยไว้ว่า เป็นการบริการเพื่อตรวจหา ป้องกัน และแก้ไขสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์สำหรับสถานศึกษา โดยทั่วไปการให้บริการด้านความปลอดภัย มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่อาจทำให้เด็กเกิดอุบัติเหตุ และเป็นอันตรายอยู่ในสภาพและสถานการณ์ปกติ

2. ป้องกันภัยอันตรายที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นต่อเด็ก และบุคลากรในสถานศึกษา

3. รักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก บุคลากร ขณะที่อยู่ในสถานศึกษา ขณะเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและสถานศึกษา

4. ให้ความรู้ในการป้องกันรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเองและผู้อื่น

5. ปลูกฝังนิสัยในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ทรัพย์สินตนเองและผู้อื่น ให้เกิดเป็นนิสัยที่ดี และมีเจตคติที่ดีในการดูแลรักษาความปลอดภัย

6. สร้างความมั่นใจและความสบายใจให้แก่ผู้ปกครอง ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแล

วิจิตร บุณยะโหตระ (2527 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) กล่าวว่า หน้าที่หลักของโรงเรียนที่เกี่ยวกับความปลอดภัยมี 3 ประการ คือ

1. จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาคาร สถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตาม

2. จัดบริการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่นักเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัย จัดให้มีหัวหน้าพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลและผู้มีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียนเมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

3. การสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน ควรเป็นแบบบูรณาการ การสอนแบบนี้มีลักษณะหลาย ๆ วิชาต่าง ๆ กันออกไปและไม่มีการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะนำความรู้เหล่านั้นมาสังเคราะห์ขึ้นใหม่ เพื่อสอนหัวข้อต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น “ตัวเรา” “ชีวิตในบ้าน” “สิ่งแวดล้อมรอบตัว” เป็นต้น หลักสูตรแบบบูรณาการจะเป็นโอกาสสอนเกี่ยวกับสวัสดิภาพในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการสอนเหล่านี้

สรุปได้ว่า โรงเรียนจะต้องรักษาความปลอดอภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย จัดบริการความปลอดภัยให้เพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งสอนสวัสดิศึกษาให้แก่นักเรียน สามารถนำไปใช้ในการป้องกัน และปลูกฝังนิสัยในเรื่องการดูแลความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินตนเองและผู้อื่น จนเกิดเป็นบุคคลที่มีนิสัยและเจตคติที่ดีในอนาคต

2.3 แนวทางการดำเนินงานบริการความปลอดภัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรแนวในการดำเนินการบริการความปลอดภัยที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. นโยบายการให้บริการความปลอดภัย นโยบายในเรื่อง การบริการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน ควรชัดเจนและเป็นที่รู้จักกันในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรจัดพิมพ์ข้อมูลโรงเรียนให้ชัดเจนและเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

2. กฎ ระเบียบด้านความปลอดภัย ผู้บริหารต้องศึกษา กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงคมนาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดบริการและดำเนินการเรื่องความปลอดภัยให้ครอบคลุมและถูกต้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยเรื่องรถรับส่งนักเรียนของกรมขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม และระเบียบว่าด้วยการพานักเรียนออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

3. การดำเนินการ การวางแผนเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เมื่อมีวัตถุประสงค์ในการบริหารงานบริการด้านความปลอดภัยชัดเจน มีนโยบายชัดแจ้ง การที่จะดำเนินการได้ผู้บริหารต้องปฏิบัติ ดังนี้

3.1 การวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัยของเด็ก

3.2 ความต่อเนื่องในการตรวจสภาพแวดล้อม วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี

3.3 การให้การศึกษาแก่เด็กและเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในโครงการรักษาความปลอดภัย

3.4 จัดระบบข้อมูลและการรายงานเกี่ยวกับอุบัติเหตุหรืออันตรายที่เกิดขึ้น

3.5 รณรงค์และเชิญชวนให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมมือกันรักษาความปลอดภัย

3.6 กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดภายในสถานศึกษาควรสอดแทรกเรื่อง การรักษาความปลอดภัยเข้าไปด้วย

3.7 สร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก

3.8 มีการประสานงานระหว่างบุคลากร

3.9 มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ

4. การติดตามและประเมินผล การติดตามและประเมินผล เป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องตามเวลาการดำเนินการ เพื่อดูว่าการบริการด้านความปลอดภัยนั้น บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามประเมินผลการบริการด้านความปลอดภัยสามารถทำได้เป็นระยะ ๆ โดยสังเกต สอบถาม ทดสอบภาคปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ และตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารเรียน

สรุปได้ว่า การบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินงานที่สำคัญ คือ ผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของการดำเนินงานด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน รณรงค์ เชิญชวน มีการวางแผน การสื่อสารและเผยแพร่ให้บุคลากรทุกคนภายในโรงเรียนได้ทราบอย่างทั่วถึง ให้เกิดความร่วมมือกันในการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.4 ขอบข่ายของการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน

สแปท (Spath, 1967) สรุปว่า เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีความสนุกสนานกับการทำกิจกรรม ก็ต่อเมื่อมีความปลอดภัย มีความสะอาด และบรรยากาศที่สนุกสนาน เพลิดเพลิน และให้ข้อเสนอแนะที่จะช่วยให้บริเวณสนามเด็กเล่นมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นและเกิดอุบัติเหตุน้อยที่สุด ดังนี้

1. ค้นหาและระบุสิ่งที่เป็นอันตราย จากนั้นเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางที่จะเป็นอันตรายออกไป

2. กำหนดระยะพื้นที่ในการเล่นของเด็กอย่างเหมาะสม

3. ตรวจสอบอุปกรณ์ทั้งหมดในสนาม ทิ้งสิ่งที่เป็นอันตรายทั้งหมดไป และซ่อมแซมในส่วนที่สมควรแก้ไข

4. ตรวจตราอุปกรณ์ เครื่องเล่นอย่างน้อยเดือนละครั้ง

5. แนะนำเด็กให้ใช้อุปกรณ์ เครื่องเล่น สนามอย่างถูกต้อง

โฟริโอ และสแตฟฟอร์ด (Florio and Stafford, 1979) ได้สรุปขอบข่ายการบริการด้านความปลอดภัยไว้ 17 ด้าน ดังนี้

1. ฝึกกรณีฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วมฉับพลัน แผ่นดินไหว

2. การให้บริการเด็กพิเศษ

3. ดูแลรักษาข้อมูลด้านสุขภาพและอุบัติเหตุ

4. การให้บริการด้านแนะแนว

5. ความร่วมมืออย่างแข็งขันระหว่างบุคลากร

6. การตรวจสุขภาพของเด็ก ครู และผู้เกี่ยวข้อง

7. การให้คำแนะนำสถานที่ดูแลรักษาสุขภาพแก่ผู้ปกครอง

8. การจัดสถานการณ์ด้านการรักษาความปลอดภัย

9. จัดกลุ่มผู้ให้บริการด้านความปลอดภัย

10. จัดผู้ดูแลพาเด็กข้ามถนน

11. การใช้ประโยชน์ของแบบฟอร์มการตรวจสอบความปลอดภัย

12. ระบบการรายงานอุบัติเหตุ

13. การให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากร

14. ให้ประกันภัยแก่เด็กและบุคลากร

15. สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน ห้องพลศึกษา ห้องเรียน ห้องน้ำ และห้องอื่น ๆ

16. จัดเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ที่สิ้นสภาพ และไม่ปลอดภัยให้เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ดี

17. พิจารณาจ้างหรือรับบุคคลที่มีความรู้ในด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยประกอบนอกเหนือจากคุณสมบัติเฉพาะด้าน

เดโรเช และไกเซอร์ (Deroche and Kaiser, 1980) ได้สรุปขอบข่ายการบริการด้านความปลอดภัยไว้ ดังนี้

1. ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียน

2. ความปลอดภัยของสนามเด็กเล่น

3. ความปลอดภัยในห้องเรียน

4. ความปลอดภัยระหว่างเดินทางไปและกลับจากบ้านและโรงเรียน

5. ความปลอดภัยด้านการจราจร

6. จัดผู้ดูแลเด็กขณะเดินข้ามถนน

7. จัดโครงการความปลอดภัยในชุมชน

8. สภาความปลอดภัยประจำโรงเรียน

9. โครงการความปลอดภัยบนจักรยาน 2 ล้อ

10. การแนะนำแหล่งให้ความรู้ด้านความปลอดภัย

11. การเตรียมและป้องกันอุบัติเหตุ

ออนตาลิโอ (Ontario, 2555) สรุปมาตรการการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนเน้นในเรื่องของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2. การดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียน

3. การสนับสนุนสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก

4. การจัดสวัสดิภาพของนักเรียนให้ปลอดภัย

กรมพลศึกษา (2533) กล่าวว่า โครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน เป็นโครงการซึ่งจัดและดำเนินงานในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยให้แก่ทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย โรงเรียนต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงในการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมความปลอดภัย ทั้งนี้ โรงเรียนควรจะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับสถานที่ตั้งโรงเรียน บริเวณโรงเรียนและสนามเด็กเล่น ทางระบายน้ำ อาคารเรียน บันได ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องน้ำ ห้องส้วม และห้องครัว ให้มั่นคงแข็งแรง ไม่ล่อแหลมต่ออุบัติเหตุ ส่วนโรงเรียนที่อยู่ติดถนนหรือแม่น้ำลำคลอง ต้องมีรั้วกั้นแข็งแรง อุปกรณ์การเรียนพลศึกษา เครื่องใช้อื่น ๆ ของโรงเรียนต้องแข็งแรง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพใช้การได้และปลอดภัยเสมอ ทุกสิ่งทุกอย่างในบริเวณโรงเรียนต้องขจัดอันตรายให้หมด อย่าให้เป็นสื่อของการเกิดอุบัติเหตุ ดังนั้น ควรจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนทุก ๆ คนในโรงเรียนมีความปลอดภัยและมีสุขภาพจิตดีอีกด้วย

2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดบริการความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย ทั้งให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

3. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา สิ่งสำคัญและจำเป็นมาก คือ การวางแผนการจัดและดำเนินงานการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งการวางแผนหรือแผนงานที่จะมีประสิทธิภาพต่อการเรียน

การสอนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่เด่นชัด ให้บุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจสอดคล้องกัน และอาศัยความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหารโรงเรียน ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองของนักเรียน ตลอดจนหน่วยงานหรืองานหรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

นภาพรรณ อูนากูล (2540 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กล่าวว่า ความปลอดภัยของนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญ โรงเรียนจะต้อง ดูแลความปลอดภัยให้นักเรียนในโรงเรียน เพื่อลดความเสียหายและจำนวนอุบัติเหตุให้น้อยลง โดยมีการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้

1. ตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่อาจทำให้นักเรียนเกิดอุบัติเหตุและอันตรายอยู่ในสภาพและสถานการณ์ปกติ

2. ป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นต่อนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

3. รักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน บุคลากรขณะที่อยู่ในโรงเรียนหรือเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและสถานศึกษา

4. ให้ความรู้ในการป้องกันรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเองและผู้อื่น

5. ปลูกฝังนิสัยในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ทรัพย์สินตนเองและผู้อื่นให้เกิดเป็นนิสัยที่ดี และมีเจตคติที่ดีในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัย

6. สร้างความมั่นใจและความสบายใจให้แก่ผู้ปกครอง ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแล

7. การวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัยของเด็ก

8. เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในโครงการรักษาความปลอดภัย

9. จัดระบบข้อมูลและการรายงานเกี่ยวกับอุบัติเหตุ หรืออันตรายที่เกิดขึ้น

10. รณรงค์และเชิญชวนให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมมือกันรักษาความปลอดภัย

11. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดภายในสถานศึกษา ควรสอดแทรกเรื่องการรักษาความปลอดภัย

12. มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน สรุปได้ว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ						ความถี่
	Spath (1967:	Florio and Stafford (1979)	Deroche and Kaiser (1980)	Ontario (2555)	กรมพลศึกษา (2533)	นภาพรรณ อูนากูล (2540 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสถา, 2556)	
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน							
2.1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	/	/	/	/	/	/	6
2.2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน	/	/	/	/	/	/	6
2.3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้		/	/	/	/	/	5
2.4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย	/	/	/	/	/	/	6
2.5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน		/	/	/	/	/	5

จากตารางที่ 3 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย 2) มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน 3) สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ 4) มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้าน

ความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย และ 5) มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

3. การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ

3.1 การจัดชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียน

3.1.1 ความหมายของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

บรรยากาศ หมายถึง ความรู้สึกหรือสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาวะต่าง ๆ ที่แวดล้อมมนุษย์อยู่ สภาวะดังกล่าวเป็นสภาวะของสิ่งต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและสังคมที่อยู่รอบ ๆ ตัวมนุษย์ มีทั้งที่ดีและไม่ดี ดังนั้น บรรยากาศจัดการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่งและเป็นที่ยอมรับกันว่าบรรยากาศที่ดีเป็นผลมาจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นผลมาจากการมีบรรยากาศที่ดีด้วยเช่นกัน

กู๊ด (Good, 1976) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งไม่ใช่สภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้น แต่รวมถึงระดับของอารมณ์และความรู้สึกด้วย ส่วนสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน หมายถึง สภาวะที่อยู่รอบตัวผู้สอนและนักเรียน ซึ่งเกื้อหนุนให้นักเรียนและผู้สอนทำงานด้วยกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สื่อสารระหว่างกันจนเกิดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี

แอสติน (Astin, 1971) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน ตามความหมายของพจนานุกรม (Webster’s new collegiate dictionary) หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อมโรงเรียน (School environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของโรงเรียนเป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพลต่อนักเรียน นักศึกษา

วาลเบอรี่ (Walbery, 1987 cited in McVey, 1996) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมและบรรยากาศทางการเรียนการสอนไว้ว่า สิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมชาติหรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา หากมองกันให้แคบลงในระดับห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา คือ บรรยากาศของชั้นเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่นักเรียนรู้นั่นเอง

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่นักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2539) กล่าวว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน เพื่อช่วยเสริมให้บรรยากาศการเรียนเป็นที่น่าสนใจ และจูงใจให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน นอกจากนั้นยังช่วยแก้ปัญหาในการปกครองชั้นและแก้ปัญหาเรื่องวินัยได้อีกด้วย

วิมลมาศ ฟูบินทร์ (2557) สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียน หมายถึง การจัดการกับบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนทั้งในด้านกายภาพและด้านสังคม ครูผู้สอนต้องเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และให้นักเรียนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพของตนให้สูงสุด

สรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนที่สนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งจะผลต่อการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยอาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้น และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ของนักเรียนภายในห้องเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้และประทับใจต่อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพของตนให้สูงสุดได้

3.1.2 ความสำคัญของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2531) ได้ค้นพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ครูที่ให้ความเอื้ออาทรต่อนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ฉันท์มิตรต่อกัน มีระเบียบ มีความสะอาด เหล่านี้เป็นบรรยากาศที่นักเรียนต้องการ ทำให้นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียนและในการเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ถ้าครูผู้สอนสามารถสร้างความรู้สึกนี้ให้เกิดขึ้นต่อนักเรียนได้ ก็นับว่าครูได้ทำหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนของประเทศชาติให้เติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม โดยแท้จริง ดังนั้น การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งประมวลผลได้ ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เช่น ห้องเรียนที่ไม่คับแคบจนเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความคล่องตัวในการทำกิจกรรม

2. ช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามและความมีระเบียบวินัยให้แก่นักเรียน เช่น ห้องเรียนที่สะอาด จัดโต๊ะเก้าอี้อย่างเป็นระเบียบ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน นักเรียนจะซึมซับสิ่งเหล่านี้ไว้โดยไม่รู้ตัว

3. ช่วยส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่นักเรียน เช่น มีแสงสว่างที่เหมาะสม มีที่นั่งไม่ใกล้กระดานดำมากเกินไป มีขนาดโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสมกับวัย และรูปร่างของนักเรียน ฯลฯ

4. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดมุมวิชาการต่าง ๆ การจัดป้ายนิเทศ การตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของนักเรียน

5. ช่วยส่งเสริมการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น การฝึกให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การฝึกให้มีอัธยาศัยไมตรีในการอยู่ร่วมกัน

6. ช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการมาโรงเรียน เพราะในชั้นเรียนมีครูที่เข้าใจนักเรียน ให้ความเมตตาเอื้ออารีต่อนักเรียน และนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

โดยความสำคัญของสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งสภาพแวดล้อม การเรียนการสอนจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของปฏิสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน รวมทั้งเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้าสภาพแล้วล้อมดีจะเป็นส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และส่งผลต่อพัฒนาการของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น อารมณ์ สังคม เป็นต้น ซึ่งการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะเป็น ดังนี้

1. ที่นั่งสบายแสงสว่างเพียงพอ
2. ผู้สอนส่งเสริมให้กำลังใจ
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง
4. ผู้สอนสั่งงานชัดเจน
5. นักเรียนให้ความสำคัญต่อความพยายามของตนเอง
6. ห้องเรียนมีระเบียบมีการพักในบางโอกาส

ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมเชิงกายภาพ และสภาพแวดล้อมเชิงปฏิสัมพันธ์ โดยการจัดสภาพแวดล้อมเชิงกายภาพ หมายถึง ลักษณะของห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน โดยปกตินักเรียนจะใช้เวลาอยู่ในห้องเรียนหลายชั่วโมง ลักษณะของห้องเรียนจึงควรอยู่ในสภาพที่ดีที่นักเรียนอยากเข้ามาอยู่และอยู่ด้วยความสบายทั้งทางกายและทางใจ ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมเชิงปฏิสัมพันธ์ หมายถึง สภาพหรือบรรยากาศของห้องเรียนที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน รวมทั้งนักเรียนกับนักเรียน โดยความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนอาจเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก เช่น บรรยากาศของห้องเรียนอบอุ่นเป็นมิตร คุ้นเคยเป็นกันเอง หรืออาจเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ เช่น มีความเย็นชา ขาดการสื่อสารที่ดี บรรยากาศเป็นเผด็จการ หรือปล่อยเสรี ซึ่งในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการด้านจิตใจและสังคมของนักเรียน อำนวยความสะดวกหรือสนับสนุนให้วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนบรรลุผล ส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการของนักเรียน พัฒนาทักษะในการกำกับการเรียนด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันในบรรยากาศที่อบอุ่นและเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและนักเรียน

สรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนมีความสำคัญ คือ เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน ให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นมิตร คุ้นเคย เป็นกันเอง ช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ครูมีความเอื้ออาทรและมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน นักเรียนมีความสนใจในบทเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการมาโรงเรียน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการที่ดีทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคมของนักเรียน รวมทั้งมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนตามศักยภาพของแต่ละคนได้อย่างเต็มที่

3.1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2539) กล่าวว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียน

2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

3. เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน ให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

4. เพื่อให้การสอนของครูบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

5. เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เรียบร้อย ความเป็นกันเองระหว่างนักเรียนกับครู หรือนักเรียนกับนักเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ บรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ถ้าบรรยากาศในชั้นเรียนดี จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ ดังนั้นครูจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย

สรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของนักเรียน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านอารมณ์ รวมทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กล่าวว่า การศึกษายุคใหม่จะต้องมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีจิตสำนึกรับผิดชอบสังคม กล่าวคือ การศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีวินัยและค่านิยมประชาธิปไตย สามารถควบคุมตนเองและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้การศึกษาจะต้องพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง เป็นผู้มี

ความสามารถตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยถือว่า นักเรียนมีความสำคัญที่สุด ด้วยเหตุนี้ การศึกษายุคใหม่จะต้องสร้างพื้นฐานให้เป็นบุคคลมีการศึกษาตลอดชีวิต และพัฒนาคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง

กรมพลศึกษา (2543) กล่าวว่า การมีสุขภาพดี เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษยชนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กนักเรียนและเยาวชน ผู้ซึ่งเป็นบุคคลที่ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพดี ทั้งร่างกายและจิตใจ การได้รับการศึกษาให้มีความรู้ มีวิจิปัญญาดี มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน เพื่อการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีศักยภาพ คือ เป็นคนเก่ง คนดี คนแข็งแรง และมีความสุข

กรมวิชาการ (2544) กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จัดให้วิชาสุขศึกษา เป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนมาก เพราะครอบคลุมเรื่องสุขภาพที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนแต่ละคน โดยมุ่งพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านสาระความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งจำเป็นที่นักเรียนต้องเรียนรู้ มุ่งเน้นการดูแล การส่งเสริม การพัฒนาและการบริหารจัดการชีวิตเพื่อสุขภาพอันเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่สมดุล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ ซึ่งเป็นองค์รวมของความเป็นมนุษย์ ดังนั้น การสอนสุขศึกษามุ่งเน้นนักเรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และหลักการปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพ และเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาแล้ว นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติและค่านิยมที่ดีในเรื่องธรรมชาติการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ สร้างเสริมสุขภาพและดำรงสุขภาพที่ดีให้ยั่งยืน มีทักษะการปฏิบัติด้านสุขภาพและสมรรถภาพจนเป็นกิจนิสัย

ประพัฒน์พงษ์ เสนาฤทธิ์ (2545 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กล่าวว่า การพัฒนานักเรียนทุกคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก) กล่าวว่า การศึกษายุคใหม่จะต้องมีวิสัยทัศน์ สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นสาระหนึ่งใน 8 สาระของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเป้าหมายเพื่อดำรงและส่งเสริมสุขภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้มีพื้นฐาน ความรู้ความ

เข้าใจในเรื่องสุขภาพ (Health System) และมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อการมีวิถีชีวิตที่มีความสุข โดยให้มีทั้งความรู้ มีเจตคติ ค่านิยมที่ดี มีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพและสมรรถภาพเป็นกิจนิสัย รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคนตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติตนที่นำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพด้วยการมีพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเองและผู้อื่น แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญกับนักเรียนมากขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา ทั้งในด้านการเรียนและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ทักษะชีวิตที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับตัวนักเรียน เพื่อลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงในชีวิตประจำวันในด้านสุขภาพอนามัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียน โดยมีครูเป็นผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ครูจะประสบผลสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ครูจำเป็นต้องรู้จักและเห็นภาพรวมของนักเรียนอย่างชัดเจนโดยรอบด้าน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 (2553) ได้ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนไทย มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ได้แก่

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ สรุปได้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ							ความถี่
	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสถา, 2556)	กรมพลศึกษา (2543)	กรมวิชาการ (2544)	ประพัฒน์พงษ์ เสนาฤทธิ์ (2545 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสถา, 2556)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (2553)	
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3. การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ								
3.1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข	/	/	/	/	/	/	/	7
3.2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี	/	/	/	/	/	/	/	7
3.3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/	7
3.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/	7
3.5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	/	/	/	/	/	/	/	7

จากตารางที่ 4 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งคนแข็งแรงและมีความสุข 2) มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน 5) สถานศึกษามี

การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ ประกอบด้วย 1) การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ 2) การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ และ 3) การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

1. การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า ภัยพิบัติ หรือ สาธารณภัย ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน สามารถนำมาใช้ในการกำหนดความหมายได้ ดังนี้

1.1 ความหมายของภัยพิบัติ

สำนักงานว่าด้วยกลยุทธ์ระหว่างประเทศเพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Strategy for Disaster Reduction - UNISDR, 2007) กล่าวว่า ภัยพิบัติ คือ การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคมอย่างกว้างขวาง อันเป็นผลมาจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบ เกินกว่าความสามารถในการรับมือบริหารจัดการของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว จะรับมือได้จากทรัพยากรที่มีอยู่

ยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศเพื่อการลดภัยพิบัติของสหประชาชาติ (UN International Strategy for Disaster Reduction: ISDR, 2009) ได้ให้คำจำกัดความของภัยพิบัติว่า คือ สภาวะที่ระบบการทำงานของชุมชนหรือสังคมได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างรุนแรง เป็นสาเหตุให้เกิดการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดกำลังความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบ จะจัดการได้โดยใช้ทรัพยากรของตนเองที่มีอยู่ และภัยพิบัติ เป็นกระบวนการของความเสี่ยง ซึ่งเป็นผลมาจากการรวมตัวกันของภัย สภาพความล่อแหลม และความสามารถหรือมาตรการที่ไม่เพียงพอที่จะลดผลด้านลบของความเสี่ยงนั้นได้

ศูนย์เตรียมความพร้อมภัยพิบัติแห่งเอเชีย (2548) ได้ให้คำจำกัดความของภัยพิบัติ คือ ต้นตอของผลกระทบซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์ หรือเกิดความเสียหายทางระบบเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อสังคม และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) ภัยทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ดินถล่ม อาคารถล่ม เป็นต้น 2) ภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย ภัยจากการจราจรและคมนาคม ขนส่ง ภัยจากการก่อการร้าย 3) ภัยจากเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ภัยจากการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ปัญหาระบบสื่อสาร

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 (กรมป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัย, 2550) ได้ให้คำนิยามของคำว่า สาธารณภัย คือ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ รวมทั้งภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

ศิรินันต์ สุวรรณโมลี (2552) ได้ให้ความหมายของภัยพิบัติ คือ ภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่คนหมู่มาก จนคนในชุมชนไม่สามารถรับมือกับภัยนั้นได้ด้วยตนเอง ทำให้การดำเนินงานของชุมชนหรือสังคมต้องหยุดชะงัก

สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2553) ได้ให้ความหมายของภัยพิบัติ หมายถึง สภาวะการกระทบกระเทือนที่ผู้คนและชุมชนได้รับอย่างรุนแรง เป็นสาเหตุให้เกิดการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เกินกำลังความสามารถของชุมชนและสังคมที่ได้รับผลกระทบ จะจัดการได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเอง

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2559) กล่าวว่า ภัยพิบัติ หมายถึง การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคมอันเป็นผลมาจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวางเกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

สรุปได้ว่า ภัยพิบัติ หมายถึง การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคมอย่างกว้างขวาง อันเป็นผลมาจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดผลกระทบเกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

1.2 ทางเลือกในการจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment Identification)

แนวทางจัดการความเสี่ยง สามารถจำแนกได้เป็น 4 แนวทางหลัก ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) ในกรณีที่ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมากถึงขั้นร้ายแรง อาจต้องหลีกเลี่ยงความเสี่ยงอย่างสิ้นเชิง เช่น การย้ายที่ตั้งชุมชน หมู่บ้าน อาคาร สถานที่ออกนอกพื้นที่ที่มีภัย การแบ่งเขตจัดทำโซนนิ่ง อย่างไรก็ดีการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงอย่างสิ้นเชิง นั้นอาจทำได้ไม่ง่ายนักเนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่

2. การป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยง (Risk Prevention and Mitigation) อาจทำได้ 2 แนวทาง คือ การป้องกัน (Prevention) คือ การป้องกันไม่ให้ภัยนั้นเกิดขึ้น

เช่น การสร้างเขื่อนขนาดใหญ่เพื่อเก็บกักน้ำไว้ไม่ให้ไหลลงมาสู่พื้นที่ปลายน้ำ เพื่อป้องกันอุทกภัย และอีกแนวทางหนึ่ง คือ การลดผลกระทบ (Mitigation) เพื่อลดความล่อแหลมและความเปราะบางให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงสามารถทำได้โดย ใช้มาตรการที่ใช้โครงสร้าง (Structural Measure) คือ การใช้สิ่งก่อสร้างหรือโครงสร้างทางกายภาพ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบของภัยที่อาจเกิดขึ้น หมายรวมถึง ระบบหรือโครงสร้างเชิงวิศวกรรมที่ประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การทำพนังหรือคันกั้นน้ำ ประตูน้ำ เขื่อน แก้มลิง ระบบระบายน้ำ เพื่อลดผลกระทบจากอุทกภัย การเสริมความแข็งแรงของโครงสร้าง บ้าน อาคาร เพื่อให้สามารถต้านทานแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวหรือลมพายุ การปรับความลาดชันของพื้นที่เพื่อลดการพังทลายของดิน การสร้างฝายสร้างอ่างเก็บน้ำ หรือขุดสระน้ำ เพื่อการกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงเกิดภัยแล้ง และมาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง (Non-structural Measure) คือ การใช้นโยบาย กฎระเบียบ การวางแผนงาน และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยง เช่น การออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับการก่อสร้าง การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน การแบ่งเขต และการวางแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อกำหนดลักษณะการใช้ที่ดินและจำกัดขอบเขต กิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่การจำกัด ความหนาแน่นของสิ่งปลูกสร้างและผู้อยู่อาศัยเพื่อลดความล่อแหลมและความเปราะบางต่อภัย การวางแผนการเพาะปลูกเพื่อลดผลกระทบจากภัยแล้งหรืออุทกภัย การฝึกอบรม การสร้างจิตสำนึกหรือให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยง

3. การถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Transfer) เป็นการถ่ายโอนความเสี่ยงไปที่บุคคลอื่นที่พร้อมจะรับผลกระทบจากภัยนั้นแทน ทำให้ผู้ที่เผชิญกับความเสี่ยงไม่ต้องได้รับผลที่อาจเกิดขึ้นหรือได้รับการแบ่งเบาภาระที่ต้องแบกรับอันเนื่องมาจากความเสี่ยงนั้น โดยมากให้ความสำคัญกับการถ่ายโอนภาระทางการเงิน อันเป็นผลกระทบจากการเกิดภัยพิบัติ เช่น การใช้ระบบประกันความเสี่ยง การทำประกันภัย การจัดทำพันธบัตรภัยพิบัติ (Catastrophe/CAT bond) การให้สินเชื่อฉุกเฉินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินภายในชุมชนหรือครอบครัว

4. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Retention/Risk Acceptance) ในกรณีที่นำแนวทางการลดความเสี่ยงทั้ง 3 ประการข้างต้นมาใช้ แต่ยังไม่สามารถจัดการกับความเสี่ยงให้หมดไปได้และยังคงมีความเสี่ยงบางส่วนหลงเหลืออยู่ สิ่งที่ทำได้ คือ การเตรียมความพร้อม (Preparedness) เพื่อรับมือกับความเสี่ยงคงเหลือ (Residual Risk) รวมถึงการปรับตัว (Adaptation) และปรับวิถีการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับภัยและความเสี่ยงนั้น ๆ ได้อย่างปลอดภัย การยอมรับความเสี่ยงอาจเป็นเพราะอยู่ในสภาวะที่ไม่มีทางเลือก เช่น เมืองที่เติบโตขึ้นในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว การจะย้ายผู้คนและระบบสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ออกไปนั้นทำได้ยากและมีค่าใช้จ่ายสูง แต่ขณะเดียวกันก็ต้องมีมาตรการเตรียมความพร้อมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถรับมือกับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หรือในกรณีที่

ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญหรืออยู่ในระดับต่ำ ที่สามารถยอมรับได้ก็ไม่ต้องมีการปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงแต่อย่างใด

สรุปได้ว่า ทางเลือกในการจัดการและลดความเสี่ยง สามารถดำเนินหลายมาตรการควบคู่กันไปได้ ทั้งนี้ในขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดทางเลือกในการจัดการกับความเสี่ยง จำเป็นต้องมีการสื่อสารกับชุมชนและผู้มีส่วนได้เสีย โดยการลงพื้นที่ การหารือร่วมระหว่างหน่วยงาน และประชาชนกลุ่มต่าง ๆ การทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายและสามารถเสนอ มาตรการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับในพื้นที่

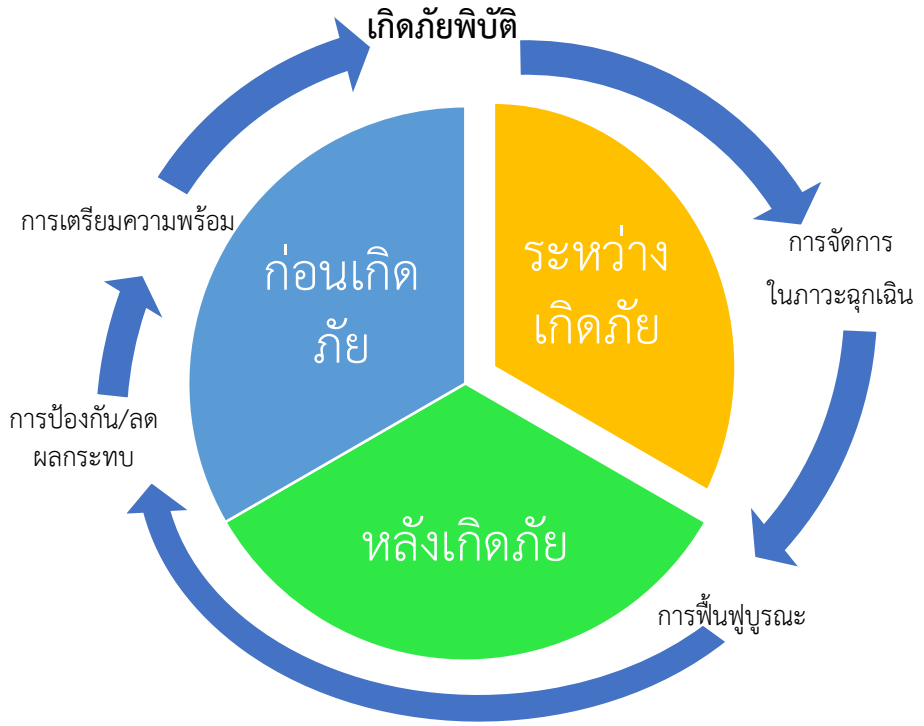
1.3 วงจรภัยพิบัติ (4 Critical Stage of Disaster Management) และวงจรการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Management Circle) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557) กล่าวว่า การทำความเข้าใจในเหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ นั้น เป็นที่ยอมรับกันในทางสากล โดยยึดถือวัฏจักรของภัยพิบัติ ซึ่งมองภัยพิบัติและแบ่งตามเวลาออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ก่อนระหว่าง และหลังการเกิดภัยพิบัติ จากแนวคิดนี้เองการแยกภัยพิบัตินี้เองสามารถทำให้อธิบายและเชื่อมโยงให้เห็นภาพอย่างบูรณาการเกี่ยวกับภัยพิบัติและทำให้สามารถตอบสนองต่อภัยพิบัติได้ ซึ่งได้มีแนวคิดในการจัดการวงจรภัยพิบัติโดยแบ่งออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. การป้องกันและลดผลกระทบ ประกอบด้วย การใช้มาตรการสิ่งก่อสร้าง เช่น กำแพงกั้นตลิ่งพัง โครงการแกมลิง เป็นต้น และมาตรการไม่ใช่สิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่น ระบบการจัดการ ฐานข้อมูลและสารสนเทศ ระบบการประเมินความเสี่ยงภัย และการจัดทำพื้นที่เสี่ยงภัย การพัฒนา แผนหลักและแผนปฏิบัติการ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการภัยพิบัติชุมชน (Community Based Disaster Risk Management) การสร้างความตระหนักและการให้การศึกษาเรื่องภัยพิบัติแก่ประชาชน ฯลฯ

2. การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย การพัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยและการกระจายข่าวสาร การจัดทำแผนและการฝึกซ้อมแผน การฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมรับภัย การเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยสี่ การเตรียมการสนับสนุนด้านเครื่องจักรกล เครื่องมือ และงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ การเตรียมการด้านปัจจัยช่วยเหลือผู้ประสบภัยพื้นฐาน การสร้างหน่วยกู้ชีพกู้ภัยประจำพื้นที่ การตั้งหน่วยเฉพาะกิจที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ ฯลฯ

3. การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย มาตรการติดตามและเฝ้าระงับสถานการณ์ ระบบการสั่งการ การวางระบบสื่อสาร สั่งการและประสานงานในภาวะฉุกเฉิน การอพยพหลบภัยของประชาชน การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น มาตรการตอบโต้และกู้ภัย การปฏิบัติงานซ้อมฉุกเฉิน ฯลฯ

4. การจัดการหลังเกิดภัย ประกอบด้วย การประเมินความเสียหายของผู้ประสบภัย มาตรการช่วยเหลือและบรรเทา มาตรการดูแลสภาพแวดล้อมและสุขอนามัย มาตรการช่วยเหลือทางการเงินและสิ่งของบรรเทาทุกข์ การฟื้นฟูสาธารณประโยชน์ การฟื้นฟูสภาพจิตใจ การฟื้นฟูอาชีพ การติดตามและประเมินผลเบื้องต้น ฯลฯ

ภาพที่ 8 แสดงวัฏจักรของภัยพิบัติจากการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
ที่มา: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, สืบค้นจาก http://www.th.undp.org/content/dam/thailand/docs/publications/DRR_in_Development_Guideline_2014_THAI.pdf

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO, 2003) ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

การตอบสนองต่อสภาวะวิกฤต ทีมงานของโรงเรียนปลอดภัยจะมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน รวมทั้งเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวด้านความปลอดภัย นโยบายที่เกี่ยวกับการตอบสนองวิกฤติ ภัยพิบัติและการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและชุมชนทั้งหมด ควรทบทวน

นโยบายนี้สองครั้งต่อปี หนึ่งปีควรจะดำเนินการเพื่อให้ทุกคนในชุมชน โรงเรียนตระหนักถึงบทบาทของพวกเขาในกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น ใช้ข้อมูลพื้นฐานของแผนก่อน วัดอัตราการตอบสนองในการฝึกซ้อม หากความเสียหายเกิดขึ้น จัดทำเอกสารผลของการตอบสนอง

โซลเวย์ (Solway, 2004 อ้างถึงใน กันต์ เอี่ยมอินทรา, 2559) กล่าวว่า หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติ ดังนี้

1. ระบุพื้นที่เสี่ยง จำนวนและตำแหน่งของผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงได้รับผลกระทบในพื้นที่นั้น ๆ ได้

2. ต้องทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้จากภัยพิบัติ

3. ต้องประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และคู่มือในการอพยพเคลื่อนย้ายเมื่อเกิดภัยพิบัติ

4. ต้องรักษาระดับความสัมพันธ์และคอยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและปฏิบัติงานที่ราบรื่นทันท่วงทีเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ

5. ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้

6. เพิ่มระดับความเข้าใจในภัยพิบัติและการรับมือแก่ชุมชนด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษาในชุมชน

7. ระบุได้ถึงเส้นทางหนีภัยพิบัติและสถานที่ปลอดภัยสำหรับผู้ประสบภัย

ทาทัมและเพ็ตทิต (Tatham and Pettit, 2010) ได้สรุปและให้ทรรศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการบริหารจัดการภายใต้ภัยพิบัติ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานว่าปัจจัยสำคัญที่สุด คือ การทำงานที่ประสานสอดรับเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวระหว่างภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบและระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการทำงานเช่นนี้จะทำให้สามารถลดความสูญเสียอันเกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติได้

เบวาโอลา ความรุล และกามาล (Bevaola, Quamrul and Kamal, 2010) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่นำมาซึ่งความสำเร็จ ในการจัดการรับมือภัยพิบัติของรัฐบาลท้องถิ่นหรือหน่วยงานด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีของประเทศไทย ประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. องค์กร จำเป็นจะต้องมีโครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสายการบังคับบัญชาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ชัดเจน

2. ทรัพยากรบุคคล จำเป็นจะต้องมีบุคลากรที่เพียงพอ มีการแบ่งแยกหน้าที่งานได้เหมาะสมในการรับมือภัยพิบัติ

3. นโยบายเพื่อการปฏิบัติตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีนโยบาย กฎ ข้อปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ สามารถบริหารเคลื่อนย้ายทรัพยากรได้และสามารถประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกได้

4. ด้านการเงิน จำเป็นต้องมีแหล่งเงินงบประมาณที่เพียงพอในการรับมือกับภัยพิบัติในทุกขั้นตอนการจัดการภัยพิบัติ

5. ด้านเทคนิค จำเป็นต้องมีระบบการบริหารห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารข้อมูลและเทคโนโลยีที่เหมาะสมใช้งานได้ และมีเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน

6. ความเป็นผู้นำ จำเป็นต้องเสริมสร้างความเป็นผู้นำในองค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อความสามารถในการตัดสินใจที่รวดเร็วเหมาะสมกับสถานการณ์ในยามจำเป็น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนผู้ประสบภัยในท้องถิ่นเกิดความมั่นคงปลอดภัยได้

ศูนย์ช่วยเหลือเด็ก (Save the children, 2016) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนรับมือภัยพิบัติ ดังนี้

- จัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียน ประสานงาน เพื่อดำเนินงานด้านความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน

- ระบุตัวผู้ประสานงานหลักในงานลดความเสี่ยงภัยพิบัติและศักยภาพในการฟื้นตัวในแต่ละโรงเรียนและระดับจังหวัด เพื่อเข้ารับการอบรมให้เป็นแกนนำงานด้านความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน

- จัดทำแผนฉุกเฉินในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่อง โดยอ้างอิงจากมาตรฐานขั้นต่ำของเครือข่ายเพื่อการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน (Network for Education in Emergency-INEE)

- นำขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard operation procedure) ที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ ทั้งที่มีและไม่มีการเตือนภัย รวมถึงการกำหนดเส้นทางหนีภัย จุดรวมพลที่ปลอดภัย การอพยพไปยังจุดปลอดภัย

- เรียนรู้กฎแห่งความปลอดภัยสำหรับภัยแต่ละประเภท

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุเกี่ยวกับอุบัติภัย ดังนี้

ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นมีหลายประเภทด้วยกัน ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติ ซึ่งทั้งหมดนี้อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยไม่อาจคาดคิดว่าจะเกิดเมื่อไร แต่ก็เกิดได้ทุกเมื่อกับโรงเรียน และอุบัติภัยเป็นภัยที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดและไม่เจตนา เราจึงไม่สามารถป้องกันอุบัติภัยทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์เองไม่ให้เกิดขึ้นเลย แต่ด้วยมาตรการต่าง ๆ เราสามารถลดจำนวนการเกิด และความรุนแรงของอันตรายลงได้ เช่น แผ่นดินไหว อุทกภัย วาตภัย ฯลฯ

1. การป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย

1.1 การเตรียมการก่อนเกิดอัคคีภัย

1.1.1 โรงเรียนต้องวางแผนรับสถานการณ์การเกิดอัคคีภัยไว้ล่วงหน้า โดยประสานงานกับหน่วยดับเพลิงขององค์กรป้องกันส่วนท้องถิ่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หน่วยงานบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ให้ครู บุคลากร และนักเรียนได้รับทราบ เพื่อได้ทำงานประสานกันได้ถูกต้องทุกฝ่าย

1.1.2 มีแหล่งข้อมูลที่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อเกิดอัคคีภัย

1.1.3 ในกรณีที่โรงเรียนต้องจัดเก็บวัสดุเชื้อเพลิง และสารเคมีไวไฟไว้ตามจำนวนที่ต้องการใช้ ควรจัดเก็บไว้ในที่ ๆ ห่างไกลจากแหล่งพลังงานความร้อน และพลังงานไฟฟ้า

1.1.4 ขจัดสิ่งรกรุงรังภายในอาคาร ห้องเรียน ห้องพักครู ห้องเก็บของให้เป็นสัดส่วน

1.1.5 ควรปิดไฟ ปิดพัดลม และถอดปลั๊กไฟทุกครั้ง เมื่อออกนอกห้องเรียนหรือพักกลางวัน

1.1.6 ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร และตรวจตราซ่อมบำรุงสิ่งที่นำมาใช้ในการใช้งานให้ได้มาตรฐาน เช่น สายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น

1.1.7 ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมแผนผังการหนีไฟ และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ครู และบุคลากรทุกคนทราบโดยทั่วถึง

1.1.8 จัดตั้งเครื่องดับเพลิงและอุปกรณ์การดับเพลิงอย่างเพียงพอ และบำรุงรักษาให้พร้อมที่จะใช้งานได้ทันที

1.1.9 ประสานงานกับชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่นในการจัดเวรยามหมู่บ้านเพื่อระวังภัยร่วมกัน ตลอดจนปลูกจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพย์สินของทางราชการ

1.2 การปฏิบัติการเมื่อเกิดอัคคีภัย

ในกรณีที่เกิดเหตุแล้ว ให้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยระงับและควบคุมสถานการณ์เบื้องต้น เคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยและเอกสารสำคัญ กำหนดเขตห้ามเข้าในบริเวณที่เกิดอัคคีภัย ประสานงานขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โรงพยาบาล การไฟฟ้า หน่วยบรรเทาสาธารณภัย สถานีตำรวจ และฝ่ายปกครองและองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ เป็นต้น รายงานหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บังคับบัญชา

1.3 การฟื้นฟูหลังการเกิดอัคคีภัย

ให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภค บริโภคแก่ผู้ประสบภัยในเบื้องต้น จากนั้นประมาณการความเสียหาย พร้อมรายงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยด่วน เพื่อจะซ่อมแซมอุปกรณ์ สถานที่ ที่ยังสามารถใช้งานได้ พร้อมให้ความช่วยเหลือ ติดตาม เฝ้าระวังผู้ประสบภัยและช่วยเหลือเบื้องต้น

2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาวาตภัย

2.1 การเตรียมการก่อนเกิดวาตภัย

วางแผนป้องกันล่วงหน้า ให้มีการอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้มีการประกันชีวิต ตรวจสอบสภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง ไม่ก่อให้เกิดอันตรายขณะเกิดลมแรงและพายุ เพื่อป้องกันในระยะยาว ให้มีการปลูกต้นไม้เป็นแนว เพื่อลดความรุนแรงของพายุ พร้อมกับจัดสร้างเครือข่ายองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อเกิดวาตภัย

2.2 การปฏิบัติการเมื่อเกิดวาตภัย

ในกรณีที่เกิดเหตุแล้ว ให้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยระงับและควบคุมสถานการณ์เบื้องต้น ก่อนที่จะเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยและเอกสารสำคัญ หลังจากนั้นก็ประสานงานให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบวาตภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ

2.3 การฟื้นฟูหลังการเกิดวาตภัย

ก่อนอื่นต้องให้ความช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัย ทั้งด้านเครื่องอุปโภคบริโภคในเบื้องต้น หลังจากนั้นก็ประมาณการเสียหาย พร้อมรายงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยด่วน พร้อมตรวจสอบความเสียหาย ซ่อมแซมแก้ไขอาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งแวดล้อม และปรับสภาพให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติโดยเร็ว ประสาน ติดตามและเฝ้าระวังสุขภาพจิตของผู้ประสบภัย และให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

3. การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย

3.1 การเตรียมการก่อนเกิดอุทกภัย

วางแผนป้องกันภัยล่วงหน้า จัดเวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้มีการประกันชีวิตแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทุกคน ดูแลทรัพย์สินของทางราชการ มีการจัดเก็บสัมภาระ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารสำคัญ พร้อมขนย้ายได้ทันทีเมื่อเกิดอุทกภัย โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยให้มีการวางผังการก่อสร้างอาคารให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ พร้อมทั้งวางระบบการระบายน้ำและแนวป้องกันอุทกภัย รวมทั้งมีการซักซ้อมวางแผนป้องกัน มีแหล่งข้อมูลที่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อเกิดอุทกภัย ให้ความรู้ในการปฏิบัติตนให้ถูกสุขลักษณะในระหว่างน้ำท่วม เช่น การบริโภคอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดเท่านั้น ล้างมือบ่อยครั้งด้วยสบู่และน้ำสะอาด ถ้าสัมผัสกับน้ำท่วม ฯลฯ

3.2 การปฏิบัติการเมื่อเกิดอุทกภัย

ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ ขอความช่วยเหลือเมื่อประสบอุทกภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ และประมาณการความเสียหาย รายงานของบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยด่วน

3.3 การฟื้นฟูหลังการเกิดอุทกภัย

ให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภคและบริโภคได้ทันทีในเบื้องต้น ตรวจสอบซ่อมแซม ปรับปรุง และแก้ไขความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากอุทกภัย ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติโดยเร็ว ติดตาม เฝ้าระวังสุขภาพจิต และสุขภาพกายของผู้ประสบภัย และให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหาแผ่นดินไหว

4.1 การเตรียมการรับภัยจากแผ่นดินไหว

วางแผนป้องกันภัยล่วงหน้า จัดให้ความรู้ในการปฏิบัติตน แนะนำฝึกทักษะการปฐมพยาบาล และฝึกซ้อมการหลบภัยจากแผ่นดินไหวแก่ครู นักเรียนและบุคลากร มีการวางแผนป้องกันสำหรับโรงเรียน ตรวจสอบอาคารเรียน อาคารประกอบ ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง

4.2 การปฏิบัติการเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

กรณีโรงเรียนอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ให้จัดเตรียมอุปกรณ์นิรภัย มีการปฐมพยาบาลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ แล้วนำส่งโรงพยาบาล จากนั้นกำหนดเขตควบคุม ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าในพื้นที่กำหนด ประสานงานขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3 การฟื้นฟูหลังจากเกิดแผ่นดินไหว

ให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภค บริโภคแก่ผู้ประสบภัยในเบื้องต้น ติดตาม เฝ้าระวังสุขภาพจิต และให้ความช่วยเหลือ ประมาณการความเสียหาย รายงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมรายงานของบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

ชาติชาย ไทยกล้า (2556) กล่าวว่า ในการเตรียมความพร้อมเรื่องการวางแผนฉุกเฉิน โรงเรียนจะต้องเริ่มจาก 4 “R” ได้แก่

- ลด Reduction จัดให้มีการป้องกันเตรียมการ
- พร้อม Readiness จัดให้มีการฝึกความพร้อม
- ตอบโต้ Response ให้รู้ถึงวิธีการตอบโต้เหตุฉุกเฉินต่าง ๆ
- ฟื้นฟู Recovery ตรวจสอบทำตามแผนที่วางไว้ หลังจากเกิดเหตุการณ์ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วม จะเป็นการทำให้แผนฉุกเฉินและแผนโต้ตอบเหตุฉุกเฉิน สามารถปฏิบัติได้จริง

การเตรียมความพร้อม Readiness รับฟัง ให้คำแนะนำ ปรึกษาในการจัดทำแผนตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน โดยให้ทุกคนได้ทำความเข้าใจกับปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ในการที่จะหามาตรการป้องกัน และลดความสูญเสียให้น้อยที่สุดแก่ชีวิตและทรัพย์สิน แผนที่จะทำนี้เพื่อให้ทุกคนปลอดภัยหากเกิดเหตุขึ้น ดังนี้

1. หัวข้อหลักในแผนฉุกเฉินจะต้องมีหัวข้อสำคัญที่ประกอบด้วย

- ตารางชื่อ เบอร์โทรศัพท์ ของเจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร ครู ที่มีหน้าที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- แผนภูมิของโรงเรียน
- รายละเอียดขั้นตอนการช่วยเหลือให้กับเจ้าหน้าที่ เด็ก ผู้มาติดต่อ ผู้ที่มีสุขภาพไม่แข็งแรง
- ตารางการปฐมพยาบาล
- ข้อมูลการปฏิบัติของผู้มาติดต่อ
- ขั้นตอนการอพยพหนีไฟ รวมทั้งหน้าที่ของผู้นำการปฏิบัติการการแก้ไขเหตุการณ์การปฐมพยาบาล
- การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน ให้สามารถทำการปฐมพยาบาล
- มีการทบทวนการอบรมปฐมพยาบาลทุกปี
- แจ้งให้ทุกคนรับทราบว่า ใคร คือ ผู้ที่รับผิดชอบในการปฐมพยาบาลของโรงเรียน

- จัดให้มีห้องพยาบาล หนึ่งห้องต่อนักเรียนหนึ่งร้อยคน โรงเรียนจัดให้มีอุปกรณ์ เวชภัณฑ์เพียงพอต่อจำนวนคน และมีครอบคลุมในทุก ๆ อาคาร พื้นที่ เช่น โรงฝึกงาน สระว่ายน้ำ ห้องปฏิบัติการ

- จัดให้มีชุดปฐมพยาบาล ในกรณีที่ไปศึกษานอกโรงเรียน

- เจ้าหน้าที่ดูแล (Caretaker) คือ เจ้าหน้าที่ ครู รับผิดชอบดูแล ช่วยเหลือผู้คนที่ประจำอยู่ในแต่ละสถานที่ เพื่อเป็นการปิดไฟฟ้า น้ำ แก๊ส แล้วแต่กรณี ถ้าหากมีลิฟท์ขึ้นลงภายในตึก จะต้องมีคำสั่งห้ามใช้เด็ดขาด และจะต้องแน่ใจว่าไม่มีบุคคลใดติดอยู่ภายในอาคารนั้น

2. ข้อมูลฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน หรือทุกคนเมื่อเข้ามาทำการติดต่อจะต้องทราบถึงข้อมูล แนวทางปฏิบัติ ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน ซึ่งอาจจะประกอบด้วย

- ป้ายแผนภูมิ ที่ตั้ง บอกเส้นทางการอพยพหนีภัยของทุกพื้นที่ จุดนัดหมาย ทางออกฉุกเฉิน ทางหนีไฟ เป็นต้น

- ป้ายแสดงอุปกรณ์ดับเพลิง ชุดปฐมพยาบาล

- ข้อมูลฉุกเฉินต่าง ๆ สมุดคู่มือในการแก้ปัญหา การทดสอบ การฝึกอบรม

- แผนข้อมูลฉุกเฉินต่าง ๆ สำหรับผู้มาติดต่อ

3. ขั้นตอนการปฐมพยาบาลของเหตุบาดเจ็บต่าง ๆ

เหตุการณ์ฉุกเฉิน โรงเรียนจะต้องจัดให้มีการจัดทำแผนฉุกเฉิน ในการบริหารเหตุการณ์ร้ายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

4. การฟื้นฟูกลับสู่สภาพเดิม

คณะอำนวยการบริหารโรงเรียน จะต้องจัดให้มีการประชุม ปรึกษา หารือ หาข้อสรุป ข้อแก้ไข ข้อชี้แนะ หากว่าแผนที่เขียนไม่สามารถที่จะแก้ไขได้หลังจากการฝึกซ้อม ก็สามารถแก้ไขได้ เพื่อทดสอบในการฝึกครั้งต่อไป รวมทั้งการแก้ไขเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การเตรียมพร้อมป้องกันก่อนเกิดอัคคีภัย โรงเรียนต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และวางแนวทางป้องกันไม่ให้อัคคีภัยเกิดขึ้นหรือปรับปรุงจุดบกพร่องที่อาจเป็นอุปสรรคในการป้องกันอัคคีภัย รวมถึงการแก้ไขสิ่งที่อาจเป็นสาเหตุให้เกิดอัคคีภัย ตลอดจนเตรียมนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนให้พร้อม หากจะต้องเผชิญกับเหตุอัคคีภัย ซึ่งการเตรียมการทั้งหลายจะช่วยลดความสูญเสียและทำให้ทุกคนในโรงเรียนได้รับผลกระทบจากอัคคีภัยน้อยที่สุด โดยมีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน โดยแบ่งเป็นชุดสำรวจและรวบรวมข้อมูล ชุดฝึกอบรม และชุดประสานงานและประชาสัมพันธ์

การเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันโรงเรียนจากอัคคีภัยที่สามารถทำได้ คือ การให้ชุดสำรวจและรวบรวมข้อมูลดำเนินการสำรวจพื้นที่ เพื่อประเมินความเสี่ยงและเร่งแก้ไขปรับปรุงรวบรวมข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับป้องกันและระงับอัคคีภัย รวมถึงการให้ชุดฝึกอบรมจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอัคคีภัยและจัดกิจกรรมการฝึกซ้อมหนีไฟให้ทุกคนในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีชุดประสานงานและประชาสัมพันธ์คอยให้การสนับสนุนในทุกขั้นตอน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ สรุปได้ว่า การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ								ความถี่
	World Health Organization: WHO (2003)	Solway (2004 อ้างถึงใน กันต์ เอี่ยมอินทรา, 2559)	Tatham and Pettit (2010)	Bevaola, Quamrul & Kamal (2010)	Save the children (2016)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	ชาติชาย ไทยกล้า (2556)	สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557)	
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 1. การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ									
1.1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย	/	/	/	/	/	/	/	/	8

จากตารางที่ 5 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ 2) มีการทำงานที่ประสานกันระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง 3) มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม 4) มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน 5) มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย

2. การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ

2.1 ความสำคัญของการฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน โรงเรียนที่ร่วมบูรณาการแผนและแนวทางปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติให้ประสานสอดคล้องกันเมื่อจำเป็นต้องทำงานระดมความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วน เพื่อแก้ไขวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาเร่งด่วน แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553-2557 ได้กำหนดรูปแบบการจัดการฝึกซ้อมฯ โดยให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกระดับดำเนินการฝึกซ้อมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.2 รูปแบบการจัดการฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ม.ป.ป) จากแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553-2557 ได้กำหนดรูปแบบการจัดการฝึกซ้อมฯ ไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. การฝึกซ้อมเฉพาะหน้าที่ (Functional Exercise) เป็นการฝึกซ้อมของหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานเพื่อทดสอบ ประเมินขีดความสามารถของบุคคล และบทบาทหน้าที่ที่ใช้ในการตอบโต้ต่อสถานการณ์ที่สมมติขึ้น โดยเน้นการฝึกซ้อมแผน นโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ในการสั่งการและควบคุมที่มีอยู่

2. การฝึกซ้อมเต็มรูปแบบ (Full-Scale Exercise) เป็นการฝึกซ้อมที่มีความซับซ้อนและใช้ทรัพยากรมากที่สุด จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรจากหลายหน่วยงานและหลายระดับ

3. การฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (TTX) เป็นการฝึกซ้อมโดยการจำลองสถานการณ์ฉุกเฉินในสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นทางการและไม่กดดัน (Stress-free) ผู้มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องมานั่งร่วมกันเพื่อถกแถลง อภิปรายถึงปัญหา และขั้นตอนการปฏิบัติงานในบริบทของสถานการณ์ฉุกเฉิน การฝึกซ้อมมุ่งเน้นการฝึกอบรม และการทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง

2.3 การดำเนินงานการจัดการฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2553) ได้กล่าวถึง การดำเนินการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการและอำนวยการฝึกซ้อมแผนฯ ต้องกำหนดหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินการ โดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการเตรียมการก่อนการฝึกซ้อมแผน

1.1 จัดทำแผนเฉพาะกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยแบ่งเป็นประเภทของแต่ละภัยอย่างชัดเจน เช่น แผนเฉพาะกิจป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม เป็นต้น สารเคมี เพลิงไหม้ ทั้งนี้แผนเฉพาะกิจดังกล่าวต้องกำหนดพื้นที่หรือแหล่งเสี่ยงภัย

- กำหนดพื้นที่อพยพ การกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยขึ้นอยู่กับประเภทของภัย ขึ้นอยู่กับหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน โดยพิจารณาความเหมาะสมกับภัยนั้น ๆ

- กำหนดขั้นตอนและการปฏิบัติทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังภัย

- กำหนดผังการติดต่อสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของภัยต่าง ๆ โดยมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบตามความสามารถของหน่วยงานและบุคลากร เช่น การรักษาพยาบาล มอบให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มอบให้ตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย มอบให้หน่วยงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรับผิดชอบเป็นต้น ทั้งนี้คำสั่งดังกล่าวข้างต้นจะถูกกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนเฉพาะกิจฯ ขั้นตอนการฝึกซ้อม

1.3 กำหนดงบประมาณสำหรับการเตรียมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยพิจารณาตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการฝึกซ้อมแผน กำหนดเป็นค่าตอบแทนวิทยากร ค่าเดินทาง ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกซ้อมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ และค่าอื่น ๆ เป็นต้น

2. ขั้นตอนประชุมเตรียมความพร้อมและแบ่งมอบภารกิจ

ก่อนการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้รับผิดชอบการอำนวยการฝึกซ้อมแผน ต้องจัดประชุมเตรียมความพร้อมและแบ่งมอบภารกิจให้กับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เพื่อกำหนดสถานการณ์จำลอง ขั้นตอนและวิธีการฝึก ลำดับเวลาการปฏิบัติ และสถานที่ที่จะใช้ในการฝึก ซึ่งจะต้องกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพของสาธารณภัยที่จะฝึกซ้อม โดยมอบหน้าที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการฝึกซ้อม แผนฯ ตามความสามารถหรือความชำนาญของหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งนี้ควรกำหนดเป็นแผนและตารางการฝึกซ้อมแผนฯ ที่ชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ เช่น เมื่อเกิดสถานการณ์เพลิงไหม้โกดังสารเคมีและสารเคมีรั่วไหล หน่วยงานที่ได้รับแจ้งเหตุจะต้องปฏิบัติอย่างไร การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดหน่วยงานใด ใครวินิจฉัยสั่งการและใครเป็นผู้ควบคุมการควบคุมการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมปฏิบัติในแต่ละครั้ง เป็นต้น

3. ขั้นการทดสอบภาคทฤษฎี

จุดมุ่งหมายของการทดสอบทฤษฎี เพื่อเป็นการทดสอบการวางแผน การอำนวยการ ควบคุม สั่งการและประสานงานของหน่วยงานปฏิบัติตามแผน ซึ่งจะเป็นการทบทวนการเข้าใจตามระเบียบปฏิบัติและการดำเนินการต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งทดสอบประสิทธิภาพของการติดต่อสื่อสารที่ใช้อยู่ปัจจุบัน โดยให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตพื้นที่เป็นหน่วยหลักที่จะทดสอบระบบ และข่ายการสื่อสารของหน่วยงานต่าง ๆ

โดยการสมมติสถานการณ์และแจ้งข่าวเข้าสู่ระบบฯ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามขั้นตอนและแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่กำหนดไว้ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำกองอำนวยการฯ ติดตามการปฏิบัติและการส่งข่าวของหน่วยต่าง ๆ

การประเมินผลการทดสอบภาคทฤษฎี จะทำการประเมินในเรื่องความเข้าใจระบบของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ ความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ความรวดเร็วในการปฏิบัติ ความรวดเร็วในการประเมินผลการทดสอบภาคทฤษฎี จะทำการประเมินในเรื่องความเข้าใจระบบของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ความรวดเร็วในการปฏิบัติ ความรวดเร็วในการส่งข่าว ตลอดจน ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร

4. ขั้นตอนฝึกภาคปฏิบัติจริง

การฝึกภาคปฏิบัติจริง เป็นการนำภาพรวมการทดสอบภาคทฤษฎีมาฝึกปฏิบัติจริง โดยจะจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่เป็นศูนย์ประสานงานในการวางแผน ควบคุม สั่งการจริง ซึ่งจะสมมติสถานการณ์สาธารณภัย โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตพื้นที่ เมื่อได้รับแจ้งข่าวจากพื้นที่ว่ามีสาธารณภัยเกิดขึ้น กองอำนวยการฯ จะสั่งและประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือส่วนราชการอื่น ๆ ในพื้นที่ที่กำหนดไว้ในแผนเฉพาะกิจฯ เพื่อทำการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน ผู้ประสบภัย ซึ่งประกอบด้วย

4.1 กำหนดพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย จัดทำสถานการณ์จำลอง พร้อมทั้งเตรียมผู้ประสบภัย

4.2 จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ที่เกิดภัยและเป็นหน่วยงานหลักในการสั่งการ อำนวยการ วางแผน และประสานงานการปฏิบัติ พร้อมทั้งขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ

4.3 ชุดปฏิบัติการกู้ภัย จัดกำลังเจ้าหน้าที่เข้าแก้ไขสถานการณ์ พร้อมทั้งค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยไปยังพื้นที่ปลอดภัยที่ได้กำหนดไว้ตามแผนเฉพาะกิจฯ

4.4 ชุดปฏิบัติการพยาบาล ดำเนินการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยและนำส่งคนป่วย/บาดเจ็บไปยังโรงพยาบาลเพื่อให้การรักษาต่อไป

4.5 ชุดฟื้นฟู เข้าดำเนินการภายหลังจากภัยได้ผ่านไปแล้ว โดยดำเนินการให้การช่วยเหลือเบื้องต้นด้านปัจจัยสี่แก่ผู้ประสบภัย รวมทั้งการปลอบขวัญและส่งเสริมอาชีพเพื่อทดแทนการขาดรายได้

5. ขั้นตอนการจัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์

5.1 การเชิญหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่เกี่ยวข้องตลอดจน บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ที่มีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ทันสมัย ร่วมจัดนิทรรศการ จะเป็นการเผยแพร่ให้ความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

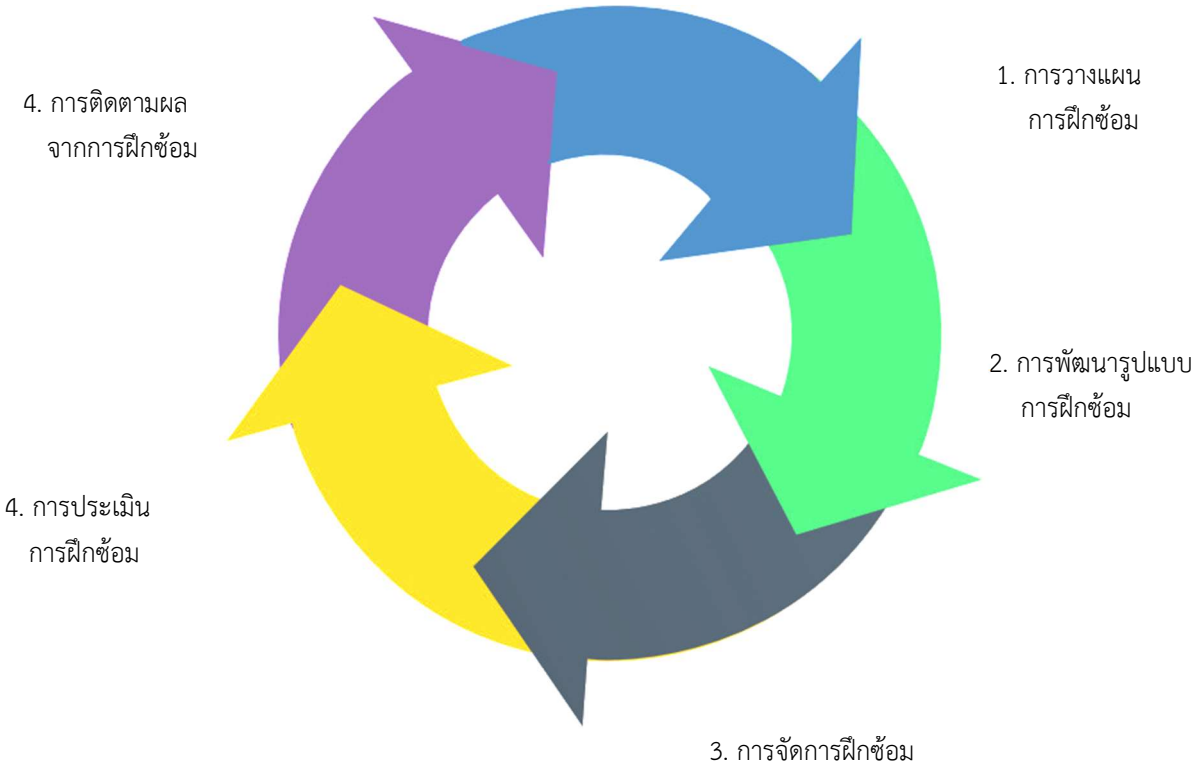
5.2 จัดทำเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ภาพพิมพ์ วิดีทัศน์ ฯลฯ ประกอบการฝึกซ้อมเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนการเตรียมความพร้อม และการปฏิบัติทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

5.3 ประชาสัมพันธ์ให้สื่อมวลชนได้ทราบภารกิจการฝึกซ้อม

6. การประเมินผล

ประเมินเรื่อง ความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ความรวดเร็วในการปฏิบัติ ความรวดเร็วในการส่งข่าว ประสิทธิภาพของเครื่องมือสื่อสาร ตลอดจนความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 กระบวนการจัดการฝึกซ้อม

ภาพที่ 9 แสดงกระบวนการจัดการฝึกซ้อม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ม.ป.ป) กล่าวว่า กระบวนการจัดการฝึกซ้อม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับหน่วยงานทุกขนาด ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่มีทรัพยากรและขอบเขตอำนาจหน้าที่กว้างขวาง หรือ แม้แต่หน่วยงานขนาดเล็กหน่วยงานเดียว นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้กับทุกประเภทการฝึกซ้อม แต่อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนดังกล่าวจะต้องออกแบบ และประยุกต์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขีดความสามารถขององค์กรที่จะจัดการฝึกซ้อมฯ ด้วย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนการฝึกซ้อม (Establishing the Base)

การฝึกซ้อมฯ จะถูกออกแบบเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรได้คิดและปฏิบัติตามสถานการณ์ เมื่อเกิดขึ้นจริง ซึ่งมีแนวทาง/ขั้นตอนในการเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 ทบทวนแผนที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Reviewing the Current Plan) หมายถึง แผนที่ใช้ในการตอบโต้เหตุฉุกเฉิน (Emergency Plan) การทบทวนแผนดังกล่าวจะทำให้สามารถระบุปัญหาเพื่อกำหนดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของการฝึกซ้อมได้

1.2 การประเมินความต้องการ/ความจำเป็นในการฝึกซ้อม เป็นการวิเคราะห์ความต้องการของหน่วยงานเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบการฝึกซ้อม

1.3 ประเมินขีดความสามารถของอำนาจหน้าที่ในการจัดการฝึกซ้อมของหน่วยงาน ในการออกแบบการฝึกซ้อม ซึ่งมีการจำลองเหตุการณ์ เหตุฉุกเฉิน จำทำให้ทราบว่าการตอบโต้ใดจะต้องได้รับการประเมิน และหน่วยงานต้องมีขีดความสามารถในการตอบโต้อย่างไร ดังนั้นการที่จะจัดการฝึกซ้อม หน่วยงานจึงจำเป็นต้องทราบถึงขีดความสามารถ ทรัพยากรของหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นทักษะ งบประมาณ บุคลากร เงื่อนไขเรื่องเวลา สิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนต่าง ๆ ซึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการออกแบบการฝึกซ้อม

1.4 กำหนดขอบเขตการฝึกซ้อม หมายถึง การกำหนดขอบเขตหรือประเด็นในการฝึกซ้อม โดยอาจกำหนดขอบเขตการฝึกซ้อมในมิติเชิงพื้นที่ ภารกิจหน้าที่ (Function) ระดับหรือขนาดความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เป็นสถานการณ์สมมติ (Scale) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่จะเข้าร่วมการฝึกซ้อม หรือระดับของผู้เข้าร่วมการฝึกซ้อม ซึ่งการกำหนดขอบเขตการฝึกซ้อมที่ชัดเจนจะเป็นประโยชน์ในการออกแบบการฝึกซ้อม รวมถึงการประเมินผลการฝึกซ้อมด้วย

1.5 กำหนดรูปแบบการฝึกซ้อม โดยพิจารณาจากความต้องการการฝึกอบรมและทรัพยากรที่อยู่เป็นสำคัญ

1.6 ประมาณการค่าใช้จ่าย ทรัพยากร และภาระผูกพันต่าง ๆ ประเด็นเรื่องค่าใช้จ่ายควรถูกหยิบยกมาพิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นวางแผนการฝึกซ้อม เนื่องจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกิดขึ้นในทุกขั้นตอน ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนค่าใช้จ่ายในการฝึกซ้อมเพื่อให้มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการฝึกซ้อม

1.7 กำหนดเป้าประสงค์ในการฝึกซ้อม (ผลที่คาดหวังจากการฝึกซ้อม)

1.8 ขอรับการสนับสนุน/อนุมัติจัดการฝึกซ้อมและแจ้งกำหนดการจัดการฝึกซ้อม ขออนุมัติหรือการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการเมื่อจะให้หน่วยงานเริ่มต้นการฝึกซ้อม ถึงแม้ผู้บริหารเหล่านั้นจะไม่ได้เข้ามาร่วมในการฝึกซ้อม แต่ด้วยอำนาจหน้าที่ของเขาเหล่านั้น จะช่วยสนับสนุนและความร่วมมือให้การจัดการฝึกซ้อมเป็นไปอย่างราบรื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฝึกซ้อมที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังหมายความรวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อม และกำหนดแผนการดำเนินการและตารางการฝึกซ้อมด้วย

กล่าวคือ คณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อม การวางแผนการฝึกซ้อมมีภารกิจที่ต้องดำเนินการหลากหลายและจำนวนมาก ตั้งแต่การออกแบบการฝึกซ้อมจนกระทั่งถึงงานธุรการ ดังนั้น จึงต้องมีคณะทำงานและหัวหน้าคณะทำงานรับผิดชอบ การจัดการฝึกซ้อมให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

1.8.1 หัวหน้าคณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อม มีหน้าที่ความรับผิดชอบการฝึกซ้อมทั้งกระบวนการพัฒนาการฝึกซ้อม งานธุรการและสนับสนุน ทั้งนี้ ในการฝึกซ้อมที่เกี่ยวกับหลายหน่วยงาน หัวหน้าคณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อมอาจแต่งตั้งผู้ช่วย หรือผู้ประสานงานเพื่อช่วยในการประสานงาน

1.8.2 เจ้าหน้าที่ด้านการจัดการเหตุฉุกเฉิน โดยปกติแล้วเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบการจัดการเหตุฉุกเฉิน ควรเป็นผู้เข้าร่วมการฝึกซ้อม จึงไม่ควรเป็นส่วนหนึ่งของหัวหน้าคณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อม และอาจมอบหมายผู้อื่นให้รับผิดชอบในส่วนของการออกแบบและจัดการฝึกซ้อมแทน อย่างไรก็ตาม หากไม่สามารถมอบหมายผู้ใดได้ อาจร้องขอเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นสนับสนุนการออกแบบและจัดการฝึกอบรม

1.8.3 คณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อม มีหน้าที่ช่วยหัวหน้าคณะทำงานออกแบบ การฝึกซ้อมในการพัฒนารายละเอียดและขั้นตอนการฝึกซ้อม ประกอบด้วย

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกซ้อม
- จัดทำสถานการณ์สมมติ
- พัฒนาลำดับเหตุการณ์และความเชื่อมโยงของสถานการณ์สมมติ
- พัฒนาและแจกจ่ายเอกสารวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นก่อนการฝึกซ้อม
- จัดการฝึกอบรมก่อนการฝึกซ้อม

อย่างไรก็ตาม คณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อม สามารถรับผิดชอบในส่วนของผู้จำลองเหตุการณ์ (Simulator) หรือเป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อมในการฝึกซ้อมเฉพาะหน้าที่ (FE) ได้ สำหรับบุคคลที่ควรเป็นคณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อมนั้น ควรเป็นผู้แทนจากแต่ละหน่วยงานที่เข้าร่วมการฝึกซ้อม และหากเป็นการฝึกซ้อมภายในหน่วยงานเดียวกัน คณะทำงานออกแบบการฝึกซ้อมควรมาจากหน่วยงานหลักภายในสังกัด นอกจากนี้ คณะทำงานฯ ควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และภูมิหลังที่หลากหลายประเภท ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการประสานงาน และกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญในการแต่งตั้งคณะทำงานฯ ประกอบด้วย 1) หน่วยงานต้นสังกัด 2) ทักษะความรู้ และประสบการณ์ 3) บรรยากาศทางการเมือง 4) ขอบเขตของการฝึกซ้อม ฯลฯ

2. การกำหนดรูปแบบการฝึกซ้อม (Exercise Development)

การกำหนดรูปแบบการฝึกซ้อมทั้งการฝึกซ้อมบนโต๊ะ (TTX) การฝึกซ้อมเฉพาะหน้าที่ (Functional Exercise: FE) และการฝึกซ้อมเต็มรูปแบบ (Full-Scale Exercise: FSE) มีขั้นตอนการดำเนินการ 8 ประการ ดังนี้ 1) ประเมินความต้องการความจำเป็นในการฝึกซ้อม 2) กำหนดขอบเขตการฝึกซ้อม 3) กำหนดเป้าประสงค์ 4) กำหนดวัตถุประสงค์การฝึกซ้อม 5) จัดทำคำพรรณนาสถานการณ์สมมติ (Narrative) 6) จัดทำรายละเอียดเหตุการณ์หลักและเหตุการณ์รอง 7) จัดทำรายการแนวการปฏิบัติที่คาดหวัง 8) แจ้งและประชาสัมพันธ์การฝึกซ้อม

จะเห็นได้ว่า บางขั้นตอนของการทำรูปแบบการฝึกซ้อมจะมีความคล้ายคลึงกับการวางแผนการฝึกซ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการประเมินความต้องการความจำเป็นสำหรับการฝึกซ้อม กำหนดขอบเขตการฝึกซ้อม และการกำหนดเป้าประสงค์ในการฝึกซ้อม ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาการฝึกซ้อมในภาพรวม แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการจัดการฝึกซ้อมทั้ง 2 ขั้นตอนดังกล่าวมีข้อแตกต่าง กล่าวคือ ในกรณีที่จัดการฝึกซ้อมฯ ที่มีความซับซ้อนมาก อาจจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการ/ความจำเป็น กำหนดขอบเขต รวมทั้งกำหนดเป้าประสงค์เพิ่มเติม ทั้งนี้รายละเอียดที่ซับซ้อนในขั้นตอนดังกล่าวจะนำเสนอเป็นลำดับต่อไป

3. การจัดการฝึกซ้อม (Exercise Conduct)

การจัดการฝึกซ้อมให้ประสบความสำเร็จนั้น มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

3.1 ความชัดเจน ผู้เข้าร่วมการฝึกซ้อมต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ กฎพื้นฐานสำหรับการฝึกซ้อม (Ground Rules) และความคาดหวังในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน

3.2 สร้างความต่อเนื่องในการปฏิบัติ โดยอาศัยการส่งต่อข้อความเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกซ้อมสามารถดำเนินการฝึกไปได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถควบคุม กำกับ ดูแลการฝึกซ้อมอย่างใกล้ชิดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานการณ์

3.3 ความสมจริง ผู้เข้าร่วมการฝึกซ้อมถูกกระตุ้นให้ปฏิบัติการตามเหตุฉุกเฉินซึ่งเป็นสถานการณ์ซึ่งถูกสมมติขึ้นอย่างสมจริง เช่น การสื่อสารใช้การไม่ได้ วัสดุอุปกรณ์ใช้การไม่ได้หรือมีข้อจำกัด หรือแม้กระทั่งความสูญเสีย

3.4 การกำหนดห้วงเวลาการฝึกซ้อม การกำหนดระยะเวลาในการฝึก จะช่วยให้ลำดับเหตุการณ์ตามสถานการณ์สมมติมีความสมจริงและเหมาะสม

3.5 ทบทวนขั้นตอนการยุติสถานการณ์ ต้องชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้เข้าร่วมการฝึกซ้อมทราบกระบวนการยุติสถานการณ์ฉุกเฉินก่อนเริ่มการฝึกซ้อม

3.6 ใช้ประโยชน์จากประเด็นปัญหาที่กำหนดขึ้นในสถานการณ์สมมติ สถานการณ์สมมติที่กำหนดขึ้นอาจทำให้หยุดการฝึกซ้อม แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถทำให้หน่วยงานทราบถึงข้อบกพร่องของระบบการจัดการเหตุฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้นหากเกินสถานการณ์จริงได้

4. การประเมินผลและวิจารณ์การฝึกซ้อม (Exercise Evaluation and Critiques)

ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการฝึกซ้อมฯ ทุกรูปแบบ คือ การประเมินผลการฝึกซ้อมฯ ว่า การฝึกซ้อมบรรลุวัตถุประสงค์มากเพียงใด ซึ่งวัตถุประสงค์เหล่านั้นมักเชื่อมโยงถึงประเด็นการปรับปรุงแผน และ/หรือ ระบบการบริหารจัดการฉุกเฉินที่มีอยู่ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ รวมถึงการแก้ไขปัญหาข้อจำกัดในเรื่อง อัตรากำลังพลของหน่วยงาน ทั้งนี้ ขอบเขตและรายละเอียดของการประเมินผล การฝึกซ้อมนั้นควรถูกกำหนดโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของหน่วยงานนั้น ๆ การประเมินผลและการสังเกตการณ์ของผู้ควบคุม การฝึกซ้อมอาจเพียงพอสำหรับการฝึกซ้อมบางประเภท ขณะที่การฝึกซ้อมบางประเภทอาจจำเป็นต้องอาศัยผู้สังเกตการณ์ตามวัตถุประสงค์เฉพาะด้านเพิ่มเติม ความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์และรายงานการฝึกซ้อมจะวิเคราะห์และอธิบายว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกซ้อมหรือไม่ ขณะเดียวกันข้อแนะนำต่าง ๆ จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป อย่างไรก็ตาม ผู้ประเมินผลควรเป็นบุคคลที่มีความคุ้นเคยและมีความรู้ในเรื่องที่รับผิดชอบในการประเมินเป็นสำคัญ

5. การติดตามผลจากการฝึกซ้อม (Exercise Follow up)

การติดตามผลจากการฝึกซ้อม เป็นขั้นตอนที่ถูกละเลยมากที่สุดในกระบวนการจัดการฝึกซ้อม ซึ่งหากการฝึกซ้อมฯ ใดมิได้มีการติดตามผลจากการฝึกซ้อม โดยนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง อาจเรียกได้ว่า การฝึกซ้อมนั้นขาดความสมบูรณ์ ทั้งนี้ กลยุทธ์ในการติดตามผลการฝึกซ้อม ประกอบด้วย

5.1 การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ หมายถึง การมอบหมายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินผลการฝึกซ้อม รวมทั้งกำหนดห้วงเวลาในการดำเนินการ

5.2 การกำกับดูแลและติดตามการดำเนินการ จัดทำแผนการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการฝึกซ้อม

5.3 จัดการฝึกซ้อมให้ครบวงจร กำหนดสิ่งที่ได้พัฒนาและปรับปรุงเป็นประเด็นในการทดสอบสำหรับการฝึกซ้อมครั้งต่อไป ทั้งนี้ การติดตามผลจากการฝึกซ้อมไม่จำเป็นต้องถูกทดสอบโดยการฝึกซ้อมในทุกวัตถุประสงค์

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ

นิค (Nick, 1991 อ้างถึงใน กัณฐิมาภรณ์ บุญประกอบ, 2559) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อม เป็นเรื่องของการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่ การติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัย การเก็บดูแล และสำรองทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ ในยามเกิดภัยพิบัติ การฝึกซ้อมแผนฉุกเฉิน การให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติแก่ ครู นักเรียนและบุคลากร และการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้พร้อมรับมือกับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

แอนนา (Anna, 2012) กล่าวว่า โรงเรียนควรมีการเตรียมแผนฉุกเฉินและการปฏิบัติงานดับเพลิง โรงเรียนต้องจัดทำแผนฉุกเฉินและการฝึกซ้อมแผนดับเพลิงเป็นระยะ ๆ

ศูนย์ช่วยเหลือเด็ก (Save the children, 2016) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ดังนี้

1. จัดตั้ง ฝึกอบรมและจัดระบบติดตามและประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการเหล่านี้ควรได้รับการเสริมพลังให้เป็นผู้นำในการระบุภัยและจัดทำแผนที่ภัยต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งวางแผนปฏิบัติการ จัดกิจกรรมลดความเสี่ยงและการเตรียมพร้อมรับมือ โดยกระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานเหล่านี้

2. จัดกิจกรรมการซ้อมหนีภัยในโรงเรียนให้มีความเชื่อมโยงกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ประเมินผลการฝึกซ้อมอย่างจริงจังและปรับปรุงการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้ให้ข้อเสนอแนะถึงการฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ดังนี้

1. ให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนในเรื่อง การดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ การซ้อมหนีไฟในโรงเรียน

2. จัดให้ความรู้ในการปฏิบัติตน แนะนำ ฝึกทักษะการปฐมพยาบาล และฝึกซ้อมการหลบภัยจากแผ่นดินไหวแก่ครู นักเรียน และบุคลากร

3. ให้ความรู้ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ในการปฏิบัติตนแก่นักเรียน ครู และบุคลากรให้พ้นจากอันตราย

ชาติชาย ไทยกล้า (2556) กล่าวถึง การฝึกอพยพฉุกเฉินหนีภัยว่า การฝึกซ้อมมีความสำคัญมาก เพราะว่าจะเป็นการทำให้มั่นใจว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถที่จะปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุได้ และยังเป็นการทดสอบแผนฉุกเฉินที่ได้ทำไว้ว่า สามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่ การฝึกซ้อมสามารถร่วมทำกับเจ้าหน้าที่ดับเพลิง กู้ภัยของเทศบาลของพื้นที่รับผิดชอบโรงเรียนนั้น ๆ การฝึกอบรม จะต้องทำการฝึกอบรม มีข้อมูลประวัติการฝึกอบรมในเรื่องของการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุให้กับเจ้าหน้าที่ ครูทุกคน และมีการทบทวนการฝึกอบรมประจำปี

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557) กล่าวถึง การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ การเตรียมบุคลากรในโรงเรียนให้พร้อมเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉินด้วยการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอัคคีภัย รวมถึงสามารถระงับหรือจัดการกับอัคคีภัยได้อย่างทันท่วงที เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ และควรจัดให้มีการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟให้แก่ทุกคนในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

การฝึกซ้อมอพยพ ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ นอกจากการฝึกอบรมแล้ว การฝึกซ้อมอพยพจากที่เกิดเหตุไปยังบริเวณที่ปลอดภัยก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะป้องกันความสูญเสียต่อชีวิตและร่างกาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของชุดฝึกอบรมที่ควรจะจัดให้มีการซ้อมหนีไฟในโรงเรียนเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการอพยพได้อย่างถูกต้อง

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557 อ้างถึงใน กัณฐิมาภรณ์ บุญประกอบ, 2559) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประกอบด้วย ความรู้ที่เกี่ยวกับภัยอันตราย ทัศนคติต่อภัยอันตราย การฝึกอบรมเกี่ยวกับการรับมือภัยพิบัติ การฝึกปฏิบัติและซักซ้อมการรับมือภัยพิบัติ การสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การเล่าเรื่องการใช้เกมเกี่ยวกับภัยพิบัติ การสร้างสถานการณ์เสมือนจริง ประสบการณ์ตรงจากภัยพิบัติที่ผ่านมา การพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องภัยพิบัติกับสมาชิกในครอบครัว และความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัย (ระยะเวลา) ซึ่งองค์ประกอบที่กล่าวมานี้ มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรับมือกับภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ สรุปได้ว่า การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ หมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ								ความถี่
	Nick, 1991 อ้างถึงใน กันฐิมาภรณ์ บุญประกอบ, 2559)	Anna (2012: 22)	Save the children (2016)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	ชาติชาย ไทยกล้า (2556)	สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557)	ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557 อ้างถึงใน กันฐิมาภรณ์ บุญประกอบ, 2559)	
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 2. การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ									
2.1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่ และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ	/	/	/	/	/	/	/	/	8

จากตารางที่ 6 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 6 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ 2) มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน 3) มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล 4) มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง 5) มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ 6) มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อมกระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ

3. การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

3.1 ความหมายของการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (Disaster Preparedness)

เคนท์ (Kent, 1994) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติเกี่ยวข้องกับการพยากรณ์และการใช้มาตรการป้องกันเบื้องต้นก่อนที่ภัยพิบัติจะเกิดขึ้น รวมถึงการวางแผนรับมือช่วยปรับปรุงการตอบสนองต่อผลกระทบของภัยพิบัติ โดยการจัดระบบการเข้าไปให้ความช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2552) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (Preparedness) ได้มีหลายหน่วยงานให้ความหมายการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติไว้ว่า เป็นมาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการล่วงหน้าก่อนเกิดภัยพิบัติ เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากภัยพิบัติได้อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554 อ้างถึงใน นพรัตน์ วิชิสโร, 2561) กล่าวว่า การฝึกอบรมและการฝึกซ้อม การวางระบบการประสานงานและการบัญชาเหตุการณ์ การวางระบบ การเฝ้าระวังและเตือนภัย ตลอดจนการเตรียมจุดอพยพและแผนการอพยพ เตรียมระบบสื่อสารและข้อมูลข่าวสาร นอกจากนั้นยังหมายถึง การเตรียมพร้อมด้านการสำรองทรัพยากรเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้ง น้ำ ไฟฟ้า พลังงาน อาหาร เวชภัณฑ์ การเตรียมอุปกรณ์ยังชีพส่วนบุคคล ตลอดจนเตรียมบุคลากร อาสาสมัครให้พร้อมรับมือเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2554) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาและการทดสอบระบบการเตือนภัยอย่างสม่ำเสมอ และวางแผนสำหรับการอพยพหรือมาตรการ

อื่น ๆ ที่ถูกปฏิบัติในระหว่างที่เกิดภัยพิบัติ เพื่อลดความสูญเสียของชีวิตและความเสียหายของทรัพย์สิน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการศึกษาและการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่อยู่ในความเสี่ยง การฝึกอบรมของทีมที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือและการกำหนดนโยบายมาตรฐานการวางระบบขององค์กรและแผนปฏิบัติการที่จะประยุกต์ใช้เมื่อเกิดภัยพิบัติ

สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ หมายถึง กิจกรรมที่ได้ดำเนินการก่อนจะเกิดภัยพิบัติขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่จะเกิดขึ้น และเป็นการรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ถ้าไม่มีการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติแล้ว อาจจะนำมาซึ่งความเสียอย่างใหญ่หลวงต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ กิจกรรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติต้องมีการฝึกอบรมและการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนและสามารถรับมือได้อย่างทันการและมีประสิทธิภาพ

3.2 แนวทางการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

เคนท์ (Kent, 1994) ได้กล่าวถึง กรอบการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 9 ประการ ได้แก่

1. การประเมินถึงความไม่แน่นอน (Vulnerability Assessment) เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการสร้างนิสัยของการติดตามสอดส่องอย่างต่อเนื่องต่อแนวโน้มทางด้านกายภาพ สังคม เศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่เกิดภัยพิบัติ

2. การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการสำหรับการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและมีการระบุถึงหน้าที่และความรับผิดชอบหลักสำหรับบุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ ในสถานการณ์ภัยพิบัติ รวมถึงองค์กรไม่แสวงหากำไร หน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

3. กรอบการทำงานของหน่วยงาน (Institutional Framework) เป็นความร่วมมือทั้งในระดับบนลงล่าง และในระดับเดียวกันของบุคลากรและองค์กร โดยหลีกเลี่ยงการสร้างโครงสร้างใหม่ สำหรับการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ แต่ทำงานภายใต้เครือข่ายและระบบที่จัดทำขึ้น โดยเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและโครงสร้าง

4. ระบบสารสนเทศ (Informational Systems) เป็นการประสานช่องทางของการรวบรวมและเผยแพร่การประเมินความไม่แน่นอนและการเตือนภัยล่วงหน้าภายในและระหว่างหน่วยงานและองค์กรและกับสาธารณชน

5. ฐานของทรัพยากร (Resource Base) ความต้องการในการบรรเทาและฟื้นฟูจากภัยพิบัติที่ถูกคาดการณ์ไว้ควรมีการดำเนินการอย่างชัดเจนและมีการดำเนินการการจัดระบบและมีการเขียนข้อตกลงที่ชัดเจน เพื่อที่จะสร้างความแน่ใจเกี่ยวกับเรื่องการให้ความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเงินช่วยเหลือสำหรับการเตรียมความพร้อมและบรรเทาภัยพิบัติ กลไกสำหรับความร่วมมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. ระบบการเตือนภัย (Warning Systems) มีการพัฒนาระบบเตือนภัยที่แสดงให้เห็นถึงการเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพต่อสาธารณะ โดยต้องตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าระบบการสื่อสารหลัก ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ นอกจากนี้ควรมีการเตรียมพร้อมเรื่องการเตือนภัยที่สามารถส่งต่อไปยังชุมชนต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นได้

7. กลไกในการตอบสนอง (Response Mechanisms) จำนวนของการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ควรได้รับการพิจารณาและได้รับการผนวกเข้ากับแผนการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ นอกจากนี้ยังต้องมีการสื่อสารไปยังบุคลากรที่ต้องมีส่วนร่วมในการตอบสนองเหล่านั้น ในกรณีที่ภัยพิบัติเกิดขึ้น เช่น แนวทางในการอพยพ การค้นหาและกู้ชีพ ความมั่นคงปลอดภัยของพื้นที่เสี่ยง ทีมประเมินความรุนแรง ดำเนินการใช้กองอำนวยการพิเศษ เช่น โรงพยาบาลฉุกเฉิน ดำเนินการใช้ระบบการกระจายความช่วยเหลือ การเตรียมพร้อมเรื่องศูนย์หลบภัย และดำเนินการใช้โปรแกรมฉุกเฉินสำหรับสนามบิน ท่าเรือ และการขนส่งทางบก เป็นต้น

8. การศึกษาและการอบรมสาธารณะ (Public Education and Training) การวางแผนการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น ต้องอาศัยบุคลากรในองค์กร ชุมชน และสังคมที่มีความรู้ ว่าตนเองต้องทำอย่างไรในสถานการณ์ที่ภัยพิบัติเกิดขึ้น ซึ่งต้องผ่านการศึกษาและการฝึกอบรมจากทั้งในโรงเรียน การจัดฝึกอบรมที่มีหัวข้อหรือเนื้อหาเฉพาะหลักสูตรพิเศษ หรืออ่านข้อมูลสาธารณะจากทีวี วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์

9. การซักซ้อม (Rehearsals) การซักซ้อมเป็นการเน้นประเด็นที่สำคัญที่ได้รับจากการฝึกอบรมต่าง ๆ และเป็นการทดสอบระบบในภาพรวม ซึ่งการซักซ้อมจะช่วยให้เห็นช่องว่างในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติถูกมองข้ามไปด้วย

ซัตตัน และคณะ (Sutton et al., 2006) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับมาตรการที่ช่วยให้บุคคล ครัวเรือน องค์กร ชุมชน และสังคมรับมือกับภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและสามารถฟื้นฟูกลับสู่สภาพเดิมได้อย่างรวดเร็ว เมื่อได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติมุ่งที่จะสร้างความแน่ใจว่า มีการเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการตอบสนองต่อภัยพิบัติ และเมื่อมีการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ภัยพิบัติ บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบดีว่าจะใช้ทรัพยากรเหล่านั้นอย่างไร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมพร้อมต่อภัยพิบัติครอบคลุมการพัฒนากระบวนการวางแผนเพื่อสร้างความแน่ใจสำหรับความพร้อม การกำหนดแผนภัยพิบัติ การเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาทักษะและสมรรถนะเพื่อสร้างความแน่ใจว่า ผลการปฏิบัติงานของภารกิจที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัตินั้นมีประสิทธิผล

โฮเซนี และคณะ (Hosseini et al., 2006) กล่าวว่า พื้นฐานสำคัญของการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติ คือ การพัฒนากลยุทธ์การฝึกอบรมการพัฒนาหลักสูตร

การศึกษา ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ (Formal and Non-Formal Education) เพื่อให้บุคลากรพร้อมรับมือในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญหน้ากับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติสำหรับนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศที่สามารถนำไปถ่ายทอดต่อได้ เพราะเมื่อนักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการรับมือกับภัยพิบัติแล้ว ก็จะสื่อสารข้อมูลเหล่านั้นต่อไปยังผู้ปกครองของตน และจากนั้นการกระจายข้อมูลก็จะเผยแพร่ออกไปสู่ชุมชนและสังคมในที่สุด

สรุปได้ว่า แนวทางการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ เป็นมาตรการที่จะช่วยให้บุคคล ครัวเรือน ชุมชน หน่วยงาน องค์กร และสังคม รับมือกับภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีการฝึกอบรม ฝึกซ้อม ซักซ้อมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถสื่อสารข้อมูลข่าวสารออกไปยังชุมชนและสังคมได้เป็นอย่างดี

3.3 แนวคิดในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

แนวคิดในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ มีการจัดกิจกรรมการเตรียมพร้อมไว้ดังนี้

3.3.1 แนวคิดในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติระดับองค์กร/โรงเรียน

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ม.ป.ป.) ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ.2553-2557 รวมถึงกิจกรรมการเตรียมความพร้อมไว้ และในแต่ละหน่วยงานมีส่วนในกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ดังนี้

1. การตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการอพยพให้เป็นปัจจุบัน หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรธรณี กรมอุตุนิยมวิทยา กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร

2. การจัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์การกู้ชีพ เพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรน้ำ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร มูลนิธิ และองค์กรเอกชน

3. พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน ศูนย์เตือนภัยพิบัติ

แห่งชาติ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช และกรุงเทพมหานคร

4. เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่บุคลากร นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัย หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร และสถาบันการศึกษา

5. จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อพปร.) อาสาสมัครแจ้งเตือน อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร

6. ให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเน้นการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management: CBDRM) หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงาปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และสภากาชาดไทย

7. จัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรธรณี กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร

8. จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทุกระดับชั้นทั้งระดับชาติ จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรธรณี กามพัฒนาที่ดิน จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร

9. พัฒนาระบบการพยากรณ์ และติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ พร้อมจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังเพื่อการเตือนภัย หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมทรัพยากรธรณี กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกรุงเทพมหานคร

10. สำรองปัจจัยสี่ที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อรองรับการอพยพและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงาน

ปลัดกระทรวงพลังงาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และสภากาชาดไทย

11. เตรียมความพร้อมและสำรองพลังงานหลัก หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และภาคเอกชน

12. จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรอง ที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสาร ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรธรณี กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานคร

13. จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยเพื่อรองรับผู้ประสบภัยพร้อมสิ่งสาธารณูปโภคที่จำเป็นหน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานคร

14. ฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานคร

ในส่วนของสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องมีมาตรการในการเตรียมความพร้อมที่จะรับมือ ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปี พ.ศ.2550 และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ปี พ.ศ.2553-2557 ประกอบด้วย 1) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับชั้น 2) จัดทำคู่มือ เอกสาร และสนับสนุนการวิจัยด้านการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 3) พัฒนาหน่วยงานการศึกษาให้มีบทบาทในการช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 4) สนับสนุนเผยแพร่ให้ความรู้แก่ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นิสิต นักศึกษา ให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) ให้ความรู้นักเรียน นักศึกษา ให้มีบทบาทในการช่วยเหลือ สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 6) เผยแพร่ให้ความรู้แก่บุคลากร ชุมชน เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 7) สนับสนุนบุคลากรด้านการศึกษาและจัดให้มีการศึกษาในพื้นที่รองรับการอพยพบุคลากรตามความจำเป็น 8) ให้การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนแก่ครอบครัวที่ประสบภัย 9) ดำเนินการซ่อมแซม แก้ไข ดัดแปลงอาคารเรียนที่ชำรุดเสียหายให้อยู่ในสภาพใช้การได้ ในระยะแรก รวมทั้งจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไป และ 10) สนับสนุนให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ครัวเรือนที่ประสบภัย

ดังนั้น หน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการและบุคลากรทางการศึกษา คือ การแปลงภารกิจหน้าที่เหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ การพัฒนาความรู้ กระบวนทัศน์ที่

สอดคล้อง และร่วมกันสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นเพื่อความยั่งยืนของการจัดการ รวมทั้งทำการปกป้องคุ้มครองนักเรียน นักศึกษาในความรับผิดชอบระหว่างการศึกษาให้รอดพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ

กิจกรรมในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ถือเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ สามารถแยกออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติโดยมีเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1.1 สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดการศึกษาเรื่อง ภัยพิบัติด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็น ได้แก่ 1) บูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 2) จัดทำเป็นวิชาเพิ่มเติม บรรจุในโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อเรียนรู้เรื่อง ภัยพิบัติ เป็นการเฉพาะหรือจัดทำเป็นคู่มือการป้องกันภัยพิบัติ เป็นเอกสารอ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด 3) จัดเป็นกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และการฝึกทักษะการเรียนรู้ในการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากภัยพิบัติ ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมรวมกันหรือแยกกิจกรรมตามศักยภาพและความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา เช่น ทัศนศึกษา การเข้าค่ายภัยพิบัติ ประชุม สัมมนา การจัดนิทรรศการ การรณรงค์ (แข่งขัน ประกวด) สร้างความตระหนักเกี่ยวกับภัยพิบัติ การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ การเรียนรู้เรื่องแผนที่ การอพยพหนีภัย การปฐมพยาบาล เป็นต้น

1.2 สถานศึกษามีความพร้อมด้านสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ และเครือข่ายด้านบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2. ด้านการวางแผนดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษา

สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดระบบการดูแลความปลอดภัยให้แก่นักเรียนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ 1) ร่วมกับนักเรียนศึกษาสภาพภูมิศาสตร์บริเวณที่ตั้งโรงเรียนเพื่อคาดการณ์ถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหากเกิดภัย 2) จัดทำแผนที่ ขอบเขตพื้นที่ และเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น สามารถใช้การได้ และดำเนินการอย่างเป็นระบบ 3) จัดทำแผนด้านบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถประสานงานดำเนินการได้ทันที

3. ด้านการเตรียมความพร้อมเผชิญสถานการณ์ภัยพิบัติ

3.1 สถานศึกษาทุกแห่งมีแผนการซ้อมอพยพและซ้อมใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์เป็นประจำอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี

3.2 สถานศึกษาทุกแห่งมีแผนด้านบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถและมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบ ดำเนินการในสถานการณ์เผชิญภัยพิบัติ

3.3 สถานศึกษาทุกแห่งมีแผนการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรภายนอก ทีมงานจิตอาสากู้ภัย การพัฒนาบุคลากรภายใน ประกอบด้วย นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ในการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและเผชิญภัยพิบัติ

3.4 สถานศึกษาทุกแห่งมีแผนการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ ข้อมูลภัยพิบัติและสถานการณ์ภัยพิบัติ มีความคล่องตัว และมีเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และความเหมาะสมตามศักยภาพ

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548) กล่าวถึง โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยได้หลายด้านด้วยกัน ดังนี้

1. การจัดตั้งชมรมหรือชุมนุมเกี่ยวกับปลอดภัย เช่น ชมรมรถจักรยาน ชมรมส่งเสริมความปลอดภัย ชมรมจักรยานยนต์

2. จัดให้มีสภานักเรียน โดยมีการเลือกตั้ง เพื่อให้สภานักเรียนทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดประชาสัมพันธ์ในเรื่องอุบัติเหตุ ให้คำแนะนำเรื่องความปลอดภัย และช่วยแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

3. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความปลอดภัย ซึ่งอาจจัดหัวข้อเรื่องต่าง ๆ หมุนเวียนสลับกันไปทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน

4. การจัดโครงการพี่แนะนำน้อง หรือเพื่อนแนะนำเพื่อน เกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือกันในการแนะนำ และดูแลพฤติกรรมความปลอดภัยของเพื่อน

5. การจัดสัปดาห์ความปลอดภัย โรงเรียนอาจจัดสัปดาห์ความปลอดภัยขึ้น โดยจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การถาม-ตอบปัญหา การเล่นเกม การประกวด การฉายภาพยนตร์ วีดีทัศน์ สไลด์ การแสดงละคร การอภิปราย การโต้วาที เป็นต้น

6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันมาฆบูชา วันจักรี วันสงกรานต์ วันครอบครัว วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันออกพรรษา วันปิยมหาราช วันลอยกระทง วันรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

7. การจัดทัศนศึกษา โรงเรียนหรือชมรมต่าง ๆ อาจจัดทัศนศึกษา โดยพาครูและนักเรียนไปชมหน่วยงานหรือสถานที่ต่าง ๆ ที่จัดระบบความปลอดภัย เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานีตำรวจดับเพลิง โรงพยาบาล ฯลฯ

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2549) กล่าวถึง แผนความปลอดภัย เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย แต่ละโรงเรียนและแต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพภูมิประเทศและบุคลากร

แตกต่างกัน แผนความปลอดภัยสำเร็จรูปจะไม่เหมาะกับโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งโดยเฉพาะ ชีวิตคนเป็นสิ่งมีค่า โรงเรียนจึงควรจะจัดทำแผนความปลอดภัยของตนเองโดย

1. ทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งในชุมชน และโรงเรียนต้องพร้อมหน้ากันในการประชุมจัดทำแผนความปลอดภัย โดยเน้นที่กระบวนการรักษาและแก้ไข

2. ปัญหาของโรงเรียน และปัญหาของแต่ละชุมชนแตกต่างกัน เรื่องนี้ต้องมีการประเมินและนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดทำแผนด้วย

3. การจัดทำแผนมีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็ก และบุคลากรเป็นอันดับแรก ส่วนทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นอันดับรอง

4. จัดตั้งทีมปฏิบัติงานตามแผนที่ทุกคนเชื่อใจกันได้ ในแต่ละทีมโรงเรียนมีจุดสั่งงานฉุกเฉิน 1 จุด และทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามแผน

5. ไม่ควรจะด่วนซื้อแผนสำเร็จรูปจากบุคคล หรือหน่วยงาน เพราะแผนอาจจะมาคู่กับการขายอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยเป็นอันดับแรกก็ได้

6. ควรมีการปรึกษามืออาชีพด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ข้อแนะนำในการคัดเลือกมืออาชีพ

โรงเรียนเพลินพัฒนา (2557 อ้างถึงใน สุกัญญา พรน้อย, 2562) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การฝึกซ้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือรับมือกับภัยพิบัตินั้น “เตรียมตัวดี มีชัยไปกว่าครึ่ง” การเตรียมตัวที่ดีถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเรื่อง “ฉุกเฉิน” หรือเร่งด่วน การเตรียมพร้อมรับมือ การได้ฝึกซ้อมอยู่เป็นระยะ จะทำให้ความแม่นยำในขั้นตอนมีมากขึ้น พร้อมลดข้อผิดพลาดให้น้อยลง

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557) ให้ข้อเสนอแนะว่า การจัดการกับภาวะฉุกเฉิน คือ บุคลากรทั้งหลายในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการ ครู หรือนักการภารโรง ส่วนเด็กนักเรียนนั้นแม้จะไม่มีหน้าที่โดยตรง แต่ก็สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่ให้ราบรื่น เช่น เมื่อเจอเหตุอัคคีภัยหรือเหตุฉุกเฉินให้รีบแจ้งครู ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอัคคีภัย และการระงับอัคคีภัยและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การเตรียมบุคลากรในโรงเรียนให้พร้อมเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉิน ด้วยการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมถึงสามารถระงับหรือจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติและควรจัดให้มีการฝึกซ้อม เช่นอพยพหนีไฟให้แก่ทุกคนในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

3.3.2 แนวคิดในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติระดับบุคคล/นักเรียน

3.3.2.1 ระดับบุคคล

ริปลีย์ (Ripley, 2008 อ้างถึงใน สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2556) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพในการเตรียมความพร้อมระดับบุคคล ได้แก่

1. ทัศนคติบุคคลที่สามารถตอบสนองต่อภยันตรายหรือความกลัวได้สามารถหาทางออกได้ดีในสถานการณ์ที่คับขันหรือยากลำบาก

2. ความรู้ การมีความรู้หรือข้อมูลที่สำคัญช่วยทำให้บุคคลสามารถเอาชีวิตรอดจากสถานการณ์ที่คับขันหรือเลวร้ายได้ ตัวอย่างเช่น การศึกษาคู่มือรักษาความปลอดภัยและเหตุการณ์ฉุกเฉินบนเครื่องบินที่มักถูกมองข้ามไป อาจช่วยทำให้สามารถเอาชีวิตรอดได้

3. ระดับความตื่นตระหนก การที่บุคคลที่ตื่นตระหนกหรือกลัวมากเกินไปมีแนวโน้มที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองที่มากเกินไปต่อความเครียดสูง อาจทำให้ตอบสนองที่ผิดพลาดได้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

4. น้ำหนักตัว ผู้ที่มีน้ำหนักตัวมากเกินไป มีผลต่อการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ช้ากว่าปกติ ซึ่งส่งผลเป็นอย่างมากในสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังนั้นควรรักษาน้ำหนักตัวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

5. การฝึกฝน ทางที่ดีที่สุดสำหรับการพัฒนาศักยภาพ คือ การฝึกฝน โดยพิจารณาว่า ตนเองกลัวสิ่งใดมากที่สุด เช่น หากเป็นบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นประจำก็ควรจะเตรียมการเก็บของใช้จำเป็นไว้ และวางแผนเส้นทางการอพยพของครอบครัวเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เป็นต้น

บีช (Beach, 2011 อ้างถึงใน นพรัตน์ วิชิสโร, 2561) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติของบุคคลที่ง่ายที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อบรรลุความต้องการขั้นพื้นฐานทางด้านกายภาพ โดยต้องสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างน้อย 3 วัน ปราศจากความช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก คำอธิบายนี้สอดคล้องกับคำว่า บุคคลต้องช่วยตนเองให้ได้เสียก่อนแล้วจึงค่อยช่วยเหลือคนอื่น

คอปโปลา (Coppola, 2011 อ้างถึงใน นพรัตน์ วิชิสโร, 2561) กล่าวว่า การเตรียมพร้อมที่ดีมีชัยไปกว่าครึ่ง ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของบุคคลที่มีต่อภัยพิบัติ จึงหมายถึง การกระทำของบุคคลที่ได้ดำเนินการก่อนที่ภัยพิบัติจะเกิดขึ้น เพื่อสร้างความแน่ใจว่า ตนเองจะมีการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอต่อผลกระทบ สามารถลดผลกระทบและฟื้นฟูสภาพหลังจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3.3.2.2 ระดับนักเรียน

การเตรียมความพร้อมของนักเรียน ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่สามารถเตือนได้ล่วงหน้า แม้แต่ผู้ใหญ่เองก็อาจตื่นตระหนกตกใจ แต่ในเด็กนักเรียนจะเกิดผลกระทบยิ่งกว่า หากพวกเขาไม่รู้ว่าจะทำอะไรต่อไป พวกเขาจะรู้สึกกระทบกระเทือนทางใจมากเหมือนมีบาดแผลในใจ เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติต่าง ๆ จนทำให้ครอบครัวต้องย้าย หรืออพยพทิ้งบ้านเรือนไปอยู่ที่อื่น เด็กนักเรียนจะเครียดสับสนและตื่นตระหนก ครูจึงควรที่จะเตรียมนักเรียนรับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยให้นักเรียนได้รับรู้สิ่งที่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่ตามมา

ในชีวิตปกตินักเรียนจะตื่นเช้ามารับประทานอาหาร ไปโรงเรียน เล่นกับเพื่อน เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติจะเปลี่ยนไปจากที่เคยเป็น ดังนั้น นักเรียนจะรู้สึกตื่นกลัว ความกลัวของนักเรียนจะเกิดจากการวาดภาพในจินตนาการของนักเรียนเอง โดยดูจากการแสดงออกของครู ดังนั้นหากครูตื่นตระหนก และกลัวมาก นักเรียนจะตกใจและกลัวมากกว่า ดังนั้นหากเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่น่ากลัว ครูควรคุยกับนักเรียนตามความจริงที่เกิดขึ้น ตลอดจนพูดถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือแนวทางที่จะเดินต่อไป ซึ่งนักเรียนก็จะรู้สึกว่ามีทางออกและแก้ไขสถานการณ์ได้ นักเรียนก็จะรู้สึกกลัวลดลง และเมื่อผ่านพ้นเหตุการณ์ต่าง ๆ ไปแล้ว ครูควรจะได้คุยกับนักเรียนว่า นักเรียนรู้สึกอย่างไร กลัวอะไรอยู่หรือไม่ ปลอบใจให้เห็นว่า สิ่งเหล่านี้ผ่านมาแล้วก็ผ่านไป และเราสามารถผ่านพ้นอุปสรรคและแก้ไขในสิ่งต่าง ๆ ได้ มีกำลังที่จะเดินต่อไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง ทั้งครูและนักเรียนก็จะคืนสู่สภาพปกติ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ หมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ								ความถี่
	ริปลีย์ (Ripley, 2008 อ้างถึงใน สถาบันคุ้มครองเด็กแห่งชาติพัฒนา, 2556)	บีช (Beach, 2011 อ้างถึงใน นพรัตน์ วิชิสโร, 2561)	คอปโปลา (Coppola, 2011 อ้างถึงใน นพรัตน์ วิชิสโร, 2561)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มปป.)	เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548: 145)	สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2549)	โรงเรียนเทพศิรินทร์พัฒนา (2557 อ้างถึงใน สุกัญญา พรมอ่อย, 2562)	สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2557)	
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3. การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ									
3.1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	/	/	/	/	/	/	/	/	8
3.2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ	/	/	/	/		/	/	/	7
3.3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
3.4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	/	/	/	/			/	/	6
3.5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย	/	/	/	/		/	/	/	7

จากตารางที่ 7 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร 2) จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อม การใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ 3) จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมืออุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา 5) จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย ประกอบด้วย 1) การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย และ 2) การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

1. การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย

1.1 ความหมายของหลักสูตร

ทาบา (Taba, 1962 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557) ให้ความหมายหลักสูตรว่าเป็นแผนสำหรับการเรียนรู้

กู๊ด (Good,1973 อ้างถึงใน บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2554) ได้ให้ความหมายคำศัพท์ไว้ในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ว่า หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมี ระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษาหรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลักต่าง ๆ

ทรัมพ์ และมิลเลอร์ (Trump and Millier,1973 อ้างถึงใน บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2554) กล่าวว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมการไว้และจัดให้แก่เด็กนักเรียน หรือระบบโรงเรียน

สุนทร โคตรบรรเทา (2553) ได้นิยามหลักสูตรว่า เป็นแผนปฏิบัติหรือเอกสารที่เขียนขึ้น โดยมียุทธวิธีเพื่อบรรลุเป้าหมายปลายทางที่พึงประสงค์

ประสาท เนืองเฉลิม (2556) ได้อธิบายว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการจัดการศึกษาในส่วนที่ว่าด้วยการวางแผนและการเสนอแนะแนวทางเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการขับเคลื่อนคุณภาพนักเรียนไปสู่การเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม หากขาดหลักสูตร

ก็เปรียบเสมือนขาดเข็มทิศในการนำพานักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทาง ดังนั้นการให้การศึกษาไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนจำเป็นจะต้องให้มีการกำหนดหลักสูตรขึ้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) กล่าวว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลาย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนเพื่อพัฒนาให้เขามีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหมายไว้

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดรายวิชา หรือแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้น โดยใช้สื่อหรือกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางที่สังคมตั้งไว้ ซึ่งทำให้นักเรียนมีความรู้ และลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตร เป็นเสมือนเบ้าหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ

2. หลักสูตร เป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา

3. หลักสูตร เป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา

4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู

5. หลักสูตร เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

6. หลักสูตร เป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า นักเรียนและสังคม ควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง

7. หลักสูตร เป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

8. หลักสูตร เป็นเครื่องกำหนดว่าวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร

9. หลักสูตร ย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่า จะเป็นอย่างไร

10.หลักสูตร ย่อมกำหนดแนวทางความรู้ความสามารถ ความประพฤติทักษะและเจตคติของนักเรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

ชูชัย มีนุช (2555) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรได้ ดังนี้

1. หลักสูตร เป็นแนวทางในการปฏิบัติการของครู ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร จะมีการพัฒนาด้านใดบ้าง และแนวโน้มในสังคมไทยใน

อนาคตเป็นอย่างไร

2. หลักสูตร เป็นเสมือนเข็มทิศหรือแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียนและกำหนดวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปอย่างราบรื่นตามเป้าหมาย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดและทำให้การศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

บงกชพร กรุดนาค (2555) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของครูในการจัดประสบการณ์ เนื้อหาสาระให้แก่นักเรียน และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถสร้างสังคมในอนาคตที่ดีได้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นกรอบแนวทางการจัดการศึกษาของผู้สอนเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถและความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมโดยรวม

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อพัฒนานักเรียนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถและความประพฤติที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ความหมายของการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย

ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551) กล่าวว่า หลักสูตรความปลอดภัย คือ การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย เพื่อจัดการเรียนการสอนนักเรียนให้มีความรู้ ทักษะโดยเป็นสาระการเรียนรู้ เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น และกิจกรรมเพิ่มทักษะ เช่น สร้างหลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ โครงการพัฒนาทักษะการจราจรแก่เยาวชน หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรการป้องกันตนเองจากภัยบุคคลและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยรุ่น เป็นต้น

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) กล่าวว่า การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย คือ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้นและกิจกรรมเพิ่มทักษะ เช่น สร้างหลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ (โดยกระทรวงศึกษาธิการ) โครงการพัฒนาทักษะการจราจรแก่เยาวชน หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรการป้องกันตนเองจากภัยบุคคลและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยรุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดหลักสูตรพัฒนาทักษะและความปลอดภัยในโรงเรียน (Engagement, Skill Development and Safe School Curriculum) โดยเน้นไปที่ตัวนักเรียน ครอบคลุมการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและกลยุทธ์การสอนด้านอื่น ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะและ

ความเข้าใจเพื่อความปลอดภัยในลักษณะของเครือข่าย เพื่อโต้ตอบการคุกคาม การรุกราน ความรุนแรง และการข่มขู่ความปลอดภัยส่วนบุคคลและหลักสูตรพฤติกรรมป้องกันตนเองให้มีความเหมาะสมในแต่ละปี ปลูกฝังการเรียนรู้ด้านอารมณ์ และสังคมในแต่ละวิชาของหลักสูตรการเรียนการสอน

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) กล่าวว่า หลักสูตรความปลอดภัย หมายถึง มวลประสบการณ์ความรู้ ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการ หรือแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ในโรงเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ด้านความปลอดภัย หรือสภาพที่ปราศจากภัย หรือพ้นจากสถานการณ์ที่ไม่ค่อยปลอดภัยที่เป็นอันตรายหรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบด้วย

1. การบริหารหลักสูตร คือ โรงเรียนมีคณะกรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นด้านความปลอดภัยในโรงเรียน และโรงเรียนบรรจุเนื้อหาวิชาด้านความปลอดภัยในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน

2. การนำหลักสูตรไปใช้ คือ โรงเรียนจัดทำคู่มือ สื่อสิ่งพิมพ์ ให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยไว้ในการจัดการเรียนการสอน ครูนำความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนไปสอดแทรกความรู้ในการเรียนการสอนและโรงเรียนจัดตั้งชมรมและมีการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย หมายถึง การจัดมวลประสบการณ์ความรู้ ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ในโรงเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ด้านความปลอดภัย หรือสภาพที่ปราศจากภัย หรือพ้นจากสถานการณ์ที่ไม่ค่อยปลอดภัยที่เป็นอันตรายหรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย

โรงเรียนคิดะ (2015) ได้กล่าวถึง หลักสูตรความปลอดภัย ดังนี้ มีการกำหนดหลักสูตรความปลอดภัยต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรความปลอดภัยของเด็กนอกเขตโรงเรียน หลักสูตรการสัญจรอย่างปลอดภัย หลักสูตรการป้องกันการเกิดภัยพิบัติจากธรรมชาติ หลักสูตรการอพยพหนีภัย หลักสูตรการใช้อาคารเรียนอย่างปลอดภัย หลักสูตรการใช้อุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นอย่างปลอดภัย หลักสูตรการป้องกันอาชญากร การฝึกอบรมเอาตัวรอดจากเหตุการณ์อาชญากรรม หลักสูตรระยะสั้นการนวดหัวใจผายปอดกู้ชีพ หรือปั๊มหัวใจซีพีอาร์ (Cardiopulmonary resuscitation) หลักสูตรการใช้ชีวิตให้ปลอดภัย หลักสูตรการใช้สระว่ายน้ำ เป็นต้น

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548) กล่าวถึง โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยได้หลายด้านด้วยกัน ดังนี้

1. การจัดตั้งชมรมหรือชุมนุมเกี่ยวกับปลอดภัย เช่น ชมรมรถจักรยาน ชมรมส่งเสริมความปลอดภัย ชมรมจักรยานยนต์

2. จัดให้มีสภานักเรียน โดยมีการเลือกตั้ง เพื่อให้สภานักเรียนทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดประชาสัมพันธ์ในเรื่องอุบัติเหตุ ให้คำแนะนำเรื่องความปลอดภัย และช่วยแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

3. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความปลอดภัย ซึ่งอาจจัดหัวข้อเรื่องต่าง ๆ หมุนเวียนสลับกันไปทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน

4. การจัดโครงการพี่แนะนำน้อง หรือเพื่อนแนะนำเพื่อน เกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือกันในการแนะนำ และดูแลพฤติกรรมความปลอดภัยของเพื่อน

5. การจัดสัปดาห์ความปลอดภัย โรงเรียนอาจจัดสัปดาห์ความปลอดภัยขึ้น โดยจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การถาม-ตอบปัญหา การเล่นเกม การประกวด การฉายภาพยนตร์ วีดีทัศน์ สไลด์ การแสดงละคร การอภิปราย การโต้วาที เป็นต้น

6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันมาฆบูชา วันจักรี วันสงกรานต์ วันครอบครัว วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันออกพรรษา วันปิยมหาราช วันลอยกระทง วันรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

7. การจัดทัศนศึกษา โรงเรียนหรือชมรมต่าง ๆ อาจจัดทัศนศึกษา โดยพาครูและนักเรียนไปชมหน่วยงานหรือสถานที่ต่าง ๆ ที่จัดระบบความปลอดภัย เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานีตำรวจดับเพลิง โรงพยาบาล ฯลฯ

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2549) กล่าวถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย จัดทำแผนความปลอดภัย เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย แต่ละโรงเรียนและแต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพภูมิประเทศและบุคลากรแตกต่างกัน แผนความปลอดภัยสำเร็จรูปจะไม่เหมาะกับโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งโดยเฉพาะ ชีวิตคนเป็นสิ่งมีค่า โรงเรียนจึงควรจะจัดทำแผนความปลอดภัยของตนเองโดย

1. ทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งในชุมชน และโรงเรียนต้องพร้อมหน้ากันในการประชุมจัดทำแผนความปลอดภัย โดยเน้นที่กระบวนการรักษาและแก้ไข

2. ปัญหาของโรงเรียน และปัญหาของแต่ละชุมชนแตกต่างกัน เรื่องนี้ต้องมีการประเมินและนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดทำแผนด้วย

3. การจัดทำแผนมีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็ก และบุคลากรเป็นอันดับแรก ส่วนทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นอันดับรอง

4. จัดตั้งทีมปฏิบัติงานตามแผนที่ทุกคนเชื่อใจกันได้ ในแต่ละทีมโรงเรียนมีจุดสั่งงานฉุกเฉิน 1 จุด และทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามแผน

5. ไม่ควรจะด่วนซื้อแผนสำเร็จรูปจากบุคคล หรือหน่วยงาน เพราะแผนอาจจะมาคู่กับการขายอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยเป็นอันดับแรกก็ได้

6. ควรมีการปรึกษามืออาชีพด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ข้อแนะนำในการคัดเลือกมืออาชีพ

ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551) กล่าวว่า ด้านหลักสูตรความปลอดภัยที่ควรสร้างให้แก่เด็ก ได้แก่ สร้างหลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ โครงการพัฒนาทักษะการจราจรเยาวชน หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรการป้องกันตนเองจากภัยบุคคลและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยรุ่น เป็นต้น

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) กล่าวว่า การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ สร้างหลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ โครงการพัฒนาทักษะการจราจรแก่เยาวชน (โดยกระทรวงศึกษาธิการ) หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรการป้องกันตนเองจากภัยบุคคลและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยรุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดหลักสูตรพัฒนาทักษะและความปลอดภัยในโรงเรียน (Engagement, Skill Development and Safe School Curriculum) โดยเน้นไปที่ตัวนักเรียน ครอบคลุมการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและกลยุทธ์การสอนด้านอื่น ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะและความเข้าใจเพื่อความปลอดภัยในลักษณะของเครือข่าย เพื่อโต้ตอบการคุกคาม การรุกราน ความรุนแรงและการข่มขู่ความปลอดภัยส่วนบุคคลและหลักสูตรพฤติกรรมป้องกันตนเองให้มีความเหมาะสมในแต่ละปี ปลูกฝังการเรียนรู้ด้านอารมณ์ และสังคมในแต่ละวิชาของหลักสูตรการเรียนการสอน

ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก (2559) ได้จัดทำหลักสูตรความปลอดภัยทางถนนและการให้ความรู้การจราจรเด็ก โดยนำตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนนของประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จมาปรับใช้ เช่น

- ประเทศญี่ปุ่น สอนให้นักเรียนอนุบาลเรียนรู้เครื่องหมายจราจร ผ่านนิทาน การระบายสี และการสวมบทบาทเป็นผู้เดินทาง

- ประเทศออสเตรเลีย สอนนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยสอดแทรกเรื่องการจราจรและการใช้รถใช้ถนนในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เช่น การตัดสินใจในการข้ามถนน การวิเคราะห์ความเสี่ยงในฐานะผู้ขับขี่

- ประเทศอังกฤษ สอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเน้นในเรื่องของความประมาท มีการจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุให้เด็กวิเคราะห์การเกิดอุบัติเหตุในครั้งนั้น ๆ

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) กล่าวถึง หลักสูตรความปลอดภัย มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยเพื่อสอนนักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้นและกิจกรรมเพื่อเพิ่มทักษะ เช่น สร้างหลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ โครงการพัฒนาทักษะการจราจรแก่เยาวชน (โดยกระทรวงศึกษาธิการ) หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรการป้องกันตนเองจากภัยบุคคลและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยรุ่น เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย สรุปได้ว่า การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย หมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ							ความถี่
	โรงเรียนคิดิยะ (2015)	เฉลิมชนก วัฒนบุรานนท์ (2548)	สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2549)	ชญาพร สุขสิริวรรณ (2551)	มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557)	ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก (2559)	กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559)	
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 1. การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย								
1.1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น	/	/	/	/	/	/	/	7
1.2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/	7
1.3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น	/	/	/	/	/	/	/	7
1.4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข	/	/	/	/	/	/	/	7
1.5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ	/	/	/	/	/	/	/	7

จากตารางที่ 8 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้

จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรื่องเรียนรู้ความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น 2) มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน 3) มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น 4) การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข 5) มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

2. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

2.1 ความหมายของสวัสดิศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนสวัสดิภาพหรือการจัดการเรียนการสอนความปลอดภัย (Safety Education) ไว้ ดังนี้

เดอร์โรเชและไกเซอร์ (Deroche and Kaiser, 1980) ได้กล่าวถึงความหมายของงานด้านความปลอดภัยไว้โดยสรุปว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานทุก วิถีทางที่ทำให้นักเรียนปลอดภัยทั้งในห้องเรียนและบริการสถานศึกษาไปและกลับจากบ้านและสถานศึกษาอย่างปลอดภัย

ฮิลเดอร์แบรน์ (Hildebrand, 1984) ได้สรุปถึงความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษาต้องพิจารณาถึงอันตรายส่วนของครูและเด็กและการให้การดูแลใกล้ชิด ฮิลเดอร์แบรน์ ได้เน้นถึงความสำคัญของการประกันภัยสำหรับนักเรียนที่สถานศึกษาควรจัดให้

ออนตาลิโอ (Ontario School, 2555) สรุปมาตรการการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. ออกระเบียบเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพของนักเรียน
2. การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นในเรื่องของความปลอดภัยของนักเรียน
3. มีการรณรงค์ในเรื่องของการดูแลรักษาความปลอดภัย
4. มีการฝึกซ้อมการฝึกปฏิบัติในเรื่องของความปลอดภัย เช่น การฝึกซ้อมหนีไฟ

กรมส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ (2533 อ้างถึงใน นชนก เสริมบุญครอง, 2550) ได้ให้ความหมายของการจัดสวัสดิภาพ หมายถึง การใช้มาตรการป้องกันด้านการบังคับ คือการ

ใช้กฎหมาย การออกแบบสิ่งประดิษฐ์อุปกรณ์ เครื่องใช้ทางวิศวกรรม ให้ความปลอดภัยแล้ว การศึกษาถึงสาเหตุและวิธีการ ป้องกันอุบัติเหตุ โดยการให้สวัสดิศึกษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมทางด้านความปลอดภัยทั้งด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ทำให้เกิดเป็นสวัสดินิสัย

นิภารัตน์ รื่นสุข.(2546 อ้างถึงใน นชนก เสริมบุญครอง, 2550) กล่าวว่า สวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียน หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัยและมีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้นักเรียน ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย มีจิตสำนึกที่ดีและสวัสดินิสัยในอันที่จะป้องกันตนเอง และผู้อื่นให้พ้นภัยหรือลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุลงได้

บุษบา จันทร์ผ่อง (2542 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กล่าวว่า สวัสดิศึกษา (Safety Education) หมายถึง กระบวนการทางการศึกษาที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนทั้งด้านความรู้ ทัศนคติ ทักษะ การกระทำและนิสัย เพื่อให้มีความปลอดภัยเกิดขึ้นทั้งของตนเอง ครอบครัวหรือบุคคลอื่น รวมถึงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และสามารถช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุเบื้องต้น

นพเก้า ณ พัทลุง (2551) กล่าวว่า สวัสดิศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ที่ให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ที่สามารถเข้าใจถึงอันตรายต่าง ๆ และความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งต้องการวิธีการป้องกันและช่วยเหลือตนเองในเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน ความปลอดภัยในการสัญจร และความปลอดภัยในบ้าน

จิราพร พรหมภักดี (2551) กล่าวว่า สวัสดิศึกษา หมายถึง ขบวนการแห่งการจัดหรือทำให้เกิดประสบการณ์ เพื่อให้มีผลต่อความเข้าใจ สร้างเจตคติ และการปฏิบัติในเรื่องที่จะนำไปสู่การมีชีวิตที่ปลอดภัย

การศึกษาเกี่ยวกับสวัสดิภาพนั้นไม่ใช่จำกัดอยู่เฉพาะตัวบุคคลที่ทำการศึกษาเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปยังบุคคลข้างเคียงด้วย ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับสวัสดิภาพสามารถแบ่งเป็น 2 กรณี คือ สวัสดิศึกษาส่วนบุคคลและสวัสดิศึกษาชุมชน (Personal Safety Education and Community Safety Education) สวัสดิภาพส่วนบุคคล หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการป้องกันอุบัติภัยและการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะจนเป็นนิสัย เช่น การเดินข้ามถนน การปฏิบัติตามกฎจราจร การใช้เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น สวัสดิศึกษาชุมชน หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนหรือสังคมส่วนรวม เช่น การป้องกันอัคคีภัย การป้องกันอุบัติภัยที่อาจเกิดบนถนน การระวังและป้องกันเกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่เป็นพิษ เป็นต้น

สรุปได้ว่า สวัสดิศึกษาในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียน ให้มีความปลอดภัยทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นคงให้ นักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน ได้ตระหนักในความสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุของตนเองและผู้อื่น

2.2 ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

พรีค็อต (Prescott, 1999) กล่าวว่า หลักสูตร คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็กได้รับประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมไปถึงสภาพทางกาย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มเพื่อน ความคาดหวังทางวัฒนธรรมและสังคม และความต้องการของโรงเรียน การจัดเนื้อหาความปลอดภัยที่ควรบรรจุไว้ในหลักสูตร ควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ความปลอดภัยในโรงเรียน
2. ความปลอดภัยในกิจกรรม พลศึกษา นันทนาการ
3. ความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ
4. ความปลอดภัยในโรงฝึกงาน
5. ความปลอดภัยในบ้าน
6. ความปลอดภัยในการจราจร
7. ความปลอดภัยในการขับขี่ยวดยานพาหนะ
8. ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า
9. ความปลอดภัยในการใช้สารเคมี
10. ความปลอดภัยในการใช้แก๊สและถังอัดความดัน
11. ความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ
12. ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย
13. ความปลอดภัยเกี่ยวกับธรรมชาติ
14. ความปลอดภัยเกี่ยวกับภัยจากกัมมันตรังสี และอาวุธนิวเคลียร์

การจัดหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างดี ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงานการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา มีการจัดการดำเนินการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จนั้น ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

2.2.1 องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการจัดและบริหารงานการเรียนการสอน เรื่อง ความปลอดภัย

โรงเรียนหรือสถานศึกษา นับว่า มีบทบาทสำคัญในการจัดและบริหารงานการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย ซึ่งผู้บริหารควรให้การเอาใจใส่และพิจารณาจัดทำแผนงานขึ้นโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดนโยบายและวิธีดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัยและการจัดการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัย

2. การคัดเลือกบุคคลที่มีพื้นความรู้ หรือได้รับการฝึกอบรมทางด้านความปลอดภัย หรือสุขศึกษา เพื่อให้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานและนิเทศงานการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัย

3. การจัดทำแผนการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาที่เหมาะสม

4. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา โดยเฉพาะ

5. การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ครูประจำการ โดยจัดส่งผู้ทำหน้าที่สอนสวัสดิศึกษาไปเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับสวัสดิศึกษา

6. การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัย

7. การจัดทำรายงานเรื่องอุบัติเหตุ และการใช้ประโยชน์จากรายงานนี้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การจัดชุมนุมหรือกลุ่มสนใจการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน การจัดโครงการพี่แนะนำน้อง หรือเพื่อนแนะนำเพื่อนในเรื่องความปลอดภัย

9. การจัดให้บ้านและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัย

10. การจัดการเรียนการสอนความปลอดภัยสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

2.2.2 องค์ประกอบที่เกี่ยวกับหลักสูตร

1. นโยบายการศึกษาระกับชาติ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ย่อมขึ้นกับนโยบายทางการศึกษาระดับชาติ ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาระดับชาติจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดทำหลักสูตรสวัสดิศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การตั้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

ลักษณะเนื้อหาวิชา การกำหนดระยะเวลาการเรียนการสอน วิธีการสอนกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน

2. การจัดลำดับพฤติกรรมความปลอดภัย ในการสอนสวัสดิศึกษาหรือความปลอดภัย ควรเน้นพฤติกรรมความปลอดภัยทั้งในด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน แต่เนื่องจากตามธรรมชาติแล้วการพัฒนาการของนักเรียนแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน และเพื่อประโยชน์ในการกำหนดเกณฑ์การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย จึงควรเน้นพฤติกรรมความปลอดภัยในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 การจัดลำดับพฤติกรรมความปลอดภัย

ระดับชั้น	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3
อนุบาลหรือก่อนประถมศึกษา	การปฏิบัติ	ทัศนคติ	ความรู้
ประถมศึกษา	การปฏิบัติ	ทัศนคติ	ความรู้
มัธยมศึกษา	ทัศนคติ	ความรู้	การปฏิบัติ
อาชีวศึกษา	ความรู้	ทัศนคติ	การปฏิบัติ
อุดมศึกษา	ความรู้	ทัศนคติ	การปฏิบัติ

ที่มา: เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548)

3. เนื้อหาของหลักสูตร การจัดเนื้อหาความปลอดภัยในหลักสูตร ควรพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

3.1 ความต้องการพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัย ก็คือ การคำนึงถึงความต้องการของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความต้องการในการมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัยในสังคม ความต้องการการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี และความต้องการด้านจิตใจที่เกี่ยวกับการยอมรับของสังคม การจัดหลักสูตรที่สนองความต้องการของนักเรียน จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียน รวมทั้งยังช่วยให้สามารถมองเห็นปัญหาที่แท้จริงของผู้เรียนอีกด้วย สำหรับในเรื่องนี้ ด้วยเหตุที่การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล และในฐานะเป็นสมาชิกในสังคม หลักสูตรควรจัดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากกว่าการที่จะให้ผู้เรียนถือปฏิบัติตามหลักสูตรที่จัดไว้อย่างไม่เหมาะสม (Strasser, 1973 อ้างถึงใน เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2548)

3.2 ความสนใจ การที่นักเรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจ ย่อมมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ และความอยากที่จะเรียน ซึ่งจะมีผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังนั้นหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัย จึงควรจัดให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนให้มากที่สุด ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงความแตกต่างของเพศ วัย และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย

3.3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ควรคำนึงถึงปัญหาด้านสวัสดิภาพของนักเรียนและของชุมชน ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละระดับอายุ วัย สิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ที่นักเรียนกำลังเผชิญอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดความตื่นตัว กระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น อันจะมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนความปลอดภัยโดยตรง

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดเนื้อหาความปลอดภัย เนื้อหาความปลอดภัยที่ควรจัดไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับชั้นต่าง ๆ มีดังนี้ (เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2548)

ระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา (อนุบาล 1-3 และประถมศึกษาปีที่ 1-2)

1. ความปลอดภัยในการเดินทางไป-กลับโรงเรียน
2. ความปลอดภัยในห้องเรียน
3. ความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม
4. ความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์หรือสิ่งมีคมต่าง ๆ
5. ความปลอดภัยของอาคารต่าง ๆ ภายในโรงเรียน
6. ความปลอดภัยในสนามเด็กเล่น
7. ความปลอดภัยในการเล่น
8. การป้องกันอันตรายจากพืชและสัตว์
9. ความปลอดภัยเกี่ยวกับการโดยสารรถโรงเรียน

ระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 3-4)

1. ความปลอดภัยในการจราจร
2. ความปลอดภัยในบ้าน
3. ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า
4. ความปลอดภัยในการใช้สารพิษ
5. ความปลอดภัยในกิจกรรมพลศึกษา
6. ความปลอดภัยในการเดินทางเท้า

ระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 5-6)

1. การป้องกันอัคคีภัย และการฝึกหัดหนีไฟ

2. ปัญหาเรื่องความปลอดภัยของเด็กวัยเรียน อุบัติเหตุ สาเหตุ และการป้องกันอุบัติเหตุ

3. ความปลอดภัยในการแข่งขันกีฬา

4. ความปลอดภัยในการจราจร

5. ความปลอดภัยในการขับขี่จักรยาน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

1. ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ

2. กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย

3. ความปลอดภัยในการเดินทางทางอากาศ

4. ความปลอดภัยในการใช้แก๊สและสารพิษ

5. ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย

6. ความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์

7. หน่วยงามและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

1. ปัญหาความปลอดภัยในชุมชน

2. ความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ

3. ความปลอดภัยในกิจกรรมนันทนาการ

4. ความปลอดภัยในการใช้อาวุธ

5. ความปลอดภัยในการขับขี่รถยนต์

6. ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ

7. ความปลอดภัยจากกัมมันตภาพรังสี

ขนิษฐา เปรมพงษ์ (2550) สรุปได้ว่า หลักสูตรอาจมีความหมายที่แตกต่างกัน โดยขึ้นกับแต่ละบุคคล โดยหลักสูตรอาจหมายถึง สิ่งหนึ่งสำหรับบุคคลกลุ่มหนึ่งในสถานการณ์อย่างหนึ่ง และอาจมีความหมายเปลี่ยนไปเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้

2.2.3 องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ควรพิจารณาถึงองค์ประกอบ ดังนี้

รูปแบบของการจัดสอนความปลอดภัย การจัดสอนความปลอดภัย อาจแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้ (เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2548)

1. การจัดสอนแบบสอนโดยตรง (Direct Teaching) เป็นการจัดสอนโดยแยกเป็นรายวิชาหนึ่ง (Separate Subject) ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถจัดทำแผนการสอนระยะยาวได้ เนื้อหาสอนได้ครอบคลุม และใช้เทคนิคการสอนได้หลายรูปแบบ ลักษระเด่นของการสอนรูปแบบนี้ ก็คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถช่วยกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเรื่องความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concept) ทัศนคติในทางบวก และพฤติกรรมที่ปลอดภัยได้ เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะไว้ในระยะยาวแล้ว การพิจารณาเลือกเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายได้ การสอนแบบสอนโดยตรง จึงนับว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากทีเดียว

2. การจัดสอนแบบบูรณาการ (Integration) การจัดสอนรูปแบบนี้เป็นกระบวนการนำเนื้อหาความรู้จากหลาย ๆ วิชามาเกี่ยวโยงหรือผสมผสานกันให้เป็นแบบหน่วย หรือการสอนเดี่ยว โดยกลุ่มครูจะร่วมมือกันวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน การดำรงชีวิตที่ปลอดภัยและปัญหาสวัสดิภาพที่สำคัญของสังคม การสอนรูปแบบนี้จะเป็นการสอนแบบประสบการณ์และถ่ายทอดความรู้ในลักษระของการให้แนวคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concept) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเผชิญปัญหา และแก้ไขปัญหาสวัสดิภาพของตนเองและสังคมได้ รวมทั้งเข้าใจพฤติกรรมของตนและผู้อื่นอีกด้วย

3. การจัดสอนแบบสหสัมพันธ์ (Correlation) เป็นการจัดสอนเนื้อหาสวัสดิศึกษาให้สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ซึ่งหมายถึง การใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตรให้ช่วยสอนเนื้อหาสวัสดิศึกษา อาจกล่าวได้ว่า เนื้อหาสวัสดิศึกษาสามารถจัดสอนได้ทุกวิชา ดังนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาสวัสดิศึกษาจะบรรจุไว้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาในเรื่องสวัสดิภาพทุกหัวข้อ โดยจะกระจายรายละเอียดเนื้อหาต่าง ๆ ในแต่ละระดับชั้นเรียน อนึ่ง เนื้อหาสวัสดิศึกษาอาจแยกเฉพาะเป็นหัวข้อหนึ่งหรือส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หรือสอดแทรกในหัวข้อย่อยอื่น ๆ ก็ได้ เช่น สอดแทรกในหัวข้อเรื่องสุขภาพจิต การปฐมพยาบาล การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การป้องกันการใช้ยาพิษและการใช้ยาที่ถูกต้อง การสุขาภิบาลอาหาร เป็นต้น เนื้อหาความปลอดภัยที่ใช้สอนพลศึกษาได้ คือ ความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา การใช้อุปกรณ์การออกกำลังกาย หรือ การกีฬาที่ถูกต้องและปลอดภัย การฝึกหัด และการซ้อมกีฬาต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย

3.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในวิชาวิทยาศาสตร์สามารถสอนเนื้อหาความปลอดภัยในเรื่องการใช้ไฟฟ้า พลังงานนิวเคลียร์ และรังสีต่าง ๆ ความปลอดภัยในการจราจร การจุดไฟ และการควบคุมการเกิดไฟ การใช้สารเคมี และการใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ต่าง ๆ

3.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื้อหาความปลอดภัย สามารถนำไปสอนได้ในหัวข้อเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง การขนส่ง การสื่อสารกับความปลอดภัย ประชาชนกับความปลอดภัย ความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม

3.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จัดสอนเนื้อหาความปลอดภัยในหัวข้อเกี่ยวกับความปลอดภัยในสวนไร่นา ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้ไฟฟ้าในงานเกษตรกรรม ความปลอดภัยในการใช้ยาฆ่าแมลง หรือสารมีพิษต่าง ๆ การเลี่ยงปศุสัตว์กับความปลอดภัย ความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักร การเคลื่อนย้ายเครื่องมือต่าง ๆ สวัสดิภาพของเด็กที่เกี่ยวกับการเล่น สภาพแวดล้อม และการเลี้ยงดู ความปลอดภัยในการจัดเตรียมและเสิร์ฟอาหาร การตัดเย็บที่ถูกวิธีเพื่อความปลอดภัย การจัดบ้านให้ปลอดภัย ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างต่าง ๆ การฝึกงานปลอดภัยในโรงงานอุสาหกรรม

3.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ ผู้สอนสามารถนำเนื้อหาสวัสดิศึกษาไปใช้สอนได้ เช่น การเขียนตัวอักษรเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ความปลอดภัย การสนทนา อภิปรายและรายงานเรื่องความปลอดภัย การฝึกหัดสะกดคำศัพท์ทางด้านความปลอดภัย

3.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เนื้อหาความปลอดภัยสามารถนำไปสอนในเรื่องการแสดงตารางสถิติหรือรูปกราฟที่แสดงสาเหตุและชนิดของอุบัติเหตุ บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือตายจากอุบัติเหตุ การคำนวณความสูญเสียของเวลาและทรัพย์สินเงินทองที่มีสาเหตุมาจากอุบัติเหตุ จำนวนร้อยละของการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอุบัติเหตุ

2.3 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

การจัดการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้นเรียนมีรายละเอียด ดังนี้ (เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2548)

1. ในระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา

ในการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ระดับอนุบาลหรือประถมศึกษานั้น สิ่งสำคัญที่ควรเน้น คือ การให้เด็กเรียนรู้ว่า ความปลอดภัยส่งเสริมให้เกิดความสุข ส่วนความประมาทเลินเล่อนำมาซึ่งความเศร้าโศก ในระดับอนุบาลหรือประถมศึกษา ครูประจำชั้นมีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนตลอดเวลา เนื้อหาวิชาที่สอนเป็นกลุ่มวิชาต่าง ๆ การเรียนการสอนเนื้อหาสวัสดิศึกษาจึงควรจัดในลักษณะ

เสริมประสบการณ์แบบบูรณาการหรือสหสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาความรู้และจัดเนื้อหาสวัสดิศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นได้เป็นอย่างดี

2. ระดับมัธยมศึกษา

ควรจัดสอนเนื้อหาสวัสดิศึกษาแบบสหสัมพันธ์ หรือถ้าหากเป็นไปได้ โรงเรียนอาจจัดสอนวิชาการขับรถยนต์เพิ่มเป็นอีกวิชาต่างหากก็ได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนความปลอดภัยควรปรับให้เข้ากับสภาพความต้องการ และความสนใจของเด็กวัยรุ่น พยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการทำงานที่โรงเรียน และร่วมแก้ปัญหาชุมชน

3. ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

เนื้อหาความปลอดภัย ควรจัดสอนแยกเป็นรายวิชาต่างหาก ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลทางความปลอดภัยครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาและชุมชนได้อีกด้วย

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

โบแชมป์ (Beauchamp, 1981) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนความปลอดภัย หมายถึง การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติ เป็นแนวทางที่จะนำตัวหลักสูตรที่เปรียบเหมือนภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ในการปฏิบัติให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้น บุคคลสำคัญยิ่ง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จะต้องศึกษาให้เข้าใจในตัวหลักสูตรอย่างถ่องแท้ และจะต้องรู้จักวิธีการขยายหลักสูตรมาสู่ชั้นเรียน

โรงเรียนคิดะ (2015) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนความปลอดภัยให้กับนักเรียน ดังนี้ ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยของเด็กภายนอกเขตโรงเรียน การแลกเปลี่ยนข้อมูล การจัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล ชี้แนะการใช้ชีวิตในพื้นที่ด้านความปลอดภัย มีการฝึกซ้อมและปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลตนเองให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

สุพาพร เทพยสุวรรณ (2541 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) กล่าวถึงการให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือป้องกันภัยนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ดังนี้

1. มีการจัดทำแผนส่งเสริมและสนับสนุนงานสุขศึกษา เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ โดยมีการจัดสัปดาห์รณรงค์เรื่องความปลอดภัย เพื่อให้ความรู้เรื่องอุบัติเหตุในโรงเรียน มีการจัดอบรม สาธิตเกี่ยวกับความปลอดภัยในเรื่องการใช้รถ ใช้ถนน ยานพาหนะ มีการจัดผู้รับผิดชอบ ดูแลเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ

2. มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกเดือน

3. ครูสอนกฎข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยง่าย ๆ แก่เด็ก โดยสอนให้เด็กเข้าใจเหตุผลของกฎข้อบังคับแต่ละข้อพร้อมฝึกปฏิบัติ

4. มีการฝึกซ้อมเพื่อการช่วยเหลือตนเองแก่นักเรียน และบุคลากร เมื่อเกิดอุบัติเหตุอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ

5. มีการเก็บสถิติอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนพร้อมทั้งนำเสนอผู้บริหารเพื่อหาแนวทางป้องกัน

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2548) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา สิ่งสำคัญและจำเป็นมาก ก็คือ การวางแผนการจัดและดำเนินงานการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งการวางแผนหรือแผนงานที่จะมีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานที่เด่นชัดให้บุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจสอดคล้องกัน และอาศัยความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์วิธีการป้องกันความปลอดภัย และเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่จะต้องดูแลด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น เด็กควรเรียนรู้เรื่องสวัสดิภาพ เพื่อความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า การวิเคราะห์หลักสูตร เรื่อง อุบัติเหตุและการป้องกัน พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ได้สอดแทรกเนื้อหาเรื่องความปลอดภัยไว้ ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นองค์ความรู้ในสาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต มาตรฐาน ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ชินภัทร ภูมิรัตน (2552) ได้บรรยายพิเศษในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำแนวทางการดำเนินการสวัสดิศึกษาในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารการจัดการภายในโรงเรียน เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติภัยว่า การบริการด้านความปลอดภัยนั้นครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้ คือ ตัวนักเรียน เพราะเรื่องอุบัติภัยที่เกิดขึ้น ก็หมายถึง จากตัวนักเรียน เราจะดำเนินการอย่างไรให้นักเรียนมีความปลอดภัย

ประการที่ 1 คือ นักเรียนที่เป็นผู้ด้อยประสบการณ์ จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงภัยอันตรายก่อนคนที่อ่อนประสบการณ์ มองอะไรผ่านไปโดยไม่ฉุกคิดว่าสิ่งนี้จะก่อให้เกิดอันตรายได้ มองเห็นสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสนุก เป็นของเล่น ทั้ง ๆ ที่บางครั้งอันตราย

ประการที่ 2 เมื่อรู้ถึงภัยอันตราย ต้องรู้วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยตนเองให้ได้

ประการที่ 3 ต้องพยายามปลูกฝังให้เป็นกิจนิสัยของนักเรียน โดยใช้หลักจิตวิทยา ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย จะช่วยให้ครูและผู้ปกครองคลายความกังวล ช่วยลดความเจ็บป่วยในการได้รับบาดเจ็บ ในอันตรายที่เกิดขึ้น โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องกำกับ ดูแลโรงเรียนในเขตพื้นที่ ให้มีแนวทางในการรักษาความปลอดภัย โดยเริ่มต้นที่มีนโยบายในการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจน ครอบคลุมโรงเรียนทุกแห่ง เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองรับทราบว่า โรงเรียนได้มีมาตรฐานส่งเสริมความปลอดภัยกับเด็กนักเรียน ต้องศึกษากฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม มีการวางแผนในการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน

เกียรติศักดิ์ จันทร์อบ (2552) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนความปลอดภัยแก่นักเรียนนั้น ไม่ควนเน้นให้ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ควรให้มีการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำ จะเป็นการเสริมสร้างให้เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจนเกิดเป็นสวัสดินิสัย ซึ่งการปฏิบัติจะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ การมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติอย่างปลอดภัย การมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่ตนเองต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ								ความถี่
	Beauchamp (1981)	โรงเรียนคิคะ (2015)	สุพาพร เทพยสุวรรณ (2541 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549)	เฉลิมชัณา วัฒนปรานนท์ (2548)	กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 อ้างถึงใน ศิริพร อนุสภา, 2556)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	ชินภัทร ภูมิรัตน์ (2552)	เกียรติศักดิ์ จันทร์อบ (2552)	
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา									
2.1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้	/	/	/	/	/	/	/	/	8
2.5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	/	/	/	/	/	/	/	/	8

จากตารางที่ 10 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ 2) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย 3) มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน 4) มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้ 5) ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ ประกอบด้วย 1) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และ 3) การป้องกันอันตรายจากบุคคล

1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นวิกฤตทั้งปวง

เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ (2552) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลนักเรียนตามขั้นตอนเชื่อมโยงกับระบบการบริหารของสถานศึกษา โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในการจะแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

มธุริน แผลงจันทึก (2554) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่อ อย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือโดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรมสุขภาพจิต (2555) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียนและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด

อรชุน กิตติโสภาลักษณ์ (2555) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูหรือบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน

ทนงศักดิ์ บุญมี (2555) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัยจากวิกฤตทั้งปวง

นฤบล กองทรัพย์ (2556) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือ หรือส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการเรียนรู้ที่ดี และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คมกฤช ทองนพคุณ (2556) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์มีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัยจากวิกฤตทั้งปวง

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

โดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

จุติกรณ์ นิสสัย (2558) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีองค์ประกอบ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ไขปัญหานักเรียน

ปรมาภรณ์ สนธิ (2560) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบ แบบแผน มีขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา ในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษา

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบ แบบแผน มีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีคุณภาพ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาในการส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย

1.2 ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เด็กและเยาวชนยังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม เช่น ติดการพนัน นิยมเสี่ยงโชค การมั่วสุมในหอพัก ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทำร้ายรังแกกันเอง หมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ นิยมบริโภคอาหารกรุบกรอบ อาหารที่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ เครียด ซึมเศร้า มองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อปัญหาสังคม อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยเสี่ยงต่อสภาพครอบครัว

สภาพครอบครัวเป็นสภาพที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมเป็นปัญหาของเด็กและเยาวชน เป็นผลมาจากการเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมให้แสดงออกในทางที่ไม่ถูกต้อง ปล่อยปละละเลย เรียนรู้การใช้ความรุนแรงจาก

สมาชิกในครอบครัว ครอบครัวแตกแตก ผู้ปกครองบีบบังคับ กดดัน และคาดหวังในตัวเด็กเกินกว่าความเป็นจริง ไม่มีบรรยากาศที่สร้างความรัก ความอบอุ่น ความสมัครสมานสามัคคี เติบโตในท่ามกลางความสับสน ไม่คาดหวัง ขาดการอบรมบ่มนิสัยและไม่มีจุดหมายปลายทางในชีวิต

2. ปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียน

โรงเรียนเป็นบ้านหลังที่สองของเด็ก เป็นบ่อเกิดของคุณงามความดี โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคม แต่โรงเรียนจำนวนไม่น้อยยังขาดความพร้อมที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเป็นคนที่สมบูรณ์ตามความมุ่งหวังของสังคม จากการติดตามพบว่า โรงเรียนขาดการดูแล เอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจัง ขาดการจัดการที่เหมาะสมต่อการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองและให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเท่าทัน ทั่วถึง ถูกต้องและเป็นธรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ความสำคัญกฎระเบียบมากกว่าชีวิตของนักเรียน พัฒนาผู้เรียนโดยไม่คำนึงถึงองค์รวม ตลอดถึงการจัดการกับปัญหาของนักเรียน โดยขาดการมีส่วนร่วมและยังเลือกใช้ความรุนแรงในการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน

3. ปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและสังคม

ความล้มเหลวในชีวิตเด็กและเยาวชน เป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจและต้นทุนทางความรู้สึกของผู้ปกครองอย่างประเมินค่าไม่ได้ สังคมไทยยังละเลยต่อการจัดระเบียบแบบแผนในชุมชน ชุมชนอ่อนแอขาดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในสังคม ต่างคนต่างอยู่ เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ปล่อยให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กและเยาวชน ยอมรับการเติบโตและขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ไม่สร้างสรรค์ ละเลยต่อปัญหาของเด็กและเยาวชน ไม่ให้ความสำคัญต่อท่าทีของเด็กและเยาวชน มองเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาด้วยทัศนะและท่าทีที่ตอกย้ำซ้ำเติม

4. ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน

เพื่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อชีวิตเด็กและเยาวชน เป็นธรรมชาติที่เด็กและเยาวชนทุกคนต้องมี แต่เพื่อนก็เป็นดาบสองคมที่อาจทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยก้าวพลาด เช่น เพื่อนที่มีนิสัยเกเร เป็นอันธพาล เสเพล สำมะเลเทเมา การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางก้าวร้าว เสี่ยงภัย มั่วสุม เบี่ยงเบน หรือการได้รับแรงบีบคั้น กดดัน ข่มขู่ หรือไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสภาพการดังกล่าวล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น

5. ปัจจัยเสี่ยงต่อบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียน

เด็กและเยาวชนแต่ละคนมีภาวะเด็กและเยาวชนด้านพัฒนาการแตกต่างกัน มีบุคลิกภาพภายในและภายนอกตามสภาพความเป็นตัวตนที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น มีข้อจำกัด

เกี่ยวกับพัฒนาการทางสมองและการรับรู้ มีความตระหนักในคุณค่าความสำคัญของตนเอง ขาดทักษะในการคิด บกพร่องทางการเรียนรู้ ปฏิเสธค่านิยมหรือหลักศาสนาที่คนส่วนใหญ่นับถือ ไม่มีทักษะในการสื่อสาร ปฏิเสธไม่เป็น ควบคุมอารมณ์และความเครียดไม่ได้ รวมทั้งการมีปัญหาทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต

จุติกรณ์ นิสสัย (2558) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญและความจำเป็น คือ 1) นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรม 2) ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มีคุณภาพ 3) ผู้ปกครองมีการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนได้อย่างเหมาะสม

บุปผาชาติ เข็มวิชัย (2558) กล่าวถึง ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญเพื่อพัฒนานักเรียนในสถานศึกษา โดยครูที่ปรึกษาควรเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือและป้องกันแก้ไขปัญหาให้นักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ กระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ นอกจากครูที่ปรึกษาแล้ว ยังมีคณะบุคคลซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมพัฒนา ควบคุมและแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน เพื่อดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเพื่อคุ้มครอง ดูแล รักษา รวมทั้งให้การอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาทอันดีแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนต่อไป

สุทัศน์ เอี่ยมแสง (2558) กล่าวถึง ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนาป้องกัน และแก้ปัญหา เพื่อเพิ่มศักยภาพให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข วิถีชีวิตที่พอเพียง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันทั้งทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้เด็กและเยาวชนมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากอดีต ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งการแก้ไขปัญหาไม่ใช่หน้าที่ของสถานศึกษาอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สุภัสสร สุริยะ (2562) กล่าวถึง ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและมีข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกด้าน เช่น ด้านการเรียน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว เป็นต้น โดยข้อมูลดังกล่าวอาจได้มาจากวิธีการและเครื่องมือ ซึ่งได้แก่ ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก การสัมภาษณ์ และ การเยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อที่จะนำข้อมูลของนักเรียนนั้นมาเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือ

ธิตินัดดา สิงห์แก้ว (2562) กล่าวถึง ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน มีขอบข่าย โครงสร้างในการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ หลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ เป็นการพัฒนาให้นักเรียนมีวิถีชีวิตที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจและมีแนวคิดไปในทางเดียวกันทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานตามความเหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนาควบคุม และแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันและเป็นคนดีของสังคม

สรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีขั้นตอน มีขอบข่าย โครงสร้างอย่างชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมและชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ หลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ เป็นการพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนมีวิถีชีวิตที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกันทุกคนทุกฝ่าย ต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานตามความเหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริม พัฒนา ควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันและเป็นคนดีของสังคม

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นความจำเป็นในการสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง การมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับระบบการจัดการเรียนการสอน

สาโรช นักเบศร์ (2551) ได้กล่าวว่า โรงเรียนควรมีมาตรการส่งเสริมความประพฤติเด็กนักเรียน นักศึกษา (กันเด็กเสีย) กฎหมายกำหนดมาตรการส่งเสริมความประพฤติทั้ง

เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ด้วยการช่วยเหลือให้เด็กได้รับการศึกษา ฝึกอาชีพ เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพด้วยการส่งเด็กเข้ารับการกล่อมเกลาจิตใจตามหลักศาสนาและนักเรียน นักศึกษาด้วยการกำหนดให้โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมหรือระบบงานบริหารด้านแนะแนว ปรึกษาและอบรมนักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อให้นักเรียน นักศึกษามีความประพฤติเหมาะสม มีความปลอดภัยและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

กระทรวงสาธารณสุข (2552) ได้กล่าวถึง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า จากสภาพปัญหาต่าง ๆ จึงได้มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทางด้านการส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันมิให้เกิดปัญหาหรือลุกลามมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยง และสามารถแก้ปัญหานักเรียนในเบื้องต้นได้ โดยให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ ซึ่งแสดงถึงการทำงานที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน ด้วยเหตุนี้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นไปตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งเน้นให้ทั้งนักเรียน บุคลากร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน รวมทั้งกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริการ และครูทุกคนมีวิธีการชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้กระบวนและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ขั้นตอน 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน

มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) ได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. คุณครูต้องมีข้อมูลพื้นฐานของเด็กนักเรียนทุกคน ทั้งทางสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม อีกทั้งรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของเด็กอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อเฝ้าระวังเด็กนักเรียนที่มีปัญหาและเด็กที่ถูกทำร้าย

วิธีการ

1.1 คุณครูมีแบบฟอร์มบันทึกข้อมูลของเด็กนักเรียนทุกด้านตามข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์และสังเกต

1.2 คุณครูควรนำข้อมูลที่เก็บได้มาประเมิน โดยเทียบจากพัฒนาการตามวัยของเด็ก ถ้าพบว่าเด็กมีความผิดปกติให้รีบค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ

1.3 คุณครูในโรงเรียนควรมีทักษะในการสังเกตเด็ก เมื่อพบว่าเด็กมีความผิดปกติให้รีบค้นหาสาเหตุนั้นทันทีหรือแจ้งครูประจำชั้นของเด็ก

ความผิดปกติ หมายถึง ร่องรอย บาดแผลตามร่างกาย หรือพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามพัฒนาการตามวัยของเด็ก เช่น ซึมเศร้า แยกตัว ก้าวร้าว ต่อต้านสังคม หรือพฤติกรรมที่เกิดจากโรค เช่น สมาธิสั้น ออทิสติก เป็นต้น

1.4 ให้คุณครูมีระบบการรายงานข้อมูลของเด็กนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูพละ ครูลูกเสือ ครูเนตรนารี ฯลฯ เพื่อให้คุณครูเหล่านี้เข้าใจ

2. มีระบบในการดำเนินงานการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาและเด็กที่ถูกทำร้ายอย่างเหมาะสม กรณีเด็กมีปัญหาพฤติกรรม บทบาทของครู คือ

2.1 ค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ว่าเหตุใดเด็กถึงมีพฤติกรรมเช่นนี้ เพื่อให้คุณครูเข้าใจในปัญหาที่เด็กแสดงออกมาและมองเด็กในด้านบวก

2.2 หาทางเข้าแทรกแซงในปัญหาพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น ค้นหาความต้องการที่แท้จริงของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน สอนให้เด็กรู้จักกับอารมณ์โกรธและควบคุมอารมณ์ให้ได้

กรณีเด็กเป็นโรคสมาธิสั้น บทบาทครู คือ

1. การส่งข้อมูลกรณีเด็กเลื่อนชั้น หรือแจ้งให้ครูประจำวิชาอื่น ๆ ทราบเพื่อเข้าใจสภาพของเด็กปรับวิธีการสอนให้เหมาะสม แต่อย่างไรก็ดีการส่งข้อมูลต้องระวังไม่ให้เด็กรู้สึกว่าตนเองเป็นตราบาป

2. การจัดสิ่งแวดล้อม ช่วยเรื่องโรคสมาธิสั้น เพราะสมาธิขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมมาก

3. ฝึกสมาธิ ถ้ามีการแข่งขันจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำ

กรณีเด็กถูกทำร้ายจากผู้ใหญ่ บทบาทครู คือ

1. เมื่อทราบว่าเด็กถูกทำร้ายไม่ว่าจะรู้จากตัวเด็กมาเล่าเองหรือสังเกตเห็น สิ่งแรก คือ ครูต้องแสดงให้เด็กรับรู้ว่าผู้ใหญ่เชื่อเด็ก แม้จะยังไม่สามารถสืบค้นว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ตาม และสร้างความมั่นใจให้แก่เด็กว่าจะได้รับความช่วยเหลือให้ปลอดภัย

2. คุณครูควรมีการสืบค้นข้อเท็จจริง

3. บันทึกคำพูดที่เด็กพูดเวลาสัมภาษณ์ข้อมูลที่ควรบันทึก

4. เมื่อโรงเรียนประเมินแล้วว่า บุคลากรภายในโรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือเด็กได้ ควรวางแผนประสานงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก โดยแจ้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หรือหน่วยงานเอกชนที่ทำงานด้านเด็ก โรงพยาบาล หน่วยงานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้น ๆ

กรณีเกิดการข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็ก

เมื่อพบว่าเกิดการข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็กด้วยกัน เช่น มีการรังแกกัน หรือการข่มขู่รีดไถเงิน ฯลฯ

1. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้ากับเด็กที่เป็นผู้ข่มเหงรังแกคนอื่น ให้ใช้วิธีทางบวกกับเด็กที่เป็นผู้ข่มเหงรังแกคนอื่น ทั้งนี้ต้องแทรกแซงยับยั้งพฤติกรรมดังกล่าวและทำให้เด็กเกิดความตระหนักว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่ถูกต้อง เกิดความเข้าใจและเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของเด็กที่ถูกกระทำ จัดให้เด็กทำกิจกรรมเยียวยาเด็กผู้ถูกกระทำ โดยอาจให้เด็กอยู่ใกล้ชิดกับครูมากที่สุด เพื่อที่ครูจะได้คอยควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ เช่น ให้เด็กเป็นผู้ช่วยครูทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยครูอาจช่วยกระตุ้นให้เด็กได้มีความรู้สึกเมตตาหรือเห็นอกเห็นใจเด็กคนอื่นที่อ่อนแอกว่า หรือจัดให้เด็กใช้อำนาจในทางที่สร้างสรรค์ เช่น ให้เด็กเป็นผู้นำในการดูแลเด็กที่อ่อนแอ เป็นต้น

2. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้ากับเด็กที่ถูกข่มเหงรังแกให้พูดคุยกับเด็กอย่างนุ่มนวล และทำให้เด็กสบายใจและรู้สึกมั่นคงปลอดภัย โดยแนะให้เด็กรู้จักวิธีการป้องกันตนเองเบื้องต้น

3. การแก้ปัญหาระยะยาว

ให้คุณครูค้นหาข้อเท็จจริงว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากสาเหตุใด เช่น เกิดจากเด็กที่เป็นผู้ข่มเหงรังแก หรือเกิดจากเด็กที่ถูกข่มเหงรังแก และให้ค้นหาสาเหตุต่อไป ว่าสาเหตุใดเด็กจึงข่มเหงรังแกเด็กคนอื่น หรือมีปัจจัยใดที่กระตุ้นเด็กอื่น ๆ ให้รุมกันข่มเหงรังแกเด็กบางคน

3. สร้างระบบให้มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการรับเรื่องกรณีที่เด็กต้องการความช่วยเหลือ

วิธีการ

1. มีการจัดระบบในโรงเรียนให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการรับเรื่องราวจากเด็ก อย่างเช่น คุณครูแนะแนว

2. ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้เด็กนักเรียนรับรู้ถึงบุคคลที่จะมาทำหน้าที่รับผิดชอบในการรับแจ้งเรื่องจากเด็ก ถ้าเด็กมีปัญหาและต้องการคำปรึกษา

3. จัดระบบให้มีการบอกเล่าปัญหาของตนเองทั้งการพูด หรือการเขียน เช่น จัดให้มีกล่องรับปัญหาเพื่อให้เด็กที่ไม่กล้าเล่าเรื่องได้เขียนบอกเล่าปัญหาของตนได้ เป็นต้น

นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560) กล่าวว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียน

ธเนศ ขำเกิด (2560) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เทคนิคสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ “ครูรักเด็ก เด็กรักครู” ซึ่งใน พ.ศ.2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายสำคัญประการหนึ่งให้โรงเรียนทุกแห่ง (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤติต่าง ๆ ในสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาท้องในวัยเรียน ปัญหาการใช้ความรุนแรง ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ฯลฯ ซึ่งมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต ทุพพลภาพ การออกจากโรงเรียนกลางคัน และอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมต่อไป โดยให้โรงเรียนทุกแห่งมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถดูแล พิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองนักเรียนทุกคนในทุกมิติด้วยกระบวนการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละปัญหาอย่างถูกต้องทั่วถึงและทันการณ์ พร้อมที่จะเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ให้เป็นคนดี มีความสุขและปลอดภัย ในสภาพสังคมปัจจุบันภายให้การนิเทศ กำกับ ติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่คิดค้นกันขึ้นมา เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกทาง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

2. การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและการพัฒนา

กลุ่มเสี่ยงซึ่งต้องให้การป้องกันหรือแก้ไขตามแต่กรณี กลุ่มมีปัญหาซึ่งต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วนและกลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ ซึ่งต้องให้การส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา มีหลายเทคนิค วิธีการ สิ่งที่ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น จำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อยสองประการคือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

4. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีกิจกรรมหลักสำคัญ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC: Youth Counselor) เป็นต้น

5. การส่งต่อ อาจมีบางกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น

อัจฉรา สอนโว (2560) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน โดยวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพและมีหลักฐานในการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินงานในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ								ความถี่
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	สาโรช นักเบศร์ (2551)	กระทรวงสาธารณสุข (2552)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552)	มูลนิธิพัทยาเด็ก (2557)	นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560)	ธเนศ ขำเกิด (2560)	อัฉรา สอนโว (2560)	
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน									
1.1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริง และจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้	/	/	/	/	/	/	/	/	8
1.5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้	/	/	/	/	/	/	/	/	8

จากตารางที่ 11 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น 2) มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา 3) ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี 4) มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ 5) มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้

2. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

2.1 ความหมายของการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2551) กล่าวถึง ระบบคุ้มครองเด็ก หมายถึง ระบบป้องกันผลเสียต่อสุขภาพของนักเรียนอันเกิดจากความรุนแรง การถูกทำร้าย การทำร้ายตนเอง สภาวะยากลำบากและการถูกละเลยทอดทิ้ง ได้แก่ การป้องกันเด็กก่อพฤติกรรมรุนแรง เด็กรังแกกัน การป้องกันภาวะซึมเศร้าและทำร้ายตนเอง การป้องกันคนแปลกหน้า ระบบการลงโทษเด็ก การป้องกันการทำร้ายทางอารมณ์และจิตใจต่อเด็กโดยครู การให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กในครอบครัวยากจน เด็กพิการ เด็กเล็ก เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวถึง ระบบคุ้มครองเด็ก หมายถึง ระบบป้องกันผลเสียต่อสุขภาพนักเรียนอันเกิดจากความรุนแรง การถูกทำร้าย การทำร้ายตนเอง สภาวะยากลำบาก และการถูกละเลยทอดทิ้ง ได้แก่ การป้องกันเด็กก่อพฤติกรรมรุนแรง เด็กรังแกกัน การป้องกันภาวะซึมเศร้าและการทำร้ายตนเอง การป้องกันคนแปลกหน้า ระบบการลงโทษเด็ก การป้องกันการทำร้ายทางอารมณ์และจิตใจต่อเด็กโดยครู การให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กในครอบครัวยากจน เด็กพิการ เด็กเล็ก เป็นต้น โดยการทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา แพทย์-พยาบาล ตำรวจ

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) กล่าวว่า การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก หมายถึง ระบบและการดำเนินงานในการดูแล ตรวจตรา/เฝ้าระวัง ช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล โดยเด็กที่ควรได้รับการช่วยเหลือและคุ้มครอง ได้แก่ เด็กที่เสี่ยงจะได้รับอันตราย เด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมไม่เหมาะสม เด็กที่มีโรคทาง

สมอง (สมาธิสั้น มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ออทิสติก) เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์จิตใจ เด็กที่ขาดทักษะทางสังคม เด็กที่มีปัญหาครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน และการป้องกันอันตรายจากบุคคล หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากบุคคล โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันภัยตัวเองให้ปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีผู้ใหญ่ทำร้ายเด็กและเด็กทำร้ายกันเอง

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) กล่าวว่า ระบบคุ้มครองเด็ก คือ ระบบป้องกันผลเสียต่อสุขภาพนักเรียนอันเกิดจากความรุนแรง การถูกทำร้าย การทำร้ายตนเอง สภาวะยากลำบาก และการถูกละเลยทอดทิ้ง ได้แก่ การป้องกันเด็กก่อพฤติกรรมรุนแรง เด็กรังแกกัน การป้องกันภาวะซึมเศร้าและทำร้ายตนเอง การป้องคนแปลกหน้า ระบบการลงโทษเด็ก การป้องกันการทำร้ายทางอารมณ์และจิตใจต่อเด็กโดยครู การให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กในครอบครัวยากจน เด็กพิการ เด็กเล็ก เป็นต้น โดยการทำงานร่วมกับกลุ่มสหวิชาชีพ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา แพทย์ พยาบาล ตำรวจ ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้ใช้เป็นแนวทางต่อไป

สรุปได้ว่า การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หมายถึง ระบบและการดำเนินงานในการดูแล ตรวจตรา/เฝ้าระวัง ช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคลและสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันภัยตัวเองให้ปลอดภัยและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2546) เด็กได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยจากกฎหมายในประเทศ คือ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 นี้ซึ่งได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 53 และ 80 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยได้ปรับปรุงประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 และฉบับที่ 294 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เป็นเครื่องมือที่สำคัญอันจะนำไปสู่การรวบรวมสรรพกำลังของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการค้นหากลุ่มเสี่ยง และแก้ปัญหาให้กับเด็กที่ต้องอยู่ในภาวะเสี่ยงต่าง ๆ รวมทั้งการช่วยเหลือและพัฒนาสถาบันครอบครัว ในพระราชบัญญัตินี้ได้แบ่งเด็กที่ต้องได้รับ การช่วยเหลือเป็นกลุ่ม เด็กที่ต้องได้รับการสงเคราะห์และกลุ่มเด็กที่ต้องได้รับการคุ้มครอง เด็กที่ได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ เด็กที่ถูกเลี้ยงดูต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เด็กที่ถูกละเลย เด็กที่

ถูกใช้วาน ชักจูงอันเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย เช่น เด็กขายพวงมาลัย เด็กชกมวย สำหรับเด็กที่ต้องได้รับการคุ้มครอง ได้แก่ กลุ่มเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น เมาแล้วขับ เที่ยวยามวิกาล เล่นการพนัน เร่ร่อน ก่อความรุนแรง หรือทำผิดกฎหมายอื่น ๆ เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กล่าวถึง วิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือกฎหมายคุ้มครองเด็ก 3 วิธี คือ การสงเคราะห์เด็ก การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา ดังนี้

1. การสงเคราะห์เด็ก เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและผู้ปกครองที่อยู่ในภาวะต้องได้รับการสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีพัฒนาการที่เหมาะสม ได้แก่ เด็กที่ขาดไร้อุปการะ เด็กที่ตกทุกข์ได้ยาก ไร้ที่พึ่ง เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง เป็นต้น และเด็กที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดู หรือไม่อยู่ในภาวะที่อาจเลี้ยงดูได้ เช่น พ่อแม่ที่หย่าร้าง พ่อแม่ที่ติดคุก พ่อแม่ที่ติดสุรา ยาเสพติด พ่อแม่ที่ทำทารุณกรรมต่อเด็ก เป็นต้น เด็กเหล่านี้จะได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ฝึกอาชีพ หรือบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ

2. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เป็นการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภยันตราย เช่น เด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขัง ไม่ว่าจากผู้อื่นหรือบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวและให้ความคุ้มครองเด็กที่มีความประพฤติไม่สมควร เด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิดให้มีสวัสดิภาพได้รับความปลอดภัย เด็กเหล่านี้ พนักงาน เจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือ แยกเด็กให้พ้นจากภัยอันตรายและนำเด็กไปคุ้มครองสวัสดิภาพตามวิธีการตามกฎหมายกำหนดได้ เช่น บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ อบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา ฝึกหัดอาชีพ อบรมจริยธรรม เป็นต้น

3. การส่งเสริมความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา เป็นการส่งเสริมให้เด็กนักเรียน นักศึกษามีความประพฤติที่เหมาะสม มีความปลอดภัยและมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิธีการแนะแนว ฝึกอบรมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง ได้รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งภารกิจนี้ โรงเรียนและคณะครู ผู้ปกครอง เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะต้องช่วยกันทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ได้กำหนดว่า การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในมาตรา 40 ระบุไว้ว่า เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ได้แก่

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรม

พนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เมื่อได้รับแจ้งหรือพบเห็นพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่า มีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก มีอำนาจเข้าตรวจค้นและแยกตัวเด็กจากครอบครัว (มาตรา 41) โดยจะต้องนำเด็กไปรับการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจโดยเร็วที่สุด และต้องทำการสืบเสาะข้อมูลทางครอบครัวเพื่อประกอบการพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก ในระหว่างการสืบเสาะข้อมูลอาจส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือถ้าจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ก็จะพิจารณาให้การสงเคราะห์เด็กตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และถ้าจำเป็นต้องให้การฟื้นฟูสภาพจิตใจจะต้องรีบส่งเด็กไปยังสถานพัฒนาและฟื้นฟู

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด

พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 (ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) พบเห็นหรือได้รับแจ้งว่า มีเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด (เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควร เด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย) ให้สอบถามและดำเนินการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก ประวัติ ความเป็นอยู่และความประพฤติของเด็ก (มาตรา 44)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2550) ได้ให้ หลักการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านการจดทะเบียนรับรองการเกิดการพัฒนา การยอมรับการคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มีสิทธิด้านการศึกษา โดยเฉพาะเด็กพิการหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีสิทธิได้รับการศึกษาพิเศษที่เหมาะสมกับตนได้รับบริการสาธารณสุข การเล่น การพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ วัฒนธรรม และศิลปะ ส่งเสริมให้มีความผูกพันต่อครอบครัว ภูมิใจในชาติไทยและวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย มีสุขภาพแข็งแรง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สมควรแก่วัย รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีเจตคติและทักษะที่ดีต่อการทำงาน มีจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัคร รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและต่อส่วนรวม มีส่วนร่วมในการแสดงออกทั้งโดยส่วนบุคคลและหมู่คณะในรูปของสภาเด็กและเยาวชน ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ โดยการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2550) กล่าวว่า ความปลอดภัยเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ (Safety Right is a Fundamental Human Right) เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลเพื่อให้เติบโต เล่น มีพัฒนาการที่ดีในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยอย่างเสมอภาคกัน เป็นหน้าที่ของรัฐ ผู้ปกครองและทุกภาคส่วนของสังคมจะต้องร่วมรับผิดชอบในสิทธิและความเสมอภาคนั้น

ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก มีดังนี้

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) เด็กได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ซึ่งเป็นข้อกำหนดระหว่างประเทศที่กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการคุ้มครองเด็กและจัดการให้เกิดการดูแลเด็กตามเหตุความจำเป็นทั้งปวง โดยรัฐภาคีต้องยอมรับว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตและต้องประกันอย่างเต็มที่ให้เด็กมีโอกาสในการอยู่รอดและมีโอกาสในการพัฒนาอย่างเสมอภาค รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้ง การปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงหาผลประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในความดูแลของบิดมารดา ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นใด ซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีเวลาพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรม การละเล่นทางสันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถทำได้ทั้งปวงที่จะประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กไม่ให้ต้องได้รับผลกระทบจากการพิพาทกันด้วยอาวุธ และรัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะส่งเสริมการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจในการกลับคืนสู่สังคมของเด็กที่ได้รับเคราะห์จากการละเลยในรูปแบบใด ๆ การแสวงประโยชน์ การกระทำอันมิชอบ การทรมานหรือการลงโทษหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้าโดนรูปแบบอื่นหรือการพิพาทกันด้วยอาวุธ การฟื้นฟูหรือการกลับคืนสู่สังคมดังกล่าว จะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ การเคารพตนเองและศักดิ์ศรีของเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551 (บริษัทที่ปรึกษากฎหมายเซนด์เล่อร์และทองเอก จำกัด, 2551) หมวด 4 การใช้แรงงานเด็ก สาระสำคัญ คือ ห้ามมิให้จ้างเด็ก อายุต่ำกว่าสิบห้าปี เป็นลูกจ้าง กรณีจ้างเด็กอายุต่ำกวา 18 ปี เป็นลูกจ้าง ให้แจ้งการจ้างและการสิ้นสุดการจ้างต่อพนักงานตรวจแรงงาน รวมทั้งจัดทำบันทึกสภาพการจ้าง โดยห้ามทำงานเวลา 22.00-06.00 นาฬิกา (เว้นแต่ได้รับอนุญาตหรือเป็นงานการแสดง) ห้ามทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด รวมทั้งงานที่อาจเป็น อันตราย เช่น งานหลอม เป่า หล่อ รีดโลหะ หรือปั๊มโลหะ งานเกี่ยวกับความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน สารเคมีที่เป็นอันตราย จุลินทรีเป็นพิษ วัตถุระเบิดหรือไวไฟ กัมมันตภาพรังสีและ อื่นๆ รวมทั้งห้ามทำงานใต้ดินและบนที่สูง ตลอดจนห้ามทำงานในบางสถานที่ เช่น โรงฆ่าสัตว์และสถานที่เล่นการพนัน

รัฐธรรมนูญแหงราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2550) ได้ประกันสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติไว้ในหมวด 5 ที่ว่า

ด้วย แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐโดยในมาตรา 80 กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม สาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ดังตอไปนี้ 1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการและผู้ทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

สาโรช นักเบศร์ (2551) ได้กล่าวว่า การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เป็นการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภยันตราย เช่น เด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขัง ไม่ว่าจากผู้อื่นหรือบุคคลใกล้ชิดในครอบครัว และให้ความคุ้มครองเด็กที่มีความประพฤติไม่สมควร เด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิดให้มีสวัสดิภาพ ได้รับความปลอดภัย เด็กเหล่านี้ พนักงาน เจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือแยกเด็กให้พ้นจากภัยอันตราย และนำเด็กไปคุ้มครองสวัสดิภาพตามวิธีการ ตามที่กฎหมายกำหนดได้ เช่น บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ อบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา ฝึกหัดอาชีพ อบรมจริยธรรม เป็นต้น โดยโรงเรียนมีหน้าที่กำหนดระเบียบให้นักเรียน นักศึกษาปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด และมีหน้าที่จัดกิจกรรม ระบบงานแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมนักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีความประพฤติเหมาะสม มีความปลอดภัย และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งโรงเรียนควรมีมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ดังนี้ เมื่อพบเห็นเด็กที่ถูกทำทารุณกรรม หรือเด็กที่มีความประพฤติไม่สมควร มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพ ช่วยเหลือ ให้ได้รับความปลอดภัย โดยตรวจค้น แยกเด็กและนำตัวเด็กไปตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจ ทำการสืบเสาะพินิจเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัวเพื่อให้มีข้อมูลทำการวิจัยตามหลักวิชาการและกำหนดวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสม เช่น ส่งเด็กไปบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ หรือส่งสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู ฝึกอาชีพ รับการศึกษา อบรมจริยธรรม หรือคืนเด็กให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ไปดูแลโดยกำหนดเงื่อนไขให้พ่อแม่ ผู้ปกครองปฏิบัติ เช่น ดูแลเด็กไม่ให้เด็กออกจากบ้านในเวลากลางคืน ไม่ให้เด็กเข้าไปในสถานที่ไม่สมควร ให้เด็กคบหาสมาคมกับผู้ที่จะชักนำไปในทางเสียหาย โดยมีเจ้าหน้าที่คอยกำกับ ควบคุม ดูแลพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กอีกชั้นหนึ่ง

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) และจดหมายขอความร่วมมือกับโรงเรียนให้เข้มงวดเรื่อง ความปลอดภัยให้นักเรียน/ นักศึกษา กำหนดแนวทางการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัยด้านการคุ้มครองและช่วยเหลือ

1. คุณครูต้องมีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคน ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์และพฤติกรรม อีกทั้งรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของเด็กอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อเฝ้าระวังเด็กนักเรียนที่มีปัญหาและเด็กที่ถูกทำร้าย

2. มีระบบในการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาและเด็กที่ถูกทำร้ายอย่างเหมาะสม เช่น กรณีเด็กมีปัญหาพฤติกรรม กรณีเด็กเป็นโรคสมาธิสั้น กรณีเด็กถูกทำร้ายจากผู้ใหญ่ และกรณีเกิดการข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็ก

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก สรุปได้ว่า การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตราย และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล ครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ							ความถี่
	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 (2546)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2550)	อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2550: 35-36)	บริษัทที่ปรึกษากฎหมายแซนด์เลอร์และทองเอก จำกัด (2551)	สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (2550)	สโรช นักเบศร์ (2551: 5)	กระทรวงศึกษาธิการ (2556: 13)	
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ								
2. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก								
2.1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่	/	/	/	/	/	/	/	7

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ							ความถี่
	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 (2546)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2550)	อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2550: 35-36)	บริษัทที่ปรึกษากฎหมายเซนต์เลอร์และทองเอก จำกัด (2551)	สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (2550)	สาโรช นักเขตร์ (2551: 5)	กระทรวงศึกษาธิการ (2556: 13)	
2.2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม	/	/	/	/	/	/	/	7
2.3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม	/	/	/	/	/	/	/	7
2.4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที	/	/	/	/	/	/	/	7
2.5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด	/	/	/	/	/	/	/	7

จากตารางที่ 12 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้ จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่ 2) มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม 3) มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมี

ความประพฤติที่เหมาะสม 4) มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที 5) โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด

3. การป้องกันอันตรายจากบุคคล

การป้องกันอันตรายจากบุคคล หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัย โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันภัยตัวเองให้ปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีผู้ใหญ่ทำร้ายเด็กและเด็กทำร้ายกันเอง

3.1 แนวทางการแก้ปัญหาการป้องกันอันตรายจากภัยต่าง ๆ

3.1.1 เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

เด็กควรได้รับการช่วยเหลือทันที เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กได้รับอันตรายอีก การรักษา มีดังนี้

การรักษาทางด้านร่างกาย

1. รักษาบาดแผล

2. ป้องกันและรักษาการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์

3. ป้องกันการตั้งครรภ์และพิจารณาจากการสิ้นสุดการตั้งครรภ์

การรักษาทางด้านจิตใจ จุดประสงค์ของการรักษา มีดังนี้

1. เพื่อป้องกันการถูกทารุณกรรม

2. เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกไว้วางใจบุคคลอื่นได้ โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้รักษากับเด็ก

3. เพื่อรักษาอาการทางด้านจิตใจ เช่น วิตกกังวล ซึมเศร้า

4. เพื่อลดอาการทางจิตใจของการทารุณกรรมทางเพศ

5. เพื่อเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง

6. เพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์กับผู้อื่น

7. เพื่อให้เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ได้

8. เพื่อช่วยให้การเรียนและพฤติกรรมดีขึ้น

การรักษาจำเป็นต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม ประกอบด้วย แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ครู ตำรวจ ผู้พิพากษา ผู้ประสานงานองค์กรเอกชน และอื่น ๆ โดยการปรึกษาหารือและประสานความร่วมมือซึ่งกันและกัน สามารถช่วยเหลือเด็กเต็มที่ตามหน้าที่ของตนเอง

การรักษามีหลายรูปแบบ ได้แก่ จิตบำบัดรายบุคคล กลุ่มจิตบำบัด ครอบครัวบำบัด เป็นต้น (เบญจพร ปัญญายง, 2543)

3.1.2 การแก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง

อุษา ภัติศิริ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การแก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรงต้องเริ่มที่ตัวบุคคลและครอบครัว ดังนี้

ระดับบุคคล

1. เรียนรู้และฝึกฝนตนเองให้เป็นคนใจเย็น มีเหตุผล ฝึกสมาธิ

2. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อย่ายึดตนเองเป็นใหญ่

3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

4. อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ให้ความช่วยเหลือคนอื่น ๆ เท่าที่จะสามารถทำได้

5. ไม่ตัดสินปัญหาโดยใช้กำลังและหลีกเลี่ยงเมื่อถูกผู้อื่นใช้กำลัง

6. ไม่หมกมุ่นอยู่กับการเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ตมากเกินไป โดยเฉพาะการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต หรือการแชต (Chat) ซึ่งจะนำไปสู่การถูกหลอกลวงไปกระทำรุนแรงทางเพศได้ง่าย

ระดับครอบครัว

1. สร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองมีข้อตกลงเรื่อง อำนาจการตัดสินใจเรื่องในครอบครัวโดยไม่ใช้ความรุนแรง

2. มีพฤติกรรมที่แสดงความรัก ความเอื้ออาทร และช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่ ลูกและคนอื่น ๆ ในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ

3. มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินชีวิต ตลอดจนกติกาต่าง ๆ ภายในครอบครัว โดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม

4. สมาชิกในครอบครัวมีความยืดหยุ่น ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัวอย่างปกติ

5. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของครอบครัวตามสถานภาพที่ควรจะเป็น รวมทั้งการแก้ไขเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดด้วย

6. พ่อแม่ ผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูลูก ๆ ไปในแนวทางที่ถูกต้องโดยให้การเอาใจใส่ดูแลลูก ๆ อย่างใกล้ชิด

7. พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง

8. พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องไม่ใช้ความรุนแรงกับลูก ๆ การลงโทษเมื่อลูกกระทำผิดต้องทำอย่างมีเหตุผล

9. พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องไม่ใช้ความรุนแรงให้กับลูก ๆ จนกลายเป็นคนชอบใช้ความรุนแรงเมื่อมีโอกาส

วิธีการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัย

คนทุกคนควรปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาความรุนแรง ดังนี้

1. ไม่แก้ปัญหาโดยใช้ความรุนแรงทุกลักษณะ

2. ไม่เข้าไปในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกกระทำรุนแรง เช่น ไม่ไปในสถานที่เปลี่ยวในเวลากลางคืน เพราะอาจถูกปล้น จี้ หรือ โดนทำร้ายได้ เป็นต้น

3. ไม่พูดหรือกระทำสิ่งที่ยั่วยุให้ผู้มีอำนาจเหนือกว่าเกิดความโกรธและทำร้ายเราได้

4. เมื่อพบเห็นเหตุการณ์หรือสิ่งผิดปกติที่อาจเกิดความไม่ปลอดภัยหรืออันตรายในบ้านหรือในชุมชน ต้องแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหรือตำรวจทราบ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

5. ประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางที่ถูกต้อง ไม่ประพฤติตนในทางไม่ดีหรือเกเร

6. ในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ต้องยึดหลัก “ความปลอดภัยไว้ก่อน” “ไม่ประมาท”

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากบุคคลการป้องกันอันตรายจากบุคคล

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO, 2003) ให้ข้อเสนอแนะว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนจะมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมถึงผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและเลือกกิจกรรมในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกิดขึ้น มีนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน และมีการสร้างโปรแกรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของนักเรียน มีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ความรุนแรง ได้รับบาดเจ็บโดยไม่ได้ตั้งใจ กลั่นแกล้ง และสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล ทำให้เกิดการลดพฤติกรรมทางลบและสนับสนุนให้เพิ่มพฤติกรรมทางบวก

กรมพลศึกษา (2533 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) กล่าวถึงการจัดบริการส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้ 1) การจัดนิทรรศการความปลอดภัยโรงเรียนควรจัดสถานที่ในการจัดนิทรรศการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยและจัดหาแหล่งความรู้ด้านความปลอดภัย เพื่อติดต่อขอเอกสารวิชาการ ภาพหรือโปสเตอร์ความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน เช่น ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกนความปลอดภัยแห่งชาติ งานสวัสดิศึกษา กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา เป็นต้น ควรหมั่นสับเปลี่ยนชุดนิทรรศการและจัดให้มีครูคอยแนะนำให้ความเข้าใจที่ถูกต้อง 2) การจัดทำป้ายประกาศโรงเรียน ควรจัดทำแผ่นป้ายประกาศเพื่อเตือนเด็กนักเรียนให้ปฏิบัติหรือให้ระวังไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ล่อแหลมต่ออันตรายต่าง ๆ เพื่อเตือนใจนักเรียนอยู่เสมอ เช่น “เดินขึ้นทางขวามือและลงทางซ้ายมือ” แสดงว่า ให้นักเรียนเดินขึ้นบันไดทางขวาและลงทางซ้ายเพื่อปองกันการชนกัน การติดป้ายประกาศจะช่วยให้นักเรียนปฏิบัติตามและช่วยให้ลดอุบัติเหตุและอันตรายลงได้ 3) การตรวจและสอดส่องการตรวจตราและสอดส่องไม่ให้นักเรียนนำวัตถุหรือสิ่งของที่เกิดภัยหรืออันตรายเข้ามาในโรงเรียน เช่น วัตถุระเบิด ของมีคม เครื่องประดับ หรือของมีค่า ตลอดจนยาเสพติด 4) การรายงานอุบัติเหตุ เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายขึ้นทุกครั้ง ควรจัดทำรายงานอุบัติเหตุเพื่อนำมาวิเคราะห์และหาทางแก้ไขป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เหล่านั้นขึ้น โรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ในโรงเรียน ดังนี้ 1) บริเวณของสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีรั้วรอบขอบชิด เช่น มีรั้ว กำแพง ลูกกรง ฯลฯ เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือบุคคลที่ไม่พึงประสงค์เข้ามาในสถานศึกษา อาจจะทำให้ได้รับอันตรายจากยวดยานพาหนะได้ สำหรับในเวลากลางคืน ควรมีการให้ แสงสว่างภายในบริเวณสถานศึกษาด้วยเพื่อให้สามารถมองเห็นบริเวณรั้วและ เขตที่เป็นอันตรายและยังช่วยให้มองเห็นผู้ที่บุกรุกเข้ามาในสถานศึกษา ซึ่งตรงกับ ทรัมพ์ (2546) ที่กล่าวว่า การเปิดไฟบางดวงรอบ ๆ อาคารก็จะสามารถช่วยป้องกัน ไม่ให้คนประกอบอาชญากรรมโดยอาศัยความมืดทำได้สะดวก ดังนั้นจึงควรปิดไฟภายในอาคารแต่เปิดไฟภายนอกอาคารไว้ นอกจากนี้ ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานที่คอยอยู่เวรยามดูแลประจำวัน เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่น หรือยานพาหนะเข้ามาในสถานศึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต ตลอดจนป้องกันอัคคีภัยอุบัติเหตุและภัยจากอันตรายอื่น ๆ พร้อมกันนี้ เจ้าหน้าที่ควรมีอุปกรณ์สื่อสารช่วยแจ้งเหตุได้ทันท่วงทีเช่น มีโทรศัพท์ สัญญาณป้องกันภัย เป็นต้น 2) การควบคุมบุคคลและยานพาหนะโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะเป็นภัยที่เกิดขึ้นกับเด็กอยู่เสมอ มาตรการที่ใช้ควบคุม คือจัดให้มีบัตรผ่านเพื่อแสดงตนกับเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนพร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการติดต่อให้ชัดเจน (จำรัส นองมาก, 2536: 132) และมีมาตรการชัดเจนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ในการรับ-ส่งเด็กที่โรงเรียน โดยผู้ปกครองต้องมีใบอนุญาตการรับส่งเด็กและมีการเซ็นชื่อด้วย (สุพาพร เทพยสุวรรณ, 2541)

ทรัมพ์ (2546 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549) ได้เสนอแนะขั้นตอนและมาตรการเบื้องตนในการปฏิบัติต่อผู้ที่มาเยี่ยมเยือนโรงเรียน ดังนี้ 1) กำหนดทางเข้าออก 2) ติดป้าย ประกาศ คำแนะนำ วิธีปฏิบัติแผนที่อาคาร ให้เห็นอย่างชัดเจน 3) ต้อนรับ สอบถามความประสงค์และเชื้อเชิญไปยังที่ที่เหมาะสม 4) ให้ติดป้ายชื่อ “ผู้เยี่ยมชม” แก่ผู้ที่มาเยี่ยมเยือนและมีเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนอยู่ด้วยตลอดเวลา 5) ให้ผู้เยี่ยมเยือนเซ็นชื่อเมื่อต้องการออกจากโรงเรียน 6) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้เกิดความเคยชิน ในการเข้าไปสอบถามบุคคลแปลกหน้าหรือผู้เข้ามาเยี่ยมเยือน และฝึกนักเรียนให้รู้จักรายงาน เมื่อมีคนแปลกหน้าเข้ามาในโรงเรียน และต้องมีตรวจตรา ด้วยว่าประตูโรงเรียนหรืออาคารปิดเรียบร้อยหรือไม่ระหว่างช่วงเวลาอาหารกลางวันของนักเรียนด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ในสังคมไทยจะพบว่า บิดามารดาทุกคนไม่สามารถทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูตามที่สังคมคาดหวังได้ ทำให้ทอดทิ้งละเลยเด็ก กระทำทารุณ ทารุณเด็ก มีเด็กที่ดำรงชีวิตในที่ลำบาก ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องการคุ้มครองเด็กต้องช่วยค้นหา ป้องกัน บำบัด ฟื้นฟูเด็กถูกทอดทิ้ง และถูกกระทำทารุณ ป้องกันอันตรายจากการล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ

จากสถานการณ์ทางสภาพแวดล้อมของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ได้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความเสื่อมโทรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคม อีกทั้งภาวการณ์บีบคั้นทางด้านเศรษฐกิจได้กลายเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรง การเอารัดเอาเปรียบ รวมไปถึงการกดขี่ ข่มเหงของคนในสังคม ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ลุกลามเข้าสู่โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไข โดยให้มีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่ที่เสี่ยง และให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

การป้องกันอันตรายจากการทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย

ปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการแข่งขัน การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมเป็นไปในลักษณะที่ต้องแข่งขันกับตัวเองและผู้อื่นเพื่อให้ได้มา ซึ่งการยอมรับของสังคมทำให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล มีภาวะกดดันที่รุนแรง ซึ่งความเครียดที่เกิดขึ้นส่งผลให้นักเรียนหาทางออกด้วยการกระทำตัวเองและคิดสั้นเพื่อหนีปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ จึงเกิดปัญหาการทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย

การป้องกันและแก้ไข

1. จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวทำการศึกษาและสังเกตพฤติกรรมเป็นรายกรณี

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจนักเรียน โดยเชิญบุคคลภายในและภายนอก เช่น นักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์มาให้ความรู้

3. จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจ ให้อภัยซึ่งกันและกัน

4. สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทางศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมหรือมูลนิธิในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาจิตใจ

5. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างหลากหลาย เช่น การฝึกสมาธิ วิชาการ ศิลปะ ดนตรี กีฬา นันทนาการ ทักษะทางอาชีพ เป็นต้น

6. การจัดกิจกรรมและทัศนศึกษาแหล่งธรรมชาติ เพื่อผ่อนคลายและรักษาสภาพจิตใจ

7. เมื่อพบกรณีที่นักเรียนมีปัญหา ต้องประสานพ่อแม่ ผู้ปกครองทันที เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

7.1 สนทนาทำความเข้าใจเป็นการแก้ปัญหาที่ดี ในการสื่อให้รับรู้ถึงความรักและห่วงใยบุตรหลาน

7.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนบอกเล่าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นที่แท้จริง และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถและจริงใจ

7.3 แสดงความห่วงใย จริงใจ เพื่อสร้างความไว้วางใจต่อบุคคลรอบข้าง

8. ใช้กระบวนการทางจิตวิทยาโดยผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ หรือบุคคที่ผู้ป่วยไว้วางใจ ชอบพอรักใคร่ ให้คำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ไม่ปล่อยให้หมกมุ่นเมื่อเกิดความไม่สบายใจ หาเวลาทำความเข้าใจกับพ่อแม่ เพื่อให้ทำความเข้าใจกับเด็กว่าคิดอย่างไร เพื่อให้ความรู้สึกหมดหวังในชีวิตจะได้หมดไป

การป้องกันอันตรายจากสารเสพติด

ปัจจุบันปัญหาการแพร่กระจายของสารเสพติด นับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของทุกประเทศ เพราะเป็นตัวการบ่อนทำลายความเจริญของทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเยาวชน และนับวันจะทวีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลมาจากปัจจัยที่สำคัญหลายประการ พอสรุปได้ ดังนี้

1. บุคคลขาดจุดยืนและไม่เห็นคุณค่าของตนเอง ทำให้หันไปทดลองและแก้ปัญหาโดยพึ่งยาเสพติด

2. ปัญหาครอบครัวขาดความอบอุ่น มุ่งเน้นการทำมาหากินเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทำให้ขาดการเอาใจใส่ในการอบรมดูแลบุตร

3. ระบบการศึกษาที่เน้นการแข่งขัน ทำให้เยาวชนเกิดความเครียดหันไปพึ่งยาเสพติด

4. ต้องการยอมรับในสังคม โดยเฉพาะเยาวชนต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อนในทางที่ผิด

5. สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ยาเสพติดแพร่กระจายไปในที่ต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว สามารถหามาเสพได้ง่าย

6. เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้

7. สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ล่อแหลม ทำให้เยาวชนเลียนแบบในทางที่ผิดศีลธรรม

การป้องกันและแก้ไข

1. จัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต โดยสร้างความตระหนัก เพื่อให้เห็นคุณค่าแห่งตน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน

2. จัดโครงการ “ครอบครัวเข้มแข็ง โรงเรียนอบอุ่น” เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่างบ้านและโรงเรียน ให้เป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถที่ถูกต้อง เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา เป็นต้น

4. จัดกิจกรรมเสริมสร้างการยอมรับทางสังคม เช่น โครงการ TO BE NUMBER ONE เวทีคนเก่ง อย.น้อย เป็นต้น

5. จัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังโดยอาศัยกระบวนการเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

6. การให้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมมือประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

7. นำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชน เพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิต ด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน

8. ให้ความรู้แก่นักเรียนในการใช้วิจารณญาณเลือกชมสื่อในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น การจัดแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นนักเรียน การคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

9. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

10. เฝ้าระวังในที่ลับตาในบริเวณจุดที่เป็นอันตรายและเสี่ยงต่อการกระทำผิด เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม โดยกำหนดให้ครูและนักเรียนเป็นแกนนำ นักเรียนเครือข่ายตรวจสอบ สอดส่องดูแลอยู่เสมอ

11. ใช้มาตรการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

12. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแก้ไขปัญหานักเรียนติดยาเสพติด ติดตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้

12.1 จัดทำทะเบียนผู้ติดยาเสพติด

12.2 ประสานงานความร่วมมือผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสุขภาพ บำบัดรักษาและฟื้นฟูให้กับนักเรียนที่ติดยา

12.3 มอบหมายหน้าที่ให้ครูศึกษา ติดตามพฤติกรรมเป็นรายกรณี

13. จัดกิจกรรมคืนคนดีสู่สังคม

14. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความช่วยเหลือ โดยครูดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การป้องกันอันตรายจากการทะเลาะวิวาท

จากสภาพการณ์ปัจจุบันที่เกิดเหตุการณ์ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหา ก่อการทะเลาะวิวาท ใช้อาวุธทำร้ายร่างกายคู่กรณีหรือฝ่ายตรงข้ามที่ไม่ใช่สถาบันของตน ส่งผลให้ตนเองและผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต พฤติกรรมดังกล่าวเป็นอันตรายต่อสวัสดิภาพและอนาคตของนักเรียน ตลอดจนประชาชนทั่วไป เป็นการบั่นทอนขวัญและกำลังใจบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจนเป็นความวิตกของสังคม อาจมีเหตุ ดังนี้

1. คุณลักษณะความคิดของตัวนักเรียนเอง ซึ่งมาจากพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและกระบวนการเข้าสู่สังคม ทัศนคติต่อความรุนแรง โดยจำแนกได้ ดังนี้

1.1 การคบเพื่อน เกิดจากสภาวะช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงวัยที่ให้ความสำคัญต่อเพื่อนเป็นพิเศษ วัยคึกคะนอง เพราะเชื่อเพื่อน มีพลังฮึกเหิม กล้าทำผิด อยากเด่นดัง ต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อน

1.2 มีค่านิยมในทางที่ผิด รักเพื่อน รักสถาบัน เป็นพฤติกรรมของวัยรุ่น ชอบทำในสิ่งที่ท้าทาย ต้องการให้เพื่อนยอมรับเพื่อศักดิ์ศรี ประเพณีค่านิยมในระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง ต้องการแสดงความเก่งอยู่เหนือกลุ่มเพื่อน การถูกท้าทาย ขีดเขียนข้อความ เหยียดหยามฝ่ายตรงข้าม

2. สภาพการเลี้ยงดูจากครอบครัวที่แตกต่าง

2.1 ครอบครัวแตกแยกและชีวิตอิสระ มีสิ่งยั่วยุนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนประกอบกับการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ทำให้เด็กหันเหชีวิตไปในทางเสื่อม เด็กจะเห็นความรุนแรงจากครอบครัวเป็นเรื่องธรรมดา

2.2 ผู้ใหญ่ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ทำให้เกิดชิ่งว่างระหว่างความรักความเข้าใจที่เด็กควรจะได้รับจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เมื่อมีปัญหาจึงไม่กล้าพูดคุย ปรึกษาหารือกับพ่อแม่ แต่จะไปปรึกษากับเพื่อน

2.3 วิธีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน บางครอบครัวเลี้ยงดูอย่างประคบประหงม บางครอบครัวเลี้ยงดูด้วยการให้ช่วยเหลือตัวเอง ตัดสินใจเอง ขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ เด็กบางคนกลัวพ่อแม่

3. พฤติกรรมเลียนแบบที่ไม่เหมาะสมจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น การโฆษณา ละคร ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมความรุนแรง

การป้องกันและแก้ไข

1. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2. ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยการจัดทำข้อมูล

3. จัดทำระบบเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียน เพื่อการสื่อสารและประสานสัมพันธ์ร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน

4. จัดทำระบบเครือข่ายประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนวในระดับกลุ่มโรงเรียนหรือสหวิทยาเขต

5. จัดกิจกรรมตามโครงการระหว่างโรงเรียนหรือภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างค่านิยมการแสดงออก เช่น โครงการสานสายใย สายสัมพันธ์เพื่อนร่วมทางต่างโรงเรียน กิจกรรมเพื่อชีวิตที่ดีแก่นักเรียน กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น

6. จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุการณ์ที่มีเหตุทะเลาะวิวาทโดยประสานงานกันเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. โรงเรียนประสานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนผู้ก่อเหตุ ผู้ได้รับบาดเจ็บให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบและจัดเจ้าหน้าที่ดูแล โดยรายงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบตามลำดับ

8. ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. จัดโครงการอบรมหลักสูตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท

การป้องกันอันตรายจากการถูกล่อลวงและลักพา

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียน การดูแลนักเรียนที่อยู่ในความปกครองให้ได้รับความปลอดภัยจากการถูกล่อลวงและลักพาจากสภาพสังคมปัจจุบัน ครอบครัว สังคม คุณธรรม จริยธรรม กระแสวิถีชีวิตแบบตะวันตก ความยากจน มีผลและแนวโน้มที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการล่อลวงและลักพาเพิ่มขึ้น และสามารถให้ความดูแลคุ้มครองนักเรียนให้ปลอดภัยได้ จำเป็นต้องศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าว สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้เรียนขาดทักษะในการตัดสินใจ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2. เกิดกระบวนการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กในแต่ละช่วงวัย เช่น การค้าประเวณี ขอทาน เป็นต้น

3. ความบกพร่องในมาตรการดูแลคุ้มครองนักเรียนของโรงเรียน

4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้องละเลยหรือขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง

5. บริเวณโรงเรียนและเส้นทางการเดินทางมาโรงเรียนมีจุดล่อแหลมและเสี่ยงภัยเอื้อต่อการเกิดปัญหาและการล่อลวง เช่น เส้นทางการเดินทางมาโรงเรียนค่อนข้างเปลี่ยว ไกล และมีผู้คนสัญจรน้อย ทำให้ไม่ปลอดภัยและเปิดโอกาสให้มิจฉาชีพดำเนินการได้

6. ปัญหาครอบครัว ความแตกแยกภายในครอบครัว ขาดการดูแลเอาใจใส่ ให้ความรู้ ความรักและความอบอุ่นอย่างเพียงพอ

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2557) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การป้องกันอันตรายจากบุคคล หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากบุคคล โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันภัยตัวเองให้ปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีผู้ใหญ่ทำร้ายเด็กและเด็กทำร้ายกันเอง

การจัดระบบโรงเรียนปลอดภัยด้านการป้องกันอันตรายจากบุคคล ดังนี้

1. มีกฎเกณฑ์เรื่องระบบการรับ-ส่งเด็กที่ปลอดภัย

กรณีเด็กเล็ก (3-8 ปี)

1.1 กำหนดให้ผู้ปกครองมาส่งเด็ก ควรส่งให้ถึงคุณครูเพื่อให้คุณครูรับทราบว่าเด็กได้มาถึงโรงเรียนแล้วและหลังเลิกเรียนคุณครูส่งเด็กให้ถึงผู้ปกครองเช่นกัน

1.2 กรณีที่ผู้ปกครองมาส่งเด็กถึงแค่หน้าประตูโรงเรียน ควรมีคุณครูคอยยืนรับเด็กจากผู้ปกครองในช่วงที่ผู้ปกครองมาส่งเด็ก นอกจากนี้คุณครูควรตรวจสอบให้แน่ชัดว่าบุคคลที่มีรับเด็กนั้นเป็นผู้ปกครองของเด็กจริง ซึ่งทางโรงเรียนอาจมีการจัดทำบัตรสำหรับผู้ปกครองเพื่อแสดงตัวในการมารับเด็กทุกครั้ง

กรณีเด็กโต (9-13 ปี)

ในกรณีเด็กเดินกลับบ้านเองให้มีการจัดกลุ่มเด็กที่อยู่บริเวณบ้านใกล้เคียงให้กลับบ้านพร้อมกัน โดยอาจมีหัวหน้าในแต่ละกลุ่มคอยช่วยกันดูแลขณะเดินทางกลับบ้าน ให้มีการจัดเด็กนักเรียนที่ต้องกลับบ้านเองให้กลับบ้านพร้อมกับเด็กที่มีผู้ปกครองมารับส่ง ซึ่งอยู่บริเวณบ้านใกล้เคียงกัน

2. มีการสร้างกฎเกณฑ์ความปลอดภัยจากบุคคล

วิธีการ

2.1 ไม่ให้เด็กหรือผู้ใหญ่อยู่ตามลำพังสองต่อสองในห้องเรียนและในสถานที่ต่าง ๆ ที่ลับตาคน โดยให้มีคุณครูอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ตามชั้นเรียน บริเวณสนามเด็กเล่น เป็นต้น ในช่วงก่อนเรียน ระหว่างพักและหลังเลิกเรียน ถ้าเด็กนักเรียนต้องอยู่กับผู้ใหญ่ในโรงเรียนหรือนักเรียนด้วยกันเอง กำหนดว่าจะต้องมีเพื่อนอยู่ด้วยอย่างน้อย 1-2 คน จัดระบบไม่ให้ผู้ใหญ่และเด็กอยู่ด้วยกันตามลำพังสองต่อสองในที่ลับตาคน และในเวลาอันไม่เหมาะสม ทั้งในช่วงเวลาเรียนปกติและในช่วงเวลาที่ทำกิจกรรมภายนอกโรงเรียน เช่น ออกค่าย

2.2 จัดระบบไม่ให้เด็กนักเรียนอยู่ในห้องเรียนในช่วงก่อนเข้าเรียน ระหว่างพักและหลังเลิกเรียน โดยโรงเรียนอาจจัดสถานที่และกิจกรรมที่รองรับเด็กนักเรียนให้ทำกิจกรรมด้านล่างอาคารเรียน อย่างเช่น จัดพื้นที่ในการนั่งอ่านหนังสือ มีอุปกรณ์กีฬาให้เด็กเล่น ฯลฯ โดยบริเวณที่จัดนั้นควรอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ ไม่ควรอยู่ในมุมที่มิดชิด

2.3 ห้องน้ำ มักเป็นสถานที่เกิดอุบัติเหตุหรือเป็นแหล่งที่เด็กมักจะนัดเจอกันเพื่อกระทำสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง เช่น แอบมาสูบบุหรี่ ตบตีกันหรือล่อลวงข่มขืน ล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก ฯลฯ

2.4 บริเวณโรงเรียน ไม่ควรมีสถานที่ปลอดคนหรือลับตาคน ถ้ามีสถานที่ดังกล่าวควรมีมาตรการในการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

2.5 กำหนดให้มีการเปิดประตู หน้าต่างห้องเรียนอยู่เสมอในช่วงเวลากลางวัน โดยเฉพาะระหว่างพัก

2.6 ไม่ให้เด็กอยู่ในบริเวณโรงเรียนตามลำพัง ไม่มีคุณครูอยู่ในโรงเรียน โดยให้มีการจัดสถานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กที่มีถึงโรงเรียนก่อนเป็นคนแรกและเด็กที่ออกจากโรงเรียนเป็นคนสุดท้าย โดยมีคนดูแลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยยิ่งขึ้น

3. การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการดูแลตัวเองให้ปลอดภัย

วิธีการ

สอดแทรกกิจกรรมหรือเนื้อหาที่จะช่วยให้เด็กมีทักษะในการป้องกันตัวเอง เช่น กิจกรรมหลักสูตรตัวฉันเป็นของฉัน

4. มีระบบการป้องกันการรังแกกันระหว่างเด็กด้วยกัน

วิธีการ: โรงเรียนต้องทำทั้ง 3 ระดับ ได้แก่

ระดับโรงเรียน

4.1 มีการกำหนดมาตรการ “การไม่ใช้ความรุนแรงในโรงเรียน” ให้เป็นนโยบายของโรงเรียน

4.2 โรงเรียนควรมีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ปกครอง เด็กนักเรียนและคุณครูทุกคนถึงปัญหาการรังแกกันระหว่างเด็กในรูปแบบของการสำรวจความเห็นของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามเรื่อง การรังแกกัน การฝึกอบรมครูและผู้ปกครอง

4.3 การสร้างวัฒนธรรมภายในโรงเรียนในเรื่อง การต่อต้านการใช้ความรุนแรงระดับห้องเรียน เพื่อป้องกันการรังแกกัน อาจมีการกำหนดระเบียบสำหรับห้องเรียนร่วมกัน

ระดับบุคคล

จัดฝึกอบรมวิธีการป้องกันการรังแกกันให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กมีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกรังแก อีกทั้งการเคารพสิทธิไม่ให้ไปรังแกคนอื่น

การจัดระบบโรงเรียนปลอดภัยด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน

1. มีการจัดความสัมพันธ์ในโรงเรียนในอันที่จะก่อให้เกิดการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคุณครูและเด็กนักเรียน

วิธีการ

1.1 คุณครูมีการปฏิบัติต่อเด็กในเชิงบวกโดยเน้นการสร้างเสริมคุณค่าในตัวเองให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม โดนคุณครูควรเข้าใจในปัญหาพฤติกรรมเด็กและหาทางออกให้เด็กแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้วยวิธีที่นุ่มนวลหรือวิธีทางบวก

1.2 จัดให้มีกิจกรรมที่สร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคุณครูและเด็กนักเรียน

2. มีการจัดความสัมพันธ์ในโรงเรียนที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็กกับเด็ก

วิธีการป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการข่มเหงกันระหว่างเด็กกับเด็ก

2.1 มีกิจกรรมที่สร้างเสริมความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ระหว่างเด็กกับเด็ก

2.2 สร้างระบบในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันที่จะช่วยให้เด็กมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ซึ่งกันและกัน เช่น ให้เด็กที่แข็งแกร่งเป็นคู่หูกับเด็กที่อ่อนแอ และให้เด็กที่แข็งแกร่งเป็นผู้ดูแลเด็กที่อ่อนแอกว่า โดยสลับสับเปลี่ยนทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน เป็นต้น

2.3 มีกิจกรรมที่สร้างเสริม Team spirit ระหว่างเด็กกับเด็ก เช่น กิจกรรมที่ให้เด็กได้ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน โดยคุณครูจะวางแผนการจัดกลุ่มอย่างรอบคอบ เพื่อให้เด็กได้อยู่ในกลุ่มที่เหมาะสมและติดตามการทำกิจกรรมของกลุ่มโดยตลอด เพื่อไม่ให้มีการใช้อำนาจอย่างไม่เหมาะสมในกลุ่ม

2.4 มีกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเสียสละ ความสามัคคีกันในกลุ่ม

2.5 มีกิจกรรมที่เน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง

2.6 มีกิจกรรมที่ให้เด็กได้แสดงความสามารถเฉพาะตัว (โดยสมัครใจ)

2.7 มีกิจกรรมที่กระตุ้นหรือส่งเสริมให้เด็กทำสิ่งที่ดี/สิ่งที่ชอบตามอิสระโดยอยู่ในกรอบที่คุณครูวางไว้อีกทั้งไม่ควรเน้นให้เด็กแข่งขันกัน

2.8 จัดระบบไม่ให้เด็กและเด็กอยู่ด้วยกันตามลำพังสองต่อสองในที่ลับตาคน โดยอาจให้มีบุคลากรในโรงเรียนอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในช่วงก่อนเข้าเรียน เวลาพัก และหลังเลิกเรียน

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) กล่าวว่า โรงเรียนต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไข สร้างระบบความปลอดภัยที่เหมาะสมให้กับเด็กแต่ละช่วงวัย สร้างกฎเกณฑ์การเฝ้าระวังภัยบุคคล จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ความปลอดภัยจากการใช้อุปกรณ์การเรียน อาจจัดในรูปแบบของการจัดกิจกรรมเสริม รณรงค์ป้องกันและแก้ไข กิจกรรมประชาสัมพันธ์ รูปแบบเอกสารและเสียงตามสาย เป็นต้น และควรสร้างบรรยากาศให้ทุกส่วนมีความสัมพันธ์ระหว่างเด็กนักเรียนกับเด็กนักเรียน เด็กนักเรียนกับครู ผู้ปกครองกับเด็กนักเรียน การจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยเชิงบวก การฝึกทักษะทางสังคม ทักษะการจัดการกับตัวเอง ทักษะการควบคุมอารมณ์ อาจจัดในรูปแบบของกิจกรรมเสริม กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมสวดมนต์ในวันสุดสัปดาห์ มุ่งเน้นให้เกิดทักษะที่เป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้เกิดความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการแบ่งปันและให้โอกาสผู้อื่น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากบุคคล สรุปได้ว่า การป้องกันอันตรายจากบุคคล หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัย ให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ						ความถี่
	World Health Organization (WHO, 2003)	กรมพลศึกษา (2533 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549)	ทรัมพ์ (2546 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	มูลนิธิพิทักษ์เด็ก (2557)	กฤษฎา ศรีสุขดี (2559)	
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3. การป้องกันอันตรายจากบุคคล							
3.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน	/	/	/	/	/	/	6
3.2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล	/	/	/	/	/	/	6

ตารางที่ 13 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักวิชาการ						ความถี่
	World Health Organization (WHO, 2003)	กรมพลศึกษา (2533 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549)	ทรัมพ์ (2546 อ้างถึงใน ศรัณยา บุญประกอบ, 2549)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	มูลนิธิพิทักษ์เด็ก (2557)	กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559)	
3.3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้	/	/	/	/	/	/	6
3.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ	/	/	/	/	/	/	6
3.5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	/	/	/	/	/	/	6

จากตารางที่ 13 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล 3) โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ 4) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจ

และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ 5)ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของข้าราชการครูที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ 2) ประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ 3) วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ 4) ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ 5) ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบ 6) ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน รายละเอียดนำเสนอ ดังนี้

2.3.1 ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Factor Analysis” นักวิชาการใช้คำเรียกหลายคำตามแนวคิดของแต่ละคน เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์ตัวประกอบ การวิเคราะห์ปัจจัย ซึ่งในการวิจัยนี้ใช้คำว่า “การวิเคราะห์องค์ประกอบ” การวิเคราะห์องค์ประกอบมีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายว่าเป็นวิธีการวิเคราะห์พหุตัวแปร (Multivariate Analysis) อย่างหนึ่งที่พยายามที่จะทำให้ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ที่มีความซับซ้อนและหลากหลายให้สามารถทำความเข้าใจและนำไปใช้ได้ง่ายขึ้นด้วยการสร้างมิติหรือองค์ประกอบที่สามารถอธิบาย การเชื่อมโยงของตัวแปรภายในองค์ประกอบนั้นได้ (Dillon & Goldsteim, 1984) ซึ่งแฮร์ และคนอื่น ๆ (Hair & Other., 2006) กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Interrelationships) ในกลุ่มของตัวแปรจำนวนมาก และสามารถอธิบายตัวแปรเหล่านั้นได้เทอมของมิติหรือองค์ประกอบที่แฝงอยู่ (Underlying Factors) สอดคล้องกับออลไบรท์ และพาร์ค (Albright & Park, 2008) ที่ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการค้นหากลุ่มตัวแปรแฝงหรือองค์ประกอบ (Latent Variables or Factors) ที่มีจำนวนน้อย โดยที่สามารถรวบรวมจากความสัมพันธ์กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ (Observed or Manifest Variablees) จำนวนมากและองค์ประกอบที่ได้สามารถอธิบายอิทธิพลของตัวแปรสังเกตได้เหล่านั้นได้ รวมทั้งการ์ซัน (Garson, 2009) ก็ได้กล่าวสนับสนุนเพิ่มเติมว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเทคนิควิธีการทางสถิติที่ใช้ในการศึกษาเปิดเผยโครงสร้างความสัมพันธ์ที่แฝงอยู่ในกลุ่มตัวแปรด้วยการลดจำนวนตัวแปรจำนวนมากให้เหลือตัวแปรหรือองค์ประกอบที่เกิดขึ้นใหม่น้อยลง ตลอดจน ดาร์ลิงตัน

(Darlington, 2009) ก็ได้กล่าวสนับสนุนอีกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้สำหรับศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายตัว โดยมีเป้าหมายด้วยการค้นหาตัวแปรหรือองค์ประกอบใหม่ที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันโดยธรรมชาติกับตัวแปรอิสระเหล่านั้น (Darlington, 2009) นอกจากนั้น ยังมีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้ 1) เป็นเทคนิคหนึ่งของการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว (Multivariate Analysis) โดยพยายามลดจำนวนตัวแปรที่มีอยู่มาก ๆ ให้เหลือน้อยลงด้วย การอาศัยโครงสร้างและแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือการรวมกันระหว่างตัวแปรฐานเปลี่ยนสภาพตัวแปรให้เป็นองค์ประกอบหรือปัจจัย (Factor) เพียงไม่กี่ปัจจัย (อโนทัย ตรีวานิช, 2552) 2) เป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ช่วยให้นักวิจัยสร้างองค์ประกอบจากตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปร โดยรวมกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นองค์ประกอบเดียวกัน และแต่ละองค์ประกอบ คือ ตัวแปรแฝงอันเป็นคุณลักษณะที่นักวิจัยต้องการศึกษา (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) 3) เป็นเทคนิคทางสถิติที่มีวัตถุประสงค์ในการลดปริมาณของตัวแปรให้มีจำนวนน้อยลง เพื่อง่ายต่อความเข้าใจหรือการวิเคราะห์องค์ประกอบจะถูกนำมาใช้ในการกำหนดว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรจะสามารถอธิบายด้วยตัวแปรที่มีจำนวนน้อยลงได้หรือไม่ (สุทธิรัช คนกาญจน์, 2547) 4) วิธีการที่จะอธิบายข้อมูลให้ง่ายขึ้นด้วยการลดจำนวนตัวแปรให้น้อยลง โดยพยายามหาโครงสร้างขององค์ประกอบที่มีจำนวนน้อยแทนตัวแปรจำนวนมาก ๆ (สำราญ มีแจ้ง, 2557) 5) วิธีการสำหรับการตรวจสอบความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่สังเกตหรือวัดได้ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548) 6) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์หลายตัวแปรเทคนิคหนึ่งที่เป็นเทคนิคที่ใช้ในการลดจำนวนตัวแปร โดยการศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและสร้างตัวแปรใหม่ เรียกว่า องค์ประกอบหรือปัจจัย (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2551) และ 7) เป็นวิธีการทางสถิติที่ช่วยสร้างองค์ประกอบจากตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปร โดยรวมกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นองค์ประกอบเดียวกัน (สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณา และรัชนีกูล ภิญโญภานุวัฒน์, 2554)

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบจากนักวิชาการทางการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง วิธีการทางสถิติที่สามารถช่วยจัดหรือรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยตัวแปรที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันมาก ซึ่งความสัมพันธ์นั้นอาจจะเป็นไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบก็ได้ ส่วนตัวแปรที่อยู่คนละกลุ่มจะไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์กันน้อย

2.3.2 ประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบสามารถอธิบายรายละเอียดได้ 7 ประการ ดังนี้

1) ช่วยลดจำนวนตัวแปรจำนวนมากซึ่งมีความร่วมกันหรือมีความสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยปัจจัยที่สร้างขึ้นใหม่

จะประกอบด้วยค่าความร่วมกันของตัวแปร ๆ จะทำให้สามารถหาค่าขององค์ประกอบแต่ละหน่วยตัวอย่างได้ และเรียกค่าขององค์ประกอบว่า คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score) ซึ่งมีผลให้สามารถนำองค์ประกอบที่สร้างขึ้นใหม่ไปวิเคราะห์เทคนิคทางสถิติอื่น ๆ ต่อไปได้ เช่น การวิเคราะห์การถดถอย การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

2) จากองค์ประกอบที่สร้างขึ้นทำให้สามารถแก้ปัญหา กรณีที่ข้อสมมติหรือเงื่อนไขของเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติบางเทคนิคไม่เป็นจริง เช่น เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก ซึ่งมีเงื่อนไขว่าตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์ แต่ในทางปฏิบัติมักจะพบว่าตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัว มักมีความสัมพันธ์กัน วิธีการแก้ปัญหาอีกอย่างหนึ่ง คือ การใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในองค์ประกอบเดียวกัน และถ้าสามารถทำให้แต่ละองค์ประกอบไม่มีความสัมพันธ์กันแล้วจะสามารถใช้องค์ประกอบที่สร้างขึ้นใหม่เป็นตัวแปรอิสระในเทคนิคดังกล่าว

3) ทำให้ผู้ศึกษาทราบถึงโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร ทราบว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กันมากหรือมีความร่วมกันสูง ตัวแปรใดบ้างที่ไม่สัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์กันน้อย

4) การทราบความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ ทำให้เมื่อนำองค์ประกอบไปเป็นตัวแปรเพื่อวิเคราะห์ต่อไปนั้น เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากในทางปฏิบัติ เพราะทำให้เราสามารถอธิบายความหมายหรือเปรียบเทียบองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น ตัวแปรเกี่ยวกับความพึงพอใจของลูกค้ามี 7 ตัวแปร เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ ลดลงเหลือ 2 องค์ประกอบ คือ ด้านคุณภาพใน การบริการและด้านคุณภาพอาหาร ทำให้สามารถเปรียบเทียบได้ว่า ลูกค้ามีความพึงพอใจหรือไม่พอใจด้านใดมากกว่ากัน

5) ทำให้สามารถตรวจสอบยืนยันโครงสร้างของตัวแปรว่ามีลักษณะอย่างที่คาดไว้หรือไม่ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

6) ทำให้ทราบน้ำหนักหรือความมีส่วนร่วมของตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบต่าง ๆ

7) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเครื่องมือตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของตัวแปรว่า มีโครงสร้างตามนิยามทางทฤษฎีหรือไม่และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงอย่างไร (Hair & Other., 2006; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

2.3.3 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

วัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีผู้จำแนกไว้ 2 ลักษณะ คือ (สุทธิรัช คนการญจน์, 2547; ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548; สำราญ มีแจ้ง, 2557)

1) เพื่อสำรวจหรือค้นหาตัวแปรแฝงที่ซ่อนอยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตหรือวัดได้ เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

2) เพื่อพิสูจน์ ตรวจสอบ หรือยืนยันทฤษฎีที่ค้นพบ เรียกว่า องค์ประกอบเชิงยืนยัน

2.3.4 ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2551)

1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จะใช้ในกรณีผู้ศึกษาต้องการรู้เกี่ยวกับโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร เช่น ถ้าสนใจจะวัดศักยภาพขององค์กรหนึ่ง ถ้าไม่มีความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดหรือความสัมพันธ์ของตัวแปรมาก่อนว่าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กันมากหรือตัวแปรใดไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่ทราบมาก่อนว่า จากตัวแปรที่วัดด้านต่าง ๆ ขององค์กรนั้น ซึ่งมีเป็นจำนวนมากควรจะรวมกลุ่มเป็นองค์ประกอบอย่างไรและกี่องค์ประกอบ ตัวแปรใดบ้างที่ควรอยู่ในองค์ประกอบเดียวกันหรือองค์ประกอบที่สร้างขึ้นใหม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ในกรณีนี้ ผู้ศึกษาควรใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาโครงสร้างของตัวแปรและลดจำนวนตัวแปร

2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจะใช้ในกรณีที่ผู้ศึกษาทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือคาดไว้ว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นรูปแบบใด หรือคาดว่าตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กันมากและควรอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน หรือคาดว่ามีตัวแปรใดบ้างที่ไม่มีความสัมพันธ์กันและคาดว่าอยู่ต่างองค์ประกอบกัน หรือกล่าวได้ว่า ผู้ศึกษาทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือคาดไว้ว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นอย่างไร และจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าคลาดเคลื่อนหรือไม่

ทั้งนี้ มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ทัศนะไว้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันไว้มากมาย สุภมาส อังศุโชติ, สมภวิล วิจิตรวรรณา และรัชนีกูล ภิญโญภานุวัฒน์ (2551) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เป็นการนำตัวแปรสังเกตได้มาหาความสัมพันธ์ เมื่อได้กลุ่มของตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องและความสัมพันธ์กันแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบ ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่าคุณลักษณะที่ผู้วิจัยต้องการศึกษามีองค์ประกอบอะไรบ้าง องค์ประกอบนั้น ๆ วัดได้ด้วยตัวแปรสังเกตได้อะไรบ้าง จากนั้นกำหนดเป็นโมเดลองค์ประกอบ แล้วเก็บข้อมูลตัวแปรสังเกตได้ต่าง ๆ ที่กำหนด แล้ววิเคราะห์ว่าโมเดลที่กำหนดสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

2.3.5 ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; อโนทัย ตรีวานิช, 2552)

1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1.1) การสร้างแมททริกซ์ความสัมพันธ์ (Correlation Matrix) ระหว่างตัวแปรทุกตัวเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกตัวที่ใช้และช่วยประมาณการว่าตัวแปรใดควรอยู่ในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป โดยผู้ศึกษาอาจจะตัดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ น้อยมาก (ค่าความสัมพันธ์ หรือ ค่า r จะต่ำประมาณ < 0.30) ออกจากการวิเคราะห์เพื่อจะทำให้การวิเคราะห์องค์ประกอบดีขึ้น เพราะจะมีจำนวนองค์ประกอบน้อยลงที่สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรทั้งหมดได้ดีกว่าที่จะรวมตัวแปรที่ควรตัดทิ้งไปไว้ในการวิเคราะห์

1.2) การสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) เป็นการหาองค์ประกอบจำนวนหนึ่งที่สามารถแทนตัวแปรทั้งหมดได้อย่างเพียงพอ วิธีการสกัดองค์ประกอบมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีสกัดองค์ประกอบหลัก (Principle Component: PC) วิธีภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML) และวิธีแกนหลัก (Principle Axis Factoring: PAF)

1.3) การหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) เป็นวิธีการที่จะทำให้องค์ประกอบมีความหมายหรือเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า ตัวแปรใดเป็นสมาชิกขององค์ประกอบใด หรือแต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรอะไรบ้าง กล่าวคือ หลังจากการหมุนแกนองค์ประกอบแล้วจะทำให้ตัวแปรบางตัว ซึ่งแต่เดิมเป็นสมาชิกในหลายองค์ประกอบ กลายเป็นสมาชิกขององค์ประกอบหนึ่งอย่างเด่นชัดกว่าเดิม การเป็นสมาชิกขององค์ประกอบตัวแปรใดดูได้จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรนั้น วิธีการหมุนแกนองค์ประกอบมี 2 แนวทาง คือ การหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ทำให้องค์ประกอบที่ได้ไม่มีความสัมพันธ์กัน การหมุนแกนแบบมุมฉากมีหลายวิธี เช่น Varimax Rotation Quartimax Rotation และ Equamax Rotation การหมุนแกนแบบมุมแหลม (Oblique Rotation) ทำให้องค์ประกอบที่ได้มีความสัมพันธ์กัน และได้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้วยการหมุนแกนแบบมุมแหลมมีหลายวิธี เช่น Quartimin Rotation, Covarimin Rotation, Oblimin Rotation

1.4) การสร้างคะแนนองค์ประกอบ (Factor Scale) ของแต่ละหน่วยหรือคำนวณค่าองค์ประกอบร่วม เมื่อหมุนแกนแล้วทำให้สามารถจัดตัวแปรหรือให้ความหมายแก่องค์ประกอบร่วมแต่ละองค์ประกอบได้ ทำให้องค์ประกอบร่วมที่ได้เป็นตัวแปรที่สร้างขึ้นใหม่ จึงควรมีการคำนวณค่าตัวแปรเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์เทคนิคอื่นต่อไป

2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามแบบขั้นตอนการวิเคราะห์ร่วมกันดังกล่าวทั้ง 4 ขั้นตอน แต่ในขั้นตอนการเตรียมแมททริกซ์ความสัมพันธ์ต้องกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล และระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีความจำเป็นต้องใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจะใช้ในกรณีที่ผู้ศึกษาทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือคาดว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของ

ตัวแปรเป็นอย่างไร และใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างที่คาดหมายหรือไม่ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1) ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน หมายถึง วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่พยายามที่ตัดสินกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) ที่มีความสัมพันธ์กันหรือเกี่ยวพันกันในรูปแบบพื้นฐานของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Share Common Varience-covarience) (Schumacker & Richard, 2004) เป็นเครื่องมือทางสถิติที่ใช้โมเดลสมการโครงสร้าง (Strutural Equation Modeling : SEM) หรือเป็นโมเดลการวัดทางสถิติ (Measurement Model) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสังเกตได้อิสระกับกลุ่มตัวแปรแฝงหรือองค์ประกอบ (Muthen & Muthen, 2007) ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการทางสถิติแบบหลายตัวแปรอย่างหนึ่ง (Multivariate Techniques) ใช้ในการทดสอบหาตัวแปรหรือองค์ประกอบที่ใช้แทนค่าหรือตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เป็นเชิงโครงสร้าง (Hair & Other., 2006) โดยเป็นส่วนหนึ่งของโมเดลสมการโครงสร้าง ซึ่งสามารถนำไปใช้ตรวจสอบโครงสร้างองค์ประกอบและศึกษาความตรงเชิงโครงสร้างและประมาณค่าความเที่ยงแบบความคงที่ภายในของเครื่องมือ และเปรียบเทียบโครงสร้างตัวแปรหรือองค์ประกอบระหว่างกลุ่มประชากร โดยเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์ประกอบว่าองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ ประกอบไปด้วยตัวแปรอะไรบ้าง และตัวแปรแต่ละตัวควรมีน้ำหนักหรืออัตราความสัมพันธ์กับองค์ประกอบมากน้อยเพียงใด ตรงกับที่คาดคะเนไว้หรือไม่หรือสรุปได้ว่าเพื่อต้องการทดสอบว่าองค์ประกอบอย่างนี้ตรงกับโมเดลหรือตรงกับทฤษฎีที่มีอยู่หรือไม่ (สำราญ มีแจ้ง, 2557)

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากนักวิชาการทางการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน หมายถึง เทคนิควิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หลายตัวแปร (Multivariate Analysis Techniques) โดยใช้ในการทดสอบเชิงเปรียบเทียบเทียบหาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างกลุ่มตัวแปร สังเกตได้กับตัวแปรแฝงหรือองค์ประกอบที่ใช้แทนตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปรทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2) ลักษณะข้อมูลที่นำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้องการข้อมูลที่มีลักษณะ ดังนี้

1) ข้อมูลควรเป็นค่าต่อเนื่อง (Continuous) และมีลักษณะแจกแจงเป็นแบบปกติ แต่จากการพัฒนาโปรแกรม AMOS V.16.0 ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป มีวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์และการสร้างมาตรให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภทได้ (Categorical Data) รวมทั้งมีวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบพิเศษที่มีความแกร่งของการวิเคราะห์ (Robustness) ต่อการฝ่าฝืน

ข้อตกลงเบื้องต้นเรื่องลักษณะการแจกแจงข้อมูลเป็นแบบปกติ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้องการใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ โดยปกติควรใช้ข้อมูลอย่างต่ำ 100-200 หน่วยตัวอย่าง (สำราญ มีแจ้ง, 2557) ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ควรมีอัตราส่วนของจำนวนตัวแปรต่อขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 1 ต่อ 10 (Maximize the Number of Observations per Variable, with a Minimum of 5 and Hopefully at Least 10 Observation per Variable) (Hair & Other., 2006) และขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับใช้ในโปรแกรม LISREL ทั้งในการทดสอบความเหมาะสมของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์และการประมาณค่าพารามิเตอร์ กลุ่มตัวอย่างควรมีขนาดใหญ่พอสมควร โดยแนะนำให้กำหนดเป็นอัตราส่วนระหว่างจำนวนตัวแปรต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1 ต่อ 5 ถึง 1 ต่อ 10 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548)

2.3) ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์องค์ประกอบองค์ประกอบเชิงยืนยันมีข้อตกลงหลัก 2 ประการ คือ 1) ข้อตกลงทางสถิติ ข้อมูลควรมีลักษณะการแจกแจงเป็นแบบปกติ (Normal Distribution) มีความเป็นเอกพันธ์ของการกระจาย (Homoscedasticity) และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่เป็นแบบเส้นตรง (Linear Relationship) เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นการแก้สมการถดถอย (Regression) หลายสมการ ซึ่งโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบมีเทอมหรือส่วนของความคลาดเคลื่อน (Error Terms) ที่เรียกว่า “เศษเหลือ” (Residuals) นั้น เศษเหลือมักมีลักษณะการแจกแจงเป็นแบบปกติต้องไม่สัมพันธ์กับตัวแปรแฝงใดในโมเดล รวมทั้งต้องเป็นอิสระจากเทอมของความคลาดเคลื่อนอื่น ๆ แต่สามารถชดเชยหรือแก้ได้ด้วยการใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ และ 2) ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับวิธีประมาณค่าพารามิเตอร์ไม่มีข้อคำถามเดี่ยว ๆ หรือ กลุ่มใด อธิบายข้อคำถามอื่นในกลุ่มข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ หมายถึงข้อคำถามในเครื่องมือต้องไม่ซ้ำซ้อนกันหรือมีความสัมพันธ์กันสูง คะแนนจากข้อคำถามต้องมีลักษณะการแจกแจงเป็นแบบปกติ

2.3.6 ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1) การกำหนดข้อมูลจำเพาะโมเดล (Model Specification) ซึ่งเป็นการกำหนดความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ในโมเดลองค์ประกอบ ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญในแผนผังโมเดลองค์ประกอบแสดงด้วยเส้นทางระหว่างตัวแปร ซึ่งใช้แทนสิ่งที่ผู้ศึกษาคาดการณ์ไว้ในทางปฏิบัติผู้ศึกษาอาจต้องศึกษาโมเดลองค์ประกอบหลายโมเดลที่แตกต่างกันไปตามหลักฐานที่นำมาสนับสนุนหรือควรสร้างโมเดลทางเลือก (Alternative Models) ไว้หลาย ๆ โมเดลก่อนลงมือวิเคราะห์ข้อมูล

2) การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Model Identification) เป็นการระบุว่าโมเดลองค์ประกอบนั้นสามารถนำมาประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ เป็นค่าเดียวหรือไม่ ผู้ศึกษาต้องการทดสอบโมเดลระบุเกินพอดี (Over identified Model) ที่มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ทราบค่า (ความแปรปรวน

และความแปรปรวนร่วมของข้อคำถามหรือตัวแปรมากกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า เช่น น้ำหนักองค์ประกอบ ความคลาดเคลื่อนในการวัด เป็นต้น ส่วนกรณีจำนวนพารามิเตอร์ที่ทราบค่าน้อยกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า เรียกว่า โมเดลระบุไม่พอดี (Under Identified Model) แต่ถ้าจำนวนพารามิเตอร์ที่ทราบค่าเท่ากับจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า เรียกว่า “โมเดลระบุพอดี” (Just Identified Model) (โปรแกรม AMOS ที่ใช้วิธี CFA สามารถทดสอบโมเดลองค์ประกอบได้ดีกับโมเดลระบุเกินพอดีเท่านั้น) หลักการทั่วไปในการกำหนดความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล ผู้ศึกษาควรมีตัวแปรสังเกตได้อย่างน้อย 3 ตัว ต่อตัวแปรแฝง 1 ตัวที่เรียกว่า กฎสามตัวบ่งชี้ (Three Indicators Rule) แล้วกำหนดให้ตัวบ่งชี้ 1 ตัว เป็นตัวแปรอ้างอิงหรือการทำให้ตัวแปรแฝงเป็นค่ามาตรฐาน โดยกำหนดให้ค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรอ้างอิงเท่ากับ 1.00 การใช้ตัวบ่งชี้หลายตัววัดตัวแปรแฝงหนึ่งตัว ทำให้สามารถวัดลักษณะของตัวแปรแฝงได้หลายแง่มุม โมเดลที่มีข้อคำถามหลายข้อต่อตัวแปรแฝงหนึ่งตัว ทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องมากขึ้น ค่าพารามิเตอร์แม่นยำ และค่าความเที่ยงตรงของตัวแปรสังเกตได้เพิ่มขึ้น

3) การประมาณค่าพารามิเตอร์ (Estimating the Parameter) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการแก้สมการโครงสร้างเพื่อหาค่าพารามิเตอร์ ซึ่งเป็นตัวไม่ทราบค่าในสมการ การประมาณค่าพารามิเตอร์ได้จากการใช้กลุ่มตัวอย่าง (ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้) ประมาณค่าพารามิเตอร์ของประชากร เช่น ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) เป็นต้น กระบวนการหาค่าพารามิเตอร์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญ 2 เรื่อง คือ 1) เรื่องความลำเอียงหรือค่าประมาณได้เท่ากับค่าพารามิเตอร์จริง ๆ หรือไม่ พิจารณาจากค่าสถิติทดสอบนัยสำคัญของค่าพารามิเตอร์ ค่าสถิติทดสอบนัยสำคัญเหล่านั้นชี้ให้เห็นว่า ค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณค่ามีโอกาสผิดพลาดเท่าใด และ 2) เรื่องประสิทธิภาพในการประมาณค่าพารามิเตอร์ วิธีที่ใช้ประมาณค่าพารามิเตอร์มีประสิทธิภาพมากที่สุดแล้วหรือยัง หรือโมเดลองค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลดีหรือยังมีโมเดลทางเลือกอื่นที่สอดคล้องกับข้อมูลมากกว่าหรือไม่ พิจารณาจากค่าสถิติวัดความสอดคล้องของโมเดล

4) การประเมินความสอดคล้องของโมเดล (Evaluating the Data-model Fit) เป็นการประเมินความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบ โดยพิจารณาค่าสถิติต่าง ๆ ในผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติเหล่านี้ใช้เป็นหลักฐานสนับสนุนว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีหรือไม่หรือแนะนำโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลอย่างไร ซึ่งกรณีโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลต้องปฏิเสธโมเดลองค์ประกอบตามสมมติฐาน หรืออาจใช้ค่าสถิติที่ให้มากับผลการวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดลหรือปรับโมเดลใหม่ ค่าสถิติที่สำคัญที่ใช้พิจารณาหรือตัดสินใจในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2551) ดังนี้ 1) ค่าไค-สแควร์ (Chi-square Goodness of Statistic : χ^2) เป็นค่าสถิติใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ หรือ

โมเดลองค์ประกอบตามทฤษฎีที่เป็นสมมติฐานวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติไค-สแควร์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value > 0.05) เป็นสิ่งชี้ว่าโมเดลองค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพราะว่าผู้ศึกษาต้องการยืนยันสมมติฐานศูนย์ (Null Hypothesis) ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square) เป็นอัตราส่วนระหว่างค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระ (χ^2/df) โดยทั่วไป ถ้าค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์น้อยกว่า 2.00 ถือว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่าไค-สแควร์สอดแทรก (Nated Chi-square) หรือการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์ ซึ่งใช้เปรียบเทียบโมเดลคู่แข่ง (Competing Model) ถ้าค่าไค-สแควร์ สอดแทรกมีนัยสำคัญทางสถิติ โมเดลที่มีค่าไค-สแควร์น้อยกว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่าโมเดลที่มีค่าไค-สแควร์มากกว่า และ 2) ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนอื่น ๆ ได้แก่ ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) มีค่ามากกว่า 0.90 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness Fit Index : AGFI) มีค่ามากกว่า 0.90 ถ้าค่า GFI และดัชนี AGFI มีค่ามากกว่า 0.90 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index : CFI) มีค่ามากกว่า 0.95 เป็นเกณฑ์หรือค่าที่บอกความคลาดเคลื่อนของโมเดล เช่น ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual : SRMR) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

5) การปรับโมเดล (Model Modification) ในกรณีที่ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของโมเดลชี้ว่าโมเดลองค์ประกอบไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้ศึกษาสามารถปรับพารามิเตอร์ในโมเดลสมมติฐาน แล้วทดสอบผลการปรับโมเดล ในการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปให้ค่าดัชนีตัวแปร (Modification indices : MI) ดัชนี MI จะเสนอแนะว่าควรเพิ่มหรือตัดพารามิเตอร์ตัวใดออกจากโมเดลเพื่อให้โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลหลังจากปรับโมเดลแล้วโมเดลองค์ประกอบต้องสมเหตุสมผลและเป็นไปตามทฤษฎีที่คาดการณ์ไว้ ผู้ศึกษาต้องวิเคราะห์โมเดลที่ปรับใหม่ด้วยข้อมูลชุดเดิม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการสังเคราะห์และพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่ามีองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้อย่างไรบ้าง ในขั้นตอนการวิจัยลำดับต่อไป ขณะเดียวกัน การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้โดยทั่วไปใช้วิธีการหลัก ๆ 2 วิธีด้วยกัน ประกอบด้วย 1) การสร้างและพัฒนาองค์ประกอบองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor

Analysis) นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้จะเป็นมาตรวัดที่ใช้วัดอัตราหรือระดับของผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูหรือตัวบุคคลว่าอยู่ในระดับใด และสามารถแสดงระดับของประสิทธิภาพปฏิบัติงานขององค์กรหรือตัวบุคคลได้ รวมทั้ง ยังใช้เพื่อการตรวจสอบและประมวลผลย้อนกลับประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี (Housel & Bell, 2001) สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และทำการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นด้วยโปรแกรม AMOS V.16.0

2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.4.1 ความหมายของความพึงพอใจ

มอร์ส (Morse, 1958) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียดทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลงความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

วรูม (Vroom, 1964) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เป็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง

อีเลียและพาร์ทริค (Elia and Partrick ,1972) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลในด้านความพึงพอใจ หรือสภาพจิตใจของบุคคลว่า ชอบมากน้อยแค่ไหน

โวลแมน (Wolman, 1973) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึงคุณลักษณะ สภาวะ หรือระดับความพึงพอใจ ซึ่งผลมาจากการสนใจสิ่งต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่องาน

สมิธ (Smith, 1974) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ผลรวมทางจิตวิทยา สรีระวิทยาและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้ผู้เรียนพูดได้อย่างจริงใจว่าเขาพอใจในการเรียนรู้

เมนาร์ด (Maynard, 1975) ได้ศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ซึ่งสรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึก แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือเป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกอื่นๆ ความรู้สึกทางลบความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกที่มี

ความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ

โยเดอร์ (Yoder, 1985) อธิบายความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีความพึงพอใจในงานและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ บุคคลที่มีความพึงพอใจในงานที่ทำเมื่อได้รับผลตอบแทน ประโยชน์ที่ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจจากงานนั้น

มูลลิน (Mullin, 1985) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ ด้าน เป็นสภาพภายในที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ เกิดจากการที่มนุษย์มีแรงผลักดันบางประการในตนเองและพยายามจะบรรลุเป้าหมายบางอย่างเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการ หรือความคาดหวังที่มีอยู่และเมื่อบรรลุเป้าหมายนั้นแล้วจะเกิดความพึงพอใจ เป็นผลสะท้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้น เป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก

คูลเลน (Cullen, 2001) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความรับรู้ของบุคคลทั้งที่เกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาวที่มีต่อคุณภาพการบริการต่าง ๆ ทั้งในระดับแคบที่เกี่ยวกับลักษณะบริการ ที่มีต่อคุณภาพการบริการ เช่น ความรับผิดชอบ ความน่าเชื่อถือน่าไว้วางใจของผู้ให้บริการ เป็นต้น และในระดับกว้างที่เป็นมุมมองของผู้รับบริการที่ได้จากบริการทุกประเภทที่นำไปเป็นข้อสรุปรวมความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อองค์กร

เดลและคณะ (Dale et. al, 2004) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้ด้วยความเต็มใจที่จะปฏิบัติจนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้เรียนจะมีความรู้สึกพอใจในการเรียน เมื่อการเรียนนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านวัตถุและด้านจิตใจ และสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์ คือความพยายามที่จะขจัดความตึงเครียดหรือความกระวนกระวาย หรือภาวะไม่ได้ดุลยภาพในร่างกาย ซึ่งเมื่อมนุษย์สามารถขจัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวได้แล้ว มนุษย์ย่อมได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนต้องการ

นภารัตน์ เสือจงพรู (2544) กล่างถึง ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบและความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

กิตติมา ปรีดีดิลก (2559) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบและพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ เมื่อได้รับการตอบสนอง

จากนิยามดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกรักชอบใจ พอใจในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ

ความเข้าใจอันดีต่อกันและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ความรู้สึกนี้จะช่วยจูงใจให้เกิดความรัก รู้สึกดีในการเรียน โดยเฉพาะการได้มีส่วนร่วม ซึ่งทำให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้น มีความสุขและมีความมุ่งมั่น มั่นใจในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยต้องการทราบการพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับที่จะทำให้ผู้เรียนโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม มีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด

2.4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1) กลุ่มทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's of Needs) (Maslow, 1970) เป็นทฤษฎีด้านความต้องการที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งได้สรุปไว้ว่า มนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้ เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ว่า บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกและไม่มีวันจบสิ้น ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรมของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรมนั้น ความต้องการของบุคคล เรียงลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับ การตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้อการระดับสูงต่อไป ลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1.1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่อง อาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางร่างกาย จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน ก็ต่อเมื่อคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

1.2) ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or Safety Needs) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัยหรือมั่นคง ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

1.3) ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belonging Needs) ภายหลังจากที่คนได้รับการตอบสนองในขั้นดังกล่าวข้างต้น ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้นคือความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

1.4) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็น ความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน อยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

1.5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ อยากจะเป็นอยากจะได้ ตามความคิดของตน

สาระสำคัญของทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน บุคคลแต่ละคน จะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับการบำบัดความต้องการในแต่ละขั้นที่เกิดขึ้น การจูงใจตามทฤษฎีนี้ จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีความต้องการตามลำดับขั้นที่แตกต่างกันออกไปและความต้องการ ในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญกับบุคคลมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับการตอบสนองความต้องการ สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของ Maslow นี้ ผู้บังคับบัญชาจะต้องพยายามศึกษาความต้องการของผู้ร่วมงานอยู่เสมอว่า แต่ละคนมีความต้องการสิ่งใด เพื่อว่าจะสามารถสนองความต้องการของเขาได้ในระดับที่พึงพอใจ

2) ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murrey’s Manifest Needs Theory) ประกอบด้วยความต้องการ 4 ประการ คือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความสัมพันธ์ ความต้องการอิสระ และความต้องการอำนาจ ซึ่งความต้องการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นพร้อมกัน โดยบางด้านสูง บางด้านต่ำก็ได้และไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเรียงเป็นลำดับ

3) Maynard W.Shelly ได้กล่าวถึงทฤษฎีความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก เป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือเป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ สิ่งหนึ่งที่จะทำให้เกิดความรู้พึงพอใจของมนุษย์ ได้แก่ ทรัพยากร หรือสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุด เมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นความต้องการครบถ้วน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงาน จะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจหรือสิ่งเร้าในการทำงาน การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การที่ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจในการเรียนนั้น ผู้เรียนต้องมีแรงจูงใจหรือสิ่งเร้าที่จะอยากเรียน ซึ่งผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ

หลาย ๆ ด้าน เช่น การจัดบรรยากาศ สถานการณ์ เทคนิควิธีการสอนที่ดีให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนตามความต้องการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน การยกย่องชมเชย การให้รางวัล ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและความสุขในความสำเร็จ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จะทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียน

2.4.3 ความสำคัญของความพึงพอใจ

การที่ผู้บริหารขององค์กรต่าง ๆ รวมทั้งนักวิชาการด้านการบริการงาน หลายท่านได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานในองค์กรของตนก็เพราะเห็นว่าความสำคัญและผลกระทบที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในเรื่องนี้ วรนารถ แสงมณี (2547) กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจในการทำงานว่า

1) ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2) สร้างความซื่อสัตย์ภักดีให้มีต่อองค์กร

3) เสริมสร้างวินัยที่ดี อันจะทำให้เกิดการปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับและคำสั่ง

4) ทำให้องค์กรเป็นองค์กรที่แข็งแกร่ง สามารถฟันฝ่าอุปสรรคในยามคับขันได้

5) ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจที่ดีต่อการยิ่งขึ้น

6) ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดริเริ่มในกิจกรรมต่าง ๆ

7) ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นต่อองค์กรของตนเอง

จากความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามที่กล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร มีผลต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งทำให้ผู้ทำงานมีความสุขอีกด้วย นอกจากนี้ ความพึงพอใจดังกล่าวยังเป็นเครื่องหมายแสดงถึงประสิทธิภาพของการทำงานอีกด้วย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551) กล่าวถึง ความพึงพอใจว่า เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้งานสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ นอกจากผู้บริหารจะดำเนินการให้ผู้ปฏิบัติงานให้บริการเกิดความพึงพอใจในการทำงานแล้ว ยังจำเป็นต้องดำเนินการที่จะให้ผู้มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจด้วย เพราะความเจริญเติบโตของงานบริการ ปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาด จึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ การวัดระดับความพึงพอใจ ที่กล่าวมาข้างต้น ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการให้บริการขององค์กรประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้น การวัดระดับความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธีต่อไปนี้

1) การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนด

2) การสัมภาษณ์ ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตอบตามข้อเท็จจริง

3) การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการรับบริการ ขณะรับบริการและหลังการรับบริการ การวัดโดยวิธีนี้จะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอน จะเห็นได้ว่า การวัดความพึงพอใจต่อการให้บริการนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก เหมาะสมตลอดจนจุดมุ่งหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือได้

โยธิน แสวงดี (2551) กล่าวว่า มาตรวัดความพึงพอใจ สามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหาร การควบคุมงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3) การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสำคัญและมาตรการวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม เป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดสถานศึกษาให้ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะวัดความพึงพอใจ โดยประเมินจากการใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจชนิดปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยประเมินค่า เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยกระบวนการพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยคำนึงถึงโครงสร้างหลักในการสร้างและพัฒนาลักษณะของแบบสอบถามที่ดี

2.5 บริบทโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

2.5.1 ข้อมูลทั่วไป

1) ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

ตั้งอยู่เลขที่ 159 / 2 ถนนพัฒนา 5ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41360 โทรศัพท์ 0-4228-5717 โทรสาร 0-4228-5320

e-mail : tonyang@obec.go.th

website : http://school.obec.go.th/tonyang

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

มีเขตพื้นที่บริการ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลหนองวัวซอ ตำบลหมากหญ้า ตำบลหนองบัวบาน และตำบลน้ำพ่น

2) จำนวนบุคลากร

บุคลากร	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	พนักงาน	ครูอัตราจ้าง	เจ้าหน้าที่อื่น ๆ
ปีการศึกษา 2562	2	15	2	2	3

2.1 ข้าราชการครู

กลุ่มสาระการเรียนรู้	**จำนวนข้าราชการครู**		
	ชาย	**หญิง**	**รวม**
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1	3	4
คณิตศาสตร์	1	-	1
ภาษาไทย	-	2	2
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	-	1	1
ภาษาต่างประเทศ	-	2	2
ศิลปะ	1	-	1
การงานอาชีพ	1	1	2
สุขศึกษาและพลศึกษา	1	-	1
รวมทั้งสิ้น	5	9	14

2.2 พนักงานราชการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนครู		
	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	2	2
คณิตศาสตร์	-	-	-
ภาษาไทย	-	-	-
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	-	-	-
ภาษาต่างประเทศ	-	-	-
ศิลปะ	-	-	-
การงานอาชีพ	-	-	-
สุขศึกษาและพลศึกษา	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	-	2	2

2.3 ครูอัตราจ้าง

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนข้าราชการครู		
	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-
คณิตศาสตร์	-	-	-
ภาษาไทย	-	1	1
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	1	-	1
ภาษาต่างประเทศ	-	-	-
ศิลปะ	-	-	-
การงานอาชีพ	-	-	-
สุขศึกษาและพลศึกษา	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	1	1	2

2.4 นักการภารโรง

ชาย	หญิง	รวม
1	-	1

3) ข้อมูลนักเรียน

ข้อมูลนักเรียนปีการศึกษา 2561 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2561

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	2	23	17	40	20
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1	16	14	30	30
มัธยมศึกษาปีที่ 3	2	17	10	27	13
มัธยมศึกษาปีที่ 4	1	13	18	31	31
มัธยมศึกษาปีที่ 5	1	7	10	17	17
มัธยมศึกษาปีที่ 6	1	3	9	12	12
รวม	**8**	**79**	**78**	**157**	

4) ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา

ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	1	1	9	7	17	10	18	9	72	2.78	21.88	0	0
ม.2	2	2	5	8	19	6	10	7	59	2.61	16.65	0	0
ม.3	0	2	7	18	28	16	21	16	108	2.81	30.61	0	0
ม.4	1	0	2	8	4	17	15	13	60	3.08	24.41	0	0
ม.5	0	0	0	0	0	11	16	5	32	3.41	21.18	0	0
ม.6	0	0	0	2	0	12	2	8	24	3.29	15.14	0	0
รวม	4	5	23	43	68	72	82	58	355	3.00	5.58	0	0
ร้อยละ	1.13	1.41	6.48	12.11	19.15	20.28	23.10	16.34	100.00	-	-	0	0

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์													
ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	0	13	19	11	8	7	6	6	71	2.11	8.70	1	0
ม.2	4	5	12	9	16	5	4	4	59	2.14	11.74	0	0
ม.3	2	17	20	29	23	9	3	5	108	2.04	20.87	0	0
ม.4	5	14	4	31	19	12	3	2	90	2.04	22.58	0	0
ม.5	0	6	8	15	14	9	5	7	64	2.43	12.55	0	0
ม.6	0	0	0	0	10	6	8	12	36	3.31	18.00	0	0
รวม	11	55	63	95	90	48	29	36	428	2.34	5.55	1	0
ร้อยละ	2.57	12.85	14.72	22.20	21.03	11.21	6.78	8.41	99.77	-	-	0.23	0

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์													
ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	2	13	9	16	18	14	15	18	108	2.5	23.88	0	3
ม.2	13	7	8	13	11	10	7	16	89	2.15	19.50	0	4
ม.3	1	6	10	15	12	25	13	24	108	2.75	33.61	2	0
ม.4	5	3	14	10	20	12	14	12	90	2.52	20.39	0	0
ม.5	0	0	2	7	6	7	11	15	48	3.16	20.99	0	0
ม.6	0	1	4	4	5	15	5	12	48	2.88	18.94	2	0
รวม	21	30	47	65	72	83	65	97	491	2.66	5.53	4	7
ร้อยละ	4.18	5.98	9.36	12.95	14.34	16.53	12.95	19.32	97.81	-	-	0.80	1.39

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม													
ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	0	3	7	19	42	21	14	34	142	2.85	49.28	1	1
ม.2	0	0	2	22	23	11	10	18	89	2.75	27.46	3	0
ม.3	0	3	3	8	21	17	23	31	108	3.07	44.34	2	0
ม.4	0	2	2	11	12	5	12	13	60	2.77	19.44	3	0
ม.5	0	0	0	4	12	20	12	16	64	3.19	27.31	0	0
ม.6	0	0	0	5	6	2	3	20	36	3.38	26.80	0	0
รวม	0	8	14	69	116	76	74	132	499	3.00	11.64	9	1
ร้อยละ	0	1.60	2.81	13.83	23.25	15.23	14.83	26.45	98.00	-	-	1.80	0.20

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา													
ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	0	0	0	0	3	9	8	15	35	3.5	21.74	0	0
ม.2	0	0	0	0	4	10	6	9	29	3.34	11.32	0	0
ม.3	0	0	0	0	1	4	5	17	27	3.7	29.33	0	0
ม.4	0	0	0	0	0	3	8	18	29	3.76	32.04	0	0
ม.5	0	0	0	0	0	1	2	13	16	3.88	24.5	0	0
ม.6	0	0	0	0	1	1	2	8	12	3.71	14.06	0	0
รวม	0	0	0	0	9	28	31	80	148	3.65	8.22	0	0
ร้อยละ	0	0	0	0	6.08	18.92	20.95	54.05	100.00	-	-	0.00	0.00

6.กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ													
ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	0	0	0	0	0	0	0	71	71	4	0	0	0
ม.2	0	0	0	0	0	0	0	59	59	4	0	0	0
ม.3	0	0	0	0	0	0	0	54	54	4	0	0	0
ม.4	0	0	0	0	0	0	0	60	60	4	0	0	0
ม.5	0	0	0	0	0	0	0	32	32	4	0	0	0
ม.6	0	0	0	0	0	0	0	24	24	4	0	0	0
รวม	0	0	0	0	0	0	0	300	300	4	0	0	0
ร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	100	100	-	-	0	0

7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี													
ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	0	0	0	0	3	3	17	48	71	3.77	67.15	0	0
ม.2	0	0	0	20	0	5	2	3	30	2.47	13.80	0	0
ม.3	0	0	0	4	6	1	3	13	27	3.28	17.46	0	0
ม.4	0	0	0	9	6	2	2	41	60	3.5	56.08	0	0
ม.5	0	0	0	0	0	0	15	17	32	3.77	28.20	0	0
ม.6	0	0	0	0	0	0	4	20	24	3.92	28.01	0	0
รวม	0	0	0	33	15	11	43	142	244	3.45	21.59	0	0
ร้อยละ	0	0	0	13.52	6.15	4.51	17.62	58.20	100	-	-	0	0

8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ													
ระดับชั้น	ระดับผลการเรียน								รวม	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน	
	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4				ร	มส
ม.1	1	9	25	31	24	18	15	12	142	2.27	23.50	4	3
ม.2	6	17	21	26	14	12	13	8	120	2.08	16.26	3	0
ม.3	0	0	23	20	33	15	9	8	108	2.46	26.26	0	0
ม.4	2	7	17	22	19	16	18	17	120	2.53	24.82	2	0
ม.5	0	0	0	15	17	14	7	11	64	2.86	20.07	0	0
ม.6	0	0	4	2	7	3	3	5	24	2.79	7.45	0	0
รวม	9	33	90	116	114	78	65	61	578	2.50	7.01	9	3
ร้อยละ	1.56	5.71	15.57	20.07	19.72	13.49	11.25	10.55	97.92	-	-	1.56	0.52

(โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม, 2561)

4) วัตถุประสงค์/ภารกิจการดำเนินงาน

4.1 เพื่อเด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาเต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัย มีทักษะชีวิตในการในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีภูมิต้านทานของจิตใจที่เข้มแข็งจนสามารถปฏิเสธกับภัยอันตราต่างๆที่กระตุ้นยั่วยุให้หลงผิดได้

4.2 เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเป็นคนเก่ง ดี มีความสุข มีภาวการณ์เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการเสียสละอุทิศตนให้แก่ประโยชน์ส่วนร่วม รู้จักสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถพึ่งตนเองได้

4.3 มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย การดำรงรักษา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและมีภาคภูมใจในการทำงานสุจริต

4.4 มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ จริยธรรม คุณธรรม มีสุขภาพและพลานามัยแข็งแรงและรู้จักป้องกันตนเองจากโรคและสิ่งเสพติด ใฝ่ศึกษาหาความรู้ มีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ ภาษาคอมพิวเตอร์และวัฒนธรรมที่หลากหลาย

4.5 มีความมั่นใจในตนเองแบบสากลแต่มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตนแบบวัฒนธรรมไทย ยิ้มอย่างไทย มีน้ำใจ ใฝ่สันติ รักความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นมิตรกับทุกคน รักธรรมชาติ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้านและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5) ผู้บริหารงานองค์กร (ปัจจุบัน) จำนวน 1 คน คือ จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

6) ปรัชญาการดำเนินงานขององค์กร โรงเรียนดี ครูดี นักเรียนเก่ง ดี มีความสุข ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม รักษาจารีต วัฒนธรรม ประเพณี สุภาพกายและจิตดี สติปัญญาเข้มแข็ง ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รักษาสิ่งแวดล้อม สร้างประโยชน์แก่สังคมและดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7) จากประวัติโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม และหลักการบริหารสถานศึกษา ปรัชญาการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งพบว่า จุดควรพัฒนา ประกอบด้วย เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนมากขึ้น ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา และขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา นอกจากนี้ ควรปลูกจิตสำนึก/ความร่วมมือ นักเรียนให้ตระหนักในการดูแลรักษา อาคาร สถานที่ การใช้ครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์สาธารณูปโภคให้คุ้มค่า ประหยัด และคุ้มค่า โดยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันใช้ และการดูแลรักษา และควรส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนโดยรอบในเรื่อง การรู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาเรื่องเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น นอกจากนี้ โรงเรียนได้พัฒนา ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ส่งเสริมการมีลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมาย วัฒนธรรมอันดีของสังคม โดยพัฒนางานวินัย พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมให้ครูรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล

ติดตามการเข้าแถวหน้าเสาธง โครงงานจริยธรรม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย โดยจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ ร่วมกิจกรรมแห่เทียนพรรษา กิจกรรมแยกขยะโครงการโรงเรียนปลอดขยะ ส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย โดยจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมกีฬาภายในกิจกรรมวันคริสต์มาส ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคมโดย จัดทำนโยบายโรงเรียนให้สอดคล้องกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการสถานศึกษาปลอดภัย จัดทำแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน จัดโครงการสุขภาพร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จัดให้มีแหล่งความรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาในโรงเรียน จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในประจำปี จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีของนักเรียนทุกระดับชั้น จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด จัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับเรื่องเพศ กิจกรรมก้าวย่างอย่างมั่นใจ ในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลประเมินในรายมาตรฐานอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ผู้บริหารโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และมีภาวะผู้นำ ทุ่มเท เสียสละในการบริหารทั้ง 4 ด้าน อย่างครบถ้วน โดยเน้นการกระจายอำนาจ ให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้ตัดสินใจและกลั่นกรองงานก่อนลงมือปฏิบัติงาน ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และศิษย์เก่ามีส่วนร่วมคิด ร่วมพัฒนา เน้นการทำงานบนพื้นฐานการวิจัย สามารถให้คำแนะนำและนิเทศครูได้เป็นอย่างดี เน้นการกำกับติดตามดูแล โดยแยกประชุมแต่ละกลุ่มงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยได้ดำเนินการ งาน/โครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการบริหารกลุ่มวิชาการ โครงการพัฒนาการเรียนการสอน โครงการวิชาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ งานทะเบียนวัดผลและรับนักเรียน โครงการกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โครงการพัฒนาบุคลากร โครงการกลุ่มบริหารงานทั่วไป โครงการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่กำหนด ในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลประเมินในรายมาตรฐานอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม โดยสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามความต้องการของหลักสูตรและบริบทโรงเรียนได้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการดำเนินงาน/กิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้แก่ งานหลักสูตรมีการประชุมปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนและมาตรฐานสากล มีการบูรณาการ ภาระงาน ชิ้นงานโดยทุกะดับชั้น จัดทำหน่วยบูรณาการอาเซียน เศรษฐกิจพอเพียง ปรับโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ลดเวลาเรียนเพิ่มเพิ่มเวลารู้ สัดส่วนคะแนนแต่ละหน่วย กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม โดยครูกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการ และสมรรถนะและลักษณะที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ผู้เรียนและใช้ข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการ

เรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิด เช่น จัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน ครูมีการมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศ และบรรยากาศตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ในด้านระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล สถานศึกษาดำเนินงานตามระบบ การประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นขั้นตอน จนเกิดคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีผลประเมินในรายมาตรฐานอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม โดยสถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา 8 ประการ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษามุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐาน 3) จัดการและบริหารข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเป็นสารสนเทศที่เป็นปะโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 5) ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เสนอผลการประเมินคุณภาพภายใน และ 8) โรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยจัดประชุมคณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา นำเสนอผลการดำเนินงานตามรายงานประจำปีของสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมา วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในจากรายงานประจำปี ของปีการศึกษา 2561 วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ผ่านมาพบว่า จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ โรงเรียนยังขาดการวางแผนด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน ขาดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อปัจจัยแวดล้อมภายใน อาคารสถานที่ยังขาดป้ายเตือนภัยใน จุดเสี่ยงต่างๆ ขาดแผนฉุกเฉินและการฝึกซ้อมสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ ซึ่งต้องมีการเตรียมแผนฉุกเฉินและอุปกรณ์การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ขาดการจัดกิจกรรมที่ลดความเสี่ยง ขาดการปลูกฝังความรู้เรื่องความปลอดภัยในชีวิตประจำวันให้กับนักเรียน ขาดการซ้อมการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น บริเวณสระน้ำ ขาดการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและสิ่งของในการฝึกซ้อมการอพยพขาดการสื่อสารกับชุมชน ในเรื่องการติดตามข่าวสาร การเตรียมชุดอุปกรณ์ฉุกเฉิน ขาดการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (School Safety) เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยและการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยดำเนินการผ่านขั้นตอน การประเมินความเสี่ยง วางแผน จัดทำมาตรการ ดำเนินงานตามแผน และกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย โดยเริ่มจากการประเมินความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจงกับสถานการณ์ ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจนก่อนจะออกแบบเนื้อหา ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและต้องมีการประเมินผล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืน (โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม, 2562)

โครงการ/กิจกรรมที่จะพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จัดทำโครงการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา มีกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้ครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อให้คณะครู บุคลากรทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ให้ปฏิบัติหน้าที่ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดทำเครื่องมือให้นักเรียนประเมินตนเองในการเรียนรู้ ครูประเมินตนเองรายบุคคลตามแผนพัฒนาตนเองที่วางไว้ คณะกรรมการประกันคุณภาพของโรงเรียนประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานและสรุปผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปรับปรุงตลอดปีการศึกษา ติดตามการประเมินโครงการและกิจกรรมสรุปผลการดำเนินงาน ปรับปรุงการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โรงเรียนจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากนักเรียน และผู้ปกครอง ชุมชน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนวงศ์ รัตนวราห (2554) ได้ศึกษาการศึกษาจัดการความปลอดภัยบริเวณโรงเรียนภายในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การจัดการฝึกอบรมวินัยจราจร ทำให้นักเรียนที่เข้ารับการอบรมมีความตระหนักถึงอันตรายในการขับขี่ พร้อมทั้งทราบถึงอันตรายที่เกิดจากพฤติกรรมการข้ามถนนโดยไม่ระมัดระวังและไม่ใช้ทางข้ามที่กำหนด ทำให้การอบรมในครั้งนี้บรรลุเป้าหมายในการสร้างกลไกการพัฒนาความรู้และสร้างความปลอดภัยบริเวณเขตโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ในการลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุและสร้างกลไกการพัฒนาความรู้และสร้างความปลอดภัยบริเวณเขตโรงเรียนอย่างยั่งยืน ควรมีการจัดการฝึกอบรมวินัยจราจรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในการขับขี่พร้อมทั้งปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยจราจรอย่างถูกต้อง อันจะนำไปสู่ความปอลดภัยในชีวิตมากยิ่งขึ้น

สุวณีย์ ศรีวรมย์ (2555) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย 2) สภาพความปอลดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัญหาความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริเวณโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่และด้านการร่วมกิจกรรมสำคัญ

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้และคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาตัวบ่งชี้โรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 5 องค์ประกอบหลัก และ 46 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านการป้องกันภัยด้านสิ่งแวดล้อมมี 11 ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบหลักด้านการคุ้มครองและช่วยเหลือมี 16 ตัวบ่งชี้ 3) องค์ประกอบหลักด้านการป้องกันและเฝ้าระวังมี 8 ตัวบ่งชี้ 4) องค์ประกอบหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนมี 6 ตัวบ่งชี้ และ 5) องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรความปลอดภัยมี 5 ตัวบ่งชี้ โดยพบว่า องค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด คือ องค์ประกอบหลักด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

บัณฑิต ตั้งกมลศรี (2559) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านแรงสนับสนุนจากภาคี องค์ประกอบการคล้อยตามกลุ่ม องค์ประกอบด้านการรับรู้ การควบคุมพฤติกรรม องค์ประกอบด้านประสบการณ์ในการเกิดอุบัติเหตุ องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรและหมวกนิรภัย และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วพีรภาว์ ทองคำ (2559) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนสังกัดเทศบาลตำบลบางนมโค จังหวักพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีครูเวนประจำวันปฏิบัติหน้าที่ดูแลความปลอดภัย รองลงมาคือ จัดให้มีการทำความสะอาดโรงเรียนทุกวัน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อให้บริเวณโรงเรียนร่มรื่น สวยงาม จัดห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีการตรวจอุปกรณ์สนามเด็กเล่นให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน มีการบำรุงรักษาสภาพอาคารเรียนให้ปลอดภัยอยู่เสมอ โรงเรียนจัดให้มีที่กำจัดขยะเป็นสัดส่วน มีการทำความสะอาดห้องส้วมทุกครั้งที่ใช้ จัดห้องพยาบาลที่สะอาดปราศจากเสียงรบกวนผู้ป่วย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บริเวณที่น้ำดื่มพื้นสะอาดไม่เฉอะแฉะ

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เพตทิต และคนอื่น ๆ (Pettit et. al., 2003) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของพฤติกรรมอันตรายของเด็กวัยรุ่นตอนต้น (อายุ 12-13 ปี) ที่เกิดจากการติดต่อคบหาสมาคมกับกลุ่มเพื่อนหลังโรงเรียนเลิก โดยไม่มีพ่อแม่คอยสอดส่องดูแล และไม่มีเพื่อนบ้านช่วยรายงานความเคลื่อนไหว ซึ่งผู้วิจัยพบว่า วัยรุ่นตอนต้นที่กำลังศึกษาอยู่ในเกรด 6 และเกรด 7 ที่เพื่อนชักชวนกันไปในทางที่ไม่ดีหลังโรงเรียนเลิก โดยไม่มีพ่อแม่และเพื่อนบ้านคอยสอดส่องดูแลดังกล่าว มักจะมีพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อสังคมได้ง่าย ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนเพื่อนบ้านและบุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องคอยติดตามดูแลเด็กมิให้ไปรวมกลุ่มกับเพื่อนที่มีปัญหาความประพฤติที่จะชักนำเด็กที่เป็นลูกหลานของตนไปในสถานที่ที่อาจทำให้เด็กมีปัญหาความประพฤติไปด้วยในที่สุด

แบรนด์ สตีเฟน และคนอื่น ๆ (Brand, Stephen et. al., 2003) ได้ศึกษาเรื่องผลของบรรยากาศโรงเรียน (School Climate) ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการปรับตัวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนกลาง (Middle School) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องดังกล่าวจากนักเรียน 105,000 คนใน 188 โรงเรียน และพบว่า บรรยากาศภายในโรงเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการปรับตัว ซึ่งรวมทั้งการคบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนกลางเป็นอย่างมาก นอกกจากนี้บรรยากาศภายในโรงเรียนยังมีผลต่อความปลอดภัยในโรงเรียนอีกด้วย

บาร์รีออส และคนอื่น ๆ (Barrios et. al., 2003) ได้ศึกษาเรื่องการทำคู่มือแนะนำนักเรียนในการป้องกันการบาดเจ็บล้มตายจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ รถยนต์ การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นโดยไม่เจตนา การฆ่าฟันและฆ่าตัวตาย ซึ่งผู้วิจัยกล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องป้องกันมิให้การบาดเจ็บล้มตายดังกล่าวเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อยที่สุด ในการณ์นี้โรงเรียนสามารถสอนทักษะที่จำเป็นในการป้องกันการบาดเจ็บโดยไม่เจตนา ความรุนแรงและการฆ่าตัวตายมิให้เกิดขึ้นทั้งที่บ้านและโรงเรียน ตลอดจนในชุมชนและสถานที่อื่น ตลอดชีวิตของนักเรียน โดยร่วมมือกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้นว่า ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย หน่วยงานและองค์กรจิตอาสาหรือองค์กรการกุศลต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่จะให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันโรคและการปฐมพยาบาล ตลอดจนการดูแลตนเองให้สมบูรณ์ทั้งด้านสุขภาพกายสุขภาพจิต ทั้งนี้ทั้งนั้นทางโรงเรียนควรจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย มีการเรียนการสอนสุขศึกษาและวิชาพลศึกษาที่เน้นเรื่องความปลอดภัย (Safety Physical Education) การกีฬาและนันทนาการ การให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพกาย การให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพจิต บริการทางสังคมสำหรับนักเรียน การตอบสนองวิกฤติการณ์และเหตุฉุกเฉินอย่างทันท่วงที การเข้าไปมีส่วนร่วมกับครอบครัวและชุมชนและการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศโรงเรียนปลอดภัย

เออร์คาน และทาลฮา (Erkan and Talha, 2009) ศึกษาเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศตุรกี โดยผู้วิจัยกล่าวว่า ถึงแม้จะมีกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนในประเทศตุรกี แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่มากภายในโรงเรียน ปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนหลายด้าน เป็นต้นว่า ปัญหาอาชญากรรม ความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและความปลอดภัยด้านอารมณ์ของนักเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชนมีความเห็นเช่นเดียวกันว่า ความปลอดภัยของนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญมาก แต่ในอีกด้านหนึ่งนั้น ครูโรงเรียนเอกชนมีความตระหนักและดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนของตนมากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมและสนองความต้องการเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนมากขึ้น และจะต้องมีการปลุกจิตสำนึกของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนรัฐบาลให้มีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ฮิดายาติ รองฮุย และแฟรงค์ (Hidayati, Ronghui and Frank, 2012) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการกำหนดเขตปลอดภัยในโรงเรียน (School safety zone) การทำเครื่องหมายบนถนน (Road marking) และสัญญาณจราจร (Traffic Signal) ต่อพฤติกรรมความเร็ว (Speed behavior) ผลการศึกษา พบว่า การกำหนดเขตปลอดภัยในโรงเรียน การทำเครื่องหทายบนถนนและสัญญาณจราจร ช่วยให้ผู้ขับขี่ยวดยานพาหนะขับขี่ด้วยความระมัดระวังและลดความเร็วลง ซึ่งช่วยให้การเดินข้ามถนนมีความปลอดภัยมากขึ้นและอุบัติเหตุเกี่ยวกับการจราจรลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

วิคาริโอ (Vicario, 2012) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนในแคว้นคาตาลุญญา (Catalunya) ประเทศสเปนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบของตนที่มีต่อการดูแลรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน อย่างไรก้ดี ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายและกฎระเบียบของโรงเรียนในสเปนถึงเรื่องการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย แต่ก็เป็นการระบุถึงอย่างกว้าง ๆ โดยมิได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวโดยตรงอย่างแน่ชัด ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยกล่าวว่าการดูแลรักษาความปลอดภัยเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะต้องประสานความร่วมมือไปยังทุกคนในโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งหมด แต่ในความเป็นจริงนั้นยังมีผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนไม่น้อยมิได้กระทำตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งในเรื่องการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสนับสนุน

อย่างเพียงพอจากผู้บริหาร การเพิ่มเวลาและทรัพยากร และการยกระดับการฝึกอบรมคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

โซคูฮี นัวร์ และเมลาสูตรา (Chokoohi, Noor and Melasutra, 2012 อ้างถึงใน สุกัญญา พรน้อย, 2562) ได้ศึกษาการเดินเท้าไป-กลับของนักเรียนโรงเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในพื้นที่หรือบริเวณที่นักเรียนต้องเดินผ่าน พบว่า ความปลอดภัยในพื้นที่หรือบริเวณดังกล่าว เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเลือกวิธีการเดินทางไปโรงเรียนของนักเรียน กล่าวคือ ผู้ปกครองและนักเรียนมีความรู้สึกในทางลบต่อความปลอดภัยในพื้นที่หรือบริเวณที่นักเรียนจะต้องเดินผ่าน มีแนวโน้มที่จะเลือกตัดสินใจในการเดินทางโดยรถยนต์หรือการเดินเป็นเพื่อน (Escort) กับลูกไปโรงเรียน

อัลโลลาห์ (Alolah, 2014) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนในประเทศซาอุดิอาระเบีย พบว่า กฎระเบียบและระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งในเรื่องนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามที่จะวางมาตรฐานความปลอดภัยในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดวิธีการประเมินผลให้มีลักษณะการประเมินระบบองค์รวม (Holistic system evaluation) ซึ่งตัวชี้วัดการประเมินดังกล่าวพัฒนาและพิจารณาทบทวนโดยผู้เชี่ยวชาญการศึกษา 18 คน และขั้นต่อมาให้ผู้เข้าร่วม 200 คน ซึ่งประกอยด้วย ครู ผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่สูงสุดของกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาจัดอันดับความสำคัญของมาตรการ 79 รายการที่ใช้ในการนี้ จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย พบว่า มีมิติที่สำคัญเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน 5 ด้าน คือ การบริหารจัดการความปลอดภัยและภาวะผู้นำ การเรียนรู้และการฝึกด้านความปลอดภัย นโยบายความปลอดภัย กระบวนการและขั้นตอนความปลอดภัย วัฒนธรรมความปลอดภัยของคนในองค์กร และการดำเนินการด้านความปลอดภัย โดนผู้วัยพบมิติหรือตัวแปรด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้ การจัดการด้านความปลอดภัยและภาวะผู้นำมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเรียนรู้และการฝึกด้านความปลอดภัย นโยบายความปลอดภัย กระบวนการและขั้นตอนความปอลดภัย การเรียนรู้และการฝึกด้านความปลอดภัย นโยบายความปลอดภัยและกระบวนการและขั้นตอนความปลอดภัย มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของคนในองค์กร และวัฒนธรรมความปลอดภัยของคนในองค์กร มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานด้านความปลอดภัย

อะบาไบโอ เทเลอร์ สเวนสัน และดาราโมล่า (Ababio, Taylor, Swainson and Daramola, 2015) ได้ศึกษาเรื่องของผลการเข้าไปดูแลการปฏิบัติที่ถูกหลักอนามัยที่ดี (Good Hygiene Practices) หรือ GHP เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร (Food safety) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของประเทศกานา (Ghana) พบว่า หลังจากที่มีการฝึกอบรมการปฏิบัติที่ถูกหลักสุขอนามัยที่ดีใน

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ได้มาตรฐานในประเทศกานา จำนวน 11 โรงเรียน ผลปรากฏว่า ภายหลังการฝึกอบรมดังกล่าว อาหารที่ปรุงให้นักเรียนรับประทานผ่านมาตรฐานด้านสุขอนามัย และมีการเก็บรักษาอาหารในอุณหภูมิที่เหมาะสม ตลอดจนมีการจัดให้นักเรียนรับประทานอาหารตามเวลาที่กำหนดอีกด้วย

อะมาพีท รากติม และคนอื่น ๆ (Amarpreet, Raktim and other, 2015) ได้ศึกษาเรื่องความแตกต่างเรื่องเพศที่มีผลต่อการเลือกวิธีการเดินทางไปโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องดังกล่าวจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนรัฐบาล 16 แห่งในเมืองโตรอนโต ประเทศแคนาดา พบว่า ความแตกต่างเรื่องเพศมีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีเดินทางไปโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนชายมีแนวโน้มตัดสินใจเลือกการเดินเท้าไป-กลับโรงเรียนมากกว่าเพศหญิง โดยมีนักเรียนรวมทั้งผู้ปกครองเป็นจำนวนไม่น้อยห่วงกังวลเรื่องความปลอดภัยจากการเดินเท้าไป-กลับโรงเรียน โดยเฉพาะเส้นทางที่ผ่านชุมชนที่มีอาชญกรรมที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ตลอดจนเส้นทางที่มีจราจรคับคั่ง ไม่มีทางเดินทางเท้าและไม่มีทางม้าลายหรือจุดข้ามถนนที่ปลอดภัย

ฟลาเฮอร์ตฟ์ (Flahertv, 2015) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความปลอดภัยในโรงเรียนและบทบาทของจิตแพทย์เด็กและนักวิชาชีพชั้นสูงด้านสุขภาพจิตอื่น ๆ พบว่า ในระยะสามทศวรรษที่ผ่านมานี้ มีผู้กำหนดนโยบาย ครู ผู้ปกครองและนักเรียนแสดงความกังวลเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากมีภัยอันตรายเกิดขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะการยิงกันที่มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้โรงเรียนต่าง ๆ จึงมีการวางมาตรการความปลอดภัยที่เข้มงวดมากขึ้น เพื่อให้โรงเรียนมีความปลอดภัยมากที่สุด

โซฮาร์ (Zohar, 2016) ศึกษาเรื่อง ผลของบรรยากาศความปลอดภัย (Safety Climate) และพฤติกรรมการก่อกวนของเด็กต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถโรงเรียนจำนวน 474 คน พบว่า บรรยากาศความปลอดภัยในรถโรงเรียนมีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน ขับรถ กล่าวคือ ถ้าเด็กนักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย ไม่มีพฤติกรรมก่อกวนหรือเสียงอึกทึกขณะที่อยู่ในรถ พนักงานขับรถก็จะปฏิบัติงานอย่างราบรื่น ปลอดภัย แต่ถ้าเด็กมีพฤติกรรมก่อกวน ส่งเสียงเอะอะ หรือกระตุ้นให้พนักงานขับรถขับรถอย่างรวดเร็ว พนักงานขับรถอาจเร่งความเร็วและหากมีเส้นทางลัดก็จะขับรถไปตามทางลัด หรือขับไปในทางที่เสี่ยงอันตราย ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียนควรมีการฝึกอบรมนักเรียนให้สร้างบรรยากาศความปลอดภัยในรถโรงเรียนด้วย การไม่ส่งเสียงอึกทึกหรือมีพฤติกรรมก่อกวน ซึ่งทำลายสมาธิและประสิทธิภาพในการขับรถของพนักงานขับรถโรงเรียน และอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวคิดสำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย คือ ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยดำเนินการ 4 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระยะที่ 3 รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ผู้วิจัยแสดงระยะของการวิจัย วิธีดำเนินการ และผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละระยะเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 แสดงระยะการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลลัพธ์ที่ได้รับ

ระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาในระยะนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อหาแนวคิด หลักการ ตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้มีความปลอดภัยสูงขึ้น เป็นพื้นฐานในการกำหนดวิธีการหรือการดูแลความปลอดภัยของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษา ข้าราชการครูและนักเรียน เพื่อหาแนวคิด หลักการและองค์ประกอบที่จะส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและปลอดภัยสูงขึ้น โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย และตัวบ่งชี้สถานศึกษาปลอดภัย

การศึกษาในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 วิธีการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ดังนี้ ความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษา สภาพปัญหาความปลอดภัยในสถานศึกษา นโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา การบริหารและจัดระบบความปลอดภัย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในสถานศึกษา

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย การศึกษาในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยได้ดำเนินการดังนี้

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและปลอดภัย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

2.2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาปริญญาเอก หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา

2) เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษขึ้นไป และดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามาไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.2.2 กลุ่มศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาปริญญาเอก หรือไม่ต่ำกว่าปริญญาโทที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษา

2) เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ หรือชำนาญการพิเศษขึ้นไป และดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.2.3 กลุ่มข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ หรือ วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้

2) เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ หรือครูเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ข้าราชการครูและนักเรียน ผู้วิจัยมีกระบวนการสร้างและพัฒนาดังนี้

2.3.1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

2.3.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย และการสร้างแบบสัมภาษณ์ (สิน พันธุ์พินิจ, 2554)

2.3.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารในข้อ 2.3.1.1 เพื่อนำมากำหนดประเด็นที่ต้องการทราบเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ข้าราชการครู และนักเรียน

2.3.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ข้าราชการครูและนักเรียน ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.3.1.4 กำหนดกรอบแนวคิด เนื้อหา ประเด็น ขอบข่ายโครงสร้างของคำถามและรูปแบบการสัมภาษณ์ ซึ่งมีจุดเน้นในเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย

2.3.1.5 ร่างคำถามแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ข้าราชการครูและนักเรียน ประกอบด้วย

1) ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

2) ตอนที่ 2 สภาพการองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ประเด็นหรือสาเหตุที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตให้ปลอดภัย ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1) ท่านมีแนวคิดว่า สภาพองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปัจจุบันมีปัญหาหรือไม่ และปัญหานั้นมีลักษณะอย่างไร ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1.1) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน มีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

2.1.2) การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

2.1.3) การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิดและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.1.4) การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย ตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

2.1.5) การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2.1.6) การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.1.7) การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งหมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

2.1.8) การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งหมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ

มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.1.9) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งหมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

2.1.10) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งหมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตราย และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล ครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

2.1.11) การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็กตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

2.2) ท่านมีแนวคิดว่า องค์ประกอบองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ที่ควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีองค์ประกอบอย่างไร ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.2.1) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน มีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

2.2.2) การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

2.2.3) การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2.4) การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย ตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

2.2.5) การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2.2.6) การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2.7) การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งหมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2.8) การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งหมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ

มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.2.9) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งหมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

2.2.10) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งหมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตราย และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล ครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

2.2.11) การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็กตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

2.3.1.6 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของคำถาม ความเหมาะสมในการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ อาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2) ผอ. ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

3) ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี 41000

4) ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

5) ดร.รจนา จันทร์กอง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

2.1.3.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษา ผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.70 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41

2.1.3.8 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.3.9 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มข้าราชการครูและนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ อาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

3. ดร.นวัตกร หอมสิน ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4. ผอ. ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

5. ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี 41000

6. ดร. อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โดยดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 ติดต่อประสานงานกับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอสัมภาษณ์พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์และบันทึกเสียงตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการสัมภาษณ์

2.4.2 ติดต่อประสานงานกับข้าราชการครู เพื่อขอสัมภาษณ์พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ และบันทึกเสียงตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการสัมภาษณ์

2.4.3 ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอสัมภาษณ์พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ และบันทึกเสียงตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการสัมภาษณ์

2.5 การตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ

2.5.1 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ในการตรวจสอบองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยที่ออกแบบไว้ ซึ่งผู้วิจัยนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายชื่อตามข้อ 2.3.1.6) ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์พิจารณาความเหมาะสม ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าประเด็นการสอบถามนั้นมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าประเด็นการสอบถามนั้นมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

-1 เมื่อแน่ใจว่าประเด็นการสอบถามนั้นไม่ความสอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

นำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เฉลี่ย 0.87 แสดงว่า ประเด็นการสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โดยผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นว่า เป็นแบบสอบถามที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและปลอดภัยและไม่มีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

2.5.2 นำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ ผลปรากฏว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.504 ถึง 0.834 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (α-Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า 0.751

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

2.6.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน ข้าราชการครูและนักเรียน นำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์

2.6.2 ตรวจสอบความถูกต้องกับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โดยใช้ Index of Item-Objective Congruence: IOC โดยมีเกณฑ์ดังนี้ ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าได้ตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดไม่ตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่

2.6.3 ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย นำผลการประเมิน มาหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยตรวจให้คะแนนองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51–5.00	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51–4.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2.51–3.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51–2.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
1.00–1.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยมาก

โดยเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย มีความเหมาะสมและสามารถนำไปส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ค่าเฉลี่ยที่ได้ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, S.D.= 0.51) องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, S.D.= 0.32) องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66, S.D.= 0.38) องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73, S.D.= 0.41) ถือว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.7 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยายข้อมูล

2.7.1 ร้อยละ (%)

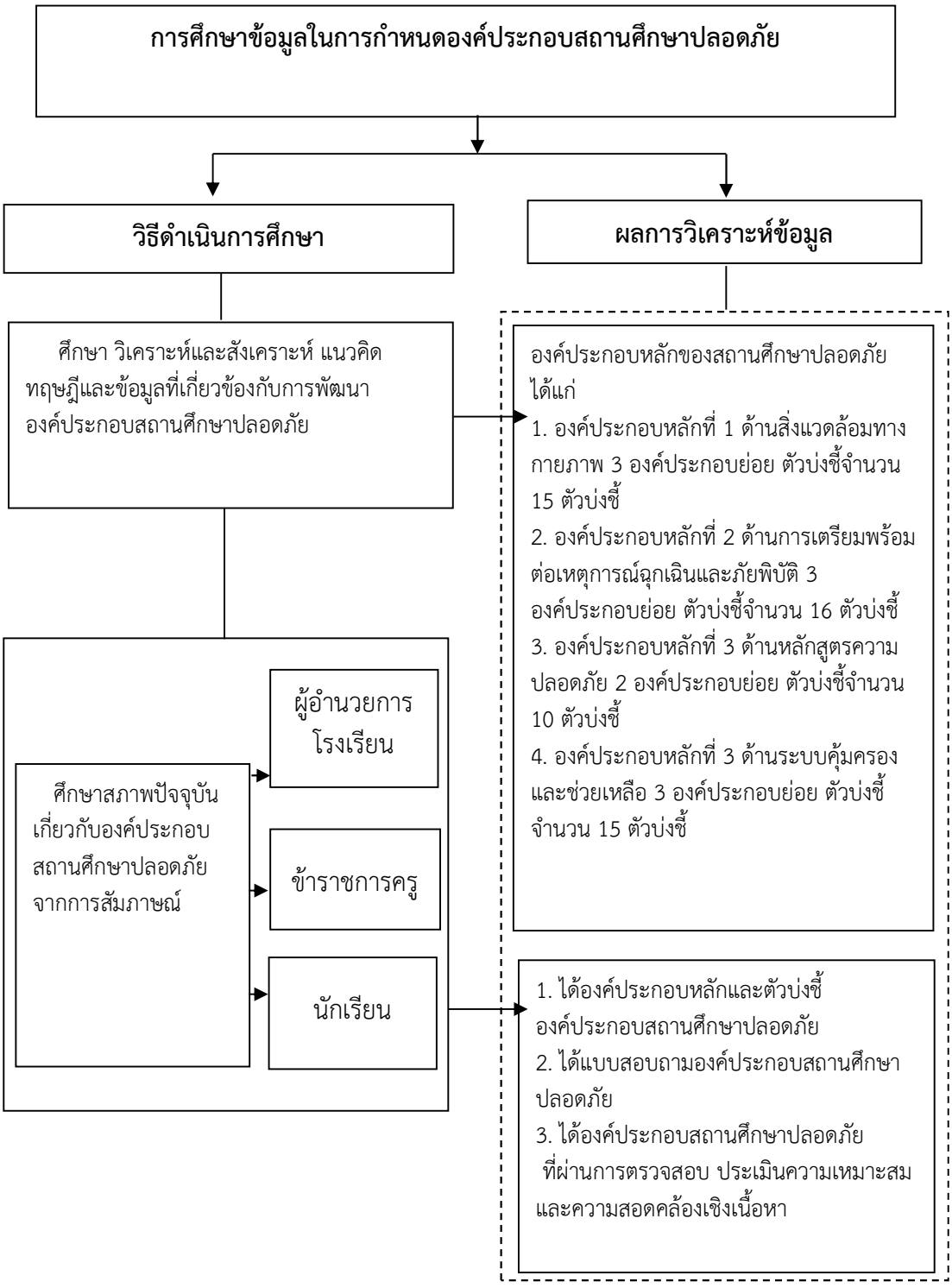
2.7.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)

2.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.7.4 ค่าความถี่ (f)

2.8 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างวันที่ 16-31 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561

การดำเนินการในระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 แสดงการดำเนินการระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มบริหารวิชาการ และข้าราชการครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน ข้าราชการครู จำนวน 2,705 คน รวมทั้งสิ้น 2,768 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มบริหารงานบุคคล และข้าราชการครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ แฮร์และคณะ (Hair & Other, 2010) ที่เสนอเกณฑ์อัตราส่วนกลุ่มตัวอย่าง 5-10 คน ต่อจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า 1 ตัว การวิจัยนี้ มีตัวแปรรวม 56 พารามิเตอร์ กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรมีขนาดระหว่าง 280-560 คน ผู้วิจัย กำหนดจำนวนตัวอย่าง 8 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 448 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยจับสลากสถานศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS version 16.0

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2 ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (Likert Type) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) การหาค่าอำนาจจำแนกและการหาค่าความเชื่อมั่นโดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากระยะที่ 1 ซึ่งได้องค์ประกอบหลัก จำนวน 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย จำนวน 11 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 56 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 10 ตัวบ่งชี้และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษาและตำแหน่ง ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยมีจดหมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์และความสำคัญของการวิจัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีหนังสือนำส่งจากโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

3.2 ลงพื้นที่ส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา กรณีโรงเรียนอยู่ในระยะที่ใกล้เพื่อตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัย

3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา เพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

4.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ วุฒิการศึกษาและตำแหน่ง ด้วยการคำนวณค่าความถี่และร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยตรวจให้คะแนนองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51–5.00	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51–4.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
2.51–3.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
1.51–2.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
1.00–1.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยมาก

โดยเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้และสามารถนำไปส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมและปลอดภัยของผู้เรียนได้

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ค่าเฉลี่ยที่ได้เท่ากับ 4.76 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 ถือว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นและกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS version 16.0 เพื่อทดสอบโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งยืนยันองค์ประกอบที่เกิดขึ้นใหม่ว่า มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้วัดได้หรือไม่ สำหรับค่าสถิติที่ใช้วัดความกลมกลืน ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้ (Byrne, 2001; Kelloway, 1998; Silván, 1999)

4.3.1 ค่าไค-สแควร์ (Chi-square Statistic: χ^2) หากโมเดลที่สร้างขึ้นมีค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้ (ค่า P) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แบบสมบูรณ์ซึ่งซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ยากที่จะหาโมเดลที่มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์ได้ จึงนิยมใช้สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) แทน

4.3.2 สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) โมเดลที่มีค่าน้อยกว่า 3 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989)

4.3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ GFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Brown & Cudeek, 1993)

4.3.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เป็นดัชนีความกลมกลืนที่นำมาปรับแก้โดยคำนึงองศาอิสระ จำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ AGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

4.3.5 ดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืน (Comparative Fit Index: CFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ระหว่างโมเดลสมมติฐาน (Hypothesized Model) กับโมเดลอิสระ (Independence Model) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ CFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hu & Betler, 1999)

4.3.6 ดัชนีความกลมกลืนแบบประหยัด (Parsimony Goodness of Fit Index: PGFI) เป็นดัชนีที่แสดงถึงความกลมกลืนและความซับซ้อนของตัวแบบ ที่ให้ค่าดัชนีต่ำกว่าค่าสถิติพื้นฐานตัวอื่น ๆ (Normed Indices) มีค่าระหว่าง 0-1 ค่า PGFI ไม่มีค่ามาตรฐานที่ชี้ว่าค่าสูงเท่าใดที่แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนแบบประหยัด แต่หากค่าของ PGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนแบบประหยัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

4.3.7 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าดัชนีที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามองศาอิสระ โดยค่า RMSEA น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Close Fit) หากค่า RMSEA มีค่าใกล้เคียงหรือไม่เกิน 0.08 ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อยู่ในระดับยอมรับได้ แต่ถ้าสูงมากว่านี้ ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Arbuckle, 1995: 529)

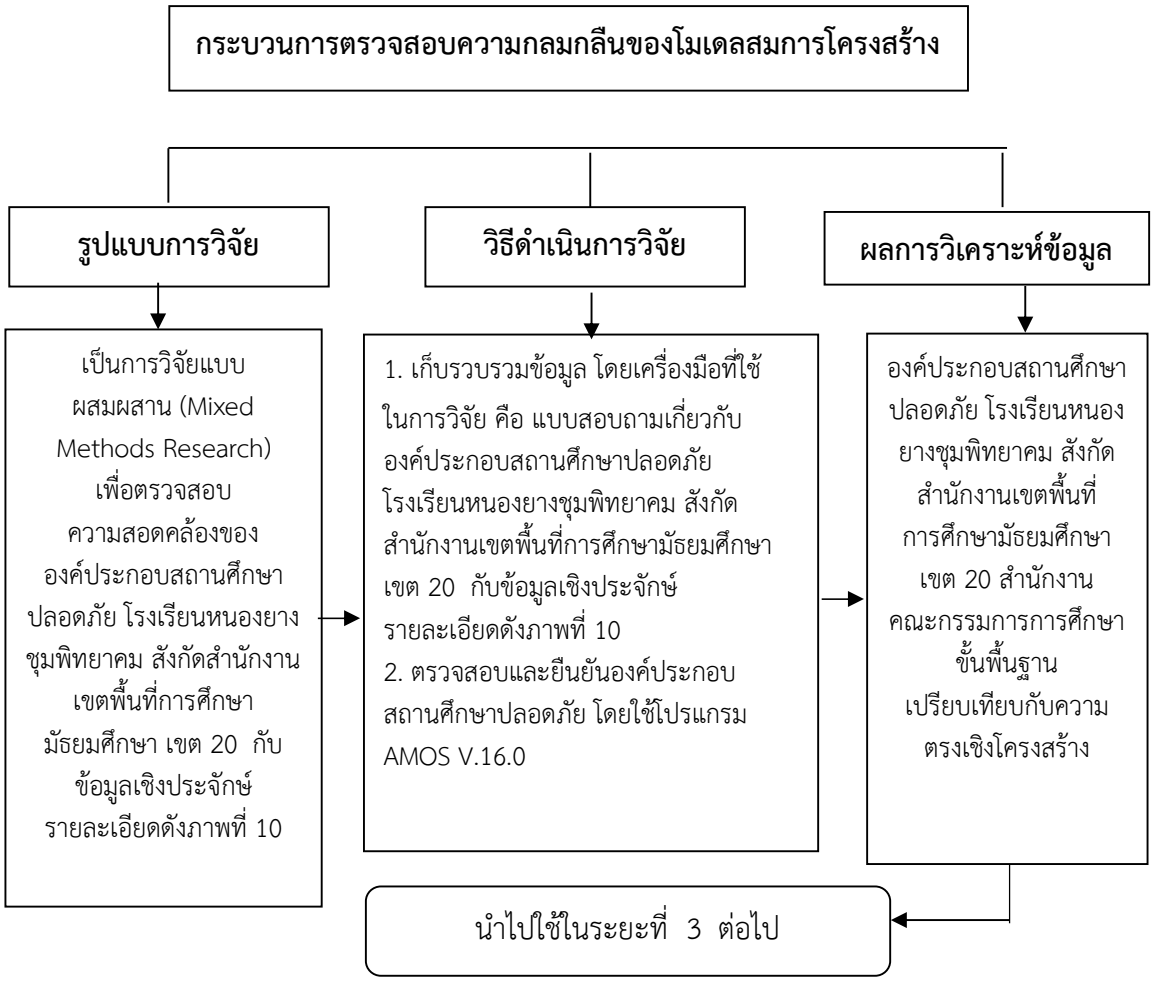
4.3.8 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual: RMR) เป็นค่าดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยส่วนที่เหลือจากการเปรียบเทียบขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรของประชากรกับการประเมินค่า ซึ่งดัชนีจะใช้ได้ดีเมื่อตัวแปรสังเกตทั้งหมดเป็นตัวมาตรฐาน (Standard Variables) โดยที่ค่า RMR ใกล้ศูนย์มาก (ควรน้อยกว่า 0.50) แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989)

4.4 นำผลการวิเคราะห์ จากข้อ 4.3 มาคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีความเที่ยงตรงโครงสร้างเชิงเส้น คือ การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลของตัวแปร เนื่องจากการวิเคราะห์รูปแบบมีข้อตกลงเบื้องต้นสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ตัวแปรต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยต้องมีความสัมพันธ์กันไม่น้อยกว่า 0.30 (ภัทราพร เกษสังข์, 2549) ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทดสอบหาค่าสถิติเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลที่จะมาวิเคราะห์

องค์ประกอบ 2 ค่า คือ ค่า Bartlett test of Sphericity หรือค่าแสดงความสัมพันธ์ (Correlation) ของกลุ่มตัวแปร ค่าที่ได้ควรมีนัยสำคัญ และค่า Measure of Sampling Adequacy (MSA) หรือค่าแสดงความเหมาะสมพอเพียงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่ม (ให้ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ควรมีค่ามากกว่า 0.50 โดยจากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลักทั้ง 3 องค์ประกอบ สามารถจัดลำดับองค์ประกอบหลักที่มีความเหมาะสมในการเป็นการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ การตรวจความตรงของโมเดล ABCD พบว่า ปัจจัยด้าน ABCD มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) ตามปัจจัย 4D 2B 3C และ 1A และมีการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 0.994 0.971 0.956 และ 0.900 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ (R^2) 0.994 0.942 0.913 และ 0.810 ตามลำดับ

4.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างวันที่ 16-22 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561

การดำเนินการในระยะที่ 2 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ รายละเอียดดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 แสดงการดำเนินการระยะที่ 2 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบ สถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ในการวิจัยระยะที่ 3 จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้บริหารสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ ระดับปริญญาโทและเป็นผู้บริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือจบการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 3 คน และข้าราชการครู ที่ดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ/ครูเชี่ยวชาญ และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และอาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

3. ดร.นวัตกร หอมสิน ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4. ผอ. ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

5. ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี 41000

6. ผอ.สุจินต์ ขาวแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (ข้าราชการบำนาญ) วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

7. ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

8. ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41360

9. ดร.สุภาภร สิมลี ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถาม ที่ได้จากระยะที่ 1 และแบบสอบถามที่ได้จากระยะที่ 2 ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ซึ่งเป็นการรับรองเพื่อยืนยันองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู นำไปวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปประเด็นจากการสัมมนา

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรับรองเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยตรวจให้คะแนนองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยมาก

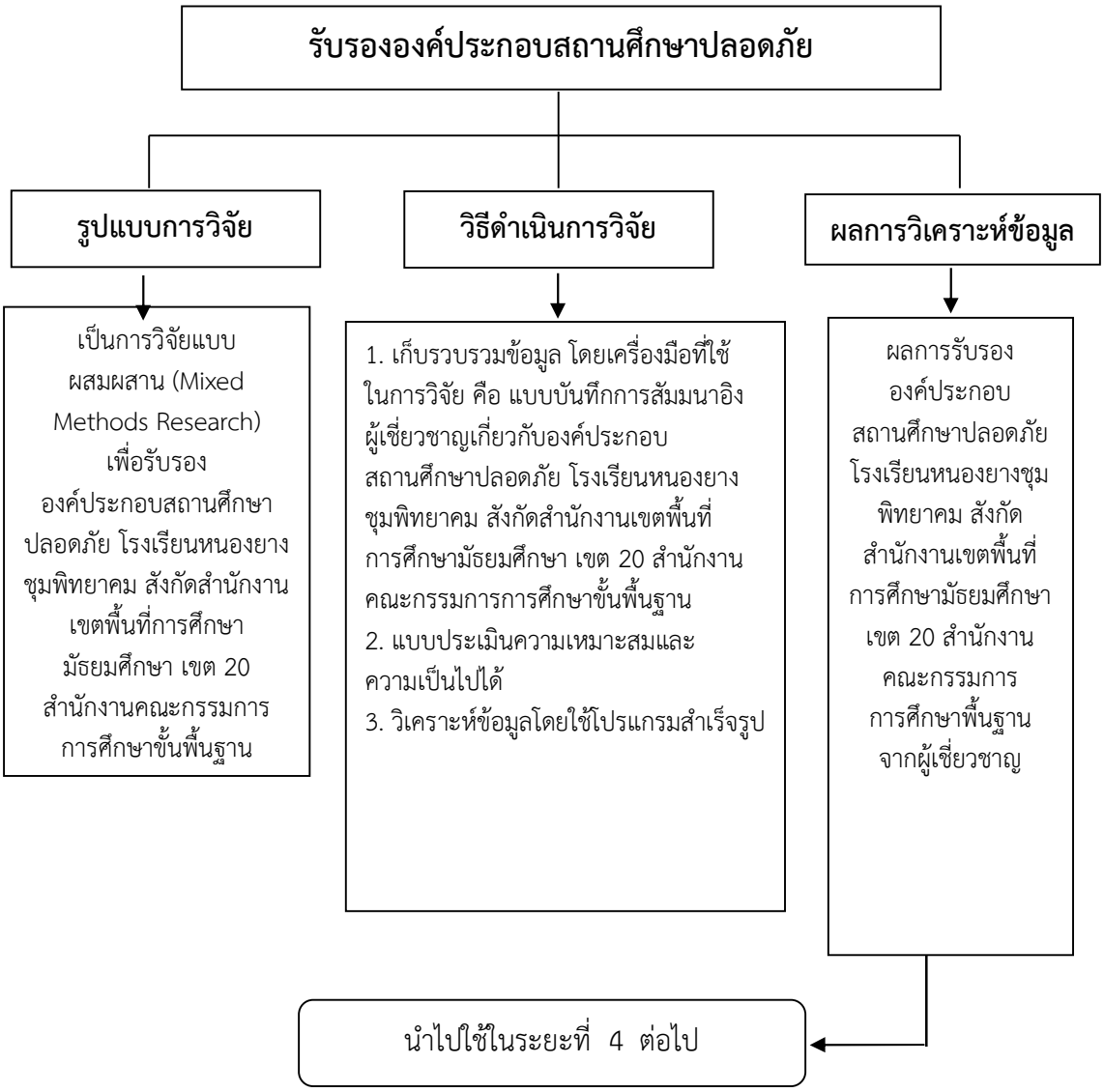
โดยเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้และสามารถนำไปส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมและปลอดภัยของผู้เรียนได้

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ยที่ได้เท่ากับ 4.79 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ถือว่าองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ

มากที่สุด ค่าความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ค่าเฉลี่ยที่ได้เท่ากับ 4.76 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 ถือว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 สถิติพื้นฐานในการใช้บรรยายข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) ประกอบด้วย ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความถี่ (f)

3.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างวันที่ 27-30 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561

ภาพที่ 13 แสดงการดำเนินการระยะที่ 3 การรับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีดำเนินการเพื่อศึกษาผลการใช้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูผู้สอน จำนวน 12 คน ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 157 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

2.1 ประชุมชี้แจง สร้างความตระหนักและความสำคัญเกี่ยวกับสถานศึกษาปลอดภัย

2.2 ประชุมชี้แจงผู้เรียนโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ศึกษารายละเอียดตามประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยและตัวบ่งชี้

2.3 สรุปผลการใช้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ประเมินระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจต่อการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามประเมินระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจต่อการใช้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยตรวจให้คะแนนองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ความหมาย

4.51–5.00 เป็นตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 เป็นตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 เป็นตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 เป็นตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

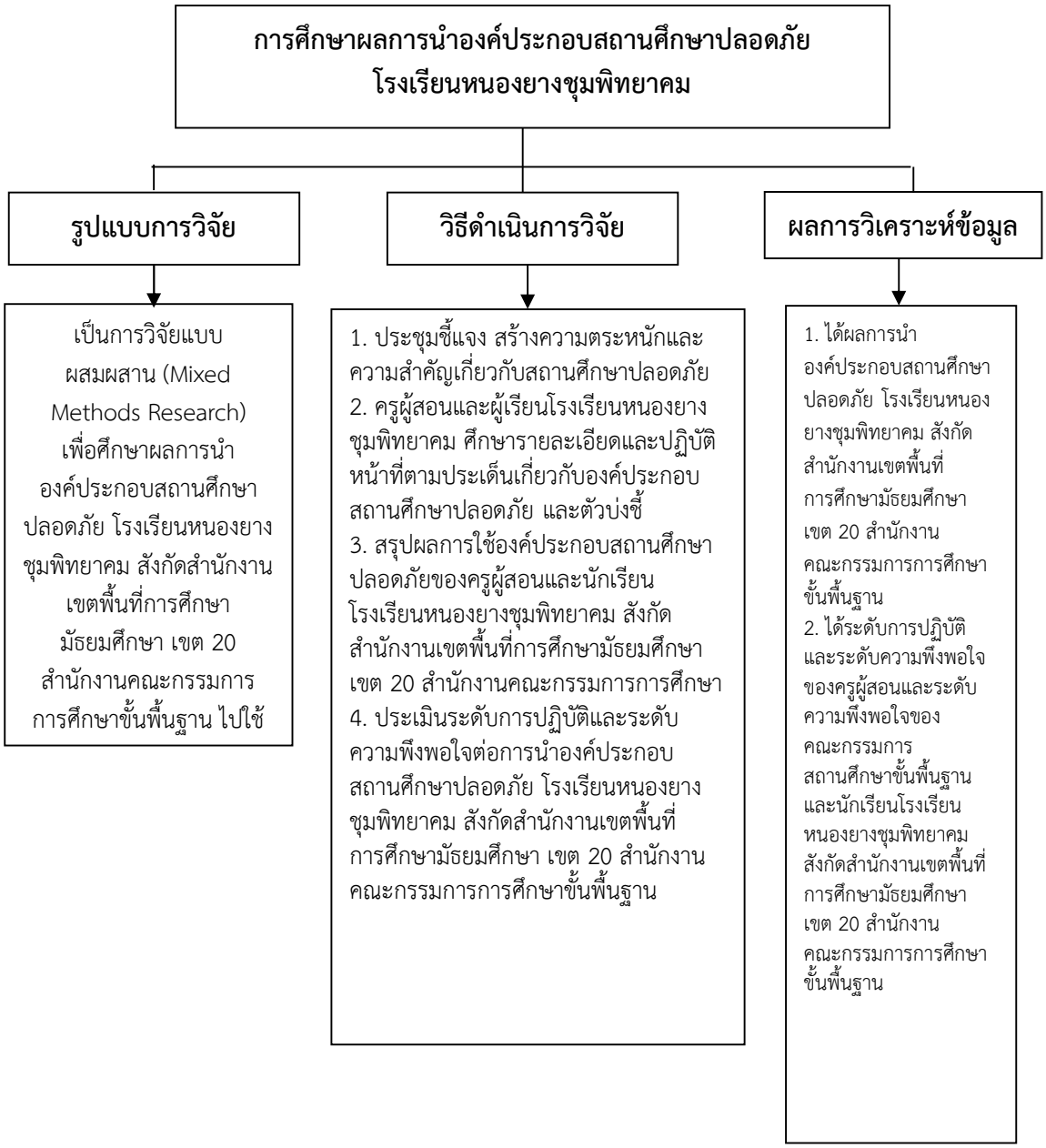
1.00–1.50 เป็นตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยมาก

โดยเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สามารถนำไปส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมและปลอดภัยของผู้เรียนได้

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ค่าเฉลี่ยที่ได้เท่ากับ 4.52 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 ถือว่า ครูผู้สอนโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ค่าเฉลี่ยที่ได้เท่ากับ 4.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 ถือว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนและผู้เรียนโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม มีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

3.3 สถิติพื้นฐานในการใช้บรรยายข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) ประกอบด้วย ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความถี่ (f)

3.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ภาพที่ 14 แสดงการดำเนินการระยะที่ 4 การศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการในการพัฒนาความสามารถด้านสถานศึกษาปลอดภัย ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัย ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านมีแนวคิดว่า สภาพองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปัจจุบันมีปัญหาหรือไม่ และปัญหานั้นมีลักษณะอย่างไรในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน มีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก ซึ่งเป็นระบบและการดำเนินงาน ในการดูแล ตรวจตรา/เฝ้าระวัง ช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล โดยเด็กที่ควรได้รับการช่วยเหลือและคุ้มครอง ได้แก่ เด็กที่เสี่ยงจะได้รับอันตราย เด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม เด็กที่มีโรคทางสมอง (สมาธิสั้น มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ออทิสติก) เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์จิตใจ เด็กที่ขาดทักษะสังคมเด็กที่มีปัญหาครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

1.2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อม/อุบัติเหตุ/ภัยพิบัติ/โรคภัยไข้เจ็บ/สื่อ มีการจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บที่คาดไม่ถึง รวมไปถึงโรคภัยไข้เจ็บและภัยจากสื่อต่าง ๆ เช่น การสร้างและจัดวางสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัย การวางระบบไฟฟ้าและมาตรการตรวจตราระบบไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ การติดตั้งระบบความปลอดภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต ฯลฯ นอกจากนี้ยังหมายความรวมไปถึงเรื่องกิจกรรมการดำเนินงานที่จะส่งเสริมความปลอดภัย เช่น กิจกรรมเดินสำรวจจุดเสี่ยง กิจกรรมซ้อมหนีไฟ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ฯลฯ

1.3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการป้องกันอันตรายจากบุคคล หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากบุคคล โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันภัยตัวเองให้ปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีผู้ใหญ่ทำร้ายเด็กและเด็กทำร้ายกันเอง

1.4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัยตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการประสานงานและ

เครือข่ายเพื่อความสามารถในการฟื้นตัวในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับสากล สร้างความเข้มแข็งให้การบริหารจัดการด้านการศึกษาและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อป้องกันและลดความล่อแหลมต่อภัย ความเปราะบางต่อภัยและความเสี่ยงทุกชนิด และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการเตรียมพร้อมเพื่อตอบโต้และฟื้นฟูและสร้างความเข้มแข็งให้กับความสามารถในการฟื้นฟูและปรับตัว

1.5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ผู้บริหารภาคการศึกษาทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด รวมทั้งชุมชนโรงเรียนในพื้นที่ซึ่งร่วมงานกับหน่วยงานด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ ในระดับโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน นักเรียนและผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ปลอดภัย ตัวอย่างกิจกรรม เช่น การประเมินและลดความเสี่ยงทางสังคม สิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภคและความเสี่ยงที่ไม่ใช่โครงสร้างและโดยการพัฒนาศักยภาพในการรับมือภัยพิบัติและวางแผนการศึกษาต่อเนื่อง

1.6 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการปรับปรุงให้เด็กสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่บูรณาการไม่แบ่งแยกและมีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมและปลอดภัย ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานที่ลดความเสี่ยง จากภัยพิบัติและความขัดแย้ง เพิ่มข้อมูลและเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับภัย (เช่น ข้อมูล เกี่ยวกับระบบการเตือนภัยหลายชนิดข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ) ส่งเสริมการลดความเสี่ยงและความสามารถในการฟื้นตัวในภาคการศึกษา ซึ่งรวมถึงการให้

ความสำคัญ กับข้อตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญ (เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และกรอบการดำเนินงานได้เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

1.7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งหมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการสร้างความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน ซึ่งอยู่ภายใต้นโยบายและการปฏิบัติด้านการศึกษา มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการภัยพิบัติในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ รวมทั้งในโรงเรียน กรอบแนวคิดความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน ประกอบด้วยสามเสาหลัก (Three Pillars) ได้แก่ 1) อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนที่ปลอดภัย (Safer Learning Facilities) 2) การบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา (School Disaster Management) 3) การศึกษาด้านการลดความเสี่ยงและการรู้รับปรับตัวจากภัยพิบัติ (Risk Reductionand Resilience Education) รากฐานของการวางแผนสำหรับความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียนคือการจัดทำการประเมินความเสี่ยงแบบภัยหลายชนิดการวางแผนนี้ควรเป็นส่วนหนึ่งของระบบข้อมูลการจัดการการศึกษาในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและในระดับพื้นที่ ข้อมูลเรื่องความเสี่ยงจากภัยพิบัติเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์นโยบายของภาคการศึกษาและการจัดการในภาพรวม ซึ่งจะให้ข้อมูลเชิงประจักษ์และหลักฐานที่สำคัญสำหรับการวางแผนและการดำเนินงาน

1.8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งหมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการคุ้มครองผู้เรียนและบุคลากรด้านการศึกษาจากการเสียชีวิต การบาดเจ็บ และอันตรายในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนวางแผนจัดการศึกษาต่อเนื่องแม้ในระหว่างที่เกิดภัยพิบัติ ปกป้องการลงทุนในภาคการศึกษา สร้างความเข้มแข็งในการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวของภาคการศึกษา

1.9 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งหมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียนหมายถึง การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดี ในโรงเรียนทั้งระหว่าง

เด็กกับเด็ก และครูกับเด็ก โดยเน้นให้เด็กมีความรู้สึกดีในการใช้ชีวิตอยู่ที่โรงเรียนเช่น ได้รู้สึกถึงการได้รับการยอมรับทั้งจากครูและจากเพื่อนด้วยกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการทำให้โรงเรียนกับครอบครัวได้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในอันที่จะร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพต่อไป

1.10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งหมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตราย และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคลครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรมีการจัดทำและส่งเสริมการเผยแพร่สารสำคัญ (Key Messages) สำหรับครัวเรือน เรื่องลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและความสามารถในการรู้รับปรับตัวและฟื้นคืนกลับ (Resilience) สารสำคัญเหล่านี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งเป็นเนื้อหาสำหรับสื่อรณรงค์ สร้างความตระหนักสำหรับสาธารณะ ให้ผู้เรียนและบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมลดความเสี่ยงในชีวิตจริง เช่น การประเมินความเสี่ยงภัย การจัดทำแผนฉุกเฉินของโรงเรียน และการซ้อมหนีภัย จัดทำ “ขอบข่ายและลำดับการเรียนรู้” (Scope and Sequence) ให้นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้และสมรรถภาพในการบูรณาการเรื่องการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น สอดแทรกการลดความเสี่ยงเข้าไปในหลักสูตรและให้แนวทางสำหรับการบูรณาการเรื่องการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและความสามารถในการฟื้นตัวเข้าไปในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

1.11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรเลือกสถานที่ตั้งโรงเรียนที่ปลอดภัยออกแบบและก่อสร้างโรงเรียนให้สามารถต้านทานภัยพิบัติเพื่อทำให้โรงเรียนที่สร้างใหม่ทุกแห่งเป็นโรงเรียนปลอดภัย จัดทำการประเมินความปลอดภัยและจัดทำแผนเพื่อปรับปรุงโครงสร้างหรือ สร้างโรงเรียนใหม่แทนโรงเรียนเก่าที่ไม่ปลอดภัย (รวมถึงการย้ายโรงเรียน) ลดความเสี่ยงของอาคารสถานที่โดยดำเนินมาตรการทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้าง เพื่อให้อาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนมีความปลอดภัยสำหรับการเอาชีวิตรอดและการอพยพ มีการออกแบบและก่อสร้างอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน ควรคำนึงถึงความปลอดภัยและความเข้าถึงได้ง่ายของผู้พิการ ออกแบบโรงเรียนให้สามารถใช้เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวได้หากมีการวางแผนไว้ว่าโรงเรียนอาจต้องปรับใช้เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวของชุมชน รวมทั้งวางแผนจัดหาอาคารเรียนทดแทน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการก่อสร้างและ

ซ่อมแซมโรงเรียนให้มีความปลอดภัย ให้หลักประกันว่าการเข้าถึงโรงเรียนของเด็ก ๆ ปลอดภัยจากความเสี่ยงทางกายภาพต่าง ๆ เช่น ทางเท้า ถนนและสะพานข้ามแม่น้ำ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเรื่องน้ำสะอาดและสุขอนามัยเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (ตัวอย่างเช่น ห้องสุขาที่ใช้ระบบกักเก็บน้ำฝนและท่อน้ำที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ) จัดทำโครงการที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำ (เช่น ทำการเกษตรโดยใช้น้ำฝน ติดตั้งแผงโซล่าเซลล์ การใช้พลังงานหมุนเวียน และการทำแปลงผักสวนครัวในโรงเรียน) วางแผนการติดตามการจัดสรรงบประมาณและการดูแลรักษาความมั่นคง และความปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่อง ป้องกันและตอบโต้ต่อการโจมตีสถานศึกษา รวมถึงการใช้โรงเรียนโดยกองกำลังติดกำลังอาวุธ

2. ท่านมีแนวคิดว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ที่ควรส่งเสริม พัฒนาให้แก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีองค์ประกอบอย่างไร ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน มีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบไปด้วย 1) มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน 3) มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม 4) การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ และ 5) มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่

2.2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบไปด้วย 1) มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย 2) มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน 3) สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ 4) มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย และ 5) มีการวางแผนที่รอบคอบชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

2.3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข 2) มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน 5) สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัยตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบไปด้วย 1) โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีใน

การบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ 2) มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง 3) มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม 4) มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน 5) มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย

2.5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ 2) มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง 3) มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม 4) มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน 5) มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย

2.6 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงาน

กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร 2) จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อม การใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ 3) จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา 5) จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย

2.7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งหมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริม ความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้ความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น 2) มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน 3) มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกัน การจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น 4) การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข 5) มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

2.8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งหมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ 2) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย 3) มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน 4) มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้

5) ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

2.9 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งหมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนวให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น 2) มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา 3) ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี 4) มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ 5) มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้

2.10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งหมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตราย และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคลครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนวให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น 2) มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา 3) ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี 4) มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ 5) มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้

2.11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่ง

ออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และข้าราชการครู พบว่า ควรประกอบด้วย 1) มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล 3) โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ 4) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ 5) ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักของสถานศึกษาปลอดภัย พบว่า องค์ประกอบเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์โดยพิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสมขององค์ประกอบที่นักวิชาการและนักวิจัยส่วนใหญ่เลือกเป็นองค์ประกอบหลักของสถานศึกษาปลอดภัย โดยสามารถคัดเลือกองค์ประกอบหลักได้จำนวน 4 องค์ประกอบ ซึ่งจะใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual Framework) ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 11 ตัวแปรแฝง 56 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน 3) มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม 4) การมี

ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ และ 5) มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย 2) มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน 3) สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียนและห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ 4) มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย และ 5) มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข 2) มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน 5) สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ 2) มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง 3) มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม 4) มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน 5) มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการ

ป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 6 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ 2) มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน 3) มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎีการวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล 4) มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง 5) มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ 6) มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากรนักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร 2) จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อม การใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ 3) จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา 5) จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริม ความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรื่องเรียนรู้ความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น 2) มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน 3) มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกัน การจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัย

บนท้องถนน เป็นต้น 4) การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข 5) มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ 2) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย 3) มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน 4) มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้ 5) ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้ จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น 2) มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา 3) ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี 4) มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ 5) มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้ จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่ 2) มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม 3) มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรมให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติ

ที่เหมาะสม 4) มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที 5) โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด

การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ได้ จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล 3)โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ 4) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ 5) ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างเชิงทฤษฎีของตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากกลุ่มตัวอย่าง

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและเข้าใจตรงกัน ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังสัญลักษณ์นี้

n	หมายถึง	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
Min	หมายถึง	ค่าต่ำสุด (Minimum)
Max	หมายถึง	ค่าสูงสุด (Maximum)
$\overline{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

r	หมายถึง	ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันโพรดักซ์โมเมน (Pearson Product Moment Correlation)
χ^2	หมายถึง	ค่าไคสแควร์ (Chi-square)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
χ^2/df	หมายถึง	ดัชนีที่ใช้ในการเปรียบเทียบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์
GFI, AGFI	หมายถึง	ดัชนีที่บ่งบอกถึงความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วย ดัชนี GFI (Goodness of Fit), ดัชนี AGFI (Adjust Goodness of Fit Index)
CN	หมายถึง	ดัชนีประเมินความกลมกลืนของโมเดลด้วยความเพียงพอของขนาดกลุ่มตัวอย่าง (CN) (Critical N)
RMSEA	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)
RMR	หมายถึง	ดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยส่วนที่เหลือจากการเปรียบเทียบขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรของประชากร (Root Mean Square Residual)
b	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การถดถอยปกติ (Unstandardize Regression Coefficient)
Beta	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardize Regression Coefficient)
S.E.	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
γ	หมายถึง	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานขององค์ประกอบ
λ	หมายถึง	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวบ่งชี้และตัวชี้วัด
ρ_c	หมายถึง	ความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability)
ρ_v	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความผันแปรของความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Variance Extracted)
R	หมายถึง	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)
R^2	หมายถึง	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (Square Multiple Correlation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติ t-distribution
F	หมายถึง	ค่าสถิติ F-distribution

P-value	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณ
A	หมายถึง	องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
A1	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย
AA1.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ
AA1.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน
AA1.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้น พร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม
AA1.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้
AA1.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่
A2	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน
A2.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย
A2.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน
A2.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้

A2.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย
A2.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน
A3	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ
A3.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข
A3.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี
A3.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
A3.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน
A3.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
B	หมายถึง	องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ
B1	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ
B1.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้
B1.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง
B1.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม

B1.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน
B1.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย
B2	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ
B2.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้
B2.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
B2.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล
B2.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง
B2.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ
B2.6	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ
B3	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ
B3.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร

B3.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ
B3.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษาและเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ
B3.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา
B3.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย
C	หมายถึง	องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย
C1	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย
C1.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น
C1.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน
C1.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น
C1.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข
C1.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

C2	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา
C2.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ
C2.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย
C2.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน
C2.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้
C2.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
D	หมายถึง	องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ
D1	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
D1.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น
D1.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา
D1.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี
D1.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

D1.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้
D2	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
D2.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่
D2.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม
D2.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม
D2.4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที
D2.5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด
D3	หมายถึง	องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล
D3.1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน
D3.2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล
D3.3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้

D3.4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ

D3.5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยดำเนินเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ และขั้นการนำเสนอโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นตัวบ่งชี้ โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นจำนวน 448 คน โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสม ดังแสดงในตารางที่ 14-34 ดังนี้

ตารางที่ 14 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

สถานะภาพ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	247	55.13
หญิง	201	44.87
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	308	68.75
ปริญญาโท	140	31.25
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	63	14.06
ครู/ครูฝ่ายบริหารงานบุคคล	367	81.92
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	18	4.02

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.13) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 68.75) และมีตำแหน่งครู/ครูฝ่ายบริหารงานบุคคลในโรงเรียน (ร้อยละ 81.92)

ตารางที่ 15 ระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	4.63	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	4.78	0.32	มากที่สุด
3. ด้านหลักสูตรความปลอดภัย	4.66	0.38	มากที่สุด
4. ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	4.73	0.41	มากที่สุด
รวม	**4.70**	**0.41**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 15 ความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบ สถานศึกษาปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, S.D.= 0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.78, S.D.= 0.32) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ ($\overline{X}$ = 4.73, S.D.= 0.41) และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\overline{X}$ = 4.63, S.D.= 0.51) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	4.72	0.49	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	4.68	0.49	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	4.48	0.55	มาก
รวม	**4.63**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 16 ความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย และองค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 17 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	**4.72**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 17 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุด

ทรุดโทรม และตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.80, S.D. = 0.45) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 18 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษา แก่บุคลากรและนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียนและห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	4.40	0.55	มาก
รวม	**4.68**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 18 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, S.D.= 0.49) และรายด้านทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.80, S.D.= 0.45) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 19 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี	4.60	0.43	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	**4.48**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 19 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี และ ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งคนแข็งแรงและมีความสุข ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและตัวบ่งชี้ที่ 4

มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.55)

ตารางที่ 20 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ
จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	4.84	0.29	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	4.87	0.24	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ	4.64	0.44	มากที่สุด
รวม	**4.78**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 20 ความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.87, S.D.= 0.24) องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.84, S.D.= 0.29) และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.44) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.84**	**0.29**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 21 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.84, S.D.= 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 5.00, S.D.= 0.00) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่

รับผิดชอบโดยด่วน และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย ($\overline{X}$ = 4.80, S.D.= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 22 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อมกระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.87**	**0.24**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 22 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.87, S.D.= 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 6 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัย และฝึกทักษะการปฐมพยาบาล และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 5.00, S.D.= 0.00) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง และตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ ($\overline{X}$ = 4.80, S.D.= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 23 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ
จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะเพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	**4.64**	**0.44**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 23 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูล

พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 5.00, S.D.= 0.00) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา และตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 24 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย
จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

ด้านหลักสูตรความปลอดภัย	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	4.68	0.33	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนสอนสวัสดิศึกษา	4.64	0.42	มากที่สุด
รวม	**4.66**	**0.38**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 24 ความเหมาะสมองค์ประกอบขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66, S.D.= 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 องค์ประกอบย่อย เรียงลำดับดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ($\overline{X}$ = 4.68, S.D.= 0.33) และตัวบ่งชี้ที่ 2 การจัดการเรียนสอนสวัสดิศึกษา ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.42) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	**4.68**	**0.33**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 25 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, S.D.= 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข ($\overline{X}$ = 5.00, S.D.= 0.00) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการ

สอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 26 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	4.40	0.55	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	**4.64**	**0.42**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 26 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ = 5.00, S.D.= 0.00) มีค่าสูงสุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้ ($\overline{X}$ = 4.80, S.D.= 0.45) ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 27 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.84	0.29	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	4.72	0.42	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล	4.64	0.51	มากที่สุด
รวม	**4.73**	**0.41**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 27 ความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73, S.D.= 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย เรียงลำดับดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.84, S.D.= 0.29) มีค่ามากสุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ($\overline{X}$ = 4.72, S.D.= 0.42) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 28 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริง และจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.84**	**0.29**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 28 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือองค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.84, S.D.= 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของ

นักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 5.00, S.D.= 0.00) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ($\overline{X}$ = 4.80, S.D.= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหาโดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 29 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือองค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	**4.72**	**0.42**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 29 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือองค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72, S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 5.00, S.D.= 0.00) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที ($\overline{X}$ = 4.80, S.D.= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 30 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือองค์ ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

การป้องกันอันตรายจากบุคคล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล	4.60	0.43	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้	4.40	0.55	มาก

ตารางที่ 30 การศึกษาระดับความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือองค์ ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน) (ต่อ)

การป้องกันอันตรายจากบุคคล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ	4.80	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	**4.64**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 30 ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือองค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.80, S.D.= 0.45) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล และตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.55) ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 3 มีโรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.55) มีค่าต่ำสุด

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ควรต้องปรับปรุงสภาพอาคารสถานที่และบริเวณให้สะอาด ปลอดภัย และเป็นระเบียบ เช่น การซ่อมแซมเครื่องเล่นและอุปกรณ์ต่างๆ ให้มั่นคงแข็งแรง การจัดแสงสว่างและการระบายอากาศให้เพียงพอ การดูแลภูมิทัศน์ให้ปราศจากอันตราย และการจัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบ นอกจากนี้ ควรมีการติดตั้งป้ายเตือนภัยในจุดเสี่ยงจัดทำแผนฉุกเฉินและฝึกซ้อมสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ หรือภัยธรรมชาติ และสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยให้กับครู นักเรียน และบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนต้องทำหลายด้าน ทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ให้ปลอดภัย การติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด การให้ความรู้และฝึกอบรมนักเรียนและบุคลากร การมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก. นอกจากนี้ ต้องมีการเตรียมแผนฉุกเฉินและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล จัดการกิจกรรมที่ลดความเสี่ยง และปลูกฝังความรู้เรื่องความปลอดภัยในชีวิตประจำวันให้กับนักเรียน

3. การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทำได้โดย จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อสุขภาพ เช่น การเพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดมลพิษทางเสียงและอากาศ จัดสถานที่ทำงานที่สะดวกสบาย และ การปรับพฤติกรรมชีวิต เช่น รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อนให้เพียงพอ จัดการความเครียด และสร้างสัมพันธภาพที่ดี

4. การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติมี 3 ขั้นตอนหลัก คือ 1. การเตรียมตัวก่อนภัยมา (ทำแผนฉุกเฉิน, จัดหาอุปกรณ์, เตรียมอาหารและน้ำ, ศึกษาเส้นทางอพยพ, กำหนดจุดปลอดภัย) 2. การรับมือขณะเกิดภัย (ปฏิบัติตามประกาศเตือนภัย, อพยพไปยังที่สูง, ดูแลความปลอดภัยเบื้องต้น) และ 3. การฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ (ประเมินความเสียหาย, ช่วยเหลือผู้ประสบภัย, ฟื้นฟูชุมชน) เพื่อลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินให้น้อยที่สุด

5. การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ทำได้โดยวางแผนล่วงหน้า เตรียมความพร้อมด้านร่างกายและสิ่งของ ฝึกซ้อมการอพยพ และสื่อสารกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เริ่มต้นจากการติดตามข่าวสาร เตรียมชุดอุปกรณ์ฉุกเฉิน ศึกษาเส้นทางอพยพ และประเมินสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย นอกจากนี้ การสร้างความตระหนักและทักษะให้แก่บุคลากรและประชาชนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้พร้อมรับมือ

6. การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ต้องมีแผนฉุกเฉิน เตรียมสิ่งของจำเป็น เช่น อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค และชุดปฐมพยาบาล จัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย หมั่นติดตามข่าวสารและประกาศเตือนภัยจากหน่วยงานราชการ และซ้อมแผนปฏิบัติการฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ

7. การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ต้องเริ่มจากการประเมินความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจงกับสถานการณ์ จากนั้นกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจนก่อนจะออกแบบเนื้อหาให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และควรมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืน

8. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (School Safety) ควรมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัย และการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยดำเนินการผ่านขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง วางแผน จัดทำมาตรการ ดำเนินงานตามแผน และกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

9. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรดำเนินการตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1. การรู้จักนักเรียนรายบุคคลโดยใช้ระเบียนสะสมและการเยี่ยมบ้าน 2. การคัดกรองนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มตามปัญหา 3. การส่งเสริมและพัฒนาตามความถนัด 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยการให้คำปรึกษาและจัดกิจกรรม และ 5. การส่งต่อภายในหรือภายนอกสถานศึกษาไปยังผู้เชี่ยวชาญเมื่อจำเป็นการดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องมีการวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (วงจร PDCA)

10. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ควรมี 2 ส่วนหลัก คือ การดำเนินการตามกฎหมายโดยการแจ้งเหตุสงสัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น ศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 หากพบเด็กตกในอันตราย และการป้องกันตนเองโดยการไม่ทารุณกรรมเด็ก ไม่ทอดทิ้งเด็ก ไม่แสวงหาประโยชน์จากเด็ก และส่งเสริมให้เด็กได้อยู่สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

11. การป้องกันอันตรายจากบุคคล ความปลอดภัย เป็นสิ่งที่เราควรจะเกิดขึ้นภายในชีวิตประจำวันของเรา เพราะการใช้ชีวิตประจำวันของเรา ย่อมต้องพบกับความเสี่ยงมากมายจากหลายๆ ปัจจัย ซึ่งถ้าหากเราประมาทเพียงนิดเดียว ก็ทำให้เราต้องพบกับความอันตรายถึงแก่ชีวิตได้เลยนั่นเอง เพราะฉะนั้นเพื่อทำให้เรื่องแบบนั้นเกิดขึ้นได้น้อยจึงทำให้ความปลอดภัยกลายเป็นสิ่งที่เราควรจะตระหนักเอาไว้ในทุก ๆ วันที่เรายังใช้ชีวิตอยู่ ซึ่งความปลอดภัยนี้ก็ได้ถูกบัญญัติอยู่กฎหมาย เพื่อให้การคุ้มครองแก่ทุก ๆ คนอย่างเท่าเทียม และยังช่วยเหลือในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุอีกด้วย และหนึ่งในความปลอดภัยที่เป็นที่พูดถึงนั้น นั่นก็คือ ความปลอดภัยในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการหรือเอกชน ล้วนแล้วแต่จะต้องได้รับความปลอดภัยทั้งสิ้น และควรจะเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องตระหนักและพึงระลึกถึงตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน เพราะเมื่อใดที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นก็ย่อมทำให้เกิดความสูญเสียทั้งทรัพย์สินและชีวิต

ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้ององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบ ผู้วิจัยจัดกลุ่มองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 56 ตัวบ่งชี้ เข้าอยู่ในองค์ประกอบย่อย จำนวน 11 องค์ประกอบ และจัดกลุ่มองค์ประกอบย่อยเข้าอยู่ในองค์ประกอบหลัก จำนวน 4 องค์ประกอบ โดยดำเนินการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ABCD ก่อนปรับโมเดล หลังปรับโมเดล และโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ABCD ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาว่า องค์ประกอบย่อยอยู่ภายใต้องค์ประกอบหลักและอยู่ภายใต้องค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือไม่ โดยมีการวิเคราะห์หาความสอดคล้องระหว่างโมเดลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปได้ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์และการสร้างสเกลองค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้องค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบสำหรับนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองต่อไป โดยในการวิเคราะห์ได้แบ่งการวิเคราะห์เป็นโมเดลย่อย 4 โมเดล ดังนี้

1.1 องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีจำนวน 3 องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้รวม จำนวน 15 ตัวบ่งชี้

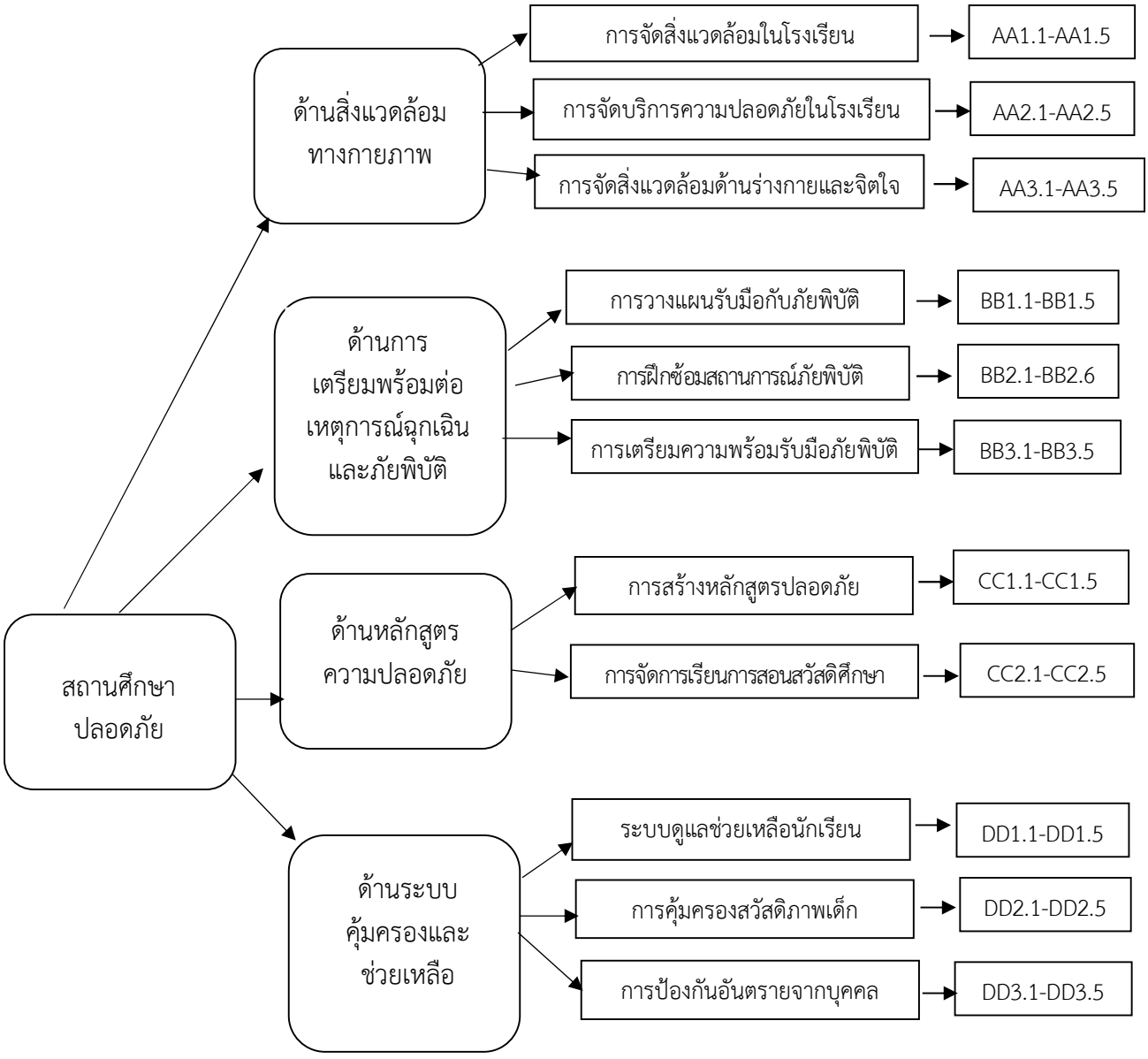
1.2 องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ มีจำนวน 3 องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้รวมจำนวน 16 ตัวบ่งชี้

1.3 องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย มีจำนวน 2 องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้รวม จำนวน 10 ตัวบ่งชี้

1.4 องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ มีจำนวน 3 องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้รวม จำนวน 15 ตัวบ่งชี้

การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลของตัวแปร เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบมีข้อตกลงเบื้องต้นสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ตัวแปรต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยต้องมีความสัมพันธ์กันไม่น้อยกว่า 0.30 (ภัทราพร เกษสังข์, 2549) ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทดสอบหาค่าสถิติ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลที่จะมาวิเคราะห์องค์ประกอบ 2 ค่า คือ ค่า Bartlett test of Sphericity หรือค่าแสดงความสัมพันธ์ (Correlation) ของกลุ่มตัวแปรค่าที่ได้ควรมีนัยสำคัญ และค่า Measure of Sampling Adequacy (MSA) หรือค่าแสดงความเหมาะสมพอเพียงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่ม (ให้ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ควรมีค่ามากกว่า 0.50 ผลการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ABCD ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

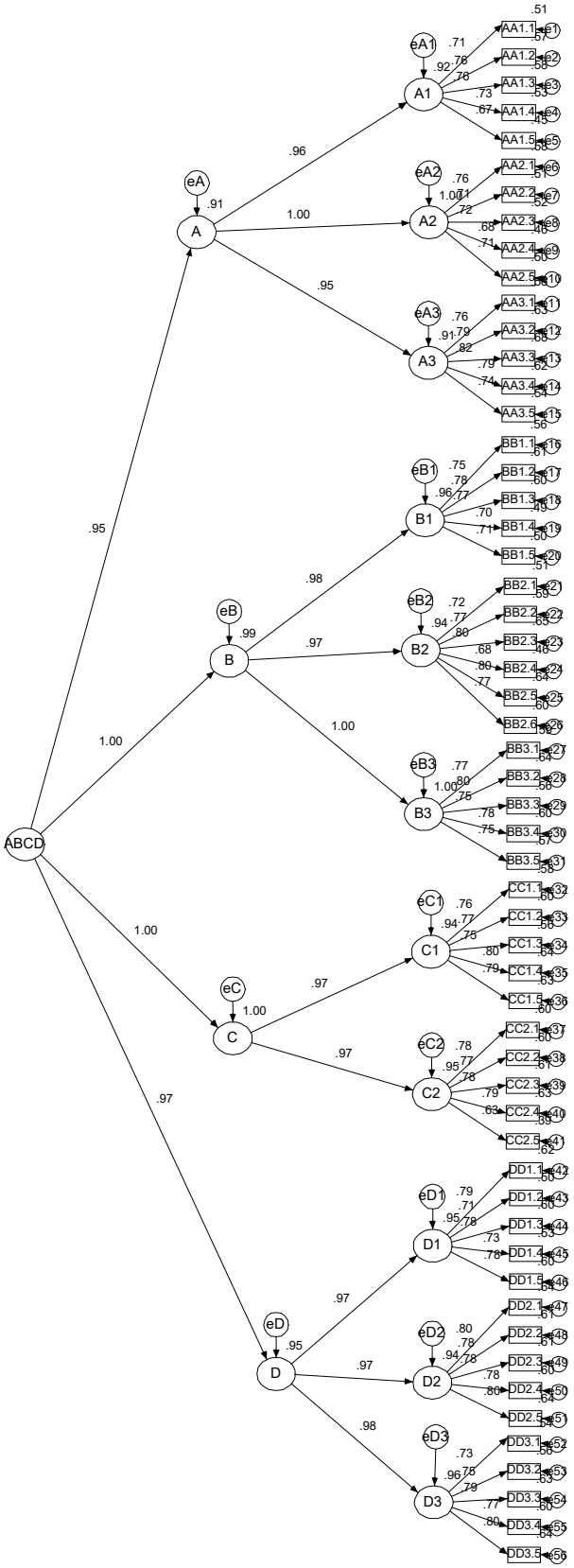
ภาพที่ 15 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย
องค์ประกอบ ABCD ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยในรูปแบบที่เหมาะสม (Appropriate Model)
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผลการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบ ผู้วิจัยจัดกลุ่มตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 56 ตัวบ่งชี้ เข้าอยู่ในองค์ประกอบย่อย จำนวน 11 องค์ประกอบ และจัดกลุ่มองค์ประกอบย่อย เข้าอยู่ในองค์ประกอบหลัก จำนวน 4 องค์ประกอบ เพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย โดยจัดตัวบ่งชี้เข้าวิเคราะห์ตามกรอบทฤษฎีและนำไปสู่การวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาว่า องค์ประกอบย่อยอยู่ภายใต้องค์ประกอบหลักและอยู่ภายใต้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือไม่ โดยมีการวิเคราะห์หาความสอดคล้องระหว่างโมเดลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปได้ ดังนี้

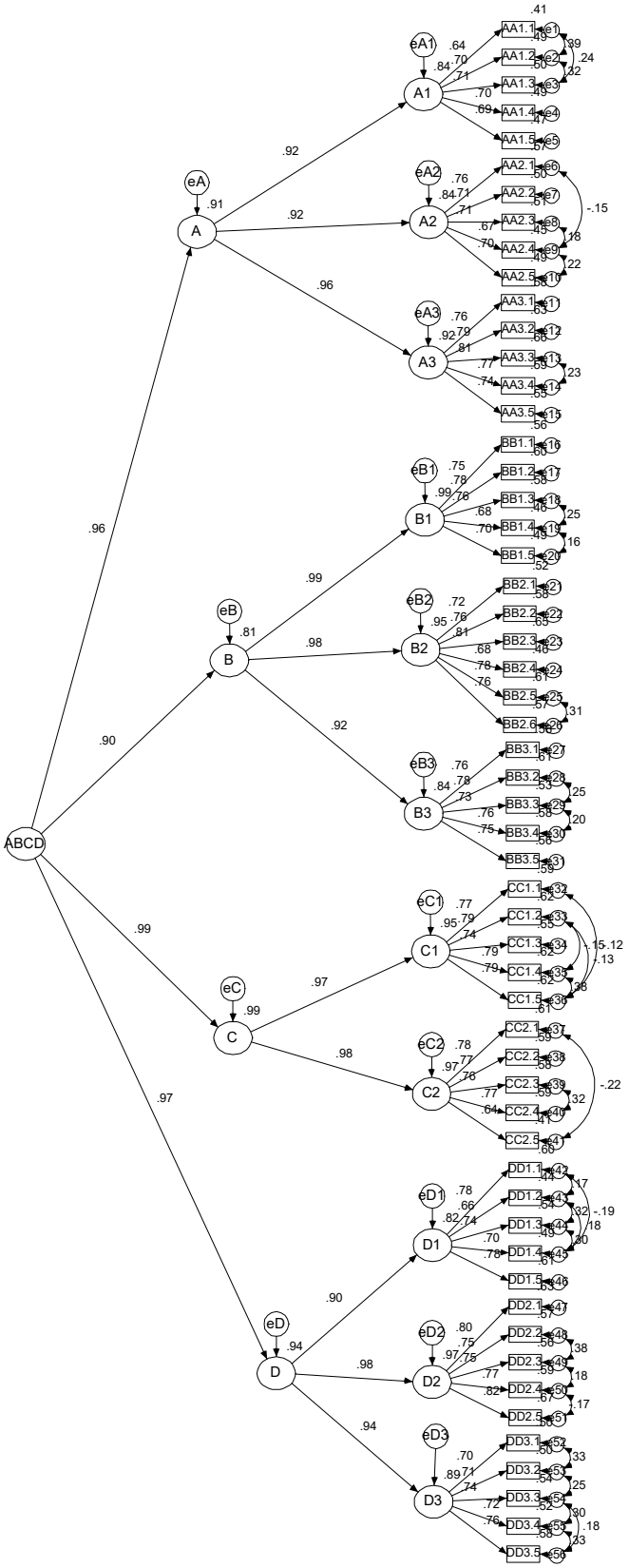
2.1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบก่อนปรับโมเดล

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก เพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบย่อยซึ่งเป็นการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาว่าตัวบ่งชี้อยู่ภายใต้องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือไม่ ได้แก่

χ^2=4,992.040, df=1,469, GFI=0.677, RMR=0.055, RMSEA=0.073

ภาพที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ABCD (ก่อนปรับโมเดล)

χ^2=4,257.429, df=1,438, GFI=0.929, RMR=0.000, RMSEA=0.046

ภาพที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ABCD (หลังปรับโมเดล)

ตารางที่ 31 ค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลองค์ประกอบของ ABCD จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์	
		ก่อนปรับโมเดล	หลังปรับโมเดล
χ^2/df	<3	3.398	2.691
P-value	0.000-0.050	0.000	0.000
GFI	≥0.90	0.667	0.926
AGFI	≥0.90	0.638	0.906
CFI	≥0.90	0.835	0.968
RMR	<0.05	0.055	0.000
RMSEA	<0.05	0.073	0.046
สรุป		ไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์	กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการปรับโมเดลด้วยวิธีการเชื่อมลูกศรสองหัวระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามที่ Modification Indices (MI) แนะนำให้ปรับคือ MI สูงกว่า จำนวนทั้งสิ้น 31 พารามิเตอร์ได้แก่ 1) e1<--> e2 2) e2<-->e3 3) e1<-->e3 4) e6<--> e9 5) e9<-->e10 6) e8 <-->e9 7) e13<-->e14 8) e18<-->e19 9) e19<-->e20 10) e25<-->e26 11) e28<-->e29 12) e29 <-->e30 13) e32<-->e36 14) e33<-->e35 15) e37<-->e41 16) e39<-->e40 17) e48<--e49 18) e49 <-->e50 19) e52<-->e53 20) e53<-->e54 21) e55<-->e56 22) e54<-->e55 23) e42<-->e45 24) e44<-->e45 25) e43<-->e44 26) e43<-->e45 27) e42<-->e43 28) e33<-->e36 29) e35<-->e36 30) e50<-->e51 และ 31) e54<-->e56 ตามลำดับ จนทำให้สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระน้อยกว่า 3 (กริช แรงสูงเนิน, 2554)

จากตารางที่ 31 การวิเคราะห์ค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลองค์ประกอบของ ABCD ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS version 16.0 โดยการประเมินความกลมกลืนของโมเดลแบบข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) และประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญของโมเดล (Component Fit Measure) ที่พัฒนาขึ้นยังไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ก่อนปรับโมเดล) เนื่องจากความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) พบว่า สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 5.523 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือน้อยกว่า 3เมื่อพิจารณาดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้

ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่า ดัชนีทุกตัว ได้แก่ GFI=0.719, AGFI=0.691, TLI=0.771, CFI=0.784 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ ดัชนี PGFI=0.453 ไม่ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ส่วนดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.05 พบว่า ดัชนี RMR=0.082 และ RMSEA=0.0 ก็ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นยังไม่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นต้องปรับโมเดลด้วยวิธีการเชื่อมลูกศรสองหัวระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามที่ (Modification Indices: MI) แนะนำให้ปรับทั้งสิ้น 11 พารามิเตอร์ ได้แก่ 1. (e5<-->e6) 2. (e16<-->e17) 3. (e22<-->e24) 4. (e25<-->e27) 5. (e28<-->e29) 6. (e31<-->e33) 7. (e34<-->e36) 8. (e43<-->e44) 9. (e47<-->e48) 10. (e1<-->e31) 11. (e34<-->e35) ตามลำดับ จนทำให้สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์ 3 ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระน้อยกว่า .30 (กริช แรงสูงเนิน, 2554)

ตารางที่ 32 ผลของโมเดลองค์ประกอบตัวบ่งชี้ ABCD ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

องค์ประกอบ ABCD	น้ำหนักองค์ประกอบ (γ)			R^2	ρ_C	ρ_V
	b	S.E.	Beta			
องค์ประกอบที่ 1A	1.000		0.956	0.913		
องค์ประกอบที่ 2B	1.308	0.095	0.900	0.810		
องค์ประกอบที่ 3C	1.279	0.092	0.994	0.994		
องค์ประกอบที่ 4D	1.363	0.097	0.971	0.942		
องค์ประกอบ ABCD					0.960	0.914

จากตารางที่ 32 ผลการตรวจความตรงของโมเดล ABCD ซึ่ง A คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ B คือ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ C คือ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย และ D คือ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ พบว่า ปัจจัยด้าน ABCD มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) ตามปัจจัย 4D 2B 3C และ 1A และมีการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 0.994, 0.971, 0.956 และ 0.900 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ (R^2) 0.994, 0.942, 0.913 และ 0.810 ตามลำดับ

ตารางที่ 33 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ A ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

องค์ประกอบที่ A	น้ำหนักองค์ประกอบ (λ)			R^2	ρc	ρv
	b	S.E.	Beta			
A1	1.000		0.918	0.843	0.818	0.504
AA1.1	1.000		0.643			
AA1.2	1.114	0.065	0.700			
AA1.3	1.099	0.071	0.709			
AA1.4	1.050	0.079	0.699			
AA1.5	1.178	0.089	0.688			
A2	1.260	0.087	0.918	0.843	0.837	0.507
AA2.1	1.000		0.757			
AA2.2	0.887	0.056	0.710			
AA2.3	0.897	0.056	0.714			
AA2.4	0.763	0.054	0.674			
AA2.5	0.865	0.055	0.701			
A3	1.128	0.081	0.959	0.920	0.883	0.602
AA3.1	1.000		0.764			
AA3.2	1.023	0.058	0.794			
AA3.3	1.221	0.067	0.810			
AA3.4	1.138	0.067	0.768			
AA3.5	0.967	0.059	0.740			
องค์ประกอบที่ A					0.952	0.868

จากตารางที่ 33 สรุปได้ว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρc) อยู่ระหว่าง 0.818 ถึง 0.979 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) ซึ่งผ่านเกณฑ์คือ มากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρv) อยู่ระหว่าง 0.504 ถึง 0.958 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วยเช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

ตารางที่ 34 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ B ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

องค์ประกอบที่ B	น้ำหนักองค์ประกอบ (λ)			R^2	ρ_c	ρ_v
	b	S.E.	Beta			
B1	1.000		0.994	0.988	0.853	0.537
BB1.1	1.000		0.747			
BB1.2	1.002	0.058	0.775			
BB1.3	1.027	0.061	0.760			
BB1.4	0.808	0.054	0.680			
BB1.5	0.812	0.053	0.699			
B2	0.886	0.057	0.976	0.952	0.847	0.567
BB2.1	1.000		0.721			
BB2.2	1.113	0.069	0.763			
BB2.3	1.169	0.069	0.807			
BB2.4	1.149	0.081	0.677			
BB2.5	1.248	0.076	0.784			
BB2.6	1.082	0.068	0.757			
B3	1.073	0.063	0.917	0.841	0.869	0.571
BB3.1	1.000		0.760			
BB3.2	0.963	0.053	0.782			
BB3.3	0.879	0.053	0.726			
BB3.4	0.923	0.053	0.759			
BB3.5	0.939	0.055	0.749			
องค์ประกอบที่ B					0.974	0.927

จากตารางที่ 34 สรุปได้ว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρ_c) อยู่ระหว่าง 0.818 ถึง 0.979 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρ_v)

อยู่ระหว่าง 0.504 ถึง 0.958 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.5 ด้วยเช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

ตารางที่ 35 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ C ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

องค์ประกอบที่ C	น้ำหนักองค์ประกอบ (λ)			R^2	ρ_c	ρ_v
	b	S.E.	Beta			
C1	1.000		0.975	0.950	0.883	0.601
CC1.1	1.000		0.766	0.587		
CC1.2	1.051	0.059	0.790	0.624		
CC1.3	0.967	0.058	0.744	0.540		
CC1.4	1.111	0.063	0.786	0.618		
CC1.5	1.068	0.064	0.788	0.621		
C2	1.010	0.059	0.983	0.950	0.826	0.558
CC2.1	1.000		0.782	0.612		
CC2.2	1.073	0.060	0.770	0.594		
CC2.3	1.076	0.061	0.764	0.583		
CC2.4	1.208	0.067	0.771	0.595		
CC2.5	0.827	0.064	0.637	0.405		
องค์ประกอบที่ C					0.979	0.958

จากตารางที่ 35 สรุปได้ว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρ_c) อยู่ระหว่าง 0.818 ถึง 0.979 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρ_v) อยู่ระหว่าง 0.504 ถึง 0.958 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วยเช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

ตารางที่ 36 ผลการแยกส่วนของโมเดลองค์ประกอบ D ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

องค์ประกอบที่ D	น้ำหนักองค์ประกอบ (λ)			R^2	ρc	ρv
	b	S.E.	Beta			
D1	1.000		0.817	0.817	0.852	0.536
DD1.1	1.000		0.776	0.603		
DD1.2	0.936	0.051	0.661	0.437		
DD1.3	0.800	0.047	0.736	0.542		
DD1.4	0.858	0.058	0.703	0.494		
DD1.5	0.951	0.052	0.779	0.607		
D2	0.936	0.051	0.967	0.967	0.884	0.604
DD2.1	1.000		0.796	0.634		
DD2.2	1.274	0.072	0.755	0.570		
DD2.3	0.999	0.057	0.746	0.557		
DD2.4	1.057	0.058	0.771	0.595		
DD2.5	1.117	0.057	0.816	0.666		
D3	0.800	0.047	0.891	0.891	0.848	0.527
DD3.1	1.000		0.704			
DD3.2	1.048	0.056	0.710			
DD3.3	1.102	0.070	0.735			
DD3.4	1.180	0.076	0.718			
DD3.5	1.263	0.077	0.760			
องค์ประกอบที่ D					0.961	0.892

จากตารางที่ 36 สรุปได้ว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρc) อยู่ระหว่าง 0.818 ถึง 0.979 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือ มากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρv) อยู่ระหว่าง 0.504 ถึง 0.958 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วยเช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

ตารางที่ 37 ตัวบ่งชี้ ABCD ที่ได้จากพัฒนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสาม (Third Order Confirmatory Factor Analysis) จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน)

องค์ประกอบ ABCD	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)	ตัวบ่งชี้/ตัวชี้วัดที่ถูกคัดเลือก
A	0.956	✓
A1	0.918	✓
AA1.1	0.643	✓
AA1.2	0.700	✓
AA1.3	0.709	✓
AA1.4	0.699	✓
AA1.5	0.688	✓
A2	0.918	✓
AA2.1	0.757	✓
AA2.2	0.710	✓
AA2.3	0.714	✓
AA2.4	0.674	✓
AA2.5	0.701	✓
A3	0.959	✓
AA3.1	0.764	✓
AA3.2	0.794	✓
AA3.3	0.810	✓
AA3.4	0.768	✓
AA3.5	0.740	✓
B	0.900	✓
B1	0.994	✓
BB1.1	0.747	✓
BB1.2	0.775	✓
BB1.3	0.760	✓
BB1.4	0.680	✓
BB1.5	0.699	✓

ตารางที่ 37 สรุปตัวบ่งชี้ ABCD ที่ได้จากพัฒนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสาม (Third Order Confirmatory Factor Analysis) จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน) (ต่อ)

องค์ประกอบ ABCD	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)	ตัวบ่งชี้ที่ถูกคัดเลือก
B2	0.976	✓
BB2.1	0.721	✓
BB2.2	0.763	✓
BB2.3	0.807	✓
BB2.4	0.677	✓
BB2.5	0.784	✓
BB2.6	0.757	✓
B3	0.937	✓
BB3.1	0.718	✓
BB3.2	0.748	✓
BB3.3	0.755	✓
BB3.4	0.791	✓
BB3.5	0.740	✓
B2	0.900	✓
BB2.1	0.736	✓
BB2.2	0.707	✓
BB2.3	0.789	✓
BB2.4	0.793	✓
BB2.5	0.616	✓
C	0.994	✓
C1	0.975	✓
CC1.1	0.766	✓
CC1.2	0.790	✓
CC1.3	0.744	✓
CC1.4	0.786	✓
CC1.5	0.788	✓

ตารางที่ 37 สรุปตัวบ่งชี้ ABCD ที่ได้จากพัฒนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสาม (Third Order Confirmatory Factor Analysis) จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู (n= 448 คน) (ต่อ)

องค์ประกอบ ABCD	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)	ตัวบ่งชี้ที่ถูกคัดเลือก
C2	0.983	✓
CC2.1	0.782	✓
CC2.2	0.770	✓
CC2.3	0.764	✓
CC2.4	0.771	✓
CC2.5	0.637	✓
D	0.971	✓
D1	0.817	✓
DD1.1	0.776	✓
DD1.2	0.661	✓
DD1.3	0.736	✓
DD1.4	0.703	✓
DD1.5	0.779	✓
D2	0.967	✓
DD2.1	0.796	✓
DD2.2	0.755	✓
DD2.3	0.746	✓
DD2.4	0.771	✓
DD2.5	0.816	✓
D3	0.891	✓
DD3.1	0.704	✓
DD3.2	0.710	✓
DD3.3	0.735	✓
DD3.4	0.718	✓
DD3.5	0.760	✓

หมายเหตุ ✓ หมายถึง ตัวบ่งชี้และตัวชี้วัดที่ถูกคัดเลือก

- หมายถึง ตัวบ่งชี้และตัวชี้วัดไม่ถูกคัดเลือก

จากตารางที่ 37 พบว่า องค์ประกอบของโมเดล ABCD ซึ่ง A คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ B คือ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ C คือ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย และ D คือ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ พบว่า ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) เหมือนกรอบแนวคิดเดิม เนื่องจาก Factor Loading $\geq$ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) ทั้งหมด

ระยะที่ 3 การรับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยหาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 38 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม (จากผู้เชี่ยวชาญ 9 คน)

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	4.69	0.47	มากที่สุด	4.72	0.46	มากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุกาณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	4.72	0.46	มากที่สุด	4.76	0.38	มากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย	4.74	0.39	มากที่สุด	4.76	0.41	มากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	4.80	0.39	มากที่สุด	4.72	0.44	มากที่สุด
รวม	**4.74**	**0.43**	**มากที่สุด**	**4.74**	**0.42**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 38 ค่าความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ (μ = 4.80, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมาองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.74, σ= 0.39)

ความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุกาณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ และองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.76, σ= 0.41) มีค่ามากที่สุด รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ (μ = 4.72, σ= 0.44)

ตารางที่ 39 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (จากผู้เชี่ยวชาญ 9 คน)

ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนปลอดภัย	4.71	0.44	มากที่สุด	4.76	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	4.74	0.45	มากที่สุด	4.76	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	4.78	0.36	มากที่สุด	4.63	0.51	มากที่สุด
รวม	**4.74**	**0.42**	**มากที่สุด**	**4.72**	**0.46**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 39 ค่าความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ (μ = 4.78, σ= 0.36) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน (μ = 4.74, σ= 0.45)

ความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนปลอดภัย และองค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน (μ = 4.76, σ= 0.44) มีค่ามากที่สุด องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ (μ = 4.63, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 40 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	4.67	0.49	มากที่สุด	4.74	0.39	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	4.82	0.40	มากที่สุด	4.85	0.29	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ	4.67	0.49	มากที่สุด	4.69	0.47	มากที่สุด
รวม	**4.72**	**0.46**	**มากที่สุด**	**4.76**	**0.38**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 40 ค่าความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ (μ = 4.82, σ= 0.40) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (μ = 4.67, σ= 0.49)

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ (μ = 4.85, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ (μ = 4.74, σ= 0.39) และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (μ = 4.69, σ= 0.47) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 41 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ด้านหลักสูตรความปลอดภัย	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	4.76	0.38	มากที่สุด	4.71	0.46	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	4.71	0.40	มากที่สุด	4.80	0.35	มากที่สุด
รวม	**4.74**	**0.39**	**มากที่สุด**	**4.76**	**0.41**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 41 ค่าความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.76, σ= 0.38) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (μ = 4.71, σ= 0.40)

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (μ = 4.80, σ= 0.35) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.71, σ= 0.46)

ตารางที่ 42 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.87	0.31	มากที่สุด	4.69	0.47	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	4.80	0.41	มากที่สุด	4.74	0.39	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล	4.74	0.45	มากที่สุด	4.74	0.39	มากที่สุด
รวม	**4.80**	**0.39**	**มากที่สุด**	**4.72**	**0.42**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 42 ค่าความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (μ = 4.87, σ= 0.31) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (μ = 4.80, σ= 0.41)

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล (μ = 4.74, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (μ = 4.69, σ= 0.47)

ตารางที่ 43 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ	4.56	0.53	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	4.67	0.50	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม	4.89	0.33	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้	4.89	0.33	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 43 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่	4.56	0.53	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
รวม	**4.71**	**0.44**	**มากที่สุด**	**4.76**	**0.44**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 43 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.71, σ= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม และตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน (μ = 4.67, σ= 0.50) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่าง

ยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากรโดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (μ = 4.67, σ= 0.50) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 44 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแลอุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	4.78	0.44	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน	4.78	0.44	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัย ในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้	4.56	0.53	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย	4.89	0.33	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
รวม	**4.74**	**0.45**	**มากที่สุด**	**4.76**	**0.44**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 44 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมาตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ปลอดภัย และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 4.67, σ= 0.50) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 45 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งคนแข็งแรงและมีความสุข	4.56	0.53	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี	5.00	0.00	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน	4.78	0.44	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.89	0.33	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
รวม	**4.78**	**0.36**	**มากที่สุด**	**4.63**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 45 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.78, σ= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (μ = 4.89, σ= 0.33) ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.63, σ= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี (μ = 4.78, σ= 0.44) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน (μ = 4.67, σ= 0.50) ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 46 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี ในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	4.56	0.53	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน	4.67	0.50	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
รวม	**4.74**	**0.39**	**มากที่สุด**	**4.67**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 46 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.67, σ= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง (μ = 4.78, σ= 0.44) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย (μ = 4.67, σ= 0.50) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 47 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	5.00	0.00	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎีการวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล	5.00	0.00	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง	4.89	0.33	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 47 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
รวม	**4.85**	**0.29**	**มากที่สุด**	**4.82**	**0.40**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 47 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง (μ = 4.89, σ= 0.33) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ (μ = 4.67, σ= 0.50) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.82, σ= 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาลและ ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง และตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ (μ = 4.67, σ= 0.50) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 48 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	4.89	0.33	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ 48 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะเพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีประสิทธิภาพ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4.56	0.53	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมืออุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	4.56	0.53	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย	4.67	0.50	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
รวม	**4.69**	**0.47**	**มากที่สุด**	**4.67**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 48 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.69, σ= 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษาและเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.67, σ= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา (μ = 4.78, σ= 0.44) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.67, σ= 0.50) ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 49 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น	4.67	0.50	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน	4.78	0.44	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น	4.56	0.53	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข	5.00	0.00	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ 49 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาทและวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.78	0.44	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
รวม	**4.76**	**0.38**	**มากที่สุด**	**4.71**	**0.46**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 49 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุประสาทการรับรู้ของผู้เรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.70, σ= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการทำงาน (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 50 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	4.56	0.53	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย	4.56	0.53	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	4.78	0.44	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 50 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้	4.67	0.50	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
รวม	**4.71**	**0.40**	**มากที่สุด**	**4.80**	**0.35**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 50 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.71, σ= 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และตัวบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้ (μ = 4.89, σ= 0.33) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 51 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น	5.00	0.00	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ 51 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา	4.89	0.33	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี	4.78	0.44	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้	4.78	0.44	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้	4.89	0.33	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
รวม	**4.87**	**0.31**	**มากที่สุด**	**4.69**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 51 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.87, σ= 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ (μ = 4.89, σ= 0.33) ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (μ = 4.78, σ= 0.44) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.69, σ= 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 52 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็กและมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่	4.78	0.44	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือแก้ปัญหาและพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม	4.89	0.33	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม	4.89	0.33	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด	4.67	0.50	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
รวม	**4.80**	**0.41**	**มากที่สุด**	**4.74**	**0.39**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 52 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด (μ = 4.67, σ= 0.50) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่ (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 53 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน	4.78	0.44	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล	4.78	0.44	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการรณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้	4.56	0.53	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ	4.67	0.50	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 53 ผลการหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล จากผู้เชี่ยวชาญ (n= 9 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	4.89	0.33	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
รวม	**4.74**	**0.45**	**มากที่สุด**	**4.74**	**0.45**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 53 ค่าความเหมาะสมตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน และตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจาก

บุคคล ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ (μ = 4.89, σ= 0.33) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้และตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.78, σ= 0.44) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน (μ = 4.56, σ= 0.53) มีค่าต่ำสุด

ระยะที่ 4 ผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 54 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 54 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย จากข้าราชการครู (n= 12 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	4.92	0.29	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม	4.83	0.39	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้	4.58	0.51	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่	4.83	0.39	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.80**	**0.39**	**มากที่สุด**	**4.73**	**0.45**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 54 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 55 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	4.92	0.29	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน	4.75	0.45	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจนและครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	4.58	0.51	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	**4.78**	**0.35**	**มากที่สุด**	**4.83**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 55 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.78, σ= 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย (μ = 5.00., σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.83, σ= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 56 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข	4.67	0.49	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี	4.75	0.45	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน	4.83	0.39	มากที่สุด	4.76	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน	4.75	0.45	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคนและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.83	0.39	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	**4.77**	**0.43**	**มากที่สุด**	**4.82**	**0.29**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 56 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.77, σ= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.82, σ= 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน (μ = 4.76, σ= 0.49) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 57 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง	4.83	0.39	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งานและความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	4.92	0.29	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน	4.75	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย	4.83	0.39	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.80**	**0.40**	**มากที่สุด**	**4.85**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 57 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย (μ = 4.75, σ= 0.45) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 58 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎีการวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล	4.75	0.45	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ	4.67	0.49	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 58 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ จากข้าราชการครู (n= 12 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ	4.75	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	**4.81**	**0.31**	**มากที่สุด**	**4.85**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 58 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.81, σ= 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่ และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล และตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และตัวบ่งชี้ที่ 5มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 59 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	4.58	0.51	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะเพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีประสิทธิภาพ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมืออุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย	4.75	0.45	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
รวม	**4.83**	**0.27**	**มากที่สุด**	**4.85**	**0.36**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 59 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.83, σ= 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา (μ = 4.75, σ= 0.45) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 60 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น	4.67	0.49	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน	4.75	0.45	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น	4.83	0.39	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข	4.75	0.45	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 60 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย จากข้าราชการครู (n= 12 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาทและวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.75	0.45	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.75**	**0.45**	**มากที่สุด**	**4.85**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 60 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.75, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ประสาทการรับรู้ของผู้เรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริม

ความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น (μ = 5.00, σ= 0.00) รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ประสาทการรับรู้ของผู้เรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (μ = 4.75, σ= 0.45) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 61 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา จากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	4.67	0.49	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 61 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา จากข้าราชการครู (n= 12 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย	4.92	0.29	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้	4.83	0.39	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.83	0.39	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
รวม	**4.85**	**0.31**	**มากที่สุด**	**4.72**	**0.46**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 61 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย

องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้ (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 62 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา	4.67	0.49	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี	4.67	0.49	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้	4.92	0.29	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 62 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากข้าราชการครู (n= 12 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้	4.58	0.51	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
รวม	**4.77**	**0.36**	**มากที่สุด**	**4.73**	**0.45**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 62 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.77, σ= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 63 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กจากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม	4.75	0.45	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 63 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จากข้าราชการครู (n= 12 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที	4.83	0.39	มาก	4.67	0.49	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.85**	**0.27**	**มากที่สุด**	**4.70**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 63 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด

ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.70, σ= 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐเอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่ กฎกระทรวงกำหนด (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 64 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคลจากข้าราชการครู (n= 12 คน)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน	4.75	0.45	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล	4.67	0.49	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการรณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ	4.67	0.49	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 64 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ การนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล จากข้าราชการครู (n= 12 คน) (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ระดับการปฏิบัติ			ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
รวม	**4.78**	**0.36**	**มากที่สุด**	**4.75**	**0.43**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 64 ระดับการปฏิบัติของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.78, σ= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนโดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.75, σ= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปวัดผล (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 65 ผลการหาค่าระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้เรียน (n= 157 คน)

องค์ประกอบย่อย	ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	4.65	0.48	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	4.77	0.42	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	4.77	0.42	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	4.74	0.43	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	4.74	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 6 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ	4.68	0.46	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	4.76	0.43	มากที่สุด

ตารางที่ 65 ผลการหาค่าระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้เรียน (n= 157 คน) (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	4.67	0.47	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 9 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.77	0.42	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	4.74	0.43	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล	4.75	0.43	มากที่สุด
รวม	**4.73**	**0.44**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 65 ระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ของผู้เรียนโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม จำนวน 157 คน ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน องค์ประกอบย่อย 11 ด้าน ตัวบ่งชี้ 56 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73, σ= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ และองค์ประกอบย่อยที่ 9 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (μ = 4.77, σ= 0.42) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.76, σ= 0.43) องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย (μ = 4.65, σ= 0.48) มีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 66 ผลการหาค่าระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n= 9 คน)

องค์ประกอบย่อย	ความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	4.78	0.43	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	4.87	0.31	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	4.82	0.34	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	4.76	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	4.84	0.39	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 6 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ	4.82	0.34	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	4.82	0.39	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	4.87	0.31	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 9 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.87	0.30	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	4.87	0.25	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล	4.87	0.39	มากที่สุด
รวม	**4.84**	**0.35**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 66 ระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ต่อการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน องค์ประกอบย่อย 11 ด้าน ตัวบ่งชี้ 56 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.84, σ= 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน องค์ประกอบย่อยที่ 8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา องค์ประกอบย่อยที่ 9

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบย่อยที่ 10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และองค์ประกอบย่อยที่ 11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล (μ = 4.87, σ= 0.35) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ (μ = 4.84, σ= 0.39) องค์ประกอบย่อยที่ 4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ (μ = 4.76, σ= 0.44) มีค่าต่ำสุด

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ รายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก จำนวน 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย จำนวน 11 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 56 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลักที่ 2 การเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.13 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.75 และมีตำแหน่งครู/ครูฝ่ายบริหารงานบุคคล คิดเป็นร้อยละ 81.92 และผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.63-4.78 โดยพบว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.78, S.D.= 0.32) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

รองลงมา ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ ($\overline{X}$ = 4.73, S.D.= 0.41) และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\overline{X}$ = 4.63, S.D.= 0.51) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ผลค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย เรียงลำดับได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ($\overline{X}$ = 4.72, S.D.= 0.49) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ($\overline{X}$ = 4.68, S.D.= 0.49) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ($\overline{X}$ = 4.48, S.D.= 0.55) ตามลำดับ

1.2.2 องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.87, S.D.= 0.24) องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.84, S.D.= 0.29) และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.44) ตามลำดับ

1.2.3 องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66, S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 องค์ประกอบย่อย เรียงลำดับดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ($\overline{X}$ = 4.68, S.D.= 0.33) และตัวบ่งชี้ที่ 2 การจัดการเรียนสอนสวัสดิศึกษา ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.42) ตามลำดับ

1.2.4 องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73, S.D.= 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย เรียงลำดับดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.84, S.D.= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ($\overline{X}$ 4.72, S.D.= 0.42) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ($\overline{X}$ = 4.64, S.D.= 0.51) มีค่าต่ำสุด

1.3 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีข้อตกลง

เบื้องต้นสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ตัวแปรต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยต้องมีความสัมพันธ์กันไม่น้อยกว่า 0.30 (ภัทราพร เกษสังข์, 2549) ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทดสอบหาค่าสถิติ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลที่จะมาวิเคราะห์องค์ประกอบ 2 ค่า คือ ค่า Bartlett test of Sphericity หรือค่าแสดงความสัมพันธ์ (Correlation) ของกลุ่มตัวแปรค่าที่ได้ควรมีนัยสำคัญ และค่า Measure of Sampling Adequacy (MSA) หรือค่าแสดงความเหมาะสมพอเพียงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่ม (ให้ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ควรมีค่ามากกว่า 0.50 ดังนี้

1.3.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลองค์ประกอบของ ABCD ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS version 16.0 โดยการประเมินความกลมกลืนของโมเดลแบบข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) และประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญของโมเดล (Component Fit Measure) ที่พัฒนาขึ้น ยังไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ก่อนปรับโมเดล) เนื่องจากความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) พบว่า สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ) χ^2/df (มีค่าเท่ากับ 5.523 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือน้อยกว่า 3 เมื่อพิจารณาดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่า ดัชนีทุกตัว ได้แก่ GFI=0.719, AGFI=0.691, TLI=0.771, CFI=0.784 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ ดัชนี PGFI=0.453 ไม่ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ส่วนดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.50 พบว่า ดัชนี 05RMR=0.082 และ RMSEA=0.091 ก็ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นยังไม่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นต้องปรับโมเดลด้วยวิธีการเชื่อมลูกศรสองหัวระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามที่ (Modification Indices: MI) แนะนำให้ปรับทั้งสิ้น 11 พารามิเตอร์ ได้แก่ 1. (e5<-->e6) 2. (e16<-->e17) 3. (e22<-->e24) 4. (e25<-->e27) 5. (e28<-->e29) 6. (e31<-->e33) 7. (e34<-->e36) 8. (e43<-->e44) 9. (e47<-->e48) 10. (e1<-->e31) 11. (e34<-->e35) ตามลำดับ จนทำให้สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์ 3 ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระน้อยกว่า 3

1.3.2 ผลการตรวจความตรงของโมเดล ABCD พบว่า ปัจจัยด้าน ABCD มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) ตามปัจจัย 4D 2B 3C และ 1A และมีการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 0.994 0.971 0.956 และ 0.900 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ (R^2) 0.994 0.942 0.913 และ 0.810 ตามลำดับ

1.3.3 ผลการนำโมเดลองค์ประกอบ A ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρc อยู่ระหว่าง 0.851 ถึง 0.995 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0. 60 (Hair & Other, 2010) ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρv อยู่ระหว่าง 0.444 ถึง 0.924 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วยเช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

1.3.4 ผลการนำโมเดลองค์ประกอบ B ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρc อยู่ระหว่าง 0.851 ถึง 0.995 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0. 60 (Hair & Other, 2010) ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρv อยู่ระหว่าง0.444 ถึง 0.924 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วยเช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

1.3.5 ผลการนำโมเดลองค์ประกอบ C ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρc อยู่ระหว่าง 0.851 ถึง 0.995 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0. 60 (Hair & Other, 2010) ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρv อยู่ระหว่าง0.444 ถึง 0.924 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วย เช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

1.3.6 ผลการนำโมเดลองค์ประกอบ D ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994)

ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρc อยู่ระหว่าง 0.851 ถึง 0.995 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0. 60 (Hair & Other, 2010) ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρv อยู่ระหว่าง0.444 ถึง 0.924 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วย เช่นกัน (Diamantopoulos & Siguaw, 2000)

1.3.7 ตัวบ่งชี้ ABCD ที่ได้จากพัฒนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสาม (Third Order Confirmatory Factor Analysis) องค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) เหมือนกรอบแนวคิดเดิม เนื่องจาก Factor Loading $\geq$ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) ทั้งหมด

1.4 ผลการรับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่าความเหมาะสมองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= .43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ (μ = 4.80, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมาองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.74, σ= 0.39)

ความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ และองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.76, σ= 0.43) มีค่ามากที่สุด รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ (μ = 4.72, σ= 0.44)

1.5 ผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้

1.5.1 ผลการศึกษาการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ กับข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม รายละเอียดตามองค์ประกอบหลัก พบว่า

1.5.1.1 องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและผู้เรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้ (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์

ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

1.5.1.2 องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.78, σ= .35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย (μ = 5.00., σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการวางแผนที่รอบคอบชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.83, σ= .32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย (μ = 4.22, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและผู้เรียน (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.3 องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.77, σ= .43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข

ตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับผู้เรียน (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งคนแข็งแรงและมีความสุข (μ = 4.55, σ= 0.50) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.82, σ= .29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งคนแข็งแรงและมีความสุข (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (μ = 4.76, σ= 0.49) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับผู้เรียน (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.4 องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= .40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู ผู้เรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม (μ = 4.90, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= .32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กร

กับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้ (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู ผู้เรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย (μ = 4.75, σ= 0.45) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.5 องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.81, σ= .35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมาตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล และตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร ผู้เรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.81, σ= 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร ผู้เรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการให้ความรู้

ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.6 องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.83, σ= 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่ผู้เรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมืออุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= .36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่ผู้เรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะเพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง

ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย (μ = 4.82, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา (μ = 4.75, σ= 0.45) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.7 องค์ประกอบหลักที่ 3 องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.75, σ= .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาทและวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ประสาทการรับรู้ของผู้เรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น (μ = 5.00, σ= 0.0) รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการเรียน

การสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุประสาทการรับรู้ของผู้เรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (μ = 4.75, σ= 0.45) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.8 องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= .31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองผู้เรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่ผู้เรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด

ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคมในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัยเพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้ (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองผู้เรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.9 องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.77, σ= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤติผู้เรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น (μ = 5.00, σ= 0.00)

มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (μ = 4.92, σ= 0.29) ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือผู้เรียนได้ (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด และระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73, σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือผู้เรียนได้ (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของผู้เรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของผู้เรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.10 องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.85, σ= 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรมให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด และระดับความ

พึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.70, σ= .47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม (μ = 4.83, σ= 0.39) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด (μ = 4.75, σ= 0.45) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

1.5.2.11 องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคลตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.78, σ= .36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ (μ = 5.00, σ= 0.00) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ (μ = 4.67, σ= 0.49) มีค่าต่ำสุด และระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.75, σ= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและ

ชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด

1.6 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้เรียน จำนวน 157 คน) ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน องค์ประกอบย่อย 11 ด้าน ตัวบ่งชี้ 56 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73, σ= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ และองค์ประกอบย่อยที่ 9 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (μ = 4.77, σ= 0.42) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.76, σ= 0.43) องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย (μ = 4.65, σ= 0.48) มีค่าต่ำสุด

1.7 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ต่อการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน องค์ประกอบย่อย 11 ด้าน ตัวบ่งชี้ 56 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.84, σ= 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน องค์ประกอบย่อยที่ 8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาองค์ประกอบย่อยที่ 9 ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน องค์ประกอบย่อยที่ 10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และองค์ประกอบย่อยที่ 11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล (μ = 4.87, σ= 0.35) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ (μ = 4.84, σ= 0.39) องค์ประกอบย่อยที่ 4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ (μ = 4.76, σ= 0.44) มีค่าต่ำสุด

2. อภิปรายผล

การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 3 องค์ประกอบหลัก 11 ตัวแปรแฝง 56 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 4 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ในการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่บ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึง ในการส่งเสริมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการบริหารจัดการศึกษา ดังที่ ไฮแบรนด์ (Hildebrand, 1984) ที่กล่าวว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า จะต้องพิจารณาถึงอัตราส่วนครูและเด็ก การให้การดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและเน้นถึงความจำเป็น และความสำคัญของการประกันภัยสำหรับเด็ก ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดให้แก่เด็ก ซึ่ง ดอนเมซ (Dönmez, 2001) กล่าวว่า ผู้เรียนและครูควรรู้สึกว่าตนเองเป็นอิสระทางกายภาพทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สอดคล้องกับ แคปแลนและโอวิงส์ (Kaplan and Owings, 2000) ที่กล่าวว่า เหตุผลหลักที่โรงเรียนมีอยู่ คือ ผู้เรียนและการศึกษา ดังนั้นความปลอดภัยของสถานศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยของผู้เรียนจึงถูกใช้สลับกัน ถ้าครูและผู้เรียนไม่รู้สึกปลอดภัยในสถานศึกษา การสอนและการเรียนรู้จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาที่ปลอดภัยมีสภาพแวดล้อมทางสังคมและร่างกายที่ส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วยบรรทัดฐาน กฎ ระเบียบและการบังคับใช้ และการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนและผู้ปกครองสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ขณะที่ วานแฮม (Varnham, 2005) กล่าวว่า สถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและรับผิดชอบตามกฎหมายในการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพให้ปลอดภัยและจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเด็กและจัดบริการความปลอดภัยในสถานศึกษา สอดคล้องกับ โซนาเยีย (Sonayia, 2012) ได้กล่าวถึงความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษาว่า ขั้นแรกให้ทำความเข้าใจว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ไม่มีสูตรตายตัว โรงเรียนทั้งหมดต้องนำแนวทางด้านความปลอดภัยมาใช้เป็นกิจวัตรประจำวัน โดยทั่วไป

“ความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วยโปรแกรมและบริการที่หลากหลาย ซึ่งออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการบำรุงรักษาและการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นประโยชน์ อีกวิธีที่เป็นประโยชน์ คือ การขอความช่วยเหลือจากผู้เรียนในการดำเนินการประเมินผลทางกายภาพของสถานศึกษา เพื่อช่วยผู้บริหารในการระบุและแก้ไขช่องโหว่ที่สามารถนำไปสู่การกลั่นแกล้งและความปลอดภัยอื่น ๆ การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสภาพอากาศของสถานศึกษาของผู้เรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญตามมุมมองของผู้เรียน กระบวนการนี้สามารถเปิดเผยได้อย่างมากสำหรับเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาที่ประสงค์จะค้นหาและแก้ไขอันตราย การจัดการและประสานงาน การตอบสนองของสถานศึกษาต่อเหตุการณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อหรือทำร้ายคนในสถานศึกษา โครงสร้างความสามารถในการดำเนินงานต้องใช้เวลาในการวางแผนและการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ขณะที่ กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันการศึกษาแห่งชาติ (Ministry of education and National institute of education, 2017) ให้ความหมายของความปลอดภัยของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา ซึ่งปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรง การกลั่นแกล้ง การล่วงละเมิดและการใช้สารเสพติด ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of education, 2017 อ้างถึงใน สุกัญญา พรน้อย, 2562) ให้ความหมายของสถานศึกษาที่ปลอดภัย หมายถึง สถานศึกษาส่งเสริมการปกป้องผู้เรียนจากการใช้ความรุนแรง การสัมผัสกับอาวุธและการคุกคาม การโจรกรรม การกลั่นแกล้งการขายหรือการใช้สารที่ผิดกฎหมายในบริเวณสถานศึกษา ความปลอดภัยของสถานศึกษาเชื่อมโยงกับผลการเรียนของผู้เรียนและสถานศึกษาที่ดีขึ้น ความปลอดภัยทางอารมณ์และร่างกายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับผลการเรียน ในเวลาเดียวกันผู้เรียนที่ตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางร่างกาย หรืออารมณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขายหรือใช้สารที่ผิดกฎหมายในบริเวณสถานศึกษา มีความเสี่ยงต่อการเข้าเรียนไม่ดี ความล้มเหลวของหลักสูตรและการออกกลางคัน ความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งผลต่อผู้เรียนทุกคน กล่าวคือ ความปลอดภัยด้านอาคารเรียน ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหมด การสร้างสถานศึกษา ควรพิจารณาถึงแผ่นดินไหวและภัยธรรมชาติ ขนาดของชั้นเรียนควรเหมาะสมเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เรียน ประตูและหน้าต่างควรล็อคและแข็งแรง อาคารเหมาะสมกับความร้อน แสงสว่าง การระบายอากาศ ความชื้น มลพิษทางเสียง มลพิษทางอากาศ ฯลฯ จุดสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการศึกษาและวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น หม้อน้ำ โต๊ะทำงาน เก้าอี้ ราวบันไดควรมีขอบมน ขณะที่ อมรวิชช์ นาครทรรพและจุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์ (2553) กล่าวว่า จากสถานการณ์ปัญหาการบาดเจ็บและเสียชีวิตของเด็กทั่วโลกที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศให้ความสำคัญกับเรื่อง สวัสดิศึกษา (Safety Education) หรือความปลอดภัยในโรงเรียนมากขึ้น เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันอุบัติเหตุในชีวิตและทรัพย์สินของทุกคนในโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2554) กล่าวว่า โรงเรียนเป็น

สถานที่ที่ผู้เรียนต้องใช้ชีวิตอยู่ตลอดทั้งวัน ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่ต้องมีความปลอดภัยต่อชีวิตไม่น้อยกว่าบ้าน ซึ่งสามารถแบ่งการจัดสวัสดิภาพในโรงเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การป้องกันอุบัติเหตุ ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย มีจิตสำนึกที่ดีและสวัสดินิสัยในอันที่จะป้องกันตนเองและผู้อื่นให้พ้นภัยหรือลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุลงได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวว่า กิจกรรมทุกชนิดที่สถานศึกษาจัดขึ้นและมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดสถานศึกษาปลอดภัย การจัดการศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอนด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ร่วมกันจัดทำขึ้นในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงกิจกรรมหลักการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาและมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้บริหารจัดการศึกษาในการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ประกอบในครั้งนี้ มีผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครู/ครูกลุ่มบริหารงานบุคคลและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ด้าน สะท้อนถึงว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูกลุ่มบริหารวิชาการและครูปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเห็นด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับ กู๊ด (Good, 1973) ที่ระบุว่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูว่า เป็นการใช้แผนการสอนหรือวิธีการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ ขณะที่ ดอล (Doal, 1978) กล่าวว่าประสิทธิภาพของจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เป็นเจตคติ ความเข้าใจ ทักษะและพฤติกรรมของครูที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญงอกงามของผู้เรียน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา สอดคล้องกับ คอชัคและเอกเกน (Kauchak & Eggen, 2007) ที่กล่าวว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ มีทัศนคติที่ดีในการสอน มีทักษะในสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นแนะนำบทเรียน ช่วงตอนกลางของ

บทเรียน และช่วงปิดท้ายบทเรียน ดังนั้น คุณลักษณะขอครูจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียน ซึ่งทัศนคติของครูเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเป็นครูที่ดีเพราะทัศคติของครูมีอิทธิพลต่อการสอนและการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็ก ทัศนคติของครูประกอบด้วยประสิทธิภาพทางการสอนของครู การเป็นแบบอย่างและความกระตือรือร้นของครู และความคาดหวังของครู ทั้งสามสิ่งนี้ส่งผลต่อทัศนคติในการสอนของครู (Brunning et al., 2004) ขณะที่ ยังกล่าวว่า ทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพการใช้ภาษาของครูมีผลต่อความสำเร็จใน การเรียนของผู้เรียนและความพึงพอใจในการเรียน การสื่อสารที่ชัดเจนมีองค์ประกอบ 5 อย่าง ได้แก่ 1) การใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายได้ใช้เจนโดยครูควรหลีกเลี่ยงการใช้คำที่คลุมเครือเวลาสื่อสารกับเด็กเนื่องจากคำเหล่านั้นทำให้ประสิทธิภาพทางการเรียนของเด็กลดลงและยังแสดงให้เห็นว่าครูเตรียมตัวมาไม่ดี 2) การใช้คำเชื่อมประโยคที่เหมาะสม การสื่อสารที่ดีต้องมีคำเชื่อมที่นำไปสู่ใจความสำคัญของประโยคคำเชื่อมที่ถูกต้องจะทำให้ลำดับเหตุการณ์ของประโยคเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล 3) การเชื่อมโยงความคิดในบทเรียน ครูต้องทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่หนึ่งและความคิดที่สองโดยการอธิบายความเชื่อมต่อนั้น 4) การเน้นย้ำครูควรเน้นย้ำหัวข้อหรือเนื้อหาที่มีความสำคัญหรือโดดเด่นกว่าเนื้อหาอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นถึงระดับความสำคัญที่ต่างกันของเนื้อหาในบทเรียน และ 5) ความสอดคล้องของภาษาพูดและภาษากาย การใช้ภาษากายประกอบการพูดควรเป็นไปในแนวทางเดียวกับสิ่งที่ครูพูด ภาษากายมีความสำคัญเนื่องจากเด็กสามารถประเมินทัศนคติและความจริงใจของครูได้ผ่านทางการแสดงออกของครู ดังนั้นเมื่อครูต้องการจูงใจผู้เรียน หรือบอกให้ผู้เรียนทำอะไร ครูต้องใช้ภาษาพูดและภาษากายที่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ ยังกล่าวว่า ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีนั้นต้องเริ่มจากการตรงต่อเวลา ครูจำเป็นต้องแบ่งเวลาการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้กระทบต่อกิจกรรมอื่น ๆ การเตรียมอุปกรณ์ การสอนล่วงหน้าก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง นอกจากนี้ครูยังต้องสร้างกิจวัตรที่ดีให้กับผู้เรียน เช่น เมื่อเด็กเข้ามาในห้องเรียน เด็กต้องรู้ว่าสิ่งแรกที่ควรทำคืออะไร และเมื่อเลิกเรียนต้องทำอะไร การจัดการห้องเรียนที่มีระบบจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น การสอนไม่ทันและความไม่เป็นระเบียบในห้องเรียน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา ได้ค้นพบความสำคัญของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้บริหารจัดการศึกษาในการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน ประกอบด้วย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ ด้านหลักสูตรความปลอดภัย และด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ ในลำดับต่อไป

2.2 จากการวิเคราะห์โมเดลความสอดคล้ององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) มาทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงเส้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ผลการตรวจความตรงของโมเดล ABCD พบว่า ปัจจัยด้าน ABCD มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) ตามปัจจัย 4D 2B 3C และ 1A และมีการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 0.994 0.971 0.956 และ 0.900 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ (R^2) 0.994 0.942 0.913 และ 0.810 ตามลำดับ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น โดยองค์ประกอบหลักดังกล่าว มีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อย หรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ตั้งแต่ 0.851 ถึง 0.995 และการวิเคราะห์องค์ประกอบของโมเดล ABCD ต่างมีความตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ตลอดจนโมเดลที่พัฒนาขึ้นต่างมีความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: ρc อยู่ระหว่าง 0.851 ถึง 0.995 ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) ซึ่งผ่านเกณฑ์คือมากกว่า 0.60 (Hair & Other, 2010) และค่าความผันแปรของค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρv อยู่ระหว่าง 0.444 ถึง 0.924 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 ด้วยเช่นกัน จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลักทั้ง 4 องค์ประกอบ สามารถจัดลำดับองค์ประกอบหลักที่มีความเหมาะสมในการเป็นองค์ประกอบของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย เท่ากับ 0.994 รองลงมาองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ เท่ากับ 0.971 0.956 และ 0.900 ตามลำดับ สอดตล้องกับแฮร์ และคนอื่น ๆ (Hair & Other, 2006) กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Interrelationships) ในกลุ่มของตัวแปรจำนวนมาก และสามารถอธิบายตัวแปรเหล่านั้นได้เทอมของมิติหรือองค์ประกอบที่แฝงอยู่ (Underlying Factors) สอดคล้องกับออลไบรท์ และพาร์ค (Albright & Park, 2008) ที่ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการค้นหากลุ่มตัวแปรแฝงหรือองค์ประกอบ (Latent Variables or Factors) ที่มีจำนวนน้อย โดยที่สามารถรวบรวมจากความสัมพันธ์กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ (Observed or Manifest Variablees) จำนวนมากและองค์ประกอบที่ได้สามารถอธิบายอิทธิพลของตัวแปรสังเกตได้เหล่านั้นได้ รวมทั้ง

การ์ซัน (Garson, 2009) ก็ได้กล่าวสนับสนุนเพิ่มเติมว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเทคนิควิธีการทางสถิติที่ใช้ในการศึกษาเปิดเผยโครงสร้างความสัมพันธ์ที่แฝงอยู่ในกลุ่มตัวแปรด้วยการลดจำนวนตัวแปรจำนวนมากให้เหลือตัวแปรหรือองค์ประกอบที่เกิดขึ้นใหม่น้อยลง ตลอดจน ดาร์ลิงตัน (Darlington, 2009) ก็ได้กล่าวสนับสนุนอีกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้สำหรับศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายตัว โดยมีเป้าหมายด้วยการค้นหาตัวแปรหรือองค์ประกอบใหม่ที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันโดยธรรมชาติกับตัวแปรอิสระเหล่านั้น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา ได้ค้นพบแปรแฝงที่ซ่อนอยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตหรือวัดได้ที่เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และเป็นการพิสูจน์ ตรวจสอบหรือยืนยันทฤษฎีที่ค้นพบ เรียกว่า องค์ประกอบเชิงยืนยัน สำหรับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้บริหารจัดการศึกษาในการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน ในลำดับต่อไป

2.3 การรับรององค์ประกอบของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ (μ = 4.78, σ= 0.36) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน (μ = 4.74, σ= 0.45) ความเป็นไปได้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนปลอดภัย และองค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน (μ = 4.76, σ= 0.44) มีค่ามากที่สุด องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ (μ = 4.63, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ (μ = 4.82, σ= 0.40) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (μ = 4.67, σ= 0.49) ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษา

ปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ (μ = 4.85, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ (μ = 4.74, σ= 0.39) และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (μ = 4.69, σ= 0.47) มีค่าต่ำสุด องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74, σ= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.76, σ= 0.38) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (μ = 4.71, σ= 0.40) ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (μ = 4.80, σ= 0.35) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.71, σ= 0.46) องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อย ที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (μ = 4.87, σ= 0.31) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (μ = 4.80, σ= 0.41) ความเป็นไปได้ตัวบ่งชี้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.72, σ= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (μ = 4.80, σ= 0.35) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล (μ = 4.74, σ= 0.39) จากผลการรับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญ จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญปรากฏผลดังกล่าว เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบและเป็นกระบวนการ ทำให้องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญ ข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โดยดำเนินการศึกษา แนวนโยบาย เป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2560-2579 ซึ่งพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวถึง การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษานั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ได้บัญญัติไว้ในข้อ 36 แผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ประกอบด้วย ระดับความสำคัญของหน้าที่และภารกิจของแต่ละหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีความแตกต่างกัน สถานการณ์และสภาพแวดล้อมโดยรอบพื้นที่ ข่าวสาร สิ่งบอกเหตุ และการเตือนภัย ตลอดจนการสนับสนุนช่วยเหลือที่อาจขอรับจากหน่วยงานของรัฐ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งอยู่กับขนาดของอาคาร สถานที่และพื้นที่ที่ต้องดูแล งบประมาณ ที่จะใช้ในการวางมาตรการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ การออกแบบก่อสร้างที่สงวน อาคารและสถานที่ หรือเครื่องกีดขวางของทางราชการที่มีความสำคัญและการติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานของรัฐ และกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ การรายงานผลการสำรวจ หรือการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยต่อผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ยังได้วางแผนการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย เพื่อร่วมกันวางแผนป้องกัน ควบคุม กำกับ ติดตาม และรายงาน ซึ่งจะมีองค์ประกอบด้วยกัน 2 ประการ ดังนี้ 1) สาระสำคัญของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษานั้น จำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรม เพื่อให้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสาระสำคัญของแผนงานควรมีความชัดเจนและความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ควรมีอย่างน้อย 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1.1) ศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา ชุมชน ความเข้มแข็งของเครือข่าย เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยจากสภาพแวดล้อมทางสังคม 1.2) กำหนดมาตรการหลัก เพื่อป้องกันและแก้ไข 1.3) กำหนดมาตรการเสริมให้เหมาะสมกับความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นและสภาพความเสี่ยงของท้องถิ่น 1.4) กำหนดกิจกรรมสนับสนุนมาตรการหลักและมาตรการเสริม 1.5) กำหนดเวลาและผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ และ 2) รูปแบบของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเลือกรูปแบบของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา สภาพภูมิศาสตร์ และความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสรุปได้ว่า การบริหารและจัดระบบความปลอดภัยในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องริเริ่มการจัดการและบริหารโครงการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยจัดตั้งกรรมการบริหาร

โครงการ กำหนดจุดประสงค์ นโยบายและแผนงานดำเนินงาน จัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานตามแผน โดยต้องมีการชี้แจง แนะนำนโยบายและแผนการดำเนินงานโครงการให้แก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทราบ จัดและดำเนินงานตามโครงการ จัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้หรืออบรม/สัมมนาให้แก่ครู บุคลากรต่าง ๆ และนักเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนให้ตนเองปลอดภัย มีทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีการประเมินผลและปรับปรุงให้โครงการความปลอดภัยในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ คณะกรรมการสปอนเซอร์ขององค์กร Treadway Commission (The Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission (2004 อ้างถึงใน ปนัดดา แก้วศรี, 2560) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ไม่แน่นอน ถ้าหากเกิดขึ้นจะมีผลเชิงลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ขณะที่ เจมส์ โรธ (James Roth, 2005) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากธุรกิจหรือตัวเรา จะเกิดกับทุกสาขาอาชีพ ซึ่งความเสี่ยงเหล่านั้นต้องได้รับการวิเคราะห์และจัดการ หากละเลยจะส่งผลเสียแน่นอน โดยมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ขณะที่ เนียเฮาส์ เกร็ก (Niehaus Greg, 2016 อ้างถึงใน ปนัดดา แก้วศรี, 2560) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ สถานการณ์หนึ่งอาจมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทย (2550) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (2551) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ภัยธรรมชาติ การทุจริต การลักขโมย ความเสียหายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การถูกดำเนินการทางกฎหมาย การบาดเจ็บ ได้รับอันตราย สูญเสียทรัพย์สิน สูญเสียชื่อเสียงการเกิดภาพลบของมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษา การที่บุคคลเกิดความไม่แน่นอน การไม่พิทักษ์สิทธิหรือศักดิ์ศรี หรือการที่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การบริหาร การปฏิบัติงานและการเงิน ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (2553) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร

โดยความเสี่ยงนี้จะถูกวัดด้วยผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ขณะที่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2553) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ ภายใต้กรอบเวลา ซึ่งเป็นกำหนดการปฏิบัติการในอนาคต ความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร ผู้บริหารโครงการจึงต้องจัดการความเสี่ยงของโครงการ เพื่อให้สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กิตติ บุนนาค (2554) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง ปรากฏการณ์อันไม่พึงประสงค์ต่อองค์กร ซึ่งตั้งอยู่บนความไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น โดยปรากฏการณ์เหล่านั้นอาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายใน หรือปัจจัยภายนอกองค์กรก็ได้ และถ้าปรากฏการณ์อันไม่พึงประสงค์เหล่านั้นเกิดขึ้นจริง ก็จะนำพาองค์ไปสู่ภาวะวิกฤต ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ขณะที่ กิตติพันธ์ คงคาสวัสดิ์เกียรติ (2554) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน และไม่สามารถเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด ซึ่งความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ดังกล่าวจะส่งผลต่อสถานศึกษาไม่มากก็น้อย และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลัก ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง การกระทำหรือเหตุการณ์ใด ๆ หรือโอกาสที่เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ อันจะสร้างผลกระทบและความเสียหาย ก่อให้เกิดความล้มเหลว ขาดทุน การทุจริต และเสียหายต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสปอนเซอร์ขององค์กร Treadway Commission (The Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission (2004 อ้างถึงใน ปนัดดา แก้วศรี, 2560) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กรช่วยกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินงาน โดยมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้ออกแบบมา สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อันจะมีผลต่อองค์กรและองค์กรสามารถจัดการกับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และได้รับความมั่นใจว่าจะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้ (2552) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การบวนการในการระบุความเสี่ยง การประเมินผลความเสี่ยง การจัดลำดับความสำคัญ การกำหนดมาตรการและแนวทางในการจัดการความเสี่ยง ซึ่งจะต้องอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ นอกจากนี้ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2552) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยง หมายถึง การดำเนินงานขององค์กรให้

บรรลุเป้าหมาย โดยมีการวางแผน วิเคราะห์ กำกับ พัฒนาทางเลือก ตรวจติดตามและควบคุมให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2555) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงแบ่งเป็น 4 หลัก คือ การยอมรับ การลด การยกเลิกและการโอนย้าย สอดคล้องกับ ปสุตา โอษฐ์จันทร์ศรี (2556) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง วิธีการบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์ และลดผลเสียของความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4 จากผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ไปใช้กับข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม พบว่า ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ในการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.75, σ= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ (μ = 4.92, σ= 0.29) มีค่ามากที่สุด รองลงมา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (μ = 4.83, σ= 0.39) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล (μ = 4.58, σ= 0.51) มีค่าต่ำสุด และระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้เรียน จำนวน 157 คน) ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน องค์ประกอบย่อย 11 ด้าน ตัวบ่งชี้ 56 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73, σ= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ และองค์ประกอบย่อยที่ 9 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (μ = 4.77, σ= 0.42) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.76, σ= 0.43) องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย (μ = 4.65, σ= 0.48) มีค่าต่ำสุด ส่วนระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ต่อการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ของข้าราชการครู ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน องค์ประกอบย่อย 11 ด้าน ตัวบ่งชี้ 56 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.84, σ= 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน องค์ประกอบย่อยที่ 8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาองค์ประกอบย่อยที่ 9 ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน องค์ประกอบย่อยที่ 10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และองค์ประกอบย่อยที่ 11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล (μ = 4.87, σ= 0.35) มีค่ามากที่สุด รองลงมา องค์ประกอบย่อยที่ 5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ (μ = 4.84, σ= 0.39) องค์ประกอบย่อยที่ 4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ (μ = 4.76, σ= 0.44) มีค่าต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการศึกษาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย นำไปใช้ในการส่งเสริม สวัสดิภาพของสถานศึกษาและผู้เรียนโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สอดคล้องกับสแปท (Spath, 1967) สรุปว่า เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีความสนุกสนานกับการทำกิจกรรม ก็ต่อเมื่อมีความปลอดภัย มีความสะอาด และบรรยากาศที่สนุกสนาน เพลิดเพลิน และให้ข้อเสนอแนะที่จะช่วยให้บริเวณสนามเด็กเล่นมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นและเกิดอุบัติเหตุน้อยที่สุด ประกอบด้วย การค้นหาและระบุสิ่งที่เป็นอันตรายจากนั้นเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางที่จะเป็นอันตรายออกไป การกำหนดระยะพื้นที่ในการเล่นของเด็กอย่างเหมาะสม การตรวจสอบอุปกรณ์ทั้งหมดในสนาม ทิ้งสิ่งที่เป็นอันตรายทั้งหมดไป และซ่อมแซมในส่วนที่สมควรแก้ไข การตรวจตราอุปกรณ์ เครื่องเล่นอย่างน้อยเดือนละครั้ง และการแนะนำเด็กให้ใช้อุปกรณ์ เครื่องเล่น สนามอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ โฟริโอและสแตฟฟอร์ด (Florio and Stafford, 1979) ได้สรุปขอบข่ายการบริการด้านความปลอดภัยไว้ 17 ด้าน ประกอบด้วย ฝึกกรณีฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วมฉับพลัน แผ่นดินไหว. การให้บริการเด็กพิเศษ ดูแลรักษาข้อมูลด้านสุขภาพและอุบัติเหตุ การให้บริการด้านแนะแนว ความร่วมมืออย่างแข็งขันระหว่างบุคลากร การตรวจสุขภาพของเด็ก ครู และผู้เกี่ยวข้อง การให้คำแนะนำสถานที่ดูแลรักษาสุขภาพแก่ผู้ปกครอง การจัดสถานการณ์ด้านการรักษาความปลอดภัย จัดกลุ่มผู้ให้บริการด้านความปลอดภัย จัดผู้ดูแลพาเด็กข้ามถนน. การใช้ประโยชน์ของแบบฟอร์มการตรวจสอบความปลอดภัย ระบบการรายงานอุบัติเหตุ การให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากร ให้ประกันภัยแก่เด็กและบุคลากร สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน ห้องพลศึกษา ห้องเรียน ห้องน้ำ และห้องอื่น ๆ จัดเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ที่สิ้นสภาพและไม่ปลอดภัยให้เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ดี และการ พิจารณาจ้างหรือรับบุคคลที่มีความรู้ในด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยประกอบนอกเหนือจากคุณสมบัติเฉพาะด้าน นอกจากนี้ เดโรเชและไกเซอร์ (Deroche and Kaiser, 1980) ได้สรุปขอบข่ายการบริการด้านความปลอดภัยไว้ ประกอบด้วย ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียน ความปลอดภัยของสนามเด็กเล่น ความปลอดภัยในห้องเรียน ความปลอดภัยระหว่างเดินทางไปและกลับจากบ้านและโรงเรียน ความปลอดภัย

ด้านการจราจร จัดผู้ดูแลเด็กขณะเดินข้ามถนน จัดโครงการความปลอดภัยในชุมชน สภาความปลอดภัยประจำโรงเรียน โครงการความปลอดภัยบนจักรยาน 2 ล้อ การแนะนำแหล่งให้ความรู้ด้านความปลอดภัยและการเตรียมและป้องกันอุบัติเหตุ ขณะที่ เดกเกอร์และเดกเกอร์ (Decker and Decker, 1997) ได้ให้ขอบข่ายงานด้านความปลอดภัยไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย การดูแลความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม การจัดเตรียมพร้อมในกรณีฉุกเฉิน การปกป้องคุ้มครองเด็กและการให้สวัสดิศึกษา สอดคล้องกับ ออนตาลิโอ (Ontario, 2555) สรุปมาตรการการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนไว้ ประกอบด้วย การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนเน้นในเรื่องของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียน. การสนับสนุนสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวกและการจัดสวัสดิภาพของนักเรียนให้ปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนวงศ์ รัตนวราห (2554) ที่ศึกษาการศึกษาจัดการความปลอดภัยบริเวณโรงเรียนภายในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การจัดการฝึกอบรมวินัยจราจร ทำให้นักเรียนที่เข้ารับการอบรมมีความตระหนักถึงอันตรายในการขับขี่ พร้อมทั้งทราบถึงอันตรายที่เกิดจากพฤติกรรมการข้ามถนนโดยไม่ระมัดระวังและไม่ใช้ทางข้ามที่กำหนด ทำให้การอบรมในครั้งนี้บรรลุเป้าหมายในการสร้างกลไกการพัฒนาความรู้และสร้างความปลอดภัยบริเวณเขตโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ในการลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุและสร้างกลไกการพัฒนาความรู้และสร้างความปลอดภัยบริเวณเขตโรงเรียนอย่างยั่งยืน ควรมีการจัดการฝึกอบรมวินัยจราจรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในการขับขี่ พร้อมทั้งปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยจราจรอย่างถูกต้อง อันจะนำไปสู่ความปลอดภัยในชีวิตมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุวณีย์ ศรีวรมย์ (2555) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย 2) สภาพความปอลดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัญหาความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริเวณโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่และด้านการร่วมกิจกรรมสำคัญ ขณะที่ กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้และคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาตัวบ่งชี้โรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 5 องค์ประกอบหลัก และ 46 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านการป้องกันภัยด้านสิ่งแวดล้อม มี 11 ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบหลักด้านการคุ้มครองและช่วยเหลือมี 16 ตัวบ่งชี้ 3) องค์ประกอบหลักด้านการป้องกันและเฝ้าระวังมี 8 ตัวบ่งชี้ 4) องค์ประกอบหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนมี

6 ตัวบ่งชี้ และ 5) องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรความปลอดภัยมี 5 ตัวบ่งชี้ โดยพบว่า องค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด คือ องค์ประกอบหลักด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง นอกจากนี้ บัณฑิต ตั้งกมลศรี (2559) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านแรงสนับสนุนจากภาคีองค์ประกอบการคล้อยตามกลุ่ม องค์ประกอบด้านการรับรู้ การควบคุมพฤติกรรม องค์ประกอบด้านประสบการณ์ในการเกิดอุบัติเหตุ องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรและหมวกนิรภัย และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสอดสคล้องกับ วพีรภาว์ ทองคำ (2559) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนสังกัดเทศบาลตำบลบางนมโค จังหวักพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีครูเวนประจำวันปฏิบัติหน้าที่ดูแลความปลอดภัย รองลงมาคือ จัดให้มีการทำความสะอาดโรงเรียนทุกวัน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อให้บริเวณโรงเรียนร่มรื่น สวยงาม จัดห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีการตรวจอุปกรณ์สนามเด็กเล่นให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน มีการบำรุงรักษาสภาพอาคารเรียนให้ปลอดภัยอยู่เสมอ โรงเรียนจัดให้มีที่กำจัดขยะเป็นสัดส่วน มีการทำความสะอาดห้องส้วมทุกครั้งที่ใช้ จัดห้องพยาบาลที่สะอาดปราศจากเสียงรบกวนผู้ป่วย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บริเวณที่น้ำดื่มพื้นสะอาด ไม่เฉอะแฉะ ขณะที่ แบรนด์ สตีเฟนและคนอื่น ๆ (Brand, Stephen et al., 2003) ได้ศึกษาเรื่องผลของบรรยากาศโรงเรียน (School Climate) ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการปรับตัวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนกลาง (Middle School) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องดังกล่าวจากนักเรียน 105,000 คนใน 188 โรงเรียน และพบว่า บรรยากาศภายในโรงเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการปรับตัว ซึ่งรวมทั้งการคบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนกลางเป็นอย่างมาก นอกจากนี้บรรยากาศภายในโรงเรียนยังมีผลต่อความปลอดภัยในโรงเรียนอีกด้วย และบาร์รีออสและคนอื่น ๆ (Barrios et al., 2003) ได้ศึกษาเรื่องการทำคู่มือแนะนำนักเรียนในการป้องกันการบาดเจ็บล้มตายจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ รถยนต์ การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นโดยไม่เจตนา การฆ่าฟันและฆ่าตัวตาย ซึ่งผู้วิจัยกล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องป้องกันมิให้ การบาดเจ็บล้มตายดังกล่าวเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อยที่สุด ในการณ์นี้โรงเรียนสามารถสอนทักษะที่จำเป็นในการป้องกันการบาดเจ็บโดยไม่เจตนา ความรุนแรงและการฆ่าตัวตายมิให้เกิดขึ้นทั้งที่บ้านและโรงเรียน ตลอดจนในชุมชนและสถานที่อื่น ตลอดชีวิตของนักเรียน โดยร่วมมือกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้นว่า ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย หน่วยงานและ

องค์กรจิตอาสาหรือองค์กรการกุศลต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่จะให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันโรคและการปฐมพยาบาล ตลอดจนการดูแลตนเองให้สมบูรณ์ทั้ง ด้านสุขภาพกายสุขภาพจิต ทั้งนี้ทั้งนั้น ทางโรงเรียนควรจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย มีการเรียนการสอนสุขศึกษา และวิชาพลศึกษาที่เน้นเรื่องความปลอดภัย (Safety Physical Education) การกีฬาและนันทนาการ การให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพกาย การให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพจิต บริการทางสังคมสำหรับนักเรียน การตอบสนองวิกฤติการณ์และเหตุฉุกเฉินอย่างทันท่วงที การเข้าไปมีส่วนร่วมกับครอบครัวและชุมชน และการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศโรงเรียนปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิคาริโอ (Vicario, 2012) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนในแคว้นคาตาลุญญา (Catalunya) ประเทศสเปน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบของตนที่มีต่อการดูแลรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายและกฎระเบียบของโรงเรียนในสเปนถึงเรื่องการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย แต่ก็เป็นการระบุถึงอย่างกว้าง ๆ โดยมิได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวโดยตรงอย่างแน่ชัด ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยกล่าวว่า การดูแลรักษาความปลอดภัยเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะต้องประสานความร่วมมือไปยังทุกคนในโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งหมด แต่ในความเป็นจริงนั้น ยังมีผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนไม่น้อยมิได้กระทำตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งในเรื่องการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสนับสนุนอย่างเพียงพอจากผู้บริหาร การเพิ่มเวลาและทรัพยากร และการยกระดับ การฝึกอบรมคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ลี ซินเจียและโฮ (Li, Cynthia and Ho, 2016) ได้ศึกษาเรื่อง ความปลอดภัยในโรงเรียนและสุขภาพของเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองลูซาน หลังจากที่เกิดแผ่นดินไหวในเมืองดังกล่าวโดยผู้วิจัยได้ไปศึกษาผลกระทบจากภัยพิบัติแผ่นดินไหวที่มีต่อเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา เด็กเหล่านี้จึงไม่สู้จะได้รับการเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควรและส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันดูแลเอาใจใส่เด็ก โดยเฉพาะด้านสุขภาพ รวมทั้งชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติ ภยันตราย มีความเข้าใจและตระหนักถึง เพื่อที่จะได้รับความร่วมมือกับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ โซฮาร์ (Zohar, 2016) ศึกษาเรื่องผลของบรรยากาศความปลอดภัย (Safety Climate) และพฤติกรรมการก่อกวนของเด็กต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถโรงเรียนจำนวน 474 คน พบว่า บรรยากาศความปลอดภัยในรถโรงเรียนมีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถ กล่าวคือ ถ้าเด็กนักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย ไม่มีพฤติกรรมก่อกวนหรือเสียงอึกทึกขณะที่อยู่ในรถ พนักงานขับรถก็จะปฏิบัติงานอย่างราบรื่น ปลอดภัย แต่ถ้าเด็กมีพฤติกรรมก่อกวน ส่งเสียงเอะอะ หรือกระตุ้นให้พนักงานขับรถขับรถอย่างรวดเร็ว พนักงานขับรถอาจเร่งความเร็วและหาก

มีเส้นทางลัดก็จะขับรถไปตามทางลัด หรือขับไปในทางที่เสี่ยงอันตราย ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียนควรมีการฝึกอบรมนักเรียนให้สร้างบรรยากาศความปลอดภัยในรถโรงเรียนด้วย การไม่ส่งเสียงอึกทึกหรือมีพฤติกรรมก่อกวน ซึ่งทำลายสมาธิและประสิทธิภาพในการขับรถของพนักงานขับรถโรงเรียน และอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ส่งผลให้ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนหนองยางขุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ในลำดับต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัยการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางขุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ ที่ค้นพบสามารถให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดเป็นนโยบายด้านการพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัย กับสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงได้

3.1.2 จากผลการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและเก็บข้อมูลในเชิงประจักษ์ พบว่าองค์ประกอบหลักทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางขุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ไปจัดกระบวนการอบรม พัฒนา เพื่อเสริมสร้างให้ข้าราชการครูได้มีความสามารถในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยที่ก่อประโยชน์ต่อผู้เรียน บุคลากรและสถานศึกษา

3.1.3 จากผลการวิจัย การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางขุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบหลัก 11 องค์ประกอบย่อย 56 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อีกทั้งมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถ

แสดงถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่จะสามารถดำเนินการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงสามารถนำผลงานวิจัยไปตรวจสอบความสามารถในพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้เรียนต่อไปได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากผลการวิจัย องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ไปใช้ได้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และพบว่าองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านผู้เรียน มีน้ำหนักความสำคัญในรูปน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยที่สุด ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาและพัฒนาแบบวัดและประเมินตัวบ่งชี้เกี่ยวกับด้านผู้เรียนในองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยของข้าราชการครู

3.2.2 จากผลการวิจัย การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่นหรือตัวบ่งชี้อื่น ที่อาจจะส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้ปลอดภัยต่อผู้เรียน กับสถานศึกษาอื่น

3.2.3 จากผลการวิจัย เป็นการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เท่านั้น จึงควรทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลกับโรงเรียนอื่น ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาล โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

บรรณานุกรม

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2546). **พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546**. สืบค้นจาก https://www.dcy.go.th/public/mainWeb/file_download/.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2557). **การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน.** สืบค้นจาก http://www.th.undp.org/content/dam/thailand/docs/.

————. (2559). **การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย.** กรุงเทพฯ: บริษัทเวิร์ค พริ้นติ้ง จำกัด.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (ม.ป.ป). **คู่มือการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.** ม.ป.ท.: ม.ป.พ. สืบค้นจาก www.disaster.go.th; www.nirapai.com

————. (2552). **หนังสือการ์ตูนชุด "เรียนรู้สาธารณภัย" ตอน ความปลอดภัยในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย.

————. (2552). **พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2552.** สืบค้นจาก http://www.local.moi.go.th/law91.pdf

————. (2553). **คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.** กรุงเทพฯ: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย.

กรมพลศึกษา. (2533). **การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมฯ.

————. (2543). **กิจกรรมการทดสอบและสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย.** กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนากรมพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ.

กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). **คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำหรับครู.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2555). **แนวปฏิบัติทางคลินิกเพื่อการบำบัดทางสังคมจิตใจผู้ป่วยโรคซึมเศร้าในสถานบริการระดับทุติยภูมิ.** อุบลราชธานี: โรงพิมพ์พระศรีมหาโพธิ์.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2553). **คู่มือการบริหารความเสี่ยง 2554.** กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กระทรวงมหาดไทย. (2550). **คู่มือการบริหารความเสี่ยงสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.** กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2539). **คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). **คู่มือผู้บริหารโรงเรียนชุดพัฒนาการผู้บริหารโรงเรียนการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546), คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุตร. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

----------. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

----------. (2553**). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 (2553).** กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

----------. (2556). **คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา**. สืบค้นจาก https://www.cpn1.go.th/2021/wp-content/uploads/2022/11/.

กระทรวงสาธารณสุข. (2552). **มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพฉบับบูรณาการระหว่างกรมอนามัยและกรมควบคุมโรค.** (เอกสารอัดสำเนา).

กริช แรงสูงเนิน. (2554). **การวิเคราะห์ SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

กฤษฎา ศรีสุชาติ. (2559). **การพัฒนาตัวบังชี้และคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

กัณฐิมาภรณ์ บุญประกอบ. (2559). **การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติของชุมชนในพื้นที่ประสบอุทกภัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

กันต์ เอี่ยมอินทรา. (2559). **งานวิจัยแผนรับมือภัยพิบัติ เทศบาลนครเกาะสมุย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

————————. (2554). **สถิติสำหรับงานวิจัย.** กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

กานดา จินดามงคล. (2558). **การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเนชัน.

กิตติ บุนนาค. (2554). **กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงสำหรับนักบริหาร.** กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กิตติพันธ์ คงคาสวัสดิ์เกียรติ. (2554). **การจัดการความเสี่ยงและตราสารอนุพันธ์เบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

กิตติมา ปรีดีดิลก. (2559). **ทฤษฎีบริหารองค์กร.** กรุงเทพฯ: ชนะการพิมพ์.

เกียรติศักดิ์ จันทร์อบ. (2552). **สภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการดำเนินการประกันความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ขนิษฐา เปรมพงษ์. (2550). **การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร โรงเรียนเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คมกฤช ทองนพคุณ. (2556). **ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มเมืองมัธยมศึกษาการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.** ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ. (2555). **การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จำรัส นองมาก. (2536). **การรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน แนวทางพัฒนาเพื่อเสริมบทบาทการแบ่งเบาภาระของรัฐ.** กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

จิราพร พรหมภักดี. (2551). **สภาพการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

จุติกรณ์ นิสสัย. (2558). **การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2548). .**การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล.** สืบค้นข้อมูลจาก http://www.watpon.com/spss/

เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้. (2552). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา. **วารสารข้าราชการครู,*29***(1).

ชฎาพร สุขสิริวรรณ. (2551). **คู่มือโรงเรียนปลอดภัย.** กรุงเทพฯ: โครงการเด็กไทยปลอดภัย ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: บริษัท วีพรินท์ (1991) จำกัด.

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2554). แนวทางการพัฒนาความรู้เพื่อการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศไทย. **วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ.** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ชาติชาย ไทยกล้า. (2556). **แผนฉุกเฉินสำหรับสถานศึกษา.** สืบค้นข้อมูลจาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=34523&Key=news20.

ชินภัทร ภูมิรัตน. (2552). **การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำแนวทางการดำเนินการสวัสดิศึกษาในโรงเรียน.** สืบค้นข้อมูลจาก http://www.sahavicha.com/?name=blog&file=readblog&id=1332

ชูชัย มีนุช. (2555). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตาลโตนดที่บ้านไร่กร่าง ตำบลไร่สะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ณัฐวัฒน์ รักทอง. (2555). **การศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของโรงเรียนเครือข่ายเชฟรอนในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณิศศา ณภาส์ณัฐ. (2558). **สภาพแวดล้อมสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2552). **การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทนงศักดิ์ บุญมี. (2555). **ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.** ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธเนศ ขำเกิด. (2560). **สมรรถนะเฉพาะและตัวบ่งชี้ของผู้บริหารสถานศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยอิสเทิร์นเอเชีย.

ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2557). **วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพฯ: ทิพเนตร์การพิมพ์.

ธิตินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจร PDCA: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวักลำพูน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542). **โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

————————. (2556). **การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS.** กรุงเทพฯ: สามลดา.

นชนก เสริมบุญครอง. (2550). **สวัสดิภาพของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเครืออัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นพเก้า ณ พัทลุง. (2551). **การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น.** สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

นพรัตน์ วิชิสโร. (2561). **การลดความเสี่ยงภัยพิบัติของโรงเรียนเสนพงศ์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นภารัตน์ เสือจงพรู. (2544). **ปัจจัยที่มีผลประสิทธิผลในการให้บริการของพนักงานประจำสำนักงานบริการโทรศัพท์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

นฤบล กองทรัพย์. (2556). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์เขต 3.** สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันอังคารที่ 23 สิงหาคม 2554. สืบค้นจาก https://www.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/history_60.pdf

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). **45 ปีกรมการพัฒนาชุมชนเปลี่ยนแปลงเพื่อประชาชน.** กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ. (2560). **แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.** การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

บงกชพร กรุดนาค. (2555). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สารสกัดสมุนไพรและปุ๋ยหมักธรรมชาติจากภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลกลัดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

บริษัทที่ปรึกษากฎหมายเชนด์เล่อร์และทองเอก จำกัด, ผู้แปล. (2551). **พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 : แก้ไขเพิ่มเติมโดยพ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551.** กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

บัณฑิต ตั้งกมลศรี. (2559). **ปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิต่อพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือ: วิเคราะห์กลุ่มพหุ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย 1.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญทัน หมื่นอภัย และยศศักดิ์ โกไศยกานนท์. (2562). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง. **วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา)** สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่7 ฉบับที่1: มกราคม-เมษายน 2562**.**

บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). **การพัฒนาหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

————————. (2554). **การวิจัยการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์.** มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุปผาชาติ เข็มวิชัย. (2558). **การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแม่ต๋อม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

เบญจพร ปัญญายง. (2543). **คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปนัดดา แก้วศรี. (2560). **แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). **แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). **สภาพและปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ประวีณา โภควณิช. (2559). **แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ประสาท เนืองเฉลิม. (2556). **วิจัยการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ: บริษัท วีพรินท์ (1991) จำกัด.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). **จิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปสุตา โอษฐ์จันทร์ศรี. (2556). **รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, กรม. กระทรวงมหาดไทย. (2550). **พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 และอนุบัญญัติ.** กรุงเทพฯ: สำนักมาตรการป้องกันสาธารณภัย.

ผู้จัดการออนไลน์. (2553). **สะเทือนขวัญอีก! ผู้บุกรุกโรงเรียนทำร้ายเด็กนักเรียนอีก 5 คน.** สืบค้นจาก https://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?**.**

พระมหาสมศักดิ์ ธีรวโส (แหวนคำ). (2561). **กระบวนการพัฒนาชุมชนเมืองและชนบทสู่ความยั่งยืนในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. (2546). **ราชกิจจานุเบกษา.** หน้า 1-29.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. (2535). **คู่มือจัดทำกฎหมายลำดับรองที่ออกพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535.** กรุงเทพฯ: พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ.

พระอธิการดำรง ต้องรักชาติ. (2552). **ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชยาภิวัฒน์วิทยา ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พวงเพชร์ ธนสิน. (2554). **การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์.

พัชราวรรณ บัวอ่วม. (2560). **แนวทางการพัฒนากิจกรรมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.** พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

เพลินทิพย์ พวงพันธ์. (2553). **ความรู้ความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และการยอมรับของพนักงาน บริษัท โยชิโน มุ่งพัฒนา (ประเทศไทย) จำกัด ต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001.** คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภัทราพร เกษสังข์. (2549). **การวิจัยทางการศึกษา**. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

มธุริน แผลงจันทึก. (2554). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

มลฤดี สมอทอง. (2556). **การพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: ศึกษากรณี จังหวัดจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2551). **คู่มือการบริหารความเสี่ยงปีการศึกษา 2551.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2553). **คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.** พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). **ความปลอดภัยในเด็ก.** เอกสารประกอบการเรียนความปลอดภัยและอาชีวอนามัยสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). **ประมวลสาระชุดวิชา: การบริหารสถานศึกษาปฐมวัยศึกษา.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2557). **โรงเรียนคุ้มครองเด็ก ตอน ความปลอดภัยในโรงเรียนเรื่องใหญ่ที่ต้องให้ความใส่ใจ.** (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://www.ffc.or.th/home

โยธิน แสวงดี. (2551). **การวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัย.

ราชกิจจานุเบกษา. (2555). **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร**

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542.** กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2558). **การบริหารการพัฒนา.** กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

โรงเรียนคิดะ. (2015). **แผนปฏิบัติการโรงเรียนคิดะ.** ประเทศญี่ปุ่น.

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย. (2559). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** สืบค้นจาก http://www.google.com/search.

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม. (2561). **รายงานการประเมินตนเอง.** (อัดสำเนา).

โรงเรียนอนุบาลภูเก็ต. (2558). **ความปลอดภัยในสถานศึกษา.** (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://www.abpk.ac.th/pe.

วพีรภาว์ ทองคำ. (2559**). การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนสังกัดเทศบาลตำบลบางนมโค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

วรนาถ แสงมณี. (2547). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ / งานบุคคล.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ประสิทธิภัณฑ์แอนพริ้นติ้ง.

วัฒนวงศ์ รัตนวราห. (2554). **การศึกษาจัดการความปลอดภัยบริเวณโรงเรียนภายในจังหวัดนครราชสีมา.** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

วิจิตร สถิตธำมรงค์. (2552). **การศึกษาสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์จังหวัดชลบุรี.** ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิฑูรย์ สิมะโชคดีและวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2543). **วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

วิมลมาศ ฟูบินทร์. (2557). **การพัฒนาแบบวัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิรัช เตียงหงษากุล. (2559). **การพัฒนาชุมชนตามแนวความคิดนักปรัชญาตะวันตก.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วิไล กวางศิริ. (2550). **บทบาทผู้บริหารในหารบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วุฒิพงษ์ หงษ์ไชย. (2555). **การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่1กรุงเทพมหานคร.**วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ศรัณยา บุญประกอบ. (2549). **การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิรินันต์ สุวรรณโมลี. (2552). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยชุมชนเป็นฐานจากภาคประชาคม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านน้ำเค็ม ตำบลบางม่วง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเหล้าธนบุรี.

ศิริพร อนุสภา. (2556). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในครอบครัวซาเลเซียน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2550) **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

ศูนย์เตรียมความพร้อมภัยพิบัติแห่งเอเชีย. (2548). **คู่มือเรื่อง องค์รวมแห่งการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ.** โครงการเตรียมความพร้อมเพื่อบรรเทาภัยพิบัติของชุมชนเมืองในประเทศไทย.

ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก. (2559). **โครงการเขตโรงเรียนปลอดภัย (Safe school zones project).** คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี.

สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. (2556). **โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ชชต.).** รายงานฉบับสมบูรณ์. สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). **การสูงวัยของประชากรไทย พ.ศ.2557.** สืบค้นจาก http://www.ipsr.mahidol,ac.th/ipsr/Contents/Books/FullText/2014/2014-Population-Aging-Poster.pdf

สนธยา พลศรี. (2547). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมจินตนา คำพินิจ, จริยาวัตร คมพยัคฆ์ และวนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย. (2550). การพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนราชินี. **วารสารมฉก.วิชาการ, 11**(21).

สมฤทัย รอดพูนพงศ์. (2553). **การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมท่าแคลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สาโรช นักเบศร์. (2551). **การคุ้มครองเด็ก.** สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ.

สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2553). **คู่มือการจัดการภัยพิบัติ.** มุมมองมิติหญิงชาย: กระทรวงมหาดไทย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. (2556). **มาตรการความปลอดภัย แผนปฏิบัติราชการปีการศึกษา 2556.** อุตรดิตถ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปนะถมศึกษาอุตรดิตถ์.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2550). **พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550.** สืบค้นจาก https://law.m-society.go.th/law/view/121.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542 ก). **การดำเนินการประกันความปลอดภัยในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **คู่มือข้อปฏิบัติและมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

————. (2550). **แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

————. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

————. (2556). **คู่มือข้อปฏิบัติและมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2531). **การจัดชั้นเรียนอย่างไรเพื่อให้ส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียน.** สืบค้นจาก http://truepanya.muslimthaipost.com/main/index.php?page=sub&category.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). **ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.** กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). **การบริหารความเสี่ยง.** (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://www.opdc.go.th/oldweb/thai/leading book 7/Risk_Management_June.pdf

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2555). **แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ.2555-2558.** สืบค้นจาก http://w3c.opsmoac.go.th/ewt_dl_link.php? nid=5038

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.** กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2557). **หนังสือการ์ตูนชุด "เรียนรู้สาธารณภัย" ตอน ความปลอดภัยในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: ฝ่ายผลิตสื่อโสตทัศนูปกรณ์และสิ่งพิมพ์กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย.

สำนักราชบัณฑิตยสภา. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.** กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส.

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2559). **การจัดการความปลอดภัยสำหรับเด็กอายุ.** กรุงเทพฯ: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำราญ มีแจ้ง. (2557). **สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิน พันธุ์พินิจ. (2554). **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สุกัญญา พรน้อย. (2562). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2551). **เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (คู่มือนักวิจัยและนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก): หลักการ วิธีการ และการประยุกต์=Multivariate techniques for social and behavioral sciences research (handbook for researchers and graduate students): principles, methods and applications.** กรุงเทพฯ: สามลดา.

สุทธิรัช คนกาญจน์. (2547). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุทัศน์ เอี่ยมแสง. (2558). **รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่งูด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้.** กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

สุพาพร เทพยสุวรรณ. (2541). การสร้างเกณฑ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สุภมาส อังศุโชติ, สมภวิล วิจิตรวรรณา และ รัชนีกูล ภิญโญภานุวัฒน์. (2551). **สถิติการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้ โปรแกรม LISREL.** กรุงเทพฯ: มิสชั่น มีเดีย.

————————. (2554). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL.** กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

สุภัสสร สุริยะ. (2562). **การดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2549). **รูปแบบนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมของต่างประเทศ.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวณีย์ ศรีวรมย์. (2555). **สภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนครพนม.

เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์. (2552). **สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

หนังสืออนไลน์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. (2559). **การพัฒนา.** สืบค้นจาก http://www.epub.rbru.ac.th.

อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์. (2550). **รู้ทันอันตราย ก่อนภัยถึงตัวเด็ก.** กรุงเทพฯ: ฐานบุคส์.

อโนทัย ตรีวานิช. (2552). **สถิติธุรกิจ.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อมรวิชช์ นาครทรรพ และจุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์. (2553). **สวัสดิศึกษา.** (ออนไลน์). สืบค้นจาก resource.thaihealth.or.th/system/files/klanprasbkaarn_19.doc.

อมรวิชช์ นาครทรรพ, จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์ และคณะ. (2555). **เด็กไทยในมิติวัฒนธรรม 2.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรชุน กิตติโสภาลักษณ์. (2555). **ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อัจฉรา สอนโว. (2560). **ประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.** วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

อุษา ภัติศิริ. (ม.ป.ป.). **ความปลอดภัยในชีวิตจากความรุนแรงในวัยรุ่น รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา พ32101.** สืบค้นจาก htpp//:www.trangis.com/KruuZa/4_5html

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์. (2548). **ความปลอดภัย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

โอม หุวนันท์. (2551). **คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การวิเคราะห์และการบริหารความเสี่ยง.** (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://www.opdc.go.th/oldweb/Doc_report/File_download.

Ababio P.F.; Taylor K.D.A.; Swainson M.; Daramola B.A. (2015). **Effect of good hygiene practices intervention on food safety in senior secondary schools in Ghana.** University of Lincoln, College of Sciences, National Center for Food Manufacturing.

Albright, J.J. & Park, H.M. (2008). **Confirmatory Factor Analysis Using Amos, LISREL, Mplus, and SAS/STAT CALIS.** Technical Working Paper. The University Information Technology Services (UITS) Center for Statistical and Mathematical Computing. Indiana University.

Alolah, T. (2014). Determining the causal relationships among balanced scorecard perspectives on school safety performance: case of Saudi Arabia. **Accident Analysis & Prevention, 68.**

Amarpreet, G., et al. (2015). Gender-based differences in school travel mode choice behaviour: Examining the relationship between the neighborhood environment and perceived traffic safety. **Journal of Transport & Health, 2**(4).

Anna, D.V. (2012). **Safety management in Catalonia's schools.** Department of Applied Education, Universitat Autónoma de Barcelona, Bellaterra (Cerdanyola del Vallés), Spain.

Arbuckle. J. J. (1995). **AMOS user' s guide.** Chicago: Small Waters Corporation.

Astin, A.W. (1971). **The college Environment.** New York: America Council on Education.

Barrios, L.C., et al. (2003). CDC School Health Guidelines to Prevent Unintentional Injuries and Violence. **Journal of Health Education Supplement, 34.**

Batten, T.R. (1959). **Community and Their Development.** London: Oxford University Press.

Beauchamp, G.A. (1981). **Curriculum Theory.** 4th ed. Itsca: F.E. Peacock Publisher.

Bevaola, K., Quamrul, A. & Kamal, S. (2010). **Resource capability for local government in managing disaster.** Disaster Prevention & Management.

Bollen. K. A. (1989). **Structure equations with latent variables.** New York: John Wiley & Sons.

Bookfield, S.D. (1984). Self-directed adult learning: Critical paradigm. **Adult Education Quarterly.**

Brand, Stephen, Felner, Robert, Shim, Minsuk, Seitsinger, Anne, Dumas, Thaddeus. (2003). Middle school improvement and reform: Development and validation of a school-level assessment of climate, cultural pluralism, and school safety. **Journal of Educational Psychology, Vol 95**(3), Sep 2003, 570-588

Brown. M.W. & Cudeek.R. (1993). **Alliterative ways of assessing model fit, in testing Structural equation model**. New Jersey: Sage Publication.

Bruning, R., Schraw, G., Norby, M., & Ronning, R. (2004). **Cognitive psychology and instruction (4th ed.)**. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Education Inc.

Byrne, Barbara M. (2001). **Structural equation modeling with AMOS: basic concepts, applications, and programming.** Hahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Center for Study and Prevention of Violence. (2000). **What is a safe school?.** Institue of Behavioral Science, University of Colorado at Boulder.

Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission. (COSO). (2004). **Enterprise Risk Management-Integrated Framework.**

Convention on the Rights of the Child. (1998). **The Implementation of the Convention on the Rights of the Child : submitted to The United Nations Committee on the Rights of the Child / by the Priminister's Office through the National Youth Commission and the National Youth Bureau.** Bangkok : Office.

Cronbach, L. J. (2003). **Essential of Psychology Testing.** New York: Hanpercollishes.

Cullen, R. (2001). **Perspectives on user satisfaction surveys.** Library Trends 49 (Spring).

Dale, H,S., et. al. (2004). **Learning theories: An educational perspective.** 4th ed. Kevin M. Davis Publisher.

Darlington, R. (2009). **United Kingdom: Carpet Bombing Culture, an imprint of Pro-actif.** New York: Parkstone International.

David, W.P. (2016). **Policies, practices and procedures: A study of Indiana school safety.** Doctoral dissertation, Doctor of Education, Ball State University.

Decker & Decker. (1997). Volcanoes, Academic Version. New York: W. H. Freeman & Co.

Deroche, E.F. & Kaiser, J.S. (1980). **Commplete guide to administering school services.** New York: Parker.

Diamantopoulos, A. & Siguaw, J. (2000). Introducing Lisrel. London: SAGE, pp. 91.

Dillon, W.R. & Goldsteim, M. (1984). **Multivariate Analysis: Methods and Application.** New York: John Wiley and Sons Inc.

Doal, N. R. (1978). **Selecting competencies for outcome-based teacher education**. The Journal of Teacher Education, 29 (1).

Donmez, B. (2001). **Okul Guvenlii Sorunu Ve Okul Yoneticisinin Rolu.** Kuram ve Uygulamada Eitim Yonetimi, **7**(25).

Eggen, P., & Kauchak, D. (2007). **Educational psychology**: **Windows on classroom. 7th ed**. New. Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.

Elia, D. & Partrick, G.M. (1972). **The Determinants of Job Satisfaction Among Beginning Librarians.** Library Quarterly.

Erkan, T. & Talha, B. (2009). **Student safety in primary schools: A sample of Büyükcekmece country.** Elsevier.

Flahertv, L.T. (2015). Safety Assessment in Schools: Beyond Risk: The Role of Child Psychiatrists and Other Mental Health Professionals. **Child and Adolescent Psychiatrists Ciinics of North America, 24**(2).

Florio, A.E. & Stafford, G.T. (1979). **Safety Education.** New York: McGraw-Hill Co.

Fujita, D. (2011). The challenges of building a safe school environment. **JMAJ, 54**(3).

Garson, G.D. (2009). **ANOVA and ANCOVA.** Retrieved from http://faculty.chass. ncsu.edu/garson/PA765/anova.htm/ on May 10, 2010.

Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill Book.

————. (1976). **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill Book Company.

Hair J.F., Black W.C., Babin B.J., Anderson R.E. & Tatham R.L. (2006). Multivariate data analysis. 6th ed. Pearson Prentice Hall: New Jersey..Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L. & Black, W.C. (2010). **Multivariate Data Analysis. Upper Saddle River.** New Jersey: Prentice Hall.

Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L. & Black, W.C. (2010). **Multivariate Data Analysis. Upper Saddle River.** New Jersey: Prentice Hall.

Hidayati, N., et al. (2012). **The Impact of school Safety Zone n and Roadside Activities on Speed Behaviour: the Indonesian Case.** Procedia-Social and Behavioral Sciences.

Hildebrand, V. (1984). **Management of Child Development Centers.** New York : Macmillan Publishing Company.

Hosseini, M. & Izadkhah, Y.O. (2006). Earthquake disaster risk management planning in schools. **Disaster Prevention and Management, 15**(4).

Housel, T. & Bell, A.H. (2001). Measuring and Managing Knowledge. สืบค้นข้อมูลจาก http://hdl.handle.net/10945/41074

Hu & Bentler. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives, **Structural Equation Modeling**, **6**(1).

James, R. (2005). **Categorizing risk: Risk categories help users identify, understand and momitor Their organizations'potential risks-Risk Watch.** Avaolable from: http://findartictes.com/p/articles/mi_m4153/is_2_59/ai_80514799

Kaplan, L.S. & Owings, W.A. (2000). Alternatives to retention and social promotion: personalizing the learning environment for at-risk students. **Principal Leadership, 1.**

Kelloway, E. Kevin. (1998). **Using LISREL for structural equation modeling.** New Jersey: Sage Publication.

Kent, R. (1994). **Disaster preparedness.** 2nd ed. Retrieved July 15.2014. from http://www.pacificdisaster.net/pdnadmin/data/original/dmtp_07_disaster_preparedness_8.pdf

Kindleberger, C.P. (1996). **Manias, Panics and Crashes: A History of Financial Crises.** 3rd ed. New York: John Wiley.

Kline, P. (1994). **An easy guide to factor analysis.** London & NY: Routledge.

Li, Si-Jian. Cynthia Sau Ting Wu. Ho Ting Wong. (2016). **School safety and children health in a post-disaster community: Implications to collaborative care and service learning in school health.** School of Nursing The Hong Kong Polytechnic University, Hong Kong Special Administrative Region.

Marx, K. (1977). **Capital Vol I.** Moscow: Progress Publisher.

Maslow, A. H. (1970). **Motivation and Personality**. 2nd ed. New York: Harper & Row.

Maynard, S.W. (1975). **Responding to Social Change.** Pennsylvania: Dowden Hutchison.

McVey, G.F. (1996). **Ergonomics and The Learning Environment. Handbook for Reseach for Educational Communications and Technology.** Washington, D.C.: Association for Educational Communication and Technology.

Michael, P.T. (1983). **Economic Development in the Third World.** (2nd ed.). New York: Longman.

Ministry of education and National institute of education. (2017). **Safety and security in schools.** Office of the deputy chief education officer-schools operations.

Morse, N.C. (1958). **Satisfaction in the White Collar Job.** Ann Arbor: University of Michigan.

Mullin, L.T. (1985). **Management and organizational behaviour.** London: Pitman Publishing.

Ontario School. (2555). **มาตรการการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน.** Retrieved 9 July, 2020. From http://www.edu'gov'on'ca/eng/teachers/safeschools.html/

Pettit, G.S. et al. (2003). The Impact of After-School Peer Contact on Early Adolescent Externalizing Problems is Moderated by Parental Monitoring, Perceived Neighborhood Safety, and Prior Adjustment. **Journal of Educational Psychology, 95**(3).

Pollack, I. & Sunderman, C. (2000). **Management school.** 2nd ed. Ner York: John Wiley and Sons.

Prescott. D. A.(1999). **" Report of conference on child study " Education Technology Publication**. New York: Englewood Cliffe.

Save the children. (2016). **The global alliance for disaster risk reduction and resilience in the education sector and the worldwide initiative for safe schools.** CECC-UNICEF.

Schumacker, R.E. and Lomax, R.G. (2004). **A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling.** 2nd ed. Mahwah, NJ: Lawren

Silván, Marika. (1999). **A model of adaptation to a distributed learning environment.** Pro Gradu Thesis in Education, Department of Education, University of Jyväskylä.

Smith, H.B. (1974). Description of Effective and Ineffective Behavior of school Principals. **Dissertation Abstracts International, 48**(3).

Sonayia, S. (2012). Safe topics: School safety training. **The Electronic Journal of Safe Havens International.**

Spath, M. (1967). **Education in play with practical play ground programs.** Kirksville, Mo.: Missuouri State Teachers College.

St Leger, L., Young, I., Blanchard, C. & Perry, M. (2010). **Health promotion in schools: From evidence to action.** France: IUHPE.

Suttayamully, S. (2005)**. Fact finding about school zone: A case study in regional cities of Thailand.** Online: Global Road Safety Partnership Available.

Sutton, J. & Tierney, K. (2006). **Disaster preparedness: Concepts, Guidance and research.** Retrieved 9 July, 2020. From http://www.fritzinstitute.org/pdfs/whitepaper/disasterpreparedness-concepts.pdf

Tatham, P.H. & Pettit, S.J. (2010). **Guest Editorial: Transforming humanitarian logistics : the journey to supply network management.** International journal of physical distribution & logistics management : IJPD & LM.

UN International Strategy for Disaster Reduction: ISDR, (2009). **Treminology on Disaster Risk Reduction.** Geneva: United Nations International Strategy for Disaster Reduction.

United Nations Children's Fund. (2008). **Annual report 2007: Covering 1 January through 31 December 2007/United Nations Children's Fund.** New York: UNICEF, 2008.

United Nations International Strategy for Disaster Reduction (UNISDR). (2007). Retrieved from http://www.unisdr.org/archive/32271**.**

Varnham, S.E.A. (2005). School safety and student's rights: Inaction, reaction and proaction. **Dissertation Abstracts International, 66.**

Vicario, A.D. (2012). **Safety management in Catalonia's school.** Department of Applied Education, Universitat Autónoma de Barcelona, Bellaterra (Cerdanyoladel Vallés), Spain.

Vroom, V.H. (1964). **Work and Motivation.** New York: John Wiley and Sons.

Wolman, B.B. (1973). **Dictionary of Behavior Science.** New York: Van Norstand Reinhold.

World Health Organization (WHO). (2003). **Health promoting schools.** Atmospheric Environment.

Yoder, D. (1985). **Personnel Principles and Policies.** New Jersey: Pentice-hall.

Zohar, D. (2016). Testing the effects of safety climate and disruptive children behavior on school bus drivers performance: A multilevel model. **Accident Analysis & Prevention, 95**(A).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญ

2. หนังสือราชการ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม	สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย
2. ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล	สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย
3. ดร.นวัตกร หอมสิน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย และผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติวิจัย
4. ผอ.ธีระชัย นนพิภักดิ์	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบ ของสถานศึกษาปลอดภัย
5. ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ พัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย
6. ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม	ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบ ของสถานศึกษาปลอดภัย
7. ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร	ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน บ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41360 ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบ ของสถานศึกษาปลอดภัย
8. ดร.รจนา จันทร์กอง	ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล อุดรธานี ถนนศรีสุข ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบ ของสถานศึกษาปลอดภัย
9. ดร.สุภาภร สิมลี	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ พัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย

10. ผอ.สุจินต์ ขาวแก้ว	ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบ ของสถานศึกษาปลอดภัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ การวิจัยระยะที่ 1
ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถาม ก่อนการวิจัยระยะที่ 2
ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจของข้าราชการครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ก่อนการวิจัยในระยะที่ 4

1. ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และอาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. ผอ.ธีระชัย นนพิภักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

3. ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

4. ดร.รจนา จันทร์กอง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

5. ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

ที่ ศธ. 4176.023/ว110

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

16 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม

สิ่งที่สิ่งมาด้วย 1. แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย จำนวน 2 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ/ประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนวิเคราะห์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว110

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

16 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการธีระชัย นนพิภักดิ์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย 1. แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย จำนวน 2 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ/ประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนวิเคราะห์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว110

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

16 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง

สิ่งที่สิ่งมาด้วย 1. แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย จำนวน 2 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ/ประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนวิเคราะห์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว110

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

16 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.รจนา จันทร์กอง

สิ่งที่สิ่งมาด้วย 1. แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย จำนวน 2 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ/ประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนวิเคราะห์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว110

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

16 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม

สิ่งที่สิ่งมาด้วย 1. แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย จำนวน 2 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ/ประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนวิเคราะห์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว110 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ อาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(ผศ.ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม)
ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว110 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผอ. ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมินตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ.....
(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว110 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัย

☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว110 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.รจนา จันทร์กอง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(ดร.รจนา จันทร์กอง)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว110 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
การวิจัยระยะที่ 1

1. ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ อาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

3. ดร.นวัตกร หอมสิน ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4. ผอ. ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

5. ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี 41000

6. ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

ที่ ศธ. 4176.023/113

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

26 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1

เรียน ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ซึ่งวัน เวลา สถานที่ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประสานติดต่อท่านทางโทรศัพท์ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว113

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

26 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1

เรียน ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ซึ่งวัน เวลา สถานที่ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประสานติดต่อท่านทางโทรศัพท์ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว113

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

26 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1

เรียน ดร.นวัตกร หอมสิน

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ซึ่งวัน เวลา สถานที่ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประสานติดต่อท่านทางโทรศัพท์ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว113

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

26 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1

เรียน ผู้อำนวยการธีระชัย นนพิภักดิ์

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ซึ่งวัน เวลา สถานที่ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประสานติดต่อท่านทางโทรศัพท์ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว113

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

26 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1

เรียน ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ซึ่งวัน เวลา สถานที่ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประสานติดต่อท่านทางโทรศัพท์ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว113

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

26 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1

เรียน ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การสัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ซึ่งวัน เวลา สถานที่ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประสานติดต่อท่านทางโทรศัพท์ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-942417

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว113 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ อาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(ผศ.ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม)
ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว113 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัยได้

ลงชื่อ.....
(ผศ.ดร.พนายุทธ เชยบาล)
อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว113 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.นวัตกร หอมสิน ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัยได้

ลงชื่อ.....
(ดร.นวัตกร หอมสิน)
ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัดคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว113 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผอ.ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว62 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2562 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนารูปแบบการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว113 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร. อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัย

☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิจัยได้

ลงชื่อ.....

(ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านหมากแข้ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญในสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยระยะที่ 3

1. ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ อาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

3. ดร.นวัตกร หอมสิน ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4. ผอ. ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

5. ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี 41000

6. ผอ. สุจินต์ ขาวแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (ข้าราชการบำนาญ) วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

7. ดร. กมลชนก วงษ์ปัจฉิม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

8. ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41360

9. ดร.สุภาภร สิมลี ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาปลอดภัย

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ผศ. ดร. ชาติชาย ม่วงปฐม

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว

จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัยฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ดร.นวัตกร หอมสิน

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ผู้อำนวยการธีระชัย นนพิภักดิ์

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ผู้อำนวยการสุจินต์ ขาวแก้ว

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอก ทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/ว125

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

25 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3

เรียน ดร.สุภาภร สิมลี

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอก ทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ ซึ่งวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับท่านในลำดับต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ อาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมินตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

- [x] ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
- [ ] ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(ผศ. ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม)
ตำแหน่ง รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผศ. ดร.พนายุทธ เชยบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....
(ผศ.ดร.พนายุทธ เชยบาล)
ตำแหน่ง อาจารย์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.นวัตกร หอมสิน ตำแหน่ง อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(ดร.นวัตกร หอมสิน)
ตำแหน่ง อาจารย์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผอ. ธีระชัย นนพิภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมินตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(นายธีระชัย นนพิภักดิ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(ดร.สาส์นลิขิตชัย พลไธสง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ผอ. สุจินต์ ขาวแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (ข้าราชการบำนาญ) วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมินตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

- [x] ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
- [ ] ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(นายสุจินต์ ขาวแก้ว)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (ข้าราชการบำนาญ) วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(ดร.กมลชนก วงษ์ปัจฉิม)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สุภาภร สิมลี ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมินตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(ดร.อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านหมากแข้ง

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41000 ที่ ศธ. 4176.023/ว125 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ซึ่งจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สุภาภร สิมลี ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ฯ การวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมินตำแหน่ง ผู้อำนวยการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญได้

ลงชื่อ.....

(ดร.สุภาภร สิมลี)
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ที่ ศธ. 4176.023/122

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

10 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน/ข้าราชการครูโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....ชุด

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้งานวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงขอความอนุเคราะห์หน่วยงานของท่านในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดีและขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ที่ ศธ. 4176.023/124 โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี 41360

15 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย การวิจัยระยะที่ 2

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน/ข้าราชการครูโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....ชุด

ด้วยข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้งานวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้ข้าราชการครูจากหน่วยงานของท่านได้ตอบแบบสอบถาม สำหรับดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดีและขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก

(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

งานบริหารทั่วไป โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
089-9424179

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. **แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย**
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. **แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์**
3. **ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์**
4. **แบบประเมินรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแบบสอบถามฯ**
5. **ผลการประเมินรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย**

แบบสัมภาษณ์

การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ให้การสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ หน้าที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

3. ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

☐ ศึกษานิเทศก์

☐ ครูผู้ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 สภาพการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย ประเด็นหรือสาเหตุที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตกต่ำหรือด้อยคุณภาพ กระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ท่านมีแนวคิดว่า สภาพองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปัจจุบันมีปัญหาหรือไม่ และปัญหานั้นมีลักษณะอย่างไร ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1.1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน มีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

2.1.2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

.....

2.1.3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

.....

2.1.4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัยตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

.....

2.1.5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

.....

2.1.6 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้อง

ปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

.....

2.1.7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งหมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

.....

2.1.8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งหมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

.....

2.1.9 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งหมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

.....

2.1.10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งหมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตรายและคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคลครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

.....

2.1.11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

2.2 ท่านมีแนวคิดว่า องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีองค์ประกอบอย่างไร ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน มีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

.....

2.2.2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

.....

2.2.3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

.....

2.2.4 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัยตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

.....

2.2.5 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติและซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

.....

2.2.6 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งหมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

.....

2.2.7 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ซึ่งหมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

.....

2.2.8 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งหมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

.....

2.2.9 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งหมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวัง

นักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

.....

2.2.10 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งหมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตรายและคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล ครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

.....

2.2.11 การป้องกันอันตรายจากบุคคล ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

.....

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง :-

1. แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยรายการประเมินสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็น

1. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย

2. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย

3. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย

4. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย

2. ขอความกรุณาจากท่านผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมตามรายการที่กำหนดโดยการทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาลงรายละเอียดท้ายรายการประเมิน โดยกำหนดระดับประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
4 หมายถึง เหมาะสมมาก
3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาจากท่าน

ทฤษฎี สิงอุปโป
ผู้วิจัย

ประเด็นประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ประเด็นการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความครอบคลุม ชัดเจน เข้าใจง่าย เกี่ยวกับ						
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ						
1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย						
2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน						
3. การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ						
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ						
1. การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ						
2. การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ						
3. การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ						
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย						
1. การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย						
2. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา						
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ						
1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน						
2. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก						
3. การป้องกันอันตรายจากบุคคล						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์
การพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลความ
ประเด็นการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความครอบคลุม ชัดเจน เข้าใจง่าย เกี่ยวกับ			
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการบริหารองค์กร			
1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย	4.72	0.49	มีความเหมาะสมมากที่สุด
2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	4.68	0.49	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3. การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ	4.8	0.55	มีความเหมาะสมมาก
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ			
1. การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ	4.84	0.29	มีความเหมาะสมมากที่สุด
2. การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ	4.87	0.24	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3. การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ	4.64	0.44	มีความเหมาะสมมากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย			
1. การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย	4.68	0.33	มีความเหมาะสมมากที่สุด
2. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	4.64	0.42	มีความเหมาะสมมากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ			
1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.84	0.29	มีความเหมาะสมมากที่สุด
2. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	4.72	0.42	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3. การป้องกันอันตรายจากบุคคล	4.64	0.51	มีความเหมาะสมมากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยทั้งฉบับ	**4.70**	**0.41**	**มีความเหมาะสมมากที่สุด**

แบบประเมินรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง :-

1. แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยรายการประเมินองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย จำนวน 4 องค์ประกอบหลัก 11 องค์ประกอบย่อย และ 56 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย 16 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้

2. ขอความกรุณาจากท่านผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ตามรายการที่กำหนดโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาลงรายละเอียดท้ายรายการประเมิน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาจากท่าน

ทฤษฎี สิงอุปโป
ผู้วิจัย

นิยามปฏิบัติการการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบย่อยที่ 1 ประกอบด้วย

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนมีมาตรการในการดูแล เอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรและนักเรียนภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ คำแนะนำและฝึกปฏิบัติในกรณีเมื่อเกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตรายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดบริการ อำนวยความสะดวกและป้องกันความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น บริการรถรับส่ง บริการตรวจรักษาสุขภาพ รวมทั้งจัดให้มีการวางแผน หรือแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมความปลอดภัย และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน

3. การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกระบวนการคิด และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบย่อยที่ 2 ประกอบด้วย

4. การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการวางแผนรับสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติไว้ล่วงหน้า โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดบุคลากรที่รับผิดชอบเข้าร่วมการอบรมและการฝึกการเตรียมพร้อมกับเหตุที่จะเกิดขึ้น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัยตลอดจน การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรและนักเรียนทราบถึงแผนฉุกเฉินของโรงเรียนและแนวทางในการปฏิบัติ

5. การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ หมายถึง การให้ความรู้ การฝึกซ้อมแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกซ้อมการหลบวาตภัย ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย ให้พ้นจากอันตราย ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและการช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องปัจจัยสี่ โดยมีการฝึกปฏิบัติ

และซักซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

6. การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ หมายถึง กิจกรรมในการลดความเสี่ยงภัยพิบัติที่ต้องดำเนินการก่อนจะเกิดภัย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ทำความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ว่าหากเกิดภัยพิบัติจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัย ควรทำหรือไม่ควรทำอะไร การเตรียมสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ เมื่อมีการเตรียมการอพยพจะไปทางไหน ไปที่ใด เมื่อเกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นให้พร้อม ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์หรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

องค์ประกอบย่อยที่ 3 ประกอบด้วย

7. การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย หมายถึง การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

8. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีการฝึกซ้อมและปฏิบัติในการดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบย่อยที่ 4 ประกอบด้วย

9. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่ถูกทำร้าย ตลอดจนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ กับนักเรียน

10. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หมายถึง กระบวนการให้ความคุ้มครองเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยอันตราย และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล ครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

11. การป้องกันอันตรายจากบุคคล หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาวการณ์

ต่าง ๆ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนภัยให้ปลอดภัย										
1.1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ										
1.2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน										
1.3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้น พร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม										
1.4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้										
1.5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน										
2.1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย										
2.2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน										
2.3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้										
2.4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย										
2.5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน										

องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ										
3.1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข										
3.2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี										
3.3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน										
3.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน										
3.5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข										

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ										
1.1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้										
1.2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง										
1.3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม										
1.4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน										
1.5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ										
2.1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้										
2.2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน										
2.3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล										
2.4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง										
2.5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ										
2.6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ										
3.1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร										
3.2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ										
3.3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษาและเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ										
3.4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา										
3.5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย										

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย										
1.1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น										
1.2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน										
1.3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น										
1.4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข										
1.5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา										
2.1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุน เรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ										
2.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย										
2.3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน										
2.4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้										
2.5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม										

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน										
1.1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น										
1.2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา										
1.3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี										
1.4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้										
1.5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้										
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก										
2.1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่										
2.2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม										
2.3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที										
2.5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด										
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล										
3.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน										
3.2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปวัดผล										
3.3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้										
3.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ										
3.5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ผลการประเมินรับรองค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	4.74	0.42	มากที่สุด	4.72	0.46	มากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	4.72	0.46	มากที่สุด	4.76	0.38	มากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย	4.74	0.39	มากที่สุด	4.76	0.41	มากที่สุด
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	4.80	0.39	มากที่สุด	4.72	0.44	มากที่สุด
รวม	4.75	0.42	มากที่สุด	4.74	0.42	มากที่สุด

ค่าความเหมาะสมขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.76, σ= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ (μ = 4.77, σ= 0.42) มีค่ามากที่สุด รองลงมาองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (μ = 4.76, σ= 0.43) และองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.75, σ= 0.44) ต่ำสุดตามลำดับ

ความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.75, σ= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ (μ = 4.76, σ= 0.43) รองลงมาองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย (μ = 4.75, σ= 0.43) และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ (μ = 4.73, σ= 0.44) มีค่าต่ำสุดตามลำดับ

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถาม

3. ผลการประเมินหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

แบบสอบถามระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจ
ต่อการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

คำชี้แจง :-

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสอบถามระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกอบด้วยรายการสอบถามระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็น

1. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้

2. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3 องค์ประกอบย่อย 16 ตัวบ่งชี้

3. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรปลอดภัย 2 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้

4. สถานศึกษาปลอดภัย องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้

2. ขอความกรุณาจากท่านได้พิจารณาระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจตามรายการที่กำหนดโดยการทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาลงรายละเอียดท้ายรายการประเมิน โดยกำหนดระดับประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาจากท่าน

ทฤษฎี สิงอุปโป
ผู้วิจัย

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย										
1.1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ										
1.2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน										
1.3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้น พร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม										
1.4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้										
1.5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่										
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน										
2.1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย										
2.2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้										
2.4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย										
2.5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน										
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ										
3.1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนแข็งแรงและมีความสุข										
3.2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี										
3.3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน										
3.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน										
3.5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข										

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ										
1.1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้										
1.2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง										
1.3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม										
1.4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน										
1.5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ										
2.1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้										
2.2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน										
2.3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล										
2.4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง										
2.5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ										
2.6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ										
3.1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร										
3.2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ										
3.3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษาและเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ										
3.4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา										
3.5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย										

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย										
1.1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น										
1.2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน										
1.3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น										
1.4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข										
1.5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา										
2.1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุน เรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ										
2.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย										
2.3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน										
2.4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้										
2.5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม										

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน										
1.1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น										
1.2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา										
1.3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี										
1.4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้										
1.5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก										
2.1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่										
2.2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม										
2.3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม										
2.4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที										
2.5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด										

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	การปฏิบัติ					ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล										
3.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน										
3.2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปวัดผล										
3.3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้										
3.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ										
3.5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถาม
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย			
1.1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ	4.73	0.45	มากที่สุด
1.2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	4.74	0.44	มากที่สุด
1.3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม	4.77	0.43	มากที่สุด
1.4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้	4.76	0.43	มากที่สุด
1.5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่	4.81	0.39	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน			
2.1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	4.78	0.42	มากที่สุด
2.2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน	4.81	0.39	มากที่สุด
2.3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้	4.71	0.46	มากที่สุด
2.4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย	4.73	0.44	มากที่สุด
2.5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	4.70	0.46	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ			
3.1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งคนแข็งแรงและมีความสุข	4.77	0.42	มากที่สุด
3.2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี	4.77	0.43	มากที่สุด
3.3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน	4.76	0.43	มากที่สุด
3.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน	4.76	0.43	มากที่สุด
3.5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.81	0.39	มากที่สุด

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ			
1.1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้	4.76	0.43	มากที่สุด
1.2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง	4.82	0.39	มากที่สุด
1.3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	4.79	0.41	มากที่สุด
1.4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน	4.76	0.43	มากที่สุด
1.5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย	4.78	0.43	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ			
2.1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้	4.79	0.41	มากที่สุด
2.2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	4.76	0.43	มากที่สุด
2.3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล	4.78	0.42	มากที่สุด
2.4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง	4.75	0.43	มากที่สุด
2.5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ	4.77	0.42	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
2.6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อม กระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ	4.77	0.42	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ			
3.1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	4.76	0.43	มากที่สุด
3.2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ	4.77	0.42	มากที่สุด
3.3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4.78	0.42	มากที่สุด
3.4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	4.73	0.44	มากที่สุด
3.5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย	4.73	0.44	มากที่สุด

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย			
1.1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น	4.76	0.43	มากที่สุด
1.2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน	4.80	0.40	มากที่สุด
1.3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น	4.74	0.44	มากที่สุด
1.4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข	4.72	0.45	มากที่สุด
1.5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ	4.75	0.43	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา			
2.1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	4.76	0.43	มากที่สุด
2.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย	4.73	0.46	มากที่สุด
2.3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	4.79	0.42	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
2.4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้	4.70	0.46	มากที่สุด
2.5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.72	0.45	มากที่สุด

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
1.1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น	4.79	0.41	มากที่สุด
1.2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา	4.72	0.45	มากที่สุด
1.3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี	4.81	0.39	มากที่สุด
1.4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้	4.79	0.41	มากที่สุด
1.5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้	4.80	0.41	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก			
2.1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่	4.81	0.39	มากที่สุด
2.2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม	4.73	0.45	มากที่สุด
2.3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม	4.76	0.43	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อย/ตัวบ่งชี้	μ	σ	แปลผล
2.4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที	4.74	0.44	มากที่สุด
2.5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด	4.74	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล			
3.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน	4.77	0.43	มากที่สุด
3.2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปวัดผล	4.76	0.43	มากที่สุด
3.3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้	4.78	0.42	มากที่สุด
3.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ	4.76	0.43	มากที่สุด
3.5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ	4.79	0.41	มากที่สุด

ผลการประเมินค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ							
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย							
1.1 มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
1.2 มีการจัดสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ถูกหลักสุขาภิบาล มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3 มีมาตรการป้องกันอันตราย มาตรการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ครบครันในขั้นต้นพร้อมใช้งานตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรทุกคน มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง แก่บุคลากรและนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5 มีการใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำจัด/บำบัด/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน							
2.1 มีการค้นหา ตรวจตรา ตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และระบุสิ่งที่เป็นอันตราย รวมทั้งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
2.2 มีการให้บริการด้านสุขภาพ ด้านแนะแนว ให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ ให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษาแก่บุคลากรและนักเรียน	1	0	1	0	1	0.8	ใช้ได้
2.3 สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห้องเรียน และห้องต่าง ๆ จัดบริการด้านความปลอดภัย การเตรียมพร้อมและการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4 มีการฝึกกิจกรรมและจัดกลุ่มให้บริการด้านความปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย	1	1	-1	1	1	0.6	ใช้ได้
2.5 มีการวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัย รวมทั้งความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมด้านร่างกายและจิตใจ							
3.1 การมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งคนแข็งแรงและมีความสุข	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
3.2 มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม มีวินัย และค่านิยมที่ดี	1	1	-1	1	1	0.6	ใช้ได้
3.3 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย รวมทั้งการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
3.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.5 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนทุกคนและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ							
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การวางแผนรับมือกับภัยพิบัติ							
1.1 โรงเรียนมีการพัฒนาแผนรับมือฉุกเฉิน มีนโยบายและเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เหมาะสมใช้งานได้	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
1.2 มีการทำงานที่ประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
1.3 มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู นักเรียน เป็นแกนนำด้านความปลอดภัยรอบด้าน และแบ่งแยกหน้าที่งาน และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	-1	1	0.6	ใช้ได้
1.4 มีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ กระจายข่าวสารระหว่างองค์กรกับชุมชนและสื่อสารมวลชน รวมทั้งรายงานข้อมูลและขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยด่วน	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.5 มีขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภัยต่าง ๆ จัดกิจกรรมการฝึกซ้อมการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งการวางแผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัย	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การฝึกซ้อมสถานการณ์ภัยพิบัติ							
2.1 มีการจัดทำแผนการรับภัยพิบัติ การกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและจัดเก็บ ดูแลทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
2.2 มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรทุกคน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.3 มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การวางแผนการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังจุดที่ปลอดภัยและฝึกทักษะการปฐมพยาบาล	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4 มีการฝึกซ้อมและทบทวนแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถทดสอบได้ว่าสามารถทำได้สมจริงอย่างที่ต้องการหรือไม่และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลและปรับปรุงการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง	1	1	-1	1	1	0.6	ใช้ได้
2.5 มีการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์เตือนภัยและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนรับทราบเมื่อเกิดภัยพิบัติ	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
2.6 มีการสร้างวัฒนธรรมการเตรียมความพร้อมกระตุ้นให้บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกซ้อมฯ	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ							
3.1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ จัดทำแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีแผนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2 จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ รวมทั้งการฝึกอบรมและฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ เพื่อให้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีประสิทธิภาพ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
3.3 จัดการศึกษาและเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยจัดตั้งชมรม ชุมนุม จัดนิทรรศการ โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งบูรณาการไว้ในหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
3.4 จัดเตรียมระบบสื่อสาร เครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
3.5 จัดเตรียมพลังงานสำรอง ปัจจัยสี่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลประวัติการเจ็บป่วย สถานที่ที่ปลอดภัยในการอพยพผู้ประสบภัย	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย							
องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัย							
1.1 มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนและกิจกรรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเป็นสาระการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในแต่ละระดับชั้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น	1	1	-1	1	1	0.6	ใช้ได้
1.2 มีการจัดตั้งทีมปฏิบัติงาน ชมรม ชุมนุม การจัดทำแผน/โครงการ ที่มีจุดเน้นที่ความปลอดภัยของเด็กนักเรียน	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.3 มีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย ได้แก่ หลักสูตรป้องกันการจมน้ำและการว่ายน้ำ หลักสูตรป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หลักสูตรปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ หลักสูตรความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นต้น	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
1.4 การสร้างหลักสูตรความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
1.5 มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกความรู้เรื่องความประมาท และวิเคราะห์การจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา							
2.1 มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน การวางแผนหรือแผนงานการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
2.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีความสามารถและทักษะในสิ่งที่นักเรียนต้องกระทำและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัย	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
2.3 มีความร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
2.4 มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ให้รู้ถึงภัยอันตราย วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการหลีกเลี่ยงและช่วยเหลือตนเองได้	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
2.5 ปลูกฝังและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประจำจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย เพื่อดูแลตนเอง ครอบครัวและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ							
องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน							
1.1 มีมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน โดยจัดให้มีระบบการบริหารงานด้านแนะแนว ให้คำปรึกษา อบรม มีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.2 มีระบบการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ทุกด้าน และระบบการรายงานข้อมูลของนักเรียน ให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งข้อมูลแจ้งครูประจำชั้นและครูประจำวิชา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3 ครูมีทักษะการสังเกตและการแก้ไขปัญหา โดยการค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ สืบค้นข้อเท็จจริงและจัดทำข้อมูลศึกษาเป็นรายกรณี	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4 มีคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ และหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5 มีการประเมินผล และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก							
2.1 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิความปลอดภัยในเด็ก และมีการประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กอย่างเต็มที่	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2 มีการรวบรวมสรรพกำลังหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรอิสระในการช่วยเหลือ แก้ปัญหาและพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.3 มีวิธีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก โดยได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐในการเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการอบรมจริยธรรมและมีความประพฤติที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4 มีการประสานความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.5 โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบย่อยที่ 3 การป้องกันอันตรายจากบุคคล							
3.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีทีมในการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบันทึกที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปวัดผล	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.3 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการ รณรงค์การป้องกันและแก้ไข โดยมีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่เสี่ยง ให้คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้อภัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการมีทักษะในด้านต่าง ๆ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.5 ใช้มาตรการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1.1000000000000001	317.383	43.223	.000	.751
1.2	317.883	42.579	.059	.753
1.3	317.417	42.891	.126	.750
1.4	317.400	42.854	.209	.749
1.5	317.800	43.790	-.121	.761
2.1	317.433	42.894	.098	.750
2.2000000000000002	317.767	43.131	-.023	.756
2.2999999999999998	317.700	41.807	.197	.747
2.4	317.683	41.949	.177	.748
2.5	317.417	42.417	.328	.747
3.1	317.767	41.979	.158	.749
3.2	317.650	43.011	.002	.754
3.3	317.433	42.894	.098	.750
3.4	317.750	43.004	-.003	.755
3.5	317.417	42.417	.328	.747
1.1000000000000001	317.417	42.417	.328	.747
1.2	317.767	40.995	.317	.743
1.3	317.800	41.553	.222	.746
1.4	317.900	39.583	.534	.733
1.5	317.717	41.427	.257	.745
2.1	317.767	40.758	.355	.741
2.2000000000000002	317.783	40.613	.376	.740
2.2999999999999998	317.717	41.732	.206	.747
2.4	317.417	42.417	.328	.747
2.5	317.417	42.417	.328	.747
2.6	317.750	41.140	.296	.743
3.1	317.383	43.223	.000	.751
3.2	317.833	43.056	-.017	.757
3.3	317.417	42.756	.184	.749

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
3.4	317.717	41.732	.206	.747
3.5	317.383	43.223	.000	.751
1.1000000000000001	317.383	43.223	.000	.751
1.2	317.750	41.140	.296	.743
1.3	317.767	40.995	.317	.743
1.4	317.867	39.948	.474	.736
1.5	317.700	41.231	.294	.744
2.1	317.883	42.851	.012	.755
2.2000000000000002	317.383	43.223	.000	.751
2.2999999999999998	317.867	41.473	.230	.746
2.4	317.400	42.956	.148	.750
2.5	317.383	43.223	.000	.751
1.1000000000000001	317.833	43.056	-.017	.757
1.2	317.417	42.756	.184	.749
1.3	317.733	42.097	.143	.749
1.4	317.667	41.650	.233	.746
1.5	317.683	42.593	.069	.752
2.1	317.750	41.919	.170	.748
2.2000000000000002	317.767	41.267	.272	.744
2.2999999999999998	317.867	40.660	.359	.741
2.4	317.700	41.807	.197	.747
2.5	317.733	42.097	.143	.749
3.1	317.667	41.650	.233	.746
3.2	317.683	42.593	.069	.752
3.3	317.383	43.223	.000	.751
3.4	317.783	42.308	.104	.751
3.5	317.600	43.329	-.051	.756

ReliabilityStatistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.751	68

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการดำเนินการสร้างและพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย

A4
COPY

Cellox

UDRU

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบการดำเนินการกิจกรรมตามองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย

ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเพลิงไหม้
ด้วยความปรารถนาดีจาก
เทศบาลนครอุดรธานี
งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครอุดรธานี
ร้องตะโกนว่า "ไฟไหม้" หรือตีกังปุ่ม สัญญาณแจ้งเหตุที่อยู่ใกล้ที่สุด
และโทร 199 แจ้งเหตุเพลิงไหม้
นำถังดับเพลิงมาดับโดยเร็ว
อยู่ในจุดปลอดภัย เพื่อเตรียมพร้อมอพยพ
ใช้ผ้าปิดจมูก ห้ามใช้ลิฟท์ ขณะเกิดเพลิงไหม้
ให้ก้มตัวลงต่ำ หรือหมอบคลานเข่าเลี่ยกลุ่มควันหนาแน่น
แจ้งเหตุไฟไหม้ 042-244877 หรือ 199

ภาพแสดงเกจ์วัดแรงดันเครื่องดับเพลิง
ใช้ได้
ใช้ไม่ได้

68
Chicago

F 37 RLX
USAR
ปภ.

Y.C.P.

Y.C.P.

VERTEX
NEVER NOT RIDING

ภาคผนวก ฉ

หนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

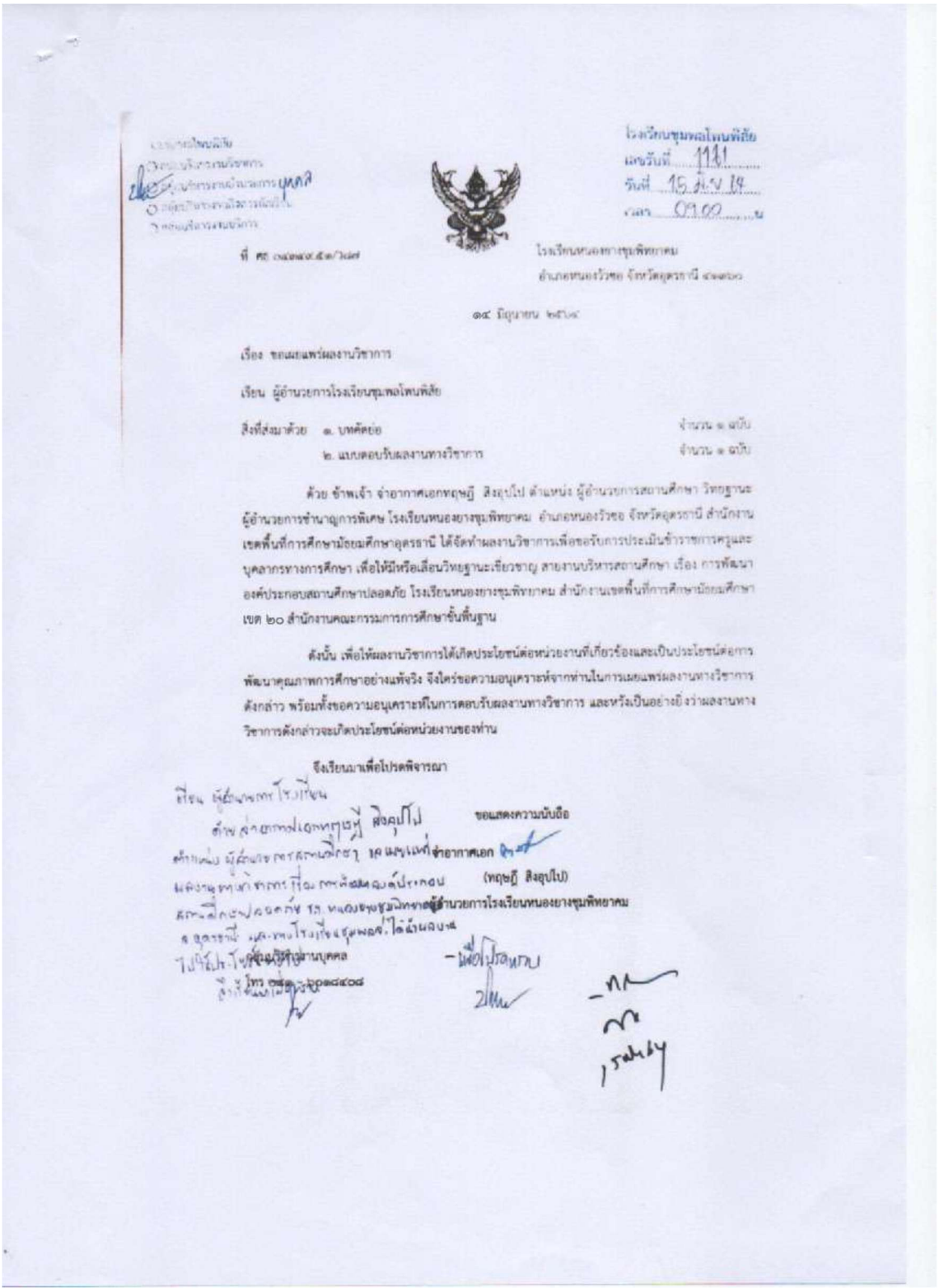
รายนามโรงเรียนที่ผู้วิจัยเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่องที่ 1 การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1	โรงเรียนแสงอร่ามพิทยาคม	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
2	โรงเรียนนิคมสงเคราะห์วิทยา	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
3	โรงเรียนราชินูทิศ 2	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
4	โรงเรียนคำยางพิทยาคม	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
5	โรงเรียนกุมภวาปีพิทยาสรรพ์	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
6	โรงเรียนนานกชุมพิทยาคม	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
7	โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล 2	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
8	โรงเรียนธาตุโพนทองพิทยาคม	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
9	โรงเรียนโพนสูงพัฒนศึกษา	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
10	โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
11	โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564
12	โรงเรียนร่มธรรมานุสรณ์	หนองคาย	14 มิ.ย.2564
13	โรงเรียนชุมพลโพนพิสัย	หนองคาย	14 มิ.ย.2564
14	โรงเรียนนาดีพิทยาคม	หนองคาย	14 มิ.ย.2564
15	โรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา	หนองคาย	14 มิ.ย.2564
15	โรงเรียนโซ่พิสัยพิทยาคม	บึงกาฬ	14 มิ.ย.2564
16	โรงเรียนสามพาดพิทยาคม	อุดรธานี	14 มิ.ย.2564

การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ดังนี้

1. https://www.kroobannok.com
2. https://www.kruwandee.com
3. https://www.การศึกษาไทย.com
4. ครูหมีมั่วซั่ว is on Facebook
5. เพจ คศ.4 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

โรงเรียนชุมพลโพนพิสัย
เลขรับที่ 1141
วันที่ 15 มิ.ย. 59
เวลา 09.00 น.

ที่ ศธ ๐๔๑๓๐.๕๑/ว๑๓๙

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๓๒๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพลโพนพิสัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทคัดย่อ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินตำแหน่งวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น เพื่อให้ผลงานวิชาการได้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบรับผลงานทางวิชาการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก (ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

โรงเรียนธาตุโพนทองวิทยาคม
รับที่ 180
วันที่ 13 มิ.ย 65
เวลา 11.00 น.
☑ วิชาการ ☐ ทวงป
☐ ระเบียบ ☐ บุคคล
☐ กิจการนักเรียน ☐ อื่น ๆ

ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๓/ว๘๗ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ๔๓๓๖๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธาตุโพนทองวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทคัดย่อ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น เพื่อให้ผลงานวิชาการได้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบรับผลงานทางวิชาการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก
(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

กลุ่มบริหารงานบุคคล
โทร ๐๘๑ - ๖๐๑๘๔๐๘

[ ]วิชาการ
[ ]บุคคล
[ ] บริหารทั่วไป
[ ]การเงิน
[ ]อื่นๆ

ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๑/๖๘๗ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๓๖๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาดีพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทคัดย่อ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น เพื่อให้ผลงานวิชาการได้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบรับผลงานทางวิชาการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่าน

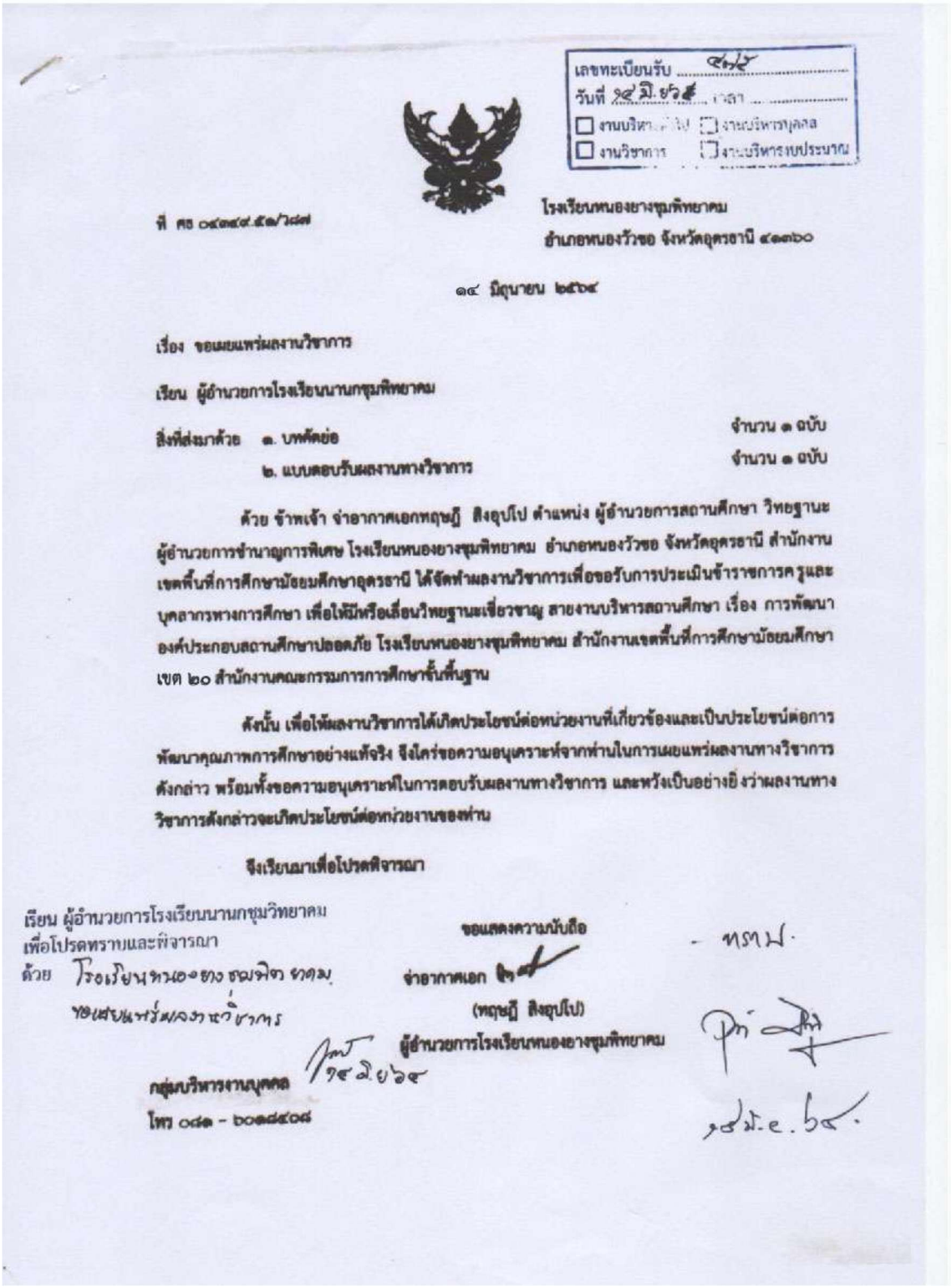
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาดีพิทยาคม
ด้วย ส.อ. ทฤษฎี สิงอุปโป แจ้ง
ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ
(✓) เพื่อโปรดทราบ
( ) เพื่อโปรดพิจารณา
ลงชื่อ [illegible]
/ /

กลุ่มบริหารงานบุคคล
โทร ๐๘๓ - ๖๐๓๘๔๐๘

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก
(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

เลขทะเบียนรับ ๕๖๕
วันที่ ๑๔ มิ.ย. ๖๕ เวลา .....
☐ งานบริหารทั่วไป ☐ งานบริหารบุคคล
☐ งานวิชาการ ☐ งานบริหารงบประมาณ

ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๑/๖๔๗

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๓๖๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนานกชุมพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทคัดย่อ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น เพื่อให้ผลงานวิชาการได้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบรับผลงานทางวิชาการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก
(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนานกชุมวิทยาคม
เพื่อโปรดทราบและพิจารณา
ด้วย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

๑๔ มิ.ย. ๖๕

กลุ่มบริหารงานบุคคล
โทร ๐๘๑ - ๖๐๘๘๔๐๘

- ทราบ.

๑๕ มิ.ย. ๖๕

โรงเรียนราชินูทิศ ๒
เลขที่รับ ๑๕๗
รับที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๔ เวลา

ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๑/๒๘๗

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๓๖๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินูทิศ ๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทคัดย่อ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น เพื่อให้ผลงานวิชาการได้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบรับผลงานทางวิชาการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียนเสนอ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินูทิศ ๒

- ร.ร. หนองยางชุมพิทยาคม ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ
- ลงชื่อนำเสนาเพื่อทราบ / พิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก
(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

กลุ่มบริหารงานบุคคล
โทร ๐๘๑ - ๖๐๑๘๔๐๘

- ทราบ, ให้ดำเนินการตามเสนอ

(นายอัครกิตติ์ ศรีพิมพ์สอ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินูทิศ ๒
๑๖ มิ.ย. ๖๔

รับที่ 1425
วันที่ 19 มิ.ย. 68
เวลา 14.15 น.
ผู้รับ เกศกัญญ์

ที่ ศธ ๐๔๑๔๔.๕๑/๖๘๗ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๔๖๐

๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแสงอำนาจพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทคัดย่อ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ข้าพเจ้า จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อขอรับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น เพื่อให้ผลงานวิชาการได้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบรับผลงานทางวิชาการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

จ่าอากาศเอก
(ทฤษฎี สิงอุปโป)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

☑ ทราบ ☑ มอบ
☐ อำนวยการ ☐ ตรวจสอบ
☑ วิชาการ ☑ บุคคล
☐ กิจการนักเรียน ☐ บริหารทั่วไป
☐ อื่นๆ .....

เรียน ผู้อำนวยการ
เพื่อโปรดพิจารณา
- เห็นควรเผยแพร่ผลงานครูผู้มีความชำนาญ ตามเสนอ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
19 / มิ.ย. / 68

กลุ่มบริหารงานบุคคล
โทร ๐๔๒๘ - ๖๐๙๔๔๐๔

ที่ ศธ๐๔๓๔๙.๐๓/๑๒๗

โรงเรียนกุมภวาปีพิทยาสรรค์
ตำบลพันดอน อำเภอกุมภวาปี
จังหวัดอุดรธานี ๔๑๓๗๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๑/ว๘๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานวิชาการ
ราย จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการ
พิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอุดรธานี เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอรับการ
ประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหาร
สถานศึกษา ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนกุมภวาปีพิทยาสรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ
บริหารจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฐชภัทร สุราช)
ผู้อำนวยการโรงเรียนกุมภวาปีพิทยาสรรค์

โรงเรียนกุมภวาปีพิทยาสรรค์
โทร ๐๔๒-๒๓๖๒๒๙

หนังสือตอบรับการเผยแพร่

ข้าพเจ้า นายพิพัฒน์ ศรีสุขพันธ์ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน หน่วยงาน/สถานที่ติดต่อ ๒๔๐ โรงเรียนชุมพลโพนพิสัย ตำบลชุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โทรศัพท์ ๐๘๔-๘๕๔๐๓๔ โทรสาร ๐๔๒-๔๗๑๐๕๐ ได้รับผลงานทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑ ชุด ซึ่งเป็นผลงานของ ว่าอาทาคเอก พฤษฎี สิงลุบโป ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

ทั้งนี้ โรงเรียนชุมพลโพนพิสัย จะได้นำผลงานดังกล่าว ไปเผยแพร่แก่หน่วยงานและผู้สนใจได้ใช้ประโยชน์ต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ

(นายพิพัฒน์ ศรีสุขพันธ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพลโพนพิสัย

ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๓๒/

โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร
อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๑๕๐
๔๑๑๑๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๑/ว๘๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานวิชาการ
ราย จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการ
พิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๐ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอรับการ
ประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหาร
สถานศึกษา ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์ของเนื้อหา
สาระ มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร
จัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศรุณนิรุตน์ ศักดิ์อุบล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร

โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร
โทร ๐๖๒ – ๑๙๖๗๐๐๒

ศธ ๐๔๓๑๒.๐๓/ ๒๘

โรงเรียนโซ่พิสัยพิทยาคม
ตำบลโซ่ อำเภอโซ่พิสัย
จังหวัดบึงกาฬ ๓๘๑๗๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

ตามที่ จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอรับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารการศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น

บัดนี้ทางโรงเรียนได้ตอบรับผลงานทางวิชาการดังกล่าวแล้ว ซึ่งเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพและคาดว่าจะได้นำผลงานทางวิชาการดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับทางโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวนะ ทวีอุทิศ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนโซ่พิสัยพิทยาคม

ฝ่ายบริหารงานวิชาการ โทร ๐๙๓ ๓๑๒๓๙๑๕

ที่ ศธ ๐๔๓๔๘.๔๕/๒๐๘

โรงเรียนนาดีพิทยาคม ตำบลนาดี
อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
๔๓๑๒๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๓/๖๘๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อขอรับการประเมินขอมี/หรือเลื่อนวิทยฐานะเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา จัดทำบทคัดย่อ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการนี้ ทางโรงเรียนจะนำบทคัดย่อ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรัชณีย์ อุบลรัตน์)
รองผู้อำนวยการโรงเรียน ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการโรงเรียนนาดีพิทยาคม

โรงเรียนนาดีพิทยาคม
โทร. ๐๔๒ ๔๑๔ ๘๐๖

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ โรงเรียนนวมกชุมวิทยาคม

อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ๔๓๒๘๐

วันที่ ๒๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้าพเจ้า นายวุฒิชัย มุกดาหันต์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมกชุมวิทยาคม ตำบล บะยาว อำเภอ วังสามหมอ จังหวัด อุดรธานี รหัสไปรษณีย์ ๔๓๒๘๐

ได้รับการเผยแพร่ ผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของจ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ข้าพเจ้าได้ศึกษาผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว มีความเห็นว่า

คุณภาพของผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่

(✓) มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ

(✓) มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

(✓) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

(✓) มีการพิมพ์และจัดรูปแบบเล่มที่น่าสนใจ

ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

(✓) มีประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

(✓) เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. .....

๒. .....

ลงชื่อ.....

นายวุฒิชัย มุกดาหันต์

ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมกชุมวิทยาคม

วันที่ ๒๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ศธ ๐๔๒๑๒.๐๘/ ๑๙

โรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา
ตำบลนาหนัง อำเภอโพนพิสัย
จังหวัดหนองคาย ๔๓๑๒๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

ตามที่ จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอรับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารการศึกษา เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น

บัดนี้ทางโรงเรียนได้ตอบรับผลงานทางวิชาการดังกล่าวแล้ว ซึ่งเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพและคาดว่าจะได้นำผลงานทางวิชาการดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับทางโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ จันทจร)
ผู้อำนวยการโรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา

ฝ่ายบริหารงานวิชาการ โทร ๐๔๒ ๐๑๕๑๑๗

ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๔๒/ โรงเรียนโพนสูงพัฒนศึกษา
อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี ๔๑๓๖๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๑/ว๔๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานวิชาการ
ราย จำยาภาคเอกทฤษฎี สิ่งอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการ
พิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอุดรธานี เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอรับการ
ประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหาร
สถานศึกษา ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนโพนสูงพัฒนศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ
มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิพล พลพระจันทร์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนสูงพัฒนศึกษา

โรงเรียนโพนสูงพัฒนศึกษา
โทร ๐๔๘ - ๔๖๑๗๕๔๒

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ โรงเรียนราษฎ์บูรพา ๒ หน่วย ม. ๖

ตำบลหนองจิก อำเภอ เมือง จังหวัด อุดรธานี ๔๑๐๐๐

วันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้าพเจ้า นายอัคคพินท์ ศรีคิมพลิว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

สังกัด โรงเรียนราษฎ์บูรพา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตำบล หนองจิก อำเภอ เมือง จังหวัด อุดรธานี รหัสไปรษณีย์ ๔๑๐๐๐

ได้รับการเผยแพร่ ผลงานวิชาการ เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐

ข้าพเจ้าได้ศึกษาผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว มีความเห็นว่า

คุณภาพของผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่

(/) มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ

(/) มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

(/) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

(/) มีการพิมพ์และจัดรูปแบบรูปเล่มที่น่าสนใจ

ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

(/) มีประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

(/) เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. .....

๒. .....

ลงชื่อ อัคคพินท์

(นายอัคคพินท์ ศรีคิมพลิว)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนราษฎ์บูรพา ๒

วันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๓๒/ โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร
อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุตรธานี
๔๑๑๑๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ที่ ศธ ๐๔๓๔๙.๕๑/ว๘๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานวิชาการ
ราย จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการ
พิเศษ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอุดรธานี เรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอรับการ
ประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหาร
สถานศึกษา ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

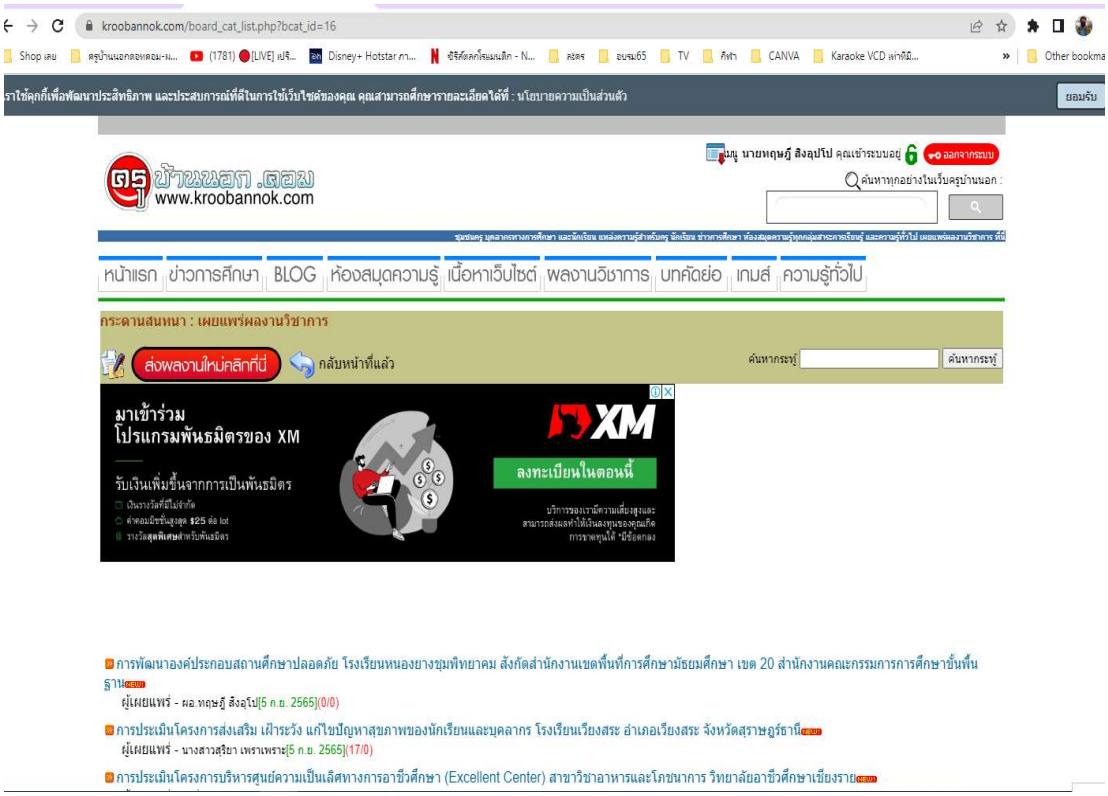
ในการนี้ โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ
มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัด
การศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

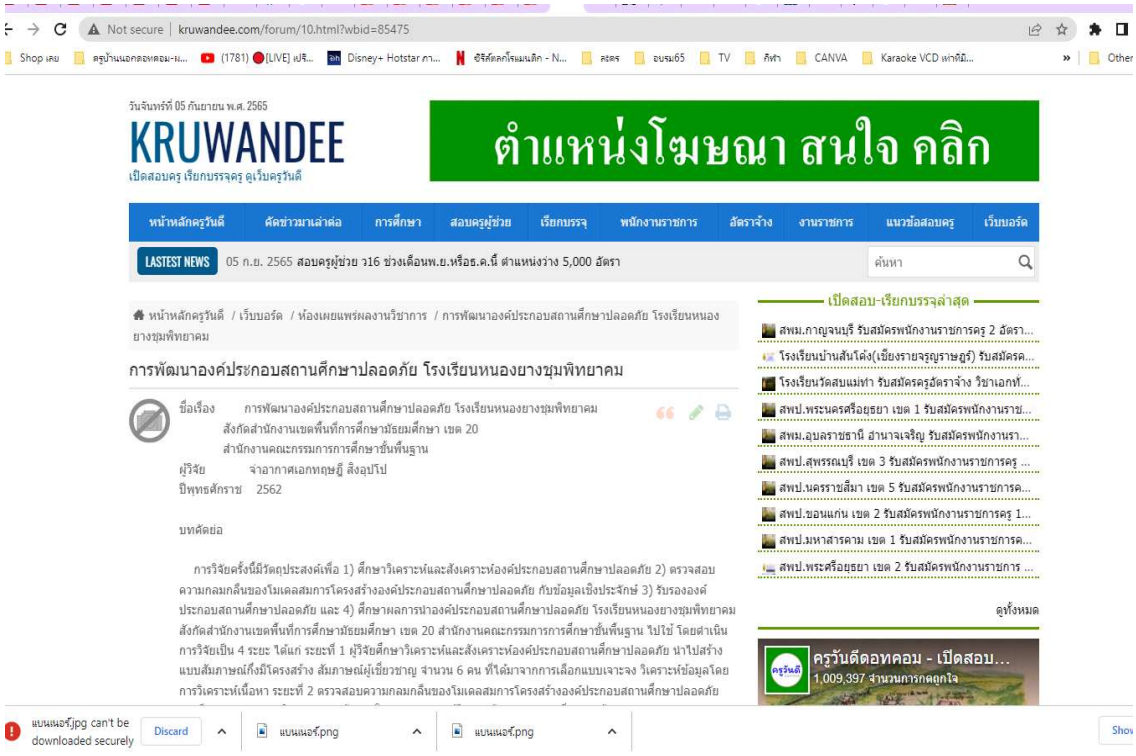
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

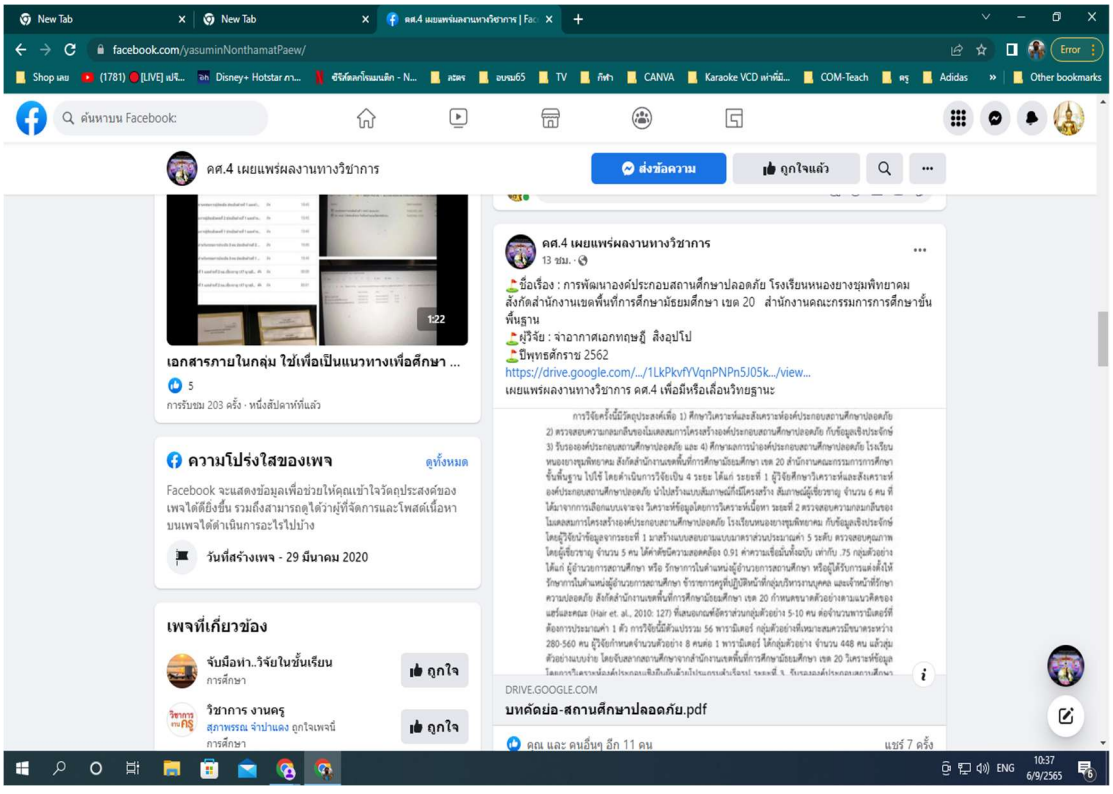
(นายธนพล น้อมระวี)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสามพาดพิทยาคาร

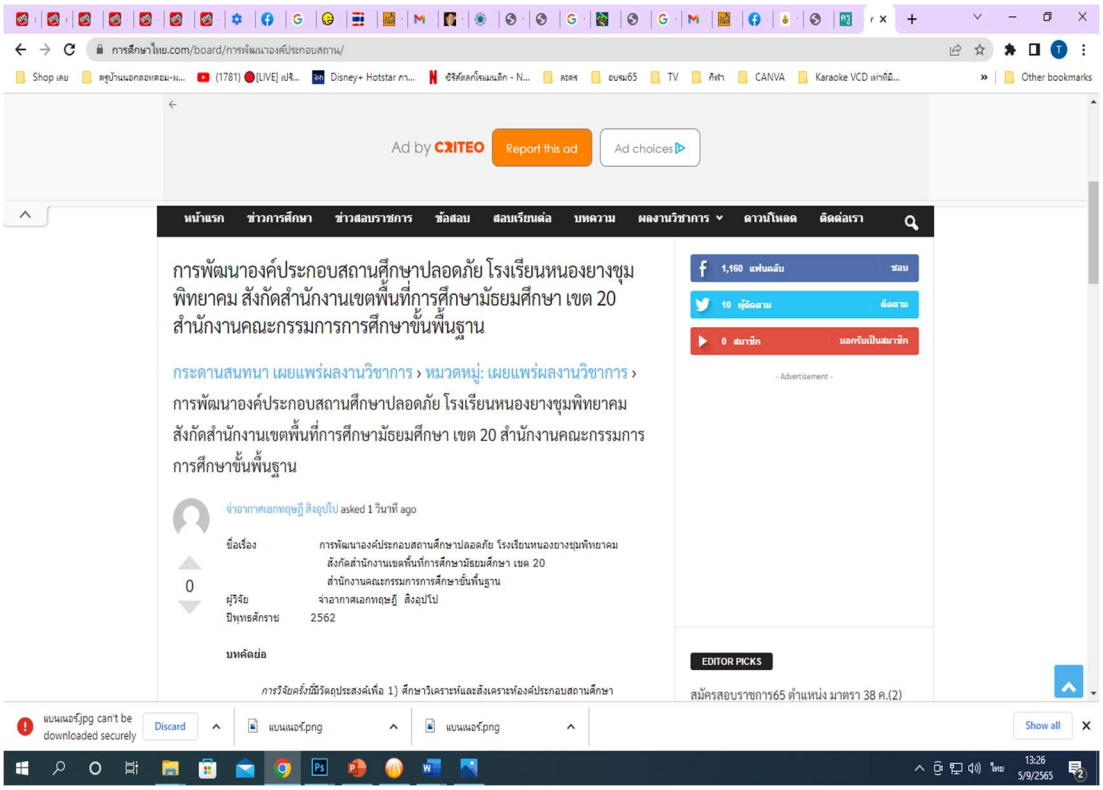
โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร
โทร ๐๙๒ – ๒๑๗๓๔๐

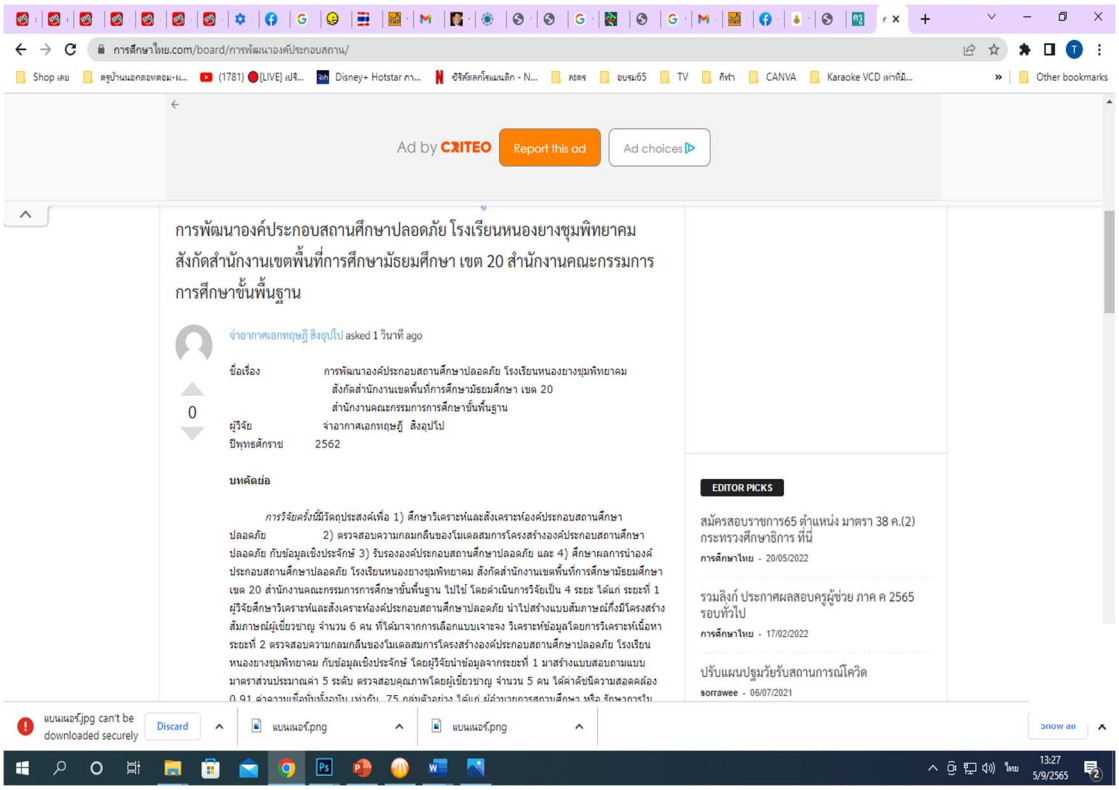

kroobannok.com/board_cat_list.php?bcat_id=16
www.kroobannok.com
หน้าแรก ข่าวการศึกษา BLOG ห้องสมุดความรู้ เนื้อหาเว็บไซต์ ผลงานวิชาการ บทคัดย่อ เกมส์ ความรู้ทั่วไป
กระดานสนทนา : เผยแพร่ผลงานวิชาการ
ส่งผลงานใหม่คลิกที่นี่
กลับหน้าที่แล้ว
มาเข้าร่วม
โปรแกรมพันธมิตรของ XM
ลงทะเบียนในตอนนี้
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้เผยแพร่ - ผอ.ทฤษฎี สิงอุโป(5 ก.ย. 2565)(0/0)
การประเมินโครงการส่งเสริม เฝ้าระวัง แก้ไขปัญหาสุขภาพของนักเรียนและบุคลากร โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้เผยแพร่ - นางสาวสุริยา เพราเพราะ(5 ก.ย. 2565)(17/0)
การประเมินโครงการบริหารศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย

Not secure | kruwandee.com/forum/10.html?wbid=85475
วันจันทร์ที่ 05 กันยายน พ.ศ. 2565
KRUWANDEE
เปิดสอบครู เรียกบรรจุครู ดูเว็บครูวันดี
ตำแหน่งโฆษณา สนใจ คลิก
หน้าหลักครูวันดี คัดข่าวมาเล่าต่อ การศึกษา สอบครูผู้ช่วย เรียกบรรจุ พนักงานราชการ อัตราจ้าง งานราชการ แนวข้อสอบครู เว็บบอร์ด
LASTEST NEWS 05 ก.ย. 2565 สอบครูผู้ช่วย ว16 ช่วงเดือนพ.ย.หรือธ.ค.นี้ ตำแหน่งว่าง 5,000 อัตรา
หน้าหลักครูวันดี / เว็บบอร์ด / ห้องเผยแพร่ผลงานวิชาการ / การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม
ชื่อเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้วิจัย จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุโป
ปีพุทธศักราช 2562
บทคัดย่อ
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย 2) ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย และ 4) ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย นำไปสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย
เปิดสอบ-เรียกบรรจุล่าสุด
ดูทั้งหมด
ครูวันดีดอทคอม - เปิดสอบ...
1,009,397 จำนวนการกดถูกใจ
แบนเนอร์.jpg can't be downloaded securely
Discard
แบนเนอร์.png
แบนเนอร์.png

Not secure | kruwandee.com/forum/10.html?wbid=85475
หน้าหลักครูวันดี
คัดข่าวมาเล่าต่อ
การศึกษา
สอบครูผู้ช่วย
เรียบบรรจุ
พนักงานราชการ
อัตราจ้าง
งานราชการ
แนวข้อสอบครู
ชื่อเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้วิจัย จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป
ปีพุทธศักราช 2562
บทคัดย่อ
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย 2) ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย และ 4) ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย นำไปสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.91 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .75 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มบริหารงานบุคคล และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 กำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ แฮร์และคณะ (Hair et. al., 2010: 127) ที่เสนอเกณฑ์อัตราส่วนกลุ่มตัวอย่าง 5-10 คน ต่อจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า 1 ตัว การวิจัยนี้มีตัวแปรรวม 56 พารามิเตอร์ กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรมีขนาดระหว่าง 280-560 คน ผู้วิจัยกำหนดจำนวนตัวอย่าง 8 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 448 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยจับสลากสถานศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ระยะที่ 3 รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โดยจัดสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อหาค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม ไปใช้ โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการครูโรงเรียน
ดูทั้งหมด
ครูวันดี ครูวันดีดอทคอม - เปิดสอบ...
1,009,397 จำนวนการกดถูกใจ
ถูกใจเพจ
แชร์
5 อันดับข่าวยอดนิยม
ในรอบสัปดาห์
1
www.kruwandee.com/index.php?module=news

New Tab
facebook.com/yasuminNonthamatPaew/
ค้นหาบน Facebook
คศ.4 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ส่งข้อความ
ถูกใจแล้ว
1:22
เอกสารภายในกลุ่ม ใช้เพื่อเป็นแนวทางเพื่อศึกษา ...
5
การรับชม 203 ครั้ง · หนึ่งสัปดาห์ที่แล้ว
ความโปร่งใสของเพจ
ดูทั้งหมด
Facebook จะแสดงข้อมูลเพื่อช่วยให้คุณเข้าใจวัตถุประสงค์ของเพจได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสามารถดูได้ว่าผู้ที่จัดการและโพสต์เนื้อหาบนเพจได้ดำเนินการอะไรไปบ้าง
วันที่สร้างเพจ - 29 มีนาคม 2020
เพจที่เกี่ยวข้อง
จับมือฟา..วิจัยในชั้นเรียน
การศึกษา
ถูกใจ
วิชาการ งานครู
สภาพรรณ จำปาแดง ถูกใจเพจนี้
การศึกษา
ถูกใจ
คศ.4 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
13 ชม. ·
ชื่อเรื่อง : การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้วิจัย : จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป
ปีพุทธศักราช 2562
https://drive.google.com/.../1LkPkvfYVqnPNPn5J05k.../view...
เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คศ.4 เพื่อมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ
DRIVE.GOOGLE.COM
บทคัดย่อ-สถานศึกษาปลอดภัย.pdf
คุณ และ คนอื่นๆ อีก 11 คน
แชร์ 7 ครั้ง
ENG
10:37
6/9/2565

การศึกษาไทย.com/board/การพัฒนาองค์ประกอบสถาน/
Ad by CRITEO
Report this ad
Ad choices
หน้าแรก
ข่าวการศึกษา
ข่าวสอบราชการ
ข้อสอบ
สอบเรียนต่อ
บทความ
ผลงานวิชาการ
ดาวน์โหลด
ติดต่อเรา
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระดานสนทนา เผยแพร่ผลงานวิชาการ › หมวดหมู่: เผยแพร่ผลงานวิชาการ › การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จ่าอากาศเอกฤษฎ์ สิงอุปโป asked 1 วินาที ago
ชื่อเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้วิจัย จ่าอากาศเอกฤษฎ์ สิงอุปโป
ปีพุทธศักราช 2562
บทคัดย่อ
1,160 แฟนคลับ
10 ผู้ติดตาม
0 สมาชิก
EDITOR PICKS
สมัครสอบราชการ65 ตำแหน่ง มาตรา 38 ค.(2)
แบนเนอร์.jpg can't be downloaded securely
Discard
แบนเนอร์.png
แบนเนอร์.png
Show all
13:26
5/9/2565

การศึกษาไทย.com/board/การพัฒนาองค์ประกอบสถาน/
Ad by CRITEO
Report this ad
Ad choices
การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จ่าอากาศเอกฤษฎ์ สิงอุปโป asked 1 วินาที ago
ชื่อเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้วิจัย จ่าอากาศเอกฤษฎ์ สิงอุปโป
ปีพุทธศักราช 2562
บทคัดย่อ
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย 2) ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) รับรององค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย และ 4) ศึกษาผลการนำองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย นำไปสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างองค์ประกอบสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.91 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .75 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รักษาการใน
EDITOR PICKS
สมัครสอบราชการ65 ตำแหน่ง มาตรา 38 ค.(2) กระทรวงศึกษาธิการ ที่นี่
การศึกษาไทย - 20/05/2022
รวมลิงก์ ประกาศผลสอบครูผู้ช่วย ภาค ค 2565 รอบทั่วไป
การศึกษาไทย - 17/02/2022
ปรับแผนปฐมวัยรับสถานการณ์โควิด
sorrawee - 06/07/2021
แบนเนอร์.jpg can't be downloaded securely
Discard
แบนเนอร์.png
แบนเนอร์.png
13:27
5/9/2565

ภาคผนวก ช
รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย

รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย “ดีเด่น” ประจำปี 2562

กระทรวงแรงงาน

ขอมอบเกียรติบัตร

รางวัล “ สถานศึกษาปลอดภัย ” ดีเด่น ประจำปี ๒๕๖๒ ปีที่ ๔ ติดต่อกัน

แก่

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสุทธิ สุโกศล)

ปลัดกระทรวงแรงงาน

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุดรธานี

ขอมอบใบรับรองฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวอรวรรณ นารีใส

เป็นผู้ดำเนินงานกิจกรรม “สถานศึกษาปลอดภัย ประจำปี ๒๕๖๒” จนได้รับรางวัลดีเด่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นางนุชนาถ บัญโญวัฒน์)

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุดรธานี

รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย “ดีเด่น” ประจำปี 2563

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ขอมอบเกียรติบัตร

รางวัล “ สถานศึกษาปลอดภัย ” ดีเด่น ประจำปี ๒๕๖๓ ปีที่ ๕ ติดต่อกัน

แก่

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายอภิญญา สุจริตตานันท์)

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุดรธานี

ขอมอบใบรับรองฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวสุพัตรา มหาพรหม

เป็นผู้ดำเนินงานกิจกรรม “ สถานศึกษาปลอดภัย ประจำปี ๒๕๖๓” จนได้รับรางวัลดีเด่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายชัยวัธน์ ศรมณี)

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุดรธานี

รางวัลชมเชย “โรงเรียนสะอาด” ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
โครงการปะกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี 2563

รางวัลชมเชย โครงการบริหารจัดการขยะลดพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
ประจำปี 2563

เกียรติบัตรรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง ระยะเวลารับรองปี 2562-2565

เกียรติบัตรรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระยะเวลารับรองปี 2563-2566

โล่เกียรติคุณรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
การประกวดออกกำลังกายที่มีการประยุกต์ใช้คีตะมวยไทย ระดับเขตสุขภาพที่ 8

เกียรติบัตรผู้สนับสนุนการดำเนินงาน
โรงเรียนรอบรู้เพศวิถีการศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปี 2563

เกียรติบัตรครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาและขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียน
จนผ่านการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเพศวิถี ปี 2563

ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวสุพัตรา มหาพรหม

โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐

เป็นครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาและขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียน
จนผ่านการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเพศวิถีศึกษา ปี ๒๕๖๓ "โล่เชิดชูเกียรติระดับดีเยี่ยม"

ขอให้เจริญสุขสวัสดิ์ และเป็นกำลังในการส่งเสริมสุขภาพวัยเรียนวัยรุ่นเยาวชนสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

(แพทย์หญิงทิพา ไกรลาศ)

ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	จ่าอากาศเอกทฤษฎี สิงอุปโป
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 11 พฤศจิกายน 2512
สานที่เกิด	อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	516 หมู่10 ชุมชนเสมา 4 ตำบลโนนสูง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนโนนสะอาดพิทยาสรรค์ อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 - มีนาคม พ.ศ.2524	ประกาศนียบัตรประถมศึกษา (ป.6) โรงเรียนบ้านสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2524 - มีนาคม พ.ศ.2530	ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2530 – พ.ศ.2533	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนช่างฝีมือทหาร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2534 – มีนาคม พ.ศ. 2538	ปริญญาตรีศึกษาศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอก วิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
พ.ศ. 2547 – พ.ศ.2548	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม